

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Holdstock_Robert-Merlinuv_kodex_3-Porazeni_kralove.pdb

PDB Name: Holdstock-Porazeni kralove.txt

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXT

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 25.2.2008

Modification Date: 25.2.2008

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

ROBERT HOLDSTOCK
Poražení králové
Třetí kniha Merlinova kodexu

THE BROKEN KINGS
BOOK THREE OF THE MERLIN CODEX

Poděkování:
Mé díky patří Abnerovi, Howardovi, Jo, Malcolmovi, Patrickovi, Anně, Darrenovi a Sarah, kteří všichni napomohli tomu, aby se Argó dál plavila vstříc bezpečnému přístavu

Copyright © 2006 by Robert Holdstock
Translation © 2007 by Petr Kotrle
Cover Art © 2007 by Zdeňka Boušková
Illustrations © 2007 by Zdeňka Boušková
ISBN 80-7332-103-1

Novým Argonautům: Joshovi, Matildě, Callumovi, Louisovi, Rorymu a Tobymu...
A třem o něco starším Argonautům: Kevovi, Kelly a Benovi. Volná moře a šťastné dny!

Neznámo stravuje takové, jako jsem já. Rodíme se tam. Nikdy nemůžeme poznat hranice toho místa.

A nakonec tam mizíme.

—Argonautika. Připisováno Iásonovi,
synu Aisónovu a kapitánovi Argó

Prolog

Neporažení, sní o králích

Pozdě odpoledne se ke sjednanému místu setkání úzkým průsmykem přihnál poslední z pěti vozů. Mladý muž, který z lehké proutěné dvoukolky seskočil, byl vysoký. Na sobě měl oděv příslušející jeho postavení a klanu, zdobený jasně červenými a žlutými vzory. Z jeho nachově lemovaného pláště cenil zuby vyšitý vlk. Světlé vlasy měl spletené do složitého copu ovinutého kolem hlavy jako koruna. Zmírající den rozehrál na jeho těžkém zlatém nákrčníku zářivou, blýskavou podívanou.

Byl to Durandond, nejstarší syn velekrále Markomanů, jednoho z pěti svazů, které čerpaly svou sílu z hvozdů na sever od velké řeky Rein. Výkřikem pozdravil své soukojence, kteří už byli všichni opilí, a pak hodil své zbraně do vozu. Vozka opatrně otočil koně a připojil se k ostatním, kteří vysedávali opodál, jedli, pili a dělili se o své zážitky z dlouhé cesty na jih, do hor.

Vůně tučného masa dušeného na víně přijala vysokého prince jako hřejivá náruč.

„Jedeš pozdě," přivítal ho káravě jeden ze čtveřice.

„Doufám, že ne natolik pozdě, abych vám nemohl pomoci s tím vínem z řecké země," odpověděl Durandond. Postupně vzal do dlaní tváře a brady svých bratrů, načež nahnul lehčí ze dvou štíhlých hlíněných amfor, aby si do poháru chrstl trpké červené víno.

„Na osud, na objevy - a na bohatý život a šlechtitou smrt našich otců!" prohlásil a jeho společníci přípitek se smíchem zopakovali.

Podali mu kusy kozího masa a tlustý krajíc suchého chleba a on jídlo spořádal, aniž se při tom zabýval něčím jiným, než co znal jako „spokojenost a příjemný povzdech“. Hladovění bylo u konce. Poplácal se po břiše. Jeho pout' byla u konce. Věštec, takzvaný „poutník“, který žil o kousek dál v průsmyku, mohl počkat, dokud slast z vína neuvolní jeho údy a nepovzbudí jeho důvtip.

Tento příběh není příběhem Durandonda ani jeho čtyř přátel a soukojenců. Je to příběh o následcích toho, co se stane po jejich setkání s potulným mužem. Příliš se na ty hřmotné, chvástivé postavy nevažte. Jsou to jen duchové. Jejich stíny se však vynořují znovu v následující historii, zejména stín tohoto muže, který přijel k jednoduché hostině jako poslední; poslední chvastoun; poslední šaman; poslední z mladíků, kteří měli zdravý rozum a viděli smrt starších mužů, a proto vycítili, že jejich svět čeká změna.

Šli husím pochodem úzkou, klikatou roklí. Durandond, který kráčel jako první, přistupoval ke každému zákrutu opatrně. Vedle pěšiny tekl úzký potůček. Hlohové a hlodášové keře je tahaly za pláště. Propletené kořeny jilmů, které se nad soutěskou tyčily, se vydouvaly jako nějací spící hadi, kterým kapradí dodalo zelené zbarvení a houby šupiny.

Převíslé větve dlouho uvrhovaly rokli do hlubokého stínu. Potom je Durandond vyvedl na otevřené prostranství zvedající se k tmavé jeskyni. Výčnělek nízkého stropu byl ověšený červenohnědými jeleními kůžemi tvořícími vstupní závěs, který byl teď odhrnutý, aby bylo vidět dovnitř.

Na světlo vyšel vysoký muž. Bujné černé vousy, které mu halily tvář, a zplihlá masa černých vlasů propletená ulitami a kamínky, která mu visela kolem ramen, znesnadňovaly odhad jeho stáří. Oči však měl zářivé a mladé, zvědavé, když jimi pomalu přehlédl řadu mladých princů. Byl oblečený do špinavých kalhot a krátkého kabátu z jelenice; kolem ramen měl omotaný omšelý plášť z medvědí kůže, který mu sahal skoro až na zem a na bocích držel pohromadě zásluhou bronzové spony.

Místo hole měl v ruce krátký luk a toulec šípů. Když pětice mladých mužů odepnula své opasky s mečem a nechala zbraně spadnout na zem, zahodil luk a šípy zpátky do jeskyně.

„Ty jsi poutník?" zeptal se Durandond.

„Ano."

„Toto je poutníková jeskyně?" Dával jasně najevo, že na něho dojem neudělala.

„Poutník." Muž ukázal na sebe. „Poutníková jeskyně. Ano."

Durandond nedokázal skrýt své zklamání. „Tolik jsem o ní slyšel. Čekal jsem, že bude větší, plná magie a předmětů, které ti věštění na tvých toulkách vyneslo."

„Mám mnoho jeskyní. Musím. Toulám se. Území, kterým se pohybuji, se táhne do dálky i do šířky. Chodím po kruhové stezce kolem světa. Dělán to tak dlouho, že jsem si všiml i změn na tváři Luny. Je mi líto, že jsem tě zklamal. Proto jste přišli? Povídat si o předmětech, které mi věštění vyneslo? Povídat si o mém zařízení?"

„Ne. Vůbec ne."

„Tak mi řekněte, kdo jste."

Durandond představil sebe a své společníky. Puch žluklého živočišného tuku a nemytých vlasů tyto královské syny, pedantské ve své hygieně, čisté a ve všech detailech upravené, skoro až urážel, ale oni svůj odpor potlačili. Mladý starý muž si sedl na trojnohou dubovou stoličku, naklonil se nad kolena a kývnutím naznačil mladíkům, aby se posadili také.

Neposadili se; bylo by to nedůstojné. Nejdřív si klekli a pak si sedli na zadek. Pak jeden po druhém položili na zem před sebe své skromné dary. Věstec si prohlédl jídlo, pití, krátký oštěp, bronzový nůž a zelený vlněný plášť, vzhledl a usmál se. Zuby měl bílé jako kost a pevné. „Děkuji. Na masu a vínu si rád pochutnám. A zbytek se také hodí. Co pro vás mohu udělat? Musím vás na něco upozornit: nenahližím daleko do minulosti a nepomáhám zapříčinit změnu. Dívám se do budoucnosti, ale jen jednoduchým způsobem. Vedu, varuji, pomáhám s přípravou na změnu. Nic víc. Všechno ostatní je příliš drahé. Ne pro vás, ale pro mne."

„Ano," odpověděl pohotově Durandond. „Slyšeli jsme, že své nadání spíš sřežíš, než bys je používal." Mluvil s drzou lhovostí k dopadu svých slov, která se pro šampióna a budoucího krále hodila. „To nevadí. I tak máme všichni otázky."

Poutník se při té poznámce slabě usmál. Pak zvedl ruce. Prsty měl daleko od sebe, vyzýval hosty, aby ho využili.

Pět princů si rozlosovalo pořadí a Radagos vstal.

„Lupičské tlupy z východu, všechny početně malé, se shromažďují k nájezdu na otcovu pevnost na Rein. Otec a já pojedeme v čele elitních šampiónů. Jako první vmeteme oštěp a štít do jejich zbabělých řad. Až bitva skončí, budu král, nebo stále králův syn?"

Poutník zavrtěl hlavou a očima jak chladné železo se podíval Radagosovi do očí. „Nebudeš jedno ani druhé," odvětil. „Tvá zem bude vypleněna. Ty se jako zpráskaný pes, vyděšený a krvácející, dáš s kňučením na útěk na západ. Budeš hledat skálu, pod kterou by ses schoval, jeskyni, do které by sis vlezl, dutý strom, do něhož by ses vsoukal, a tak tomu bude, dokud nedorazíš do jiné země."

Radagos se chvíli tvářil pohoršené a otřesené. „Nic takového neudělám! Nic z toho, co říkáš. Ať už můj otec přežije, nebo zemře, nebudu tím, co vidíš. Pleteš se," zavrčel. „Tady máš svůj nůž!" Kopl malou zbraň směrem k sedícímu muži. Poutník ji sebral a hodil ji za sebe. Radagos se otočil a s hlasitým nadáváním vyrazil úzkou roklí zpátky.

Vercindond si vylosoval, že se může ptát jako druhý. Vstal a pravou rukou sevřel vyšívaný okraj svého nachového pláště. Zeptal se: „Když zvítězím v souboji o nástupnictví po svém otci a budu vládnout pevnosti Vediliků, kolik let zachovají nižší náčelníci mé země mír?"

Sedící věstec znovu zavrtěl hlavou. „První, co uděláš jako král Vediliků, bude to, že uprchneš na západ. V zádech budeš mít dým a popel ze své pevnosti. Mrtvé, kteří jsou ti drazí, budou smýkat na lanech. Budeš cítit bolest. Budeš truchlit, dokud nedojdeš do jiné země."

Vercindond se upřeně díval před sebe a přemýšlel, potom se pohledem vrátil ke starému muži. „Ne, myslím, že ne. Viděl jsi to špatně. Navíc mám od narození geis, který říká, že na západ můžu cestovat jedině vozem a s doprovodem pěti rusovlasých žen. Někteří by řekli, že to je tabu, které si říká o porušení! Buď tak, nebo v čase nejdelší pouti ze všech, po smrti, při cestě do Říše stínů hrdinů. Ani slovo o lanech a mrtvolách. Ne, spletl ses. Ale to maso si můžeš sníst. Třeba ti pomůže vyjasnit zrak."

Mluvil velice klidně, ale zmítala jím zlost. Odkráčel z poutníkovy jeskyně stejně jako Radagos.

Cailum pohlédl na Durandonda, lehce se zamračil, potom se zvedl a vzal do ruky rybářský oštěp se

zlověstnými kostěnými háčky. Chvilí si nástroj prohlížel a prsty si hrál s ostrými zuby. Pak se podíval na poutníka. „Chtěl jsem ti položit jinou otázku než ostatní. Ale všechny mé pudy a moudrost, kterou mi vštipili mí druidští učitelé - nebo alespoň to, co si z ní pamatuji - mi říkají, že součástí odpovědi stejně bude můj odchod na západ, do jiné země. Zdá se, že je to dané. Má otázka proto zní: co mohu udělat, abych zůstal na východě?“

„Nic,“ odpověděl poutník. „Tvůj osud je západ; tvůj osud je zlomený. Tvé země za tebou budou hořet. Tvá pevnost se stane rejdištěm divokých zvířat a mrchožroutů.“

Cailum došel k němu a sklonil se. Nato sebou škubl, když ho do nosu udeřil pach, který z poutníka vycházel jako nějaká živelná síla. Položil rybářský oštěp poutníkovi do klína. Oči obou mužů se setkaly.

„Nikdy,“ pronesl Cailum tiše. „Nikdy neodejdu na západ tak, jak jsi to viděl. Pevnost je mé dědictví, můj domov, místo, kde jsem se narodil, a moje mohyla, až zemřu. Neopustím ten kopec a město na něm dřív, než tenhle oštěp na lososy vytrhne vnitřnosti z měsíce. Při dobré, pevné ruce Belenose a tvrdém srdci Ridaguny, kéž se tvá věštba vyvlékne a omotá se ti kolem krku.“

Prudce se odvrátil. Poutník si opatrně ohmatl krk a pak se usmál pod vousy.

Durandond si vylosoval, že se bude ptát jako poslední, a tak teď vstal Orogoth a sáhl pro džbán s vínem z jihu. Vzal jej, usmál se a odnesl jej věštci. „Tohle ti zrak jedině zastře,“ řekl. „Proto si svou otázku asi nechám pro sebe. Podobně jako můj soukojenec Cailum si myslím, že už odpověď tuším. ‚Západ‘ v ní bude mít významné místo. Mimochodem, kde je tady západ? Že bych rovnou vyrazil.“

Zasmál se a sebejistě se zatahal za vousy. Pak odešel roklí zpátky. Když míjel Durandonda a mrkl na něho, po tváři lesklé sluncem se mihl výraz trpkého pobavení.

Pátý z drzých princů vstal. V ruce držel krátký zelený plášť, který přinesl jako dar za dar. Poutník ho sledoval bez výrazu. „Říkají ti nějak?“ zeptal se.

„Jsem velmi starý. Jsem tady už dlouho. Mám mnoho jmen.“

„Mluvil jsi o stezce kolem světa. Musí trvat dlouho, než se obejde.“

„Trvá. A já jsem to udělal už mnohokrát. Některé části - obzvláště Severní země - jsou muka. Nemám dnes v lásce chlad, vlastně jsem ho nikdy neměl rád. Někdy z cesty sejdu na nějaké zajímavé místo; někdy se na takovém místě zdržím jednu generaci i víc. Všechno to pomáhá narušit jednotvárnost. Pocházím ze světa lesů a rovin, divokých lovů, jaké si můžeš nanejvýš představovat, magie, která by pro tebe byla nepochopitelná, ze světa mnoha vrstev, s duchy a tím, čemu říkáte bohové, v mnoha zvláštních a úžasných podobách. Teď je neviditelný, ale životy, které svlékám, se tam vracejí. Jednou bych se tam měl vrátit na návštěvu. Ale země, kterými procházím, jsou s každým dalším stoletím zajímavější. Staré životy musejí počkat, než se ukují nové.“

Durandond se nad těmi slovy usilovně zamyslel. Jistě, byl zmatený, ale zároveň se bavil, jako by mu bylo příjemné pobývat v přítomnosti takového tajemství. Po několika chvílích potřásl hlavou, vzal zelený plášť, který přinesl jako dar, a vložil jej poutníkovi do rukou. Pak odstoupil, vlastní plášť si přivázal k levému rameni, ovinul si ho kolem těla a nad bránicí si ho sepnul. Uctivě sklonil hlavu, pak zvedl svůj meč zastrčený v pochvě a omotal jej opaskem. Teď byl zmatený pro změnu poutník. Náhlý konec ho překvapil. „Nezeptáš se na nic?“

Ale Durandond přikývl. Přimhouřil bledé oči. Přejel si rukou po bradě a naklonil hlavu na stranu, možná poslouchal budoucnost.

„Ano. Zeptám se. Až budu v té jiné zemi... Až budu na západě...“ Na chvíli zaváhal a pak tiše dodal: „Co bude první věc, kterou udělám?“

Poutník se rozesmál a vstal ze svého dřevěného sedátka. Podíval se dolů na plášť a řekl: „Najdeš si kopec, který bude stejně zelený jako barva na tomto oděvu. Vystoupíš na něj. Prohlásíš jej za svůj. A začneš stavět.“

„Pevnost?“

„Víc než to. Mnohem víc než to.“

„Mnohem víc než to,“ zopakoval mladý princ, oči upřené do dálky. „Mnohem víc než to. Líbí se mi, jak to zní.“

Jeho pohled zůstal zahleděný do dálky jen krátce. Pátravě se na mě podíval. Byl zvědavý, uchvácený

nejistotou a vzrušením z toho, co mu muselo připadat jako opravdové proroctví. „Setkáme se ještě někdy?“ zeptal se.

Jak jsem mu mohl odpovědět? Nikdy jsem nenahlížel dopředu do času, abych spatřil svou přítomnost. Bylo to příliš nebezpečné. O tom, že budu v jeho světě přítomen po celou dobu jeho života, nebylo pochyb. A ve světě jeho synů a jejich synů po nich. O tom nebylo pochyb.

A o několik století později jsem našel ten zelený kopec, který jsem spatřil ve svém vidění, a žil jsem nějaký čas v té velké pevnosti v Albě, kterou ten mladý, opatrný, zvědavý muž vystavěl z popela svého života. V Taurovindě.

Když jsem do Alby přišel, znamenalo to na dlouhou dobu konec mého obcházení po dlouhé Stezce. Alba mě uchopila do náruče a mne začal pronásledovat a formovat duch budoucího krále. To je jiný příběh, na jindy. Byl jsem stále svázaný se svými novými láskami, se svými prvními láskami: a jedna z mých prvních lásek byla krásná, překrásná. Tento příběh jí patří stejným dílem, jako patří zemi, do níž se jednoho dne tiše, zahanbeně vrátila.

Jednoho chladného léta...

PRVNÍ ČÁST

Voda ze studny

Jedna

Znamení

...Argó, Iásonova magická loď, se vrátila do Taurovindy, Pevnosti bílého býka, rok poté, co odplula. Vrátila se řekou známou jako ‚Klikatá‘. Vždycky jsem ji potají podezíral, že se vrátí, ale ona o sobě nedala vědět, dokud se nevystřídaly všechny roční doby, odpočívala v podzemních vodách pod pevnostním vrchem: v pramenech, potocích a skrytých přítocích, které Taurovindu spojovaly s jiným světem, se Zemí stínů hrdinů. A tak jsem o její přítomnosti nějaký čas nevěděl.

Iásón a Argonauti, kteří z její posádky zůstali, spali v její náruči, v podpalubí, blízko Duše lodi, srdce vlastního plavidla. Argó je chránila: svého kapitána, svou posádku sesbíranou ze zemí po celém známém světě, někdy z času jako takového. Možná je brala jako své děti.

Proč se však vrátila? Když jsem si poprvé uvědomil, že tam je, uzavřela se před mým jemným oťukáváním, šeptem mne pozdravila, ale svou duši mi odepřela, její trup oněměl. Proč se vrátila z teplých jižních moří?

Podivné změny, k nimž docházelo ve svatyních samotné pevnosti, mne měly přivést na stopu.

Niiv, kouzelnice ze Severních zemí, dcera šamana - kletba mého života od chvíle, kdy jsem ji dal dohromady s Iásonem - se přidala k ženám střežícím studnu. Byly teď čtyři, všechny mladé, divoké, rozcuchané, schopné těch nejúžasnějších a nejděsivějších projevů veselí a ohromení nebo hrůzy a zoufalství: všech těch vrískotů prozřetelnosti a vnímavosti, díky nimž jsou ochránkyně posvátna tak odzbrojující, tak odtržené od lidí, kteří žijí kolem nich.

Niiv se mezitím stala mou milenkou. Žila se mnou v mém těsném příbytku v pevnosti, ne však v mé bídné chatrči ve věčných hájích u řeky, v mém obydlí mezi slavnými zemřelými.

Když si na mě každé ráno v časných hodinách vylezla, aby u mě našla uspokojení, voněla tajemstvími. Náš malý domek vyplnil pach staré hlíny a kyselé mízy. Bydleli jsme poblíž střeženého sadu, kde pořádali slavnosti Mluví země, minulosti a králů - duboví muži, jak se jim říkalo. Naše oslavy byly hlučnější. Niiv byla dychtivá a živočišná. Rozkoš z ní doslova sálala. Občas zářila víc než měsíc.

Jak drancovala mé tělo, nesla se jejími výkřiky rozkoše ozvěna čerstvé vzpomínky: na to, jak drancovala také svět duchů, když pobývala u studny. Když na mne nakonec s hlubokým vzdechem padla, souvisel ten měknutím provázený povzdech spíš s tím, jak sílilo její chápání magie, než s tím, jak se zmenšovala má přítomnost v ní.

Miloval jsem ji, a zároveň jsem z ní měl strach. Naučila se dávat mi najevo právě takovou přezíravost, aby si mě přitáhla blíž. Věděla, že vím, co dělá. Oběma nám to bylo jedno. Škádlení rozdmýchává vášně.

Vše nasvědčovalo tomu, že kopec pod pevností Taurovindou ožívá způsobem, jenž značí nebezpečí ze západu, z druhého břehu posvátné řeky Nantosuelty - Klikaté - ze Země stínů hrdinů.

Pro Urthu, velekrále Cornovidů, jeho Mluvčí a ctěné ženy byla ta znamení nenadálá a dramatická: ženoucí se bouřkové mraky, které nad kopcem vytvořily nepřírozené tvary a pak se najednou rozletěly všemi směry, dusot bezhlavě prchajícího dobytka, přestože žádný dobytek nebylo vidět, a další děsivé a podmanivé fyzické projevy. Ale probíhající změna se projevovala i nenápadnějšími signály, jejichž přítomnost jsem si uvědomoval už skoro celý jeden měsíční cyklus.

Prvním neobvyklým jevem bylo, že se někteří tvorové začali pohybovat pozpátku. Když se na podvečerní obloze hemží hejno ptáků, je snadné vidět jen stín pohybu a nevšimnout si, že hejno letí ocasioní péry napřed. Zdálo se, že okraje lesů jeleny přímo polykají, vtahují je zpět do zeleně, místo aby je nechaly poklidně se skrýt zvědavým očím. Za svítání, když se objevila slabá záře prvního světla, se všichni psi a ohaři v Taurovindě začali krčít, jako by byli zahnaní do kouta a měli před sebou nějakého neviditelného útočníka. Toporně, ocasem napřed, se nořili do stínů, z nichž vyšli slídit po potravě.

Tyto okamžiky dezorientace mizely stejně rychle, jako se objevovaly, ale já jsem nepochyboval, že minulost a budoucnost se splétají v něco strašlivého.

Druhou věcí bylo mluvení v hádankách. Rovněž pomíjelo stejně rychle, jako přicházelo. Mohl to být letmý pozdrav, kovářova poznámka určená učedníkovi. Slova nedávala smysl, třebaže byla vyřčena s jistým významem. Pro ucho, jež naslouchalo, byla nesrozumitelná, jako sled zvuků, hrdelní hatmatilka. Ale samotní ti, kteří tak promluvili, si ničeho zvláštního nevšimli. Jako by je na okamžik ovládl nějaký zapomenutý jazyk. Což se skutečně stalo.

Bylo to něco, co jsem dobře znal.

Když jsem takto zpozoroval, že čas začíná tropit žerty, začal jsem hledat, kudy tento jev do pevnosti proniká. Nejdřív jsem se vypravil do sadu, háje strážného Mluvčím králů. Houština ovocných stromů, lísek a keřů s lesními plody se skrývala za vysokým plotem z propleteného vrbového proutí a trní, který byl hustý tak, že by zabránil proniknout do ohrazeného sadu i tomu nejhbitějšímu, nejlstivějšímu zvířeti. Stromy kvetly, jejich větve se vzpínaly k zapadajícímu slunci. To bylo pro sad naprosto přirozené.

Jako další jsem navštívil studnu.

Studna se nacházela uprostřed vysokého labyrintu z přitesaných kamenů. Uprostřed labyrintu byla skupinka zakrslých dubů, zelených mechem, s větvemi ověšenými vějíři lišejníku. Uvnitř tohoto hájku se nacházela menší kamenná ohrada, která chránila vlastní vodní zdroj.

Kolem širokého ústí studny byla sedátka zhotovená z růžové krystalické horniny, kterou jsem neznal z Alby, nýbrž ze století strávených na teplejším, sušším, voňavějším jihu: na Massile, Krétě nebo Korsice. Byly to země ma'za'rai -pronásledovatelů snů - kteří se za noci potloukali po lesnatých kopcích a roznášeli kletby. Podobně jako ma'za'rai z těchto vzdálených ostrovů byly i tyto tři ženy, které sloužily taurovinské studni, často vídány, jak ve tmě prozářené měsícem pobíhají po kopci jako zajáci, požírají hmyz a drobná zvířata, vyskakují jako šílení psi, aby lapily ptáka v letu, a berou na sebe podivné podoby, přestože svítání je znovu zastihlo darebně krásné, jako když jim bylo šestnáct.

Nová žena od studny se objevila vždy tehdy, když nějaká starší odešla. Nepochybně dolů, do vody pod samotnou pevností. Jednoho dne se k nim však připojila čtvrtá žena a trojice se změnila v čtveřici, aniž došlo k nějakému narušení kouzla.

Tou novou ženou byla Niiv.

Po prvních známkách toho, že stíny hrdinů znovu ožily, jsem začal ženy každý den sledovat. Většinu času proseděly na lavicích z krystalického kamene. Hleděly do rozevřeného hrdla kopce, čas od času vhodily do ústí kámen umazaný krví nebo spletený svazek trav a při tom zpěvem vyjadřovaly to, čemu říkaly 'slavné vidiny' vidiny věcí podivných, sny dálek. Když voda zareagovala, vybublala na povrch, skoro až hravě, a to pak začala bujará oslava. Nevyžíval jsem se v tom, abych byl svědkem těchto aktivit. Stačí říct, že ženy s vodou manipulovaly a dávaly jí tvary. To všechno bylo normální.

Byla to normální vodní magie pocházející z časů dávno předtím, než na kopci vyrostla pevnost.

Ale nyní:

Sledoval jsem čtveřici žen ze svého úkrytu. Věděly o mé přítomnosti? Niiv možná ano, ale Niiv věřila, že k ní mám důvěru, a proto měla důvěru ve mne. Vzrušeně nahlížely dolů do studny a bylo vidět, že jim něco nejde do hlavy.

Když si podzemní tok našel cestu na povrch tentokrát, dostavil se v mohutném výtrysku zlostné vody, jenž se s burácením prodral z hlubin a porazil nymfy, které jej přivolaly. Tvor čekal. Ohýbal se, mihotal se, pozoroval. Tekutý sval, který se kolébal jako nějaký kapalný strom, se natáhl a začal osahávat chvějící se ženy.

Postupně sebraly odvahu, nejviditelněji Niiv. Nechaly se obejmout vějíři vody, natáhly se a rozvalily se v její náruči. A když je krev země takto ovinula, začal se vynořovat hluboký svět z nitra kopce, aby ukázal, co je v něm ukryto.

Z vody vyhlížely a pošilhávaly obličejem z minulosti starší než Taurovinda, nemrkající pohledy, které zmizely, jen co zahlédly živý svět.

Z těchto kdysi živých bytostí, z těchto vzpomínek na muže a ženy, se staly přízraky. Po zániku tělesné schránky z nich zůstaly pouhé sny, stíny zdržující se ve skále pod kopcem. Teď ale dostaly svobodu. Některé uprchly, vytrhly se z vody jako dutí ptáci a rozlétly se do vzduchu. Jiné, které se rozhodly raději zůstat v pokoji, klesly zpět dolů.

Pak se objevili koně, s rozevlátou hřívou se vyřítili ze studny a přinutili strážkyně se přikrčit. Šedivá zjevení je přeskočila a zmizela v labyrintu. Následovali psi, ohaři všech tvarů a velikostí, avšak bez náhubků, navnadění na štvanici, hřbety zježené. Svaly jim hrály, jak plavně přeskakovali zdi, a štěkot, který zněl nejdřív zuřivě, přešel ve smutný, když zmizeli ve světě lidí, sice jen jako stíny, ale znovu živí.

Psi a koně pohřbení s králi pátrali po prchavých stezkách divokého lovu.

* * *

A pak jsem poprvé spatřil ozvěnu dávného muže, který tam ležel, zakladatele pevnosti. Durandonda.

Vztyčil se, nahý a neozbrojený, vodní přízrak představující se jako muž ve středních letech, starší než když před tolika generacemi vyslechl mou věštbu, ale ještě vzdálen mnoho let od krutého okamžiku své smrti.

Zahleděl se k východu, směrem ke své domovině, a pak k nebesům. Zavadil svýma očima o mé, když se otočil, aby si ohrazený prostor prohlédl? To jsem nedokázal říct.

Ve výrazu Durandondovy tváře byl nejdřív smutek a pak hněv, jako by tento duch, tento kapalný přízrak, věděl, co přichází, aby si to znovu přivlastnilo jeho hrdou citadelu.

Voda se rozplynula. Durandond se vrátil do kostnice pod kopcem.

Okamžik pominul.

Dvě

Llewovi synové

Třetí den za úsvitu to vypadalo, jako by se slunce rozhodlo vyjít na západě, když se na pozadí temné noci znenadání zlatě zablesklo. Záblesk pohasl stejně rychle, jako se objevil, jenže pak se zatřpytil znovu a znovu, jako by se pohyboval lesem, jenž odděloval pevnost od posvátné řeky a neznámé říše za ní.

Když pak přišlo opravdové svítání, z lesů se pobouřeně zvedla hejna ptáků a ta bludička se dál blížila, až nakonec vyjela na planinu MaegCatha - Vraní bohyně - v podobě zářícího vozu se dvěma pokřikujícími mladíky, kteří popoháněli dva rudohřivé koně.

Jedna z těchto divokých postav se s opratěmi naklonila dopředu, druhá se rozkročmo postavila na vůz, takže měla chodidla na bočnicích kovového kočáru. Muž byl nahý až na krátký červený plášť, zlatý nákrčník kolem hrdla a těsný opasek. V jedné ruce držel tenké kopí a ve druhé bronzový roh. V okamžiku, kdy vůz najel na kámen a zakymácel se, se svalil na podlahu vozu, načež se strhla divoká hádka, která však nebránila vozkovi, jemuž na hlavě vlály dlouhé žluté vlasy, aby pohánění ořů bičem doprovázel smíchem.

Vůz se řtil přes planinu, rozezněl se hluboký roh. Dav, jenž se srocoval v pevnosti, se rozprchl na hradby, z nichž sledoval divoké jezdce pod sebou, jak projeli mezi kopcem a věčnými háji k severu, kde

zahnuli na východní planinu a zamířili k točité cestě s pěti mohutnými branami. Zatímco mladíci s vítězoslavným halekáním zdolávali prudkou cestu, brány se před nimi jedna po druhé otvíraly a po jejich průjezdu uzavíraly.

Dorazili do Taurovindy a třikrát objeli široký kruh kolem dokola, než se rozruch vyvolaný jejich divokým příjezdem uklidnil. Seskočili z vozu, připnuli si kilty a pláště a vypráhli těžce oddychující koně, chytli je za čenichy a chvíli je hladili. Jako by si nevšimli, že Urtha se svou družinou stojí nablízku a čeká, až je bude moci přivítat.

„Dobrá jízda!" řekl jeden.

„Dobré řízení," odpověděl druhý.

Nové jitro zažehlo vůz se zlatými koly novým, oslnivým ohněm.

Udýchaní mladíci, kteří takto přijeli, byli Conan a Gwyrion, synové velkého boha Llewa. Byli zloději vozů. Už jsem se s nimi setkal. Napůl bohové a napůl lidé, byli to nejslavnější zloději na světě, věčně pronásledovaní svým otcem a rozhněvanými strýci, především Nodensem. Však také hrozné oči a vousatá tvář samotného Llewa zlostně hleděly z boku vozu. Vypadalo to, že vyobrazení se svými nově rozdmýchaným vztekem a mlčenlivým příslibem odplaty.

Darem těchto chlapců bylo, že nebyli schopni uvažovat ani se bát, dokud v nich drsnější úsudek nevyvolal polosmrtnickou hrůzu. Přesto se vždycky objevili znovu a byli stejně veselí jako dřív.

Hluboce se Urthovi poklonili, potom si Conan všiml mne a vesele se ušklíbl. „A, Merlin! Jak vidíš, zase jsme tomu starému mizerovi, našemu otcí, utekli. I když to tentokrát nebylo zadarmo."

Zvedl pravou ruku; bratr Gwyrion udělal totéž. Maličky měli useknuté a nahrazené dřevem.

„To je troud, kterým zapálí naše těla, až nás příště chytí," řekl starší z obou bratrů. „Ale to je malá cena za naši svobodu."

„Za tu krátkou chvíli, co jsme svobodní," dodal Gwyrion.

„Ale on si hned tak nevšimne, že postrádá tenhle vůz a své dva koně. Poslední dobou hodně spí. A dokážeme ujet samotnému Slunci!"

Urtha připomněl, že jeli slunci vstříc. Mladíci zvedli oči k obloze a pak obrátili pohledy k východu. Nato se pustili do krátké a lité hádky, v níž každý obviňoval toho druhého ze zanedbání. Nakonec se odmlčeli a začali se nahlas smát.

Když Gwyrion odvedl koně do stájí a vůz byl odtažen do úkrytu, přistoupil ke mně Conan. Zestárl o několik let. V koutcích očí měl vrásky a z vousů, které si holil tak nakrátko, měl drsné stniště, jehož ohnivou červení teď pro-kvétala šedá; vypadal ustaraně, ale nezdolně. Když jsem se s tímto bezstarostným párem setkal naposledy, byl o deset let mladší, přestože k tomu setkání došlo asi jen dva roky v mé minulosti. Tak nevypočitatelná byla Země duchů, kde byli uvězněni.

„Merline," řekl. „Přejeli jsme přes brod Nesmírného daru. Ale teď je tam hostinec. Znovu tam vyrostl. To se stalo naposled v dobách, kdy rovinu kolem Taurovindy pokrýval les. Děje se něco špatného. Samozřejmě jsme se tam zašli podívat. Krátce jsme čekali v pokoji Dergových oštěpů. Tam nás ubytovali. Hostinec je na ostrově uprostřed řeky. Není to špatný podnik. Spousta jídla a zábavy. Ale o to nejde. Je tam chlapík, který o sobě říká, že tě zná. Chtěl by, abys s ním zašel na hostinu. Prý mám říct ‚Pendragon‘ a ty ho podle toho jména poznáš. Říká, že prozatím je hostinec bezpečný, ale v různých pokojích je už několik stovek mužů a mnozí se potají radí. Než jsme mohli s Gwyrionem zjistit víc, museli jsme jet dál. Je to všechno velice podezřelé."

Zeptal jsem se ho, v jakém smyslu podezřelé.

Rozhlédl se kolem a zašeptal: „Přecházejí ze špatné strany." (Dokonce ani pro polosmrtníky nebylo moudré mluvit o hostincích příliš otevřeně.) „Anebo jsou to špatní zákazníci. Gwyrion a já můžeme přecházet oběma směry. Stíny hrdinů nemohou."

Začal jsem chápat, jak to myslí: některé hostince u řeky - včetně toho, o němž jsme mluvili - byly postaveny, aby vpustily poutníky ze světa živých do světa mrtvých. Tak to bylo běžné. Ale jiné sloužily jako shromaždiště pro vyslání některých z říše mrtvých zpět na území živých. Těch byl důvod se bát. Conan naznačoval, že hostinec Nesmírného daru se zkazil.

Najednou jsem si uvědomil, že mám na rameni Conanovu ruku a v jeho tváři se zračí otázka. Nechal jsem se unést snem a on mne volal zpět.

„Díky za tu zprávu," řekl jsem mu, ale on zavrtěl hlavou, nadále zvědavý.

„Ten Pendragon. Neviděl jsem nikoho, z koho by tak hleděl budoucí král. On tě zná. A přitom je Nenarozený. Víš o tom?"

„Díky," zopakoval jsem. „Ano. Vím o tom."

„Víš o tobě víc, než se prozatím stalo. Uvědomuješ si to?"

„Nepřekvapuje mě to."

Intenzita jeho pohledu se zmírnila, znovu byl bezstarostný a divoký, zelené oči mu jiskřily možnými nebezpečnostmi. Přestal vymáhat odpověď na svou otázku. „Jsi zvláštní člověk, Merline. Myslím, že nepochopím, kdo jsi, dokud nepřijde čas, abych dospěl, abych se stal pánem místo svého otce Llewa."

„Totéž by se dalo říct o mně," odpověděl jsem.

„Ano! Jenže ty nebudeš muset svést boj se svým bratrem." Tvář mu ztmavla. „Netěším se na tu vzdálenou budoucnost, Merline, kdy spolu bratři budou muset bojovat o vůz, aniž by ho kradli."

Otočil se a vydal se hledat nocleh a odpočinek v králově hradišti.

Tři

Vznik hostinců

Je privilegiem lidských potomků nelidských bohů, že mohou jezdit, ať už na koni nebo na voze, světem pomíjivých stínů, světem lidí, s lehkovážnou lhostejností k projevům jiného světa, s nimiž se setkávají. Pro Conana byla existence hostince na řece Nantosueltě jen další zastávkou, kde se mohl dobře najíst, vyspat a několik dní se věnovat hazardu nebo hrám, možná dobrodružstvím na cestě, která ho dovedla a ještě dovede k mnoha takovým místům v tomto nebo jiném světě. Pro Cornovidy, lidi, kteří obdělávali půdu kolem pevnosti, pro tyto prosté lidi, kteří udržovali rozlehlé, vysokým opevněním obehnané hradiště, by objevení se hostinců bylo něčím děsivým.

Soudil jsem, že je to více než pět generací, co se hostinec u brodu Nesmírného daru ukázal naposledy.

Rozhodl jsem se, že o svém rozhovoru s Conanem pomlčím; přinejmenším prozatím.

Ale když jsem se - později téhož dne - chystal, že se vypravím k řece, abych si posvítil na přítomnost nenarozeného pána koní, Pendragona, ozval se z hlásné věže v západní hradbě pokřik, že se královny děti navracejí z lovu. A ujížděly divoce, jako by prchaly před nebezpečím!

Když přijeli na doslech Býčí brány, uthiinstí bojovníci, kteří jim dělali ochránce, se od nich odpojili a vrátili se do pevnosti; Kymon a Munda se s rukama rozpraženými postavili v sedle a pátravě se rozhlédli po vysokých hradbách, jestli spatří muže, s nímž chtěli mluvit.

Tím mužem jsem byl já.

Munda mne zahlédla a pokynula mi. Potom se ona a bratr tiše rozjeli skrytou pěšinou přes divokou planinu k věčným hájům u nejbližšího zákrutu řeky Nantosuelty.

Pustil jsem se za nimi a našel jsem je zabrané do hádky. Strhla se mezi nimi vášnivá výměna názorů. Kymon vypadal zstrašeně a rozčileně. Zato dívka zářila, z tváře jí sálal žár z hádky i žár z jízdy.

Když jsem se přiblížil mezi kameny, mezi nízké mohyly příkrývající mrtvé, chvíli jsem počkal a pozoroval je z dálky. Kymon chodil sem a tam. V loveckých barvách, s krátkým pláštěm a těsnou bronzovou čelenkou vypadal jako malý král. Ještě nesměl nosit nákrčník, ale měl na svém silicím krku malý symbol Taranise, 'Hromu země', pověšený na řemínku z býčí kůže.

Rychle rostl. Nechtělo se věřit, že je mu deset. Deset věkem, ale patnáct držení těla a vystupováním. Vlasy nosil stále volně a nad koutky úst si maloval malé červené krucánky, aby ukázal, že mu už brzy naroste knír a on jej bude hrdě nosit. Miloval lov a závody a byl dobrý v hrách, sice možná ne nejlepší hráč míčových a deskových her v pevnosti, nicméně mladík, který stál za povšimnutí.

Byl mimořádně vážný. Zdědil toho hodně po svém otci Urthovi, ne však smysl pro humor, kterým se tento mlčenlivý muž pyšnil.

Také dívka byla starší, než odpovídalo jejímu věku. Zatím nebyla -jak to tak kouzelně vyjádřily ctěné ženy - poslušná měsíce. Ale mnoho už nescházelo. Oblékáním a účesem napodobovala svou nevlastní matku, skythskou lovkyni Ullannu, která se po smrti Urthovy milované Aylamundy stala jeho ženou.

Účes obnášel tři dlouhé copy, na koncích svázané, přičemž ten střední byl delší než ostatní. Spánky si vyholovala do výšky a dělala si na nich okrové proužky. Chodila ve volné košili, v pase svázané, barevné a zalátané, a v kalhotách sahajících k lýtkům, po kolena rozstřižených. Když stolovala

se svým otcem a nevlastní matkou, oblékala si bledě zelené šaty, které byly vhodnější pro dívku, která se v rodině měla stát ctěnou ženou.

Munda byla odhodlána dozvědět se všechno o tradici a historii pevnosti. Ale nejdřív se musela naučit pět skutků šampiónů, než dosáhla určitého věku. Stejným způsobem se po Kymonovi žádalo, aby se naučil pět úkolů prozíravosti. Nebyl od přírody žádný učenec, ale zjistil, že se dokáže naučit kusy básní a rodokmeny králů. Méně se mu dařilo, pokud šlo o lékařskou nauku; a odmítal tančit. Obrátil se na mne, abych mu pomohl pochopit hlubší pohyby v samotné zemi, cesty duchů, které se nacházejí pod námi a občas je možné na ně narazit.

Mundiným prvním úspěchem bylo to, že dokázala uřídít vůz a běžet vedle jeho krátkého jařma. Volala při tom na koně, aby dál běželi rovně. Byl to povedený kousek. Naučila se zacházet s oštěpem a štítem. Poslední dobou si osvojovala umění lovu. A tlupa - uthiinská družina a královny děti - se právě rozjařeně vracela z lovu na medvěda. Kymon měl ke koni uvázané malé prase, Munda párek divokých slípek, které pravděpodobně chytla do oka, když se jí jiné zvíře uštvat nepodařilo. Nebylo to důležité. Byly to jen zvláštní úkoly pro potomky vojevůdce; bylo pravděpodobné, že až se jí konečně podaří zahnat nějaké prase do úzkých a ulovit je oštěpem, víckrát na to nepomyslí, stejně jako Kymon nejspíš pustí z hlavy všechny sloky a deklamace, které se musel naučit, jen co odříká verše cornovidského eposu, než měsíc v čase zimního slunovratu přejde noční oblohou.

Když mne Kymon zahlédl, zvedl před sebe zatnutou pěst. Oči mu hořely. „Merline! To je špatné setkání. Cítím to.“

„Vůbec není špatné!“ odpověděla Munda, s rukama nataženýma od sebe. Podívala se mi do očí. „Hostince se vracejí. Proč by to mělo být něco špatného? Čekali jsme déle než od generace praotců, abychom mohli zakusit teplo z jejich ohňů a dozvědět se něco od mužů, kteří jimi procházejí.“

„Je to špatné! Je to nebezpečné!“ stál na svém mladík. Skoro mu odletovaly sliny od úst. „Je to hostinec u brodu Jezdců s červeným štítem, Merline. Můžeš se zeptat kohokoliv. Ten hostinec jenom propouští do našeho světa mrtvé. Zeptej se, koho chceš. A jestli přicházejí mrtví... ještě nejsme dost silní.“

„Mrtví nepřicházejí,“ hájila se Munda. Podívala se na mě, možná ode mě čekala potvrzení, a neměla radost, když viděla, jak jsem se zamračil. Ale já jsem o hostincích mnoho nevěděl.

Kymon křikl: „Je tam muž, který do této země nepatří. Čeká. Říká si Král zabijáků...“

To pro mne byl první šok. Chlapec si toho všiml a zatvářil se triumfálně, na obličej mu zahrál malý úsměv. Jeho sestra odmítavě zavrtěla hlavou. „Když se vynoří hostince, vždycky se objeví duchové. Tak nás to učili. V každém případě je to jen jeden hostinec...“

„Dva,“ řekl jsem tiše a on se zatvářil překvapeně.

Pověděl jsem mu o hostinci Nesmírného daru.

„Já jsem ti to říkal,“ zašeptal Kymon, spíš pro sebe. Svě sestře věnoval to, čemu druidové říkají ‚zlý pohled‘. „Já jsem ti to říkal. Já jsem ti to říkal.“

„Odkud víš, že si ten muž říká Král zabijáků?“ zeptal jsem se ho tiše.

Dívka měla v očích slzy, když je ke mně upírala. Také Kymon se na mě podíval a možná poprvé dostal sám trochu strach.

„Je to syn Iásona,“ pravila šeptem Munda. „Iásona. Tvého divokého přítele. Ale je to jen synův stín. A čeká.“

„Čeká?“

Zachvěla se. „Až přijde bratr z masa a kostí, který ho může vysvobodit.“

„Odkud to víš?“ zeptal jsem se. Moc dobře jsem věděl, proč je najednou tak rozrušená.

Zkřížila si ruce na prsou a sklopila hlavu.

„Byla jsem uvnitř,“ řekl tenký hlas. „Porušila jsem tabu. Šla jsem dovnitř.“ Se slzami v očích vzhlédla. „Merline, není to žádné hrozné místo. Vůbec ne. Ale neměla jsem tam chodit. Mrzí mě to. Co mám říct otcí?“

Bratr se její úzkosti vysmíval, ale jen pohledem, ne slovy. To bylo nespravedlivé. Jestli porušila tabu, pak bude muset jako králova dcera zaplatit daň. A někdy bylo takové placení daně velice kruté.

Ale co myslela tím ‚bratrem z masa a krve‘?

Zeptal jsem se šepem Kymona, jak tomu výrazu rozumí on. Poškrábal se na své holé bradě a zamyšleně se na mě podíval. „Asi je ten stín stínem muže, který ještě žije.“

„Jistě. Asi máš pravdu.“

Thesokoros! Iásonův nejstarší syn, mladík přenesený v čase, jenž přijal jméno Orgetorix, ‚Král zabijáků‘ (někdy: ‚Král mezi zabijáky‘), a který se pod zlým vlivem své matky Médeie pokusil zabít vlastního otce. Thesokorův duch! Přišel do kraje samotný syn z masa a krve? Pokud ano, mohlo to znamenat jediné to, že pátrá po svém otci, Iásonovi.

Kolem těchto nejzápadnějších cornovidských území se stahovalo víc než jen bouře nebeských rozměrů. Chystalo se propuknout něco zlověstnějšího.

Utěšil jsem Mundu slibem, že se u Urthy za ni přimluvím a přijmu tíhu případného trestu. Zdálo se, že dívku má nabídka ohromila. Připomněl jsem jí, že jsem v pevnosti cizí, někdo, kdo se ubírá jinou stezkou než ona a její klan, a že Urtha je mi hluboce zavázán za to, že jsem mu mnohokrát zachránil život.

Kymon si pohrdavě odfrkl. „Jednou. Nevychloubej se. Jenom jednou. Slyšel jsem otce mluvit o tom, co jste spolu prožili.“

„Jednou stačí jako záloha protislužby, královské protislužby. Nebo snad nesouhlasíš?“

Pokrčil rameny a neochotně přikývl.

„Co je s tebou, chlapče? Proč se chováš, jako by tě pokousal vlk?“

Jeho pohled byl ostrý, plný hněvu. To pokousání vlkem zasáhlo jeho pýchu. A jeho slova byla stejně ostrá jako jeho oči. „Jmenuji se Kymon. Jsem králův syn! Neměl bys na to zapomínat! Způsob, jakým se ptáš, je nepatřičný.“

„Ano, jistě. Ovšemže jsi králův syn. A já jsem králův přítel.“

„Žádný přítel není králi bližší než jeho syn. Způsob, jakým se ptáš, je nepatřičný.“

Vztekle mě zpražil očima. Skrýval víc než jen dětskou potřebu, aby se s ním mluvilo jako s mužem. Byl jsem zvědavý. Byl bych letmo nahlédl do té aury zuřivosti, abych se podíval, jací démoni ho pronásledují, ale chtěl jsem vyrůstat spolu s tímto popudlivým, prudkým mladíkem. Jednou bude stát v čele Cornovidů; a jednou, až bude starší než já, se na mě pravděpodobně bude muset obrátit: na Merlina, Antiocha, muže se stovkou jmen; muže, který v jeho životě zůstal beze změny a je mu větším přítelem než jeho nejbližší soukojenec.

Jestli se dalo soudit podle mých bohatých, dlouholetých zkušeností, Kymon brzy zjistí, že být synem krále z něj přítele jeho otce neudělá.

„Položil jsem ti jednoduchou otázku,“ řekl jsem tiše. „Co se mezi námi stalo?“

Věnoval mi ‚psí pohled‘: přimhouřený, výhrůžný. „Nemám k tobě důvěru. To je mezi námi. To je všechno. Můj otec stárne, ty ne. Má sestra se ti svěřuje, když by se měla svěřit mému otci. Přijde mi to jako zvláštní vývoj událostí. Zkrátka opakují: nemám k tobě důvěru. Ohrožuješ nás.“

Munda na mě vytřeštila oči. Bratrova slova ji ohromila, přivedla ji do chladnějšího rozpoložení. Jak snadno může bratr ovlivnit sestru!

Nikoho jsem neohrožoval, ale nebyl jsem si jistý svým místem v srdcích těchto mladých dobrodruhů. Sáhl jsem po jediné možnosti, která mi zbývala mimo toho, že bych použil kouzlo a naprosto tak zradil náš vzájemný vztah, a odpověděl jsem: „Vždycky jste věděli, že pocházím z jiného času, z jiného světa. Jak je možné, že jste měli jako děti dost rozumu, abyste to pochopili, a teď, jako mladí, popíráte vlastní paměť?“

„Slyšel jsem, jak o tobě mluví starší muži,“ prohlásil chlapec. „Mohl bys pro naši rodinu a náš klan vykonat velké věci. Přesto odmítáš použít deset kouzel, protože tě to oslabuje. Stavíš se nad potřeby ostatních.“

Byla to pravda. Měl naprostou pravdu.

Nikdy jsem nepopíral, že si své schopnosti pečlivě střežím - zdálo se, že používání magie, toho, co nazval deseti kouzly, je jediné, co mě dělá starším - a opravdu jsem se svými vlohami hospodařil velice rozvážně. Ale znepokojilo mne, že ‚o mně mluví starší muži‘. Naznačovalo to silící zášť. I to však bylo

zvláštní, protože pevnost už velice dlouho nezažívala nic než spokojenost, nic než normální nájezdy za trofejemi nebo dobyt看em, výchovu koní, soutěže, lov a holdování ,Třem slavnostním radostem': smíchu, milování a množení. Známyt též jako Tři vyčerpávající touhy.

Rozhodl jsem se, že se na to zeptám Urthy, ale až pro tu otázku přijde vhodný čas, ne hned.

To náhlé objevení se hostinců vzbudilo mou zvědavost. Měl jsem několik otázek. A druid Cathabach, Urthův blízký přítel a Mluvčí králů, jistě bude chápat, co se děje. Bude znát odpovědi.

Cathabach se narodil pro kněžskou službu, ale po nějaké události z mládí - nikdy o ní nemluvil - přerušil vzdělávání a výcvik a stal se členem Urthovy elitní bojovnické družiny, uthiinů. Jako šampión patřil k nejlepším. Ale po devatenácti letech přeřizl symboly na svém těle, které ukazovaly jeho statut bojovníka. Chopil se lískové hole a pláště snů. Stal se dubovým mužem, spíš jasnovidcem a pamětníkem než knězem. Měl teď důvěrný, lunou řízený vztah s ctěnou ženou Rianatou, třebaže měli zakázáno, aby jejich případný potomek přežil narození, pokud by k němu došlo.

Cathabach střežil sad, který se nacházel v srdci Taurovindy. Chráněný vysokým plotem z trní a hlíny skrýval šachtové hroby králů a královen, pozůstatky prvních budovatelů Taurovindy a rovněž množství jabloní plodících kyselá ovoce, hlohových a lískových keřů a houštiny maličkých dubů, jejichž kmeny a větve byly porostlé jasně zeleným mechem. Zahradníky ustanovenými pro tuto oblast byli dva muži, oba němí. Cathabach žil v malé chatrči hned u vchodu do ohrazeného sadu, ale často ho bylo možno najít, jak stojí těsně za branou a prohlíží si oblohu.

Nosil krátký, dobře vyleštěný a dobře nabroušený meč, nástroj pro přinášení obětí a výkon pomsty, a měl dost síly a odhodlání, aby jej použil. Použil by ho, i kdyby se do sadu pokusil vejít samotný Urtha. Cathabach měl právo zabít dokonce i krále, pokud by chtěl vniknout do posvátného sadu mimo povolené dny či noci.

A zabil by i mě. (Samozřejmě by se mu to nepodařilo.) Ale on a já jsme si do jisté míry rozuměli; nebylo za tím víc než společná zkušenost, že jsme byli v mládí rozpustilí (třebaže moje mládí trvalo několik tisíc let), a obyčejná radost z toho, že jsme spolu mohli hovořit o větším, širším světě přírody a tajemství než s našimi urozenými krajany, kteří obývali pevnost tak krátce a svým jepičím duchem přivolávali zkázu i radost.

Cathabach byl přítel nejenom ducha, ale i srdce.

Našel jsem ho, jak se opírá o hůl, mrzutý jako vždycky. Čekal na mě a prohlížel si mě s prázdným výrazem. Když jsem vstoupil do vnějšího ohrazeného prostoru, couvl do sadu a vybídl mě, abych ho následoval. Jakmile jsem byl v sadu, zavřel za mnou těžkou bránu. Jabloně kvetly; zem pokrýval koberec květů. Dlouhé šlahouny malin a ostružin byly svázány, aby keře dostaly tvar, a čekaly, až se na nich vytvoří plody. Pokroucené duby rozprostíraly široké koruny a poskytovaly ve svém houští stín a úkryt. Byl to lesík, kde bylo třeba se přikrčit, ale my jsme sestoupili do roklinky, kam slunce nesvítilo, a došli jsme tak k malé chatrči, jež sloužila Cathabachovi jako útulek. Nebyla širší ani vyšší než vysoký člověk, uvnitř měla kruhovou dřevěnou lavici a byla ověšená vlčími kůžemi a vysušenými pozůstatky vran. Nebyl v ní žádný krb, žádné ohniště. Nic, co by skýtalo pohodlí. Bylo to místo, kam si chodil sednout muž, jehož tam nevedl jiný účel než odpočinout si po přemýšlení, po odřikání rituálu králů, po všech obřadech, které musel Mluvčí králů vykonávat.

Páchl tam jeho pot a nezaměnitelný odér živočišného tuku, který byl spálen, i když ne v chatrči; byl to spálený tuk, kterým si pomazal tělo.

Byl to domov mimo domov: moje poutnická jeskyně, jen o něco méně spartánská.

„Vím o tom, že se znovu objevují hostince," prohlásil bez úvodu. „Řekni mi, co se přihodilo královým dětem. A těm dvěma dalším pitomcům."

Řekl jsem mu všechno, co jsem věděl.

Chvilí přemýšlel a pak začal o hostincích mluvit.

„Když jsem se učil, dozvěděl jsem se během těch osmnácti let, že je mnoho řek jako Nantosuelta, které rozdělují zemi mezi živé a mrtvé. My považujeme Nantoseltu za největší, ale velké ani malé neexistuje: všechny řeky jsou propojené tím, co ty nazýváš ,hloubením'."

Řekl jsem mu hodně o tom, jak chodím po Stezce kolem světa.

„Spodní cesty. Ano. Neustále se jimi pohybují. Řeky, které tam tečou, jsou velice zvláštní a většinou velice nebezpečné. Ale než jsem přišel do Alby, s pověstmi o hostincích jsem se nesetkal."

Zdálo se, že ho to překvapilo. Zamračil se a chvíli usilovně přemýšlel, než pokračoval: „Podle Moudrých proslavů, které se v hájích učíme, má každá z těch řek pět hostinců, ale to, komu jsou určeny, je různé a nepochopitelným způsobem se to řídí tím, kdo žije na jejich východním břehu. Některé jsou pohostinné, některé ne. Všechny jsou plné místností, některé jsou plné pastí a všechny mohou být životu nebezpečné. Většina pokojů je prázdná, nebo to tak alespoň vypadá. Z jiných vedou dveře do některé ze Sedmi pustých krajín."

„A Mrtví mají vlastní hostince. A Nenarození také. Vznikají u brodů, kde duchové překračují řeku. Je to tak?"

„Ano. Našimi jsou hostinec Nesmírného daru, hostinec Jezdců s rudými štíty, hostinec Nosítek z oštěpů, hostinec Špatně hozeného oštěpu a Balorův vozový hostinec."

„Mrtví a Nenarození přecházejí mezi světy, i když tam žádné hostince nejsou. Co tedy jejich objevení se znamená?"

„Nevím."

„A které jsou nebezpečné?"

„Určitě Balor a Rudé štíty. A ještě jeden. Ale jestli si dobře vzpomínám, všechny se mohou zkazit. Děje se něco většího, než byl ten výpad před několika lety."

Nájezd před několika lety. Síly z Jiného světa se probily do Taurovindy a celou ji ovládly: zavraždily královu manželku a nejmladšího syna, dalšího králova syna a dceru vyhnaly do úkrytu, zničily celý kraj a obsadily Taurovindu, dokud je násilně nevypudil mladý Kymon se svým otcem a drobnou pomocí jednoho podsvětního býka... a mladého starého poutníka po Stezce kolem světa.

Jestli to byl pouhý výpad, k čemu se schylovalo teď?

V Cathabachově tváři se zračily obavy i to, že o možných událostech nic neví. Všiml jsem si, že si hladí jedno z nachových tetování, která jeho tělo zdobila: bylo to tetování na hrdle znázorňující dva skákající lososy. Losos: duch moudrosti.

Cathabach - jemůž se v té chvíli moudrosti nedostávalo - bezděčně přivolával ducha starší paměti.

Čtyři

Bojová paže a pevný štít

Nebylo to poprvé, ani tady v Taurovindě, ani v minulosti, kdy jsem se ocitl v centru dění jako hledač a jako diplomat. Munda tiše provedla své šedé hříbě branami a uchýlila se do ženského křídla, aby čekala v mlčenlivém bdění, dokud si ji otec nezavolá, až si s ním promluví. Kymon byl stále někde u řeky, kde jako králův syn využíval své právo potloukat se po věčném háji (byli tam koneckonců pohřbeni jeho předkové). Když jsem se po něm letmo podíval očima strážníka přeskakujícího z jedné vrbové větve na druhou, uviděl jsem ho, jak rozmrzele hledí do proudu Nantosuely. Ryby se tlačily na mělčinu, lovily hmyz; padal soumrak a okolí řeky žilo krméním. Ale mladík se krmil pouze svými zlostnými myšlenkami.

Samotný Urtha a jeho uthiinové byli stále někde na jihu, lovili v hustých hvozdech jeleny, divoká prasata - dokonce i divoké koně, kteří se na mýtinách občas dali najít. Určitě jim šlo o maso, ale pravděpodobně také využívali šanci zhodnotit sílu klanů, které za hvozdy žily. Objevovalo se příliš mnoho zpráv o malých tlupách ozbrojených lovců pozorovaných na březích několika řek, které tekly na jih od pevnosti.

Urtha věnoval hranicím svého panství čím dál větší pozornost, stejně jako jeho skythská žena Ullanna, potomek slavné Atalanty.

Ullanna se svou družinou lovila na severu, na druhé straně řeky, než byly věčné háje.

Dlouhá noc minula a pak se za svítání z hradeb rozezněl zvuk rohu. V dálce pomalu projela přes planinu ranní mlhou skupina jezdců. Vedla poníky ověšené těly dvou svázaných jelenů a tří tmavosrstých prasat.

Zatímco jeho druhové se rozjeli za jinými úkoly, k Urthovi se připojili dva ozbrojení jezdci vybavení

štíty a doprovodili ho na cestě ke dvojité bráně jeho královského hradiště. Když mne míjel, všiml si mého pohledu a zamračil se. Pak mi pokynul, abych za ním přišel do tepla jeho domu obloženého štíty.

Za tři zimy, které ochromily zemi, se Urtha změnil jen velice málo, i když měl teď vousy poněkud prošedivělé a obličej ohavně zjizvený, jak se mu o něj otřela sekera při potyčce s dhiiv arrigi, vyhnanými, pomstychtivými bojovníky, psanci z kmenových území, kteří se drželi na kůži světa jako vši. Bylo jich čím dál víc. Rána však levé oko minula a Urthovy oči byly stejně bystré a zkušené jako vždycky.

Vešli jsme do hlavní části paláce, kde hořel pořádný oheň a otevřenou střechou proudilo dovnitř světlo. „Navzdory všem tvým čarovným dovednostem vždycky poznám, že ti něco dělá starosti, Merline," řekl, jakmile se zbavil pláště a opasku s mečem, uvelebil se ve svém pevném, dubovém křesle a zadíval se na mě. „Další zlá znamení?"

„Zatím nejpodivnější ze všech," potvrdil jsem. Sedl jsem si na jednu z lavic, které stály podél stěn síně, a on se předklonil.

Když jsem své líčení skončil, poškrábal si strniště na bradě. Znovu se opřel - byl unavený - sáhl pro pohár a vyprázdnil jeho obsah na jediný zátah. „Když jsem vyrůstal," spustil zadumaně, zahleděný do prázdna, „hostince patřily k dobrodružnému vyprávění. Přímo v této síni jsem seděl s ostatními chlapci a poslouchal, jak Mluvčí minulosti vypráví zábavné a báječné příběhy, které se v kraji odehrály od doby, kdy tu byla postavena první pevnost. Ze všech běhal mráz po zádech. Ale později jsem o hostincích nikdy moc nepřemýšlel. Bral jsem je jako něco, čím se straší děti. Cesty do Země stínů hrdinů vedou jistými brody přes klikatou řeku, ale ke klikaté řece se přece nikdo nepřibližoval. Alespoň ne do doby, kdy jsi do mého života vstoupil ty. A říkáš, že Mluvčí králů neví, co to znamená?"

„Neví."

„A Mluvčí minulosti?"

„Ztracený v hájích, zabraný do přípravy svého nástupce."

„Ale podle Cathabacha jsou příznakem většího nebezpečí, než jaké si umíme představit."

„Zdá se, že si to myslí."

Urtha moudře pokýval hlavou, i když bylo jasné, že maskuje naprostou a absolutní nevědomost. „Rozhodně musíme posílit pevnost a obranu od západu. Potřebujeme holubí pozorovatele na dohled od hostinců..."

Myslel tím spojky. Holubi, kteří vždycky přiletěli domů do své malé klece, byli novou metodou předávání zpráv do Taurovindy.

„Budu potřebovat projednat ozbrojenou pomoc s Vortingorem. Velekrál Coritanů si řekne o vysokou cenu v hovězím dobytku a v zapůjčených válečnicích. Ale myslím si, že po všem, co se může stát, ho přesvědčím, aby si vybral víc v koních. Koní nemáme nedostatek!"

Pohled, který na mne Urtha náhle vrhl, byl zářivý a divoký. „Budu potřebovat tebe a Cathabacha... taky Manandouna a možná tvou temperamentní milenkou—"

„Niiv?"

„Proč ne? Když spíš, krade ti, co víš." Jeho široký úsměv chtěl dráždit. „Brzo bude stejně moudrá jako ty!"

Usmál jsem se, ale bylo to trpké gesto. Ano, Niiv se nadále snažila dostat ze mne mé magické schopnosti. Měla to v povaze. Kdo - a zvláště ona, narozená jako dcera „šamana" ze severu - by se nesnažil rozhojnit své zkušenosti tím, že použije iluzi zvědavosti, aby zamaskoval horlivé odhodlání dostat se ke znamení a symbolům moci někoho, kdo je nosí na svých kostech? Jestli si Urtha myslel, že se to Niiv daří, bylo to jen tím, že jsem mu neprozradil, stejně jako nikomu jinému, že neustále vytlačuji ohnisko dívčina zájmu a uvažování do méně životných oblastí magické síly, již v sobě nosím.

Do blízkosti deseti kouzel jsem ji nepouštěl.

„Když jinak nedáš," řekl jsem. „Ale má ve zvyku spíš překážet než pomáhat."

„Tak dobrá: nechám to na tobě. Ale musíš prošetřit, co se děje u brodů přes Nantosueltu." Dlouze, přísně se na mě podíval. „Ano, myslím, že tvému zraku věřím ještě víc než Cathabachovu, přestože je moudrý. A já si zatím opatřím od Vortingora bojovou paži a pevný štít."

Povzdechl si. Byl doopravdy unavený. Nacházel se na životním přelomu mezi hladem po boji a touhou po míru. „Znamení napravo... znamení nalevo," zašeptal. „U všech bohů, do čeho se to řítíme, Merline?"

„Nevím, do čeho se řítíme, nebo co se řítí na nás, ale myslím, že by bylo dobré přinést oběť Hromovládci. Dostat ho na svou stranu, než ho někdo přesvědčí, aby pomohl nepříteli.“

Mávl rukou. „Tarauna? Já se bohy nezabývám. To přísluší kněžím v jejich hájích páchnoucích masem.“

„Na tvém místě bych háje nechal občerstvit; a dal bych si záležet, abych byl u toho.“

Zamračil se. „To znamená získat hlavy. Už jsem jich za život sebral dost. Z radosti se stala otrava.“

„Pak tedy nastal čas pro Kymona. Čas pro velkou zkoušku tvého syna.“

Chvilí na mě hleděl, oči mu hořely. Napadlo mě, že mě za ten návrh zabije, ale ve skutečnosti se tvářil nadšeně.

„To je ono!“ řekl a udeřil do opěrek svého křesla. „Měl jsem na to přijít sám. Čas pro Kymonovu velkou zkoušku! Dvě koroptve jednou ranou z praku. Z chlapce se stane muž a my jedním skutkem získáme jak bohy, tak Vortingorovy muže. Dobrý nápad, Merline. To by nenapadlo ani Manandouna, mého moudrého rádce. Bude to pro něho velký okamžik. Pro nás všechny. Později si s chlapcem promluví.“ Pak se odmlčel a tvář mu potemněla. „Myslím, že teď bych si měl jít promluvit se svou neposlušnou dcerou.“

Celé jeho chování naznačovalo, že to považuje za těžší úkol než všechno ostatní, co podstoupil v posledních několika dnech.

Pět

Střízlík na trámu

Střízlíci, drobní ptáčci, velice uctívání, měli schopnost vrátit se na své území, když byli přeneseni na jiné, vzdálené místo. Zpátky se objevili náhle, aniž by bylo vidět, že přiletěli. Velice si jich vážili jak druidové, tak ctěné ženy. Oblíbeným prostředkem přepravy a sledování však byli už mnohem déle. Jako chlapec jsem se v jedné z prvních hodin učil ovládnout ducha střízlíka.

Jeden takový střízlík teď poskakoval po trámech v dlouhé síni, kde se shromáždily ctěné ženy a kam Munda odešla čekat s nimi, dokud se otec nevrátí z poslední potyčky s dhiiv arrigi, kteří byli zpozorováni v početné tlupě, jak ujíždějí od jihu k řece. Byl unavený a špinavý, ale zamířil přímo do síně.

Všechny ženy s výjimkou Rianaty odešly. Za obvyklých okolností by tam byla také Mundina matka, ale Aylamunda byla mrtvá a putovala pod svou pohřební mohylou. Ullanna sice byla s králem spojená, ale měla zakázáno vstoupit do ženského křídla. Nebylo známo, že by si na to Ullanna - lovkyně a žena veselého ducha - někdy postěžovala.

Urtha seděl na šedé vlčí kůži proti Mundě, která klečela na podobné houni a ruce měla sepnuté v klíně. S obavami, ale zároveň rozladěná čekala, až se otec uvelebí. Uměl jsem si představit, co se mu honilo hlavou, když tu polohu zaujímal.

Dolní část pravé nohy nakonec zasunul pod levé stehno. Levou nohu měl nataženou směrem k dívce a ohnutou v koleni. Předkláněl se, s pravým loktem položeným na koleně levé nohy. Levou ruku měl nataženou za sebe jako oporu.

Byla to jedna ze Tří poloh přátelského setkání: ta určená rodině a přátelům. Z dalších dvou byla jedna pro nepřátele, kteří se mohli zkusit řádně obhájit, aby jim hlava zůstala na krku; druhá pak pro zvířata, která mohla být ovládnuta některým z Mrtvých a chtěla být vyslechnuta ve věci chování, jakého se jim dostalo z rukou druidů.

Tuto poslední obtížnou polohu nemusel Urtha ještě nikdy zaujmout a potají byl velice rád, že tomu tak je. Svěřil se mi, že stejně nemá ponětí, co by za takových okolností dělal.

Tyto tři pozice byly známy jako Polohy určené k zabítí krále nepohodlím. Každý, kdo je nikdy nemusel zaujmout, to bral jako žert. Urthovi ten žert nepřipadal zábavný.

„Dnes jsem se dozvěděl, že se ti podařila obrátka v sedle,“ řekl otec dceři.

„Ano. Stálo mě to několik pokusů. Ale dokázala jsem to.“

Obrátka v sedle znamenala, že se člověk při ústupu cvalem před nepřítelem otočil v sedle a mrštil oštěp nebo vystřelil z praku, než se otočil zase dopředu, přičemž to vše mělo být provedeno jediným nepřerušovaným pohybem.

„Taky jsem to dřív uměl. Dnes mi dělá dost velké problémy ohlédnout se, natož se otočit dozadu. Bolí mě klouby. Asi začínám být starší, než si připadám.“

Mlčení.

„Tak,“ pokračoval otec. „Dnes jsem se vrátil z lesa Zpívajících jeskyní. Zahnal jsem sedm supů, kteří se tam skrývali. Zoufalci. Pomstychtiví psanci. Sedm jich uniklo. Sedm ne. Bojovali zuřivě.“

Stále mlčení. Urtha nervózně poposedl.

„Přinesl jsem ti malý dárek. Nic, na co by sis mohla sáhnout, co bys mohla sníst nebo na co by ses mohla podívat. Přesto je pro tebe.“

Dívka zvedla oči. „Příběh?“

Urtha zaujal vůči své podřízené vřelejší postoj. „Když jsme velice tiše postupovali světlým, otevřeným lesem, narazili jsme na rozlehlou mýtinu. Byli na ní dva koně, matka se svým hříbátkem. Matka byla zvláště strakatá, červenohnědá a šedá. Nikdy jsem takovou barvu neviděl. Hříbě bylo červenohnědé s černou hřívou a bílou skvrnou na krku. Kulhalo na jednu zadní nohu a bylo velice smutné. Klisna kolem něj zuřivě kroužila, neustále se po nás dívala, roztahovala chřípí a frkala. Přisahám při Taraunovi, že se snažila vypěstovat si býčí rohy, aby na nás mohla zaútočit.“

Munda se na otce mlčky dívala a poulila oči.

Urtha řekl: „Samozřejmě jsem je tam nechal. Myslím si, že to místo je stará svatyně. Ale našel jsem kus bukové kůry a na hladkou stranu jsem udělal symboly pro Succellos riana nemata...“

Munda se usmála a přikývla. „Háj uzdravujícího se koně...“

„Nevím, jestli to místo někdy najdeš. Ale jestli ano, myslím si, že to bude místo, kde se mohou uzdravit nejenom koně. Také místo, které chrání. To je můj malý dar pro tebe.“

Opět mlčení. Urtha je po chvíli přerušil: „Jaké dva gessa ti byly uloženy v tvém osmém roce?“

Munda zůstala chvíli zaskočená a pak řekla: „Že nesmím nikdy plavat Klikatou na západ, ani kdybych viděla, jak se můj bratr nebo jiný blízký topí a volá o pomoc. A že když uvidím psa, který je ve špatném stavu, ať už chromý, vyhladovělý nebo potrháný kancem, musím přerušit, co dělám, a jít mu na pomoc.“

„Více či méně,“ připustil Urtha. Ctěná žena zavrtěla hlavou a nepatrně se usmála. Tato pravidla v sobě vždycky obsahovala víc, než kolik říkala prostá slova, jež je popisovala.

„Víš, proč ti byly tyto závazky uloženy?“

Munda rozvážně přikývla. „Tvůj pes Maglerd mě zachránil před nájezdníky a odnesl mě do bezpečí přes řeku. Také Kymon byl zachráněn. Mého bratra Uriena nájezdníci zabili a rozsekali a také psa, který se ho pokusil chránit, zabili vedle něho. Já jsem byla za řekou chráněná a můj dědeček přišel a vzal mě zpátky, ale život mi zachránil dar od Matron, Matek mrtvých. Vstoupila jsem do jiného světa dřív, než přišel můj čas, a mám zakázáno vstoupit do něj znovu, dokud můj čas opravdu nenadejde.“

„Dobře sis to zapamatovala. Proto mi teď musíš vysvětlit: proč ses rozhodla nedbat na ten geis?“

Ticho. Otec a dcera dlouho zkoumali jeden druhého zrakem. Nakonec Munda sklonila hlavu. „Byla jsem zvědavá. Cítila jsem, že mě něco táhne ke dveřím hostince. Když jsem tam vstoupila, dostala jsem strach. To jsem už přešla po mostě na místo samotné. Nachází se uprostřed řeky, která se klikatí.“

„Co tě přitáhlo? Proč jsi byla zvědavá?“

„Snový hlas. Zpěv. Vzpomněla jsem si na šťastné časy pod ochranou Matek, když jsem se skrývala na druhé straně řeky. Když tenkrát na naši pevnost zaútočili. Myslela jsem si, že mě volají. Chtěla jsem tam jít. Měla jsem pocit, že tam patřím. A chvíli jsem si myslela, že jsem se zmýlila. Ten hostinec byl špatné místo a tváře, které se na mě dívaly, pachy, zvuky, ten smích... bylo to ohavné. Vyděsila jsem se a utekla jsem. Ale utíkala jsem před něčím, co bylo neznámé, s čím jsem neměla zkušenost. Můj bratr měl větší strach než já. Když jsme se vrátili do naší země, uvědomila jsem si, že jsem se neměla čeho bát.“

Střízlík na trámu to všechno pozorně poslouchal.

Bylo ticho.

Pak Urtha řekl: „Škoda, že tady není tvá matka. Byla by na tebe pyšná.“

„Byla by na mě pyšná?“

„Pyšná na tvou odvahu. Získala jsi nepříjemný zážitek. Ale kdo ví? Možná cenný. Myslíš si, že jsi udělala velkou chybu, a proto tu klečíš, smutná a nešťastná. Ale proč? To, co jsi zažila, bylo vnuknutí, povzbuzení, ne varování. A svůj geis jsi neporušila.“

Zatvářila se zmateně. Urtha pokrčil rameny, což bylo v jeho poloze přátelského setkání docela neohrabané. „Geis není možno porušit napůl. Budu se na to muset zeptat Cathabacha, ale jsem si jistý, že mám pravdu. Úplně porušit ano, ale napůl ne. To není jako zlatý měsíční srpek, lunula, který se dá rozseknout vejřpůl jako ta polovina lunuly, která ti visí na krku, a druhá polovina na krku tvého bratra.“

Munda zvedla ruku, aby si na amulet na koženém řemínku sáhla. Sluneční kov se zablyšřěl na světle. Zlomek, useknutý z amuletu staršího než řas, byl jejím drahocenným majetkem, darem od otce, polovinou emblému, jenž byl součástí této rodiny od dob Durandonda. Spojoval ji s jejím bratrem. Byla to velmi vzácná věc, pouto mezi Urthovými dětmi, jež přežily. A samotný král douřal, že navřždy udrží rodinu jednotnou.

„Když jsem ten kus zlata rozsekl na dva,“ řekl tiše, „lámal jsem a zároveň jsem mezi vámi dvěma vytvářel pouto. Rozdělit zlato napůl je snadné. Rozdělit tabu ne. A to je mé rozhodnutí. Řekla jsi, že ten hostinec byl uprostřed řeky. V polovině cesty. A polovina cesty není tady ani tam, jestli mému soudu rozumíš, dcero. Neporušila jsi nic.“

Munda se vrhla na otce a zavřýskala radostí. Urtha padl na záda a podíval se nahoru na ctěnou řenu, které pouze pokrčila rameny. Měla k tomu také říct své, ale zdálo se, že to prakticky nemá smysl.

„Slez ze mě, děvče! Jsi hrozně těžká.“

Munda vstala, udělala směrem ke králi ležícímu na zádech znamení úcty, otočila se a vesele vyběhla z řenské síně.

Střízřík na trámech si všiml, že ctěná řena Rianata se snaží pomoci Urthovi zpátky na nohy.

Šest

Nenarozený král

Bylo úlevné uvědomit si, že Urtha nevěřil jedinému slovu z toho, co mu jeho dcera řekla. Samozřejmě řívku miloval a byl si vědom toho, že její říčení je ovlivněno temnějšími silami. Ušetřil ji. Věděl, že ji něco ovládlo.

Řhned se poradil se svými veliteli a Mluvřími o tom, jak nejlépe rozdělit síly a řelit tomu, co vnímal jako silící hrozbu z druhé strany řeky. Bylo dohodnuto, že pastevcí budou neustále řipraveni nahnat dobytek a koně dovnitř, pokud by došlo k nájezdu, a mnozí kováři, řoželuhové a hrnříři se toho ujmou také, pokud to bude nutné. Meztím bude zvrýšena výroba dlouhých, oválných řtítů potažených silnou býčí kůží, jakož i krátkých bodných oštěpů, které budou opracovány jen hrubě, aby byly postradatelné. Kameníci si osvěří nadčasové umění výroby dlouhých, tenkých pazourkových řepelí, které byly řasto účinnější než řelezo, řřebaže řelezo mohlo mít na starší Mrtvé strařlivý účinek.

Samotný Urtha se měl s družinou vypravit ke coritanskému Vortingorovi a najmout si stovku rychlých řtítů. řřesvědřit Parisianie na severu bude obtřžněřší, ale jejich území bylo od okraje Země řuchů dál, a tak bylo možné, že budou spolupracovat, i když si za to řistě vyberou vysokou cenu. Na řihu řoldněřské řlupy řiiv arřigi určité řřidají další hrozbu k tomu, co mohlo řřijít řřes řlikatý tok Nantosuely.

Mluvří se postarají o tajemnější obranné řředředky, dřevěné panáky, otesané sloupy, zvrřřata ze slámy a kostí a maskované stromy, které vytvoří bariéru proti určitým Mrtvým. Pokud řřlo o tyto řředředky k odpuzení nepřítelů, dělali největřší potřže Nenarození: mnozí z nich nepoznali, že se řředná o obranu, a řřojeli rovnou skřřz. Nenarození vřřak byli zřřavidla méně nepřátelřtí než jejich řředředkové a bylo nutné vzít tento drobný řřakt v úvahu.

Mým úkolem bylo odjet k řřece v doprovodu Niiv, řřtyřřlenné osobní gardy a Ullanny, která měla jako ochranu vlastní skupinu mladých ozbrojených řřezdkyň. Byl jsem řřád, že je se mnou. Její družina vybraná z taurovindských řřen, které osobně vycvičila, se vyrovnala každému z Urthových uthiínů.

Nantosuelta tekla od západu, z řřlubokých řřesů, od trvalé záře zapadajícího slunce. Vřřinula se řřkalnatými údolními a řřlhavými řřmokřřinami, řřustými řřvozdy a řřtrmými, řřlesnatými řřkopci, a řřpoděl jejího řřklikatého řřoku bylo možné najít kamenné řřpozůstatky řřbudov a řřčasem řřpoznámenané řřsochy. Z řřříše řřstínů se do ní vlřřevalo řřněkolik řřřřřtoků, jejichž vody řřrudě řřpěnily, řřak se řřmísily s řřhlavním řřtokem řřposvátne řřřeky. Místo, kde

Nantosuelta pramenila, bylo tajemné, ukryté v Zemi stínů hrdinů.

Když konečně mizela, v nejsevernějším místě Urthova kmenového království, dělo se tak v hvozdu známém jako „neprošlapaný les vidin“, u skrytého vodopádu, který bylo slyšet, jak se s burácením řítí na neviditelné skály, ale vidět jej nebylo. Když se pak objevovala znovu, tekla východním směrem ke vzdálenému moři, nyní už zcela v říši Cornovidů. Protékala posvátnými háji, stále magickými, ale už ne neproniknutelnými, vstoupit do jejích vod však bylo nadále nebezpečné. Tvořila hranici země Coritanů, objímala království, chránila je, živila je a byla pro ten národ stejným zdrojem duchovní síly jako pro Urthův. Její břehy byly plné svatyní a chrámů připomínajících minulé lidi, minulé setkání s bohy.

Všech pět brodů, jež přes řeku vedly, však bylo na západě a u každého z nich stál nyní hostinec s otevřenými dveřmi, na první pohled lákavý.

Nejdřív jsem se vypravil k hostinci u brodu Nesmírného daru.

Ullanna okamžitě couvla, vystrašená stejně jako její klisna. Hostinec byl navzdory svému jménu pochmurnou stavbou zhotovenou ze dřeva, s velkým, těžkým překladem nad nízkými dveřmi. Do sloupů, které stály po obou stranách vchodu, byly vyřezány rozšklebené obličejy koz, jak stojí na zadních, hlavy mají do sebe zaklesnuté rohy a vypadají, že chtějí nabodnout zpodobnění zamračené tváře ženy. Z bližšího břehu se táhla vratká lávka k bahnitému ostrovu, na němž byla podivná budova postavena. Z okapů visely zlomené meče a řinčely v čerstvém větru. Střecha byla vysoká, zhotovená z tyčí, nepokrytá došky. Z mezer mezi těmito hrubě opracovanými kůly unikal dým.

Z otevřených dveří vycházelo hluboké vytí. Koně z něho byli nervózní, dokonce i mně se naježily chloupky vzadu na šíji.

Niiv se schoulila v sedle, kapuci si stáhla hluboko do obličejí a držela se mi nablízku.

Z mostu nás pozoroval vysoký muž v tmavě červeném plášti, plavé vlasy mu splyvaly na ramena. Tvář měl hladce oholenou. Byl mladý, měl živé oči, nenesl u sebe žádnou zbraň, ale držel otěže statného černého koně.

Poznal jsem přízračnou postavu Pendragona. Byl to duch, který se mi opakovaně zjevoval ve snech. Byl to muž, dosud nenarozený, který několikrát navštívil můj život, byť jen pomíjivě.

Poté, co mi pokynul, sesedl jsem a svěřil jsem otěže Niiv. Když jsem krácel přes úzký můstek a opatrně udržoval rovnováhu, Pendragon se otočil, uvázal svého koně, sklonil se a vešel do skučícího hostince.

Následoval jsem ho.

V okamžiku, kdy jsem se shýbl a prošel dveřmi do hostince, ucítil jsem dezorientující účinek Země duchů. Úzká chodba jako by se rozšířila a natáhla se přede mnou do obrovské dálky. Sténání přešlo do tichého hlučení hlasů, nepřírozeného smíchu. Hostinec jako by se mi pod nohama kolébal. Vzduch byl prosycený kouřem hořícího dřeva a vůněmi pečeného masa. V rezonujících nárazech kovu o kov, připomínajících dunění obrovských bronzových zvonů, které jsem slyšel na východě, jsem poznal třesk železných čepelí. V hostinci se hodovalo a soutěžilo.

Po obou stranách chodby byly dveře pokojů. Pendragon mi zmizel v útrobách hostince.

Prohledal jsem pokoje.

V prvním pokoji jsem našel sedm mužů ve vlněných pláštích. Rozmrzele seděli a dívali se na mě. Každému ležela na kolenou sekera se širokou čepelí. Nad ohněm, který doutnal mezi nimi, stál měděný kotel a já jsem zahlédl, jak nad okraj vyčnívají dřevěné a kostěné násady zbraní. Když jsem do jejich místnosti nakoukl, zamračili se na mě.

V dalším pokoji jsem uviděl čtyři muže se silně zjizvenými obličejí. Byli do pasu nazí a na hrudi měli zeleným barvivem namalované vlčí obličejí. Každý měl na krku stříbrný nákrčník a kolem hlavy čelenku z kančích klů, stahující světlé vlasy. Působili ustrašeně a zmateně, dívali se na mě se zvědavým výrazem, ale nedali mi žádným gestem najevo, abych se k nim připojil. Seděli kolem velké čtverečkové desky, na níž byly rozestaveny figurky vyřezané z kostí a tmavého dřeva. Každý z nich střídavě posouval špičkou svého meče nějakou figurku. Zdálo se, že ta hra nemá žádnou logiku, žádná pravidla, ale ostatní při každém tahu zoufale vykřikl a hněvivě vyhlíželi další dloubnutí čepelí.

V třetí místnosti bylo velké otevřené ohniště, nad nímž nějaký stařec pomalu otáčel rožeň s malým volkem. Otočil ke mně svůj bezzubý obličej a ukázal mi tak, že jeho oči jsou stejně prázdné jako jeho

ústa. Když vycítil, že tam stojím, roztáhl tvář do širokého úsměvu a kývl hlavou. Dva mladí muži ustrojeni do kostkovaných suknic a kostěných náprsních krunýřů skákali přes opékané zvíře každý z jedné strany a v saltu vzduchem o sebe třeskli krátkými meči. To, co prováděli, nebyl boj, pouhá hra, a na holých pažích měli rudé skvrny od prskajícího tuku. Vzpomínám si, jak mě napadlo, že to má v sobě něco znepokojivě povědomého.

Ve čtvrtém pokoji, který byl spíš siní než pokojem, jsem znovu našel Pendragona s jeho malou družinou a tady jsem se svým průzkumem hostince přestal.

Byla to široká síň s lavicemi, stoly a spoustou mužů všech možných typů, z nichž někteří měli zbraně, jiní ne, někteří měli vlasy zkrácené, jiní svázané do vysokých koňských ohonů, další měli hlavu oholenou tu z poloviny, tu ze čtvrtiny. Tetování byla vyvedena v takové paletě barev, že bylo těžké odlišit muže od kresby. Hluk byl značný, ale v tlačenci vládl klid. U každého stolu stály hliněné nádoby s vínem a dřevěné sudy piva přislazeného medem. Muži si nabírali tekutinu do rohů a pohárů a byli silně opilí. Šest nebo sedm postav v hrubých pláštích roznášelo velké podnosy s vepřovými koleny opečenými do růžova a drůbeží pečenou na rožni.

Jedině Pendragon a jeho čtyři muži byli střízliví a neměli u stolu jídlo.

Sedl jsem si k nim, ale po době strávené v sedle jsem měl hlad a žízeň, a tak jsem si dopřál maso a víno, kyselé pití se silnou pachutí borové pryskyřice: byl jsem přesvědčený, že vykvasilo v Řecku. Vypadalo to, že i mrtví si pro požitky posílají na jih.

„Jestli to vypiješ, možná tady zůstaneš navždycky," zavrčel na mě Pendragon.

„Už jsem v Zemi duchů byl, a dostal jsem se odtamtud," odpověděl jsem. „A taky jsem byl v řeckých krčmách, kde jsem přemýšlel, jestli se dožiju dalšího dne, natož konce světa."

„Jestli to sníš, podsvětní prasata si tě podají," zamumlal jeden z jeho společníků, když jsem zuby odtrhl kus ledviny.

„Jedl jsem na tisícovce zakázaných míst," odsekl jsem. „Nic mě nemůže zadržet."

„Ty čekáš, že se dožiješ konce světa?" zeptal se druhý muž. Byl mladý, s řídkými vousy. Vypadalo to, že je na mě nefalšovaně zvědavý, stejně jako třetí muž, sedící vedle něho, který mohl být jeho dvojče.

„Můj svět skončil tisíckrát," sdělil jsem mu tajemně. „Zlomeným srdcem, zlomenou nadějí, zlomenou radostí. Ale jestli i ty máš takovou schopnost zapomínat jako já, děkuj bohu, který tě ochraňuje. Ztracená paměť je nově započatý život."

„To je trpký a velice smutný způsob života," prohlásil kriticky čtvrtý muž z Pendragonova doprovodu. Oči měl podlité krví a dýchal těžce. „Ale kdo jsem já, abych měl právo ti něco vyčítat? Vždyť jsem ještě ani nežil. Můj čas teprve přijde. Jen doufám, že přijde brzy."

Zeptal jsem se ho, jak se jmenuje. Podobně jako Pendragon slyšel své jméno pouze ve snech. Morndryd. Při tom jménu jsem se zachvěl. Nechápal jsem, proč vypadá jako muž ve zralém věku, a ne mladický jako ostatní členové jeho skupiny. To však byla zvláštnost, které jsem se v tu chvíli nemohl věnovat, neboť jsem neměl čas.

Poté, co jsem ukojil hlad a žízeň, jsem se Pendragona zeptal na hostinec a na muže, které jsem viděl v ostatních místnostech.

„V jedné je jich sedm, velice nešťastných..."

„Ano, jsou nešťastní. A mají proč. Je to sedm bratranců, synů krále a jeho bratrů, kteří se postaví ozbrojenému vpádu z východu. To východní vojsko bude strašlivá hrozba, legie mužů vybavených zbraněmi, na které je představitost krátká. Pro výstrahu těch sedm mužů zabijí, dokud budou ještě děti. Zachmuření a zlostní jsou proto, že kvůli svým snům vědí, že se nikdy nestanou muži, jejichž těla mají, když čekají na život."

„A kdo jsou ti muži, kteří hrají u kostkované hrací desky?"

„To jsou čtyři synové Briciovi, kteří dostanou svou zemi během dvou generací. Musejí pořád hrát. Vjeli si do vlasů s druidem, co rovněž čeká na narození a mohl jim jejich osud předpovědět, a on jim dal za úkol, co vidíš: hrát tu hru devatenáctkrát devatenáctkrát devatenáct měsíčních cyklů. Jejich budoucnost stanoví výsledek poslední hry, jenže oni už ztratili přehled. Když sehraji her příliš mnoho nebo málo, bude to pro ně mít zničující účinky."

„To je složitý počet měsíců."

„To je.“

„A kdo jsou ti bojovníci, kteří skáčou přes volka na rožni?“

Pendragon pokrčil rameny. „Ti jsou pro mě záhada. Pro všechny tady. Jako by sem nepatřili. Ovládl je mladý duch jiné doby. To skákání je nutkavé. Když jsou vyčerpaní, několik dní spí; pak se hltavě nažerou toho volka. Když z něho nezbude nic, dají na rožeň nového volka a začnou znovu. Nosí v sobě tajemství; alespoň mám takové podezření. Ale ani oni nevědí, z čeho to tajemství vychází.“

Neřekl jsem mu, že mně jejich činnost připadá povědomá. Skákali přes býka, ale v místě, kam takový zvyk nepatřil.

Pak jsem Pendragonovi řekl, jak se mi doneslo, že na mě čeká. Zeptal jsem se ho, co ode mne chce. Jeho odpověď mě překvapila. Nečekal jsem tak stísněnou reakci. Mluvil obřadně, jako by byl Mluvčí budoucnosti, a ne král, který teprve přijde na řadu.

„My, kteří jednoho dne budeme jezdit v sedle, potulovat se krajem a vládnout zemi, víme, že se nacházíme v místě, kde se čeká. Nikdy jsme se nenarodili, jsme jednoduše duchové života a životů, které budou jednoho dne obývat toto území, tyto lesy a planiny, rokle, údolí, mořské průlivy, řeky, ten vysoký kopec se starými valy, jeho padlé zdi, které čekají, až je obnovíme. A budeme budovat na mrtvých a na tom, co mrtví zanechali.“

Jsmo stíny bez historie. Žijeme mezi stíny, které rozumují, množí se a moří se nespravedlností svých předků. My Nenarození jsme rukojmí v panství pomsty. Vy, kteří žijete s druidskými povídkami o tom, jak úžasný bude svět po smrti, vězte, že na zemi duchů není nic příjemného. Život je po smrti stejně krutý jako před ní. Neříkám, že už neexistují rozkoše zapomenutého života. Existují. Ale když mrtví a dosud nenarození jsou věční, neexistuje soucit. Nemáme žádnou změnu, žádné stárnutí, žádné cvičiště, kde bychom mohli dojít uspokojení a naplnění, které v konečném důsledku přináší klid, ten okamžik, který závidíme - když pozorujeme život za řekou - okamžik posunu dál. Okamžik obrovského uvolnění.

Krátký život člověka, kterému skončí dny lovu, vede k dlouhému životu ducha lovčího věčně.“

Jeho společníci příkyvovali, když mluvil, na všechny padla náhlá melancholie.

Po chvíli jsem ho pobídl. „A chtěl ses se mnou setkat... proč?“

„Mám v úmyslu rozloučit se s tímto hostincem, který by mohl být nebezpečný. Cítím však, že jsi v ohrožení, stejně jako král, pro kterého pracuješ, jeho rodina a jeho urození.“

„Chceš mi říct, že se Země stínů hrdinů chystá podruhé napadnout pevnost?“

Pendragon se zatvářil zmateně. „Je zvláštní to říct, ale nepůsobí to tak. Přitom to tak musí být. Když byla Taurovinda napadena předtím, vojska se shromáždila u brodů, cvičila se zbraněmi, připravovala se na boj, trénovala koně a opatřovala si zásoby. Tentokrát nás volají, abychom se sešli v těchto pochmurných hostincích, ale o ozbrojeném konfliktu se nemluví. Prostě čekáme, třebaže Morndryd se vypravil na průzkum za řeku a zjistil, že údolími se pohybují oddíly lidí. Nepostupují však k řece. Tento hostinec je místo, kde se scházejí Nenarození. Všichni jsme velice nejistí, někteří víc než jiní. Na našem ostrově, na ostrově Na prahu svítání, jsme byli spokojeni. Dobré planiny pro divoké štvance; dobré hvozdy pro spletité lovy. Dobrá údolí a kopce. Dobrá voda. Háje, kde byly magické vidiny příjemné a někdy i čarovné. Když hladina moře čas od času poklesne, odkryje zvýšenou pěšinu. V takových časech jsem využíval příležitost a přecházel jsem do říše Taurovindy. Nenarození mají privilegium, že se mohou procházet po zemi, ve které budou žít. Několikrát jsi mne zahlédl, když se mi toho privilegia dostalo. Ale šeptající svatyně v nitru ostrova vždycky říkala, abych přešel na druhou stranu, poslouchal vítr a déšť a všiml si, co trápí živé. Aby mi cesta netrvala dlouho. Abych se vrátil domů.“

Tentokrát jsme byli žádáni, abychom přišli do těchto hostinců a čekali. Přijely lodě, aby nás z Prahu svítání odvezly. Naše otázky, na které jsme obvykle dostávali jasné odpovědi, byly tentokrát přehlíženy. Toto není nájezd. Toto je něco jiného, něco většího, něco zlého, ani trochu ušlechtilého. Vpád? Pokud ano, bude mít nečekanou povahu.“

Znovu jsem si uvědomil rámus v síni, hlučné veselí, hněvivé výměny názorů, kašel a dušení se mužů, kteří se příliš divoce věnovali čekání.

„Má tento zlý, neušlechtilý akt nějaký zdroj? Je původcem toho ohrožení jediná postava?“

Pendragon zavrtěl hlavou. Jeho společníci se zdáli být stejně nejistí. „Odpověď na to leží mimo tuto

zemi stínů. Proto bych chtěl odsud odejít. Ale jestli tě při tom ztratím... Merline."

Použil mé jméno s váhavostí, která naznačovala, že pro něho znamená víc než jen to, že si pamatuje, jak jsem se mu představil. Od prvního okamžiku, kdy jsem na tohoto vojevůdce bystrého ducha a bystrého zraku narazil, jsme oba věděli, že se setkáme znovu, byť to bude střízlivější, světlejší a daleko v budoucnosti.

„Jestli tě tentokrát ztratím," uzavřel Pendragon, „hledej mě v letech, která přijdou. Dívej se dopředu, jestli můžeš, jestli se odvážíš. Ze země, kde vládne tvůj král, je cítit nepokoj. Jednoho dne ten svět přejde na jiného krále." Předklonil se, usmál se na mě a tiše řekl: „A až se ho ujmu, chtěl bych, aby byl zbaven toho, co ho kazí."

Odešel jsem z hostince a připojil jsem se k Ullanně a Niiv. O něco později dunivě přejeli po mostě Pendragon a jeho čtyři druhové. Hlavy měli skloněné, pláště jim vlály. Bylo možné, že přízračný šedý mrak, který vypadal, jako by je chtěl lapit, byl kouř z ohňů, ale já jsem tam zahlédl zlostnou tvář. Nato se nad jezdce vzneslo pět ptáků se širokými křídly a začalo se máváním propracovávat na východ, za prchajícími Nenarozenými.

Sedm

Stín Iásonova syna

Hostinec Jezdců s červenými štíty byl vzdálen dva dny cesty obtížnou krajinou. Řeka tady byla u brodu prudká; přijeli jsme úzkou soutěskou. Kopyta koní klapala na volných kamenech, zvířata zakopávala o naplavené dřevo, které se tam dostalo, když se řeka rozvodnila. Břeh posetý balvany klesal k peřejím a shlížel na nevládné roubené stavení, které vybíhalo ze zakrslého houští tisícího se na opačném břehu.

Vstup tvořily dvojité dveře v podobě ženy s rukama rozpráženými a položenými dlaněmi na hlavy dvou psů, kteří se stavěli na zadní. Vstup byl vždy mezi psem a ženou. Byla vyřezaná z tmavého dřeva, měla nahá ňadra a nohy jí zakrývala dlouhá sukně. Její oči byly široké díry, temné jak noc. Vypadalo to, jako by se psi po ní sáпали, ale ona si je dokázala udržet od těla.

„Neobvyklé dveře," poznamenala odměřeně Ullanna. „Ale něco mi připomínají."

Měl jsem stejný pocit. Tato složitá řezba vyjadřovala nějaký starší obraz, který neměl nic společného s Urthovým světem ani se světem, jenž mu předcházela. Ale se kterým?

Byl to hostinec, z něhož zmateně prchla králova neopatrná dcera, když si uvědomila, že porušila tabu, zároveň však byl naplněn pocitem změny k dobrému.

Byly tu strážce. Když jsem nechal Ullannu na břehu, aby se projížděla mělčinami, a sám jsem se opatrně vypravil přes balvany kluzké řasami, vyšli z přítí dva statní muži se zlým pohledem. Na sobě měli volné kroužkové košile a nahrubo slátané kalhoty. Kytlice sešitá z proužků kůže jim chránila bedra. Nesli si oválné štíty, neoznačené a těžké, a svazky oštěpů.

Když jsem vylezl na suchou zem, jeden ke mně přistoupil a nevzrušeně si ode mne vzal uzdu mého koně. Mumlavě ke mně prohodil několik slov, a při tom si mě pozorně prohlížel. Pak je zopakoval a zamračil se. Na několik okamžiků jsem vklouzl do ducha jazyka a poznal jsem severní nářečí. Ptal se mě, jestli jsem ‚čerstvě mrtvý‘, nebo ‚další pitomý duch, co čeká na tělo‘.

Odvětil jsem, že nejsem jedno ani druhé, ale že na mě v hostinci někdo čeká. Z jeho otázky však vysvítalo, že přes tento hostinec se chodí oběma směry.

Vpustili mě do tmavého nitra a já jsem se znovu ocitl v labyrintu chodeb s dveřmi do malých, bídných pokojů po obou stranách. Z dálky tam doléhaly zvuky chaosu, křik hlasů a rámus hádky. Následoval jsem jednoho z hlídačů za světlem. Vedl jsem s sebou svého koně, který sebou nervózně škubal, když jsme procházeli úzkou chodbou k otevřené zahradě uprostřed hostince. Tam jsem ke svému překvapení našel sluncem zalité náměstí patřící do Řecku, ne do Alby, místo s olivovníky a borovicemi, s malými domky obilnými vápnem a pokrytými taškami z červené hlíny. Vzduch bzučel a hučel jiným létem. Chaos zůstal za námi. Muži a ženy seděli po skupinkách ve stínu, malátně hovořili, někteří pili, pár se jich staralo o ohně. Ve stínu jabloně jsem našel mladého muže, kterého jsem poznal. Seděl tam, se štítem opřeným o kolena. Byl starší o několik let a vypadal, že toho má hodně za sebou. Jeho pravé oko utržilo

sečnou ránu a vlasy nad jizvou mu zbělely. Chyběl mu prst na levé ruce. Nohy a paže měl zbrázděné vystoupělými žilami. Oblečen byl jednoduše, do volné vzorované košile, kalhot po kolena a sandálů. Ale za ním, jak tam neklidně seděl, se kupily jeho zbraně.

Očekával mě, to bylo jasné. Všiml si mě hned, jak jsem vstoupil na náměstí, pousmál se a pak počkal, až uvážu koně a přijdu si sednout do stínu. A když už je řeč o „stínech“, Orgetorix mě sotva pozdravil a už řekl: „Ano, máš pravdu. Jsem jenom stín muže, kterého jsi znal. Ty očividně musíš být Antiochos. Byl jsi u toho, když jsem se pokusil zabít svého otce. Ta událost je pro mne jako sen. Všechno vidím přes temný sen. To je tím, že živý muž, jehož jsem stínem, je se mnou ve spojení. Cítím jeho bolest. Cítím jeho jizvy. Cítím, jak je ztracený. Roštu s ním a měním se s ním, ale jsem stín. Nazývám ho svým bratrem z masa a kostí. Má existence se počítá jen do doby, kdy je on ztracený.“

Zdálo se, že jako duch je Orgetorix stejně trudnomyslný jako mladý bojovník, který se potuloval po kopcích a údolích řecké země.

Měl bych se možná několika slovy zmínit o tom, co se Orgetorixovi stalo. Byl to starší ze dvou synů, které měl Iásón s Médeiou, před mnoha staletími, narozených po výpravě za Zlatým rounem. Jako Thesokoros měl přezdívku „malý skokan přes býka“. Jeho bratru Kinovi se přezdívalo „malý snílek“. Když Iásón zradil Médeiu s jinou ženou, Médeia - čarodějka nadaná divokou mocí - oba syny před svým milencem zavraždila. Iásóna to zničilo, nikdy se z toho nevzpamatoval a nakonec v důsledku té ztráty zemřel žalem. Ve skutečnosti mu Médeia s pomocí lsti a klamu ukázala pouze zdánlivou popravu. Oba chlapce odčarovala do Řecka. A pak - to byl ten geniální nápad - je odčarovala do samotného času: do budoucnosti; přímo do doby, v níž se odehrává tento příběh. Chlapci byli rozděleni, ale Médeia každému vytvořila „stínového bratra“, přestože ji to stálo mnoho života a síl. Nakonec se stíny rozešly každý svou cestou. Kinos zahynul za tragických okolností, ale Thesokora, nyní známého jako Král zabijáků, poté co se dal dohromady s keltskými žoldnéři potulujícími se územím kolem řeky Daan, jeho otec našel. Svedli spolu boj ve stínu věštírny v Dódóně, v Řecku, a Orgetorix staršího muže nejdřív strašlivě zranil, načež ho odvrhl.

A jak samotný Iásón ožil v tak vzdálené budoucnosti, že se mohl se svými syny vrženými do času setkat?

O to se postaralo spiklenectví dávných milenců: lodí (samozřejmě Argó) a mne. A právě když jsem pomáhal vzkřísit řeckého hrdinu z místa jeho odpočinku, v podpalubí Argó na dně jezera v Severní zemi, setkal jsem se s božskou a zběsilou Niiv, která si od té doby úporně hájí místo v mém životě, v mé mysli a pod mými kožešinami. (A pod mou kůží!) Ale to by prozatím stačilo.

K Iásonovu synovi z masa a kostí: zdálo se, že teď o svém rozhodnutí opustit otce pochybuje. A tento stín si byl té trýzně vědom.

V tomto okamžiku jsem neměl ponětí, kde se Orgetorix nachází. Ale bylo to někde v Albě.

„Ty jsi Antiochos?“ zeptal se mě znovu stín.

„Ano, jsem,“ potvrdil jsem. „Jsem také znám pod svou přezdívkou z dětství jako Merlin. Měl jsem mnoho jmen.“

„Myslím, že si vzpomínám, že jsi velice starý. Nevypadáš tak.“

„Určitě jsem zanechal nemálo stop. Vítr a déšť je už zahladily.“

Zdálo se, že ho to pobavilo, ale jenom krátce. „Můj bratr z krve a kostí dělá skoro totéž. Jeho stopy, na rozdíl od tvých, pořád zůstávají ve větru. Pronásledují ho psi; sledují ho orli. Je blízko. Zanedlouho tě najde. Toto místo...“ Rozhlédl se kolem sebe po náměstíčku a nízkých, chladivých domech. „Čekal jsem tady - on tady čekal - abych navštívil svatyni. V horké zemi. Seděl jsem pod tímto stromem. Doprovázeli mě druhové. Drsní muži, ale hrdí. A tenkrát jsem tě uviděl.“ Stín se na mě přísně podíval. Byla to pro něho silná vzpomínka; a přesto ta vzpomínka přicházela odjinud. Zajímalo mne odkud.

Přemýšlel jsem, když jsme tam seděli, jak daleko od hostince by tato falešná krajina mohla sahat. Když jsem Iásonova nejstaršího syna spatřil poprvé, skutečně byl v Makedonii a čekal s nevelkou družinou svých přátel, až se bude moci vydat do kopců a poradit se s orákulem, od něhož se měl dozvědět svou pravou minulost. Ve svatyních a věštírnách byly vždycky pravdy a lži. Tu věštírnu v Makedonii obývala Médeia, jeho matka. Možná na syna znovu dohlížela, čekala na něho, čekala na mne, znovu ho chtěla vést.

Co jsme mohli ztratit, když to zkusíme?

Řekl jsem mu: „Jestli je toto místo pravdivým odrazem toho, kde jsem tě poprvé uviděl... myslím tvé lidské já... je v kopcích za námi věština."

„Já vím. Mám tě tam odvést. Nějakou dobu už čekám."

„Máš mě tam odvést? Za—?"

„Za mou matkou."

„Ach tak."

Měl jsem pravdu.

Když jsme odvázáli koně, Thesokoros se mě zeptal: „Ta dívka je v pořádku? Když vcházela do hostince, vypadala rozrušeně. Ale matčino působení je silné. Došla až na toto náměstí. Předal jsem jí vzkaz, který ti měla vyřídít, a při tom jsem se ji snažil upokojit."

„Je v pořádku. Je to dcera krále. Má velkou kuráž."

Ted' už jsem si byl jistý, že tohle horké, vyprahlé, vůněmi prostoupené divadýlko je dílem Médeie. Orgetorix jel klikatou stezkou pomalu vzhůru do kopců. Shýbal se pod nízko visícími větvemi sukovitých olivovníků, rachotivě zdolával vyschlé soutěsky, protahoval se mezi balvany, na nichž byly složité propletené rytiny, neklamné znamení, že se blížíme k věštímě.

Dole za námi se náměstíčko tetelilo v ospalém horku. Obílené zdi budov splývaly do jednodlitosti, ale za nimi byl rozlehlý areál hostince, široká srubová stavba sousedící s téměř nepoznatelnou řekou a mlhavým Urthovým světem za ní. Hostinec při pohledu ze Země duchů vypadal jinak. Vítal a upokoj oval.

Jako by tu už někdy byl - a ve svých snech ano - Orgetorix pomalu a neomylně dojel k vnějšímu ohrazení věštírny. Odtamtud ho lesní pěšiny dovedly až k rozpukané šedé skále, kde bylo možno za stěnou horkem pokroucených dubů a oliv najít mluvící jeskyni. Byl to ve všech ohledech odraz věštírny v Makedonii, na sever od Řecka. Říkalo se jí zachycený dech času'. Vítr šeptal a volal ze skalních rozsedin. Nenapadá mne, jak lépe vyjádřit zvuk, který takto ze země vycházel. Orgetorix jako by se ocítl ve snu. Předal mi otěže svého koně a lehce mne od sebe odstrčil. „Jdi se schovat do skal. Nech mě, abych se s ní setkal sám. Rychle!"

Počkal, stále v jakémsi transu, než jsem ustoupil pod převis, kde jsem ho před léty poslouchal, jak se vptává na svůj osud, aniž by věděl, že mu odpovídá Médeia.

Uvázal jsem oba koně a vyhlížel jsem ze stínů. Orgetorix došel k největší jeskyni a lehce se naklonil, jak nahlédl do tmy. Paže mu ochable a bezbraně visely podél těla.

„Matko?"

Dlouho tam stál bez hnutí, jen vítr mu čechrál vlasy. Čekal jsem, že volání zopakuje, ale mlčel, dokonce tak, až to znervózňovalo, jako by ztuhl, jako tvor, kterého znenadání ve tmě zaskočí světlo pochodně, neschopný pochopit ten náhlý jas, ochromený nerozhodností.

Pak zavolal znovu, téměř šeptem, a tentokrát jsem uslyšel, jak tiše řekl: „Je tady. Našel jsem ho a on je tady. Matko?"

Mírný vítr ustal. Orgetorix se narovnal. Vzduch jako by ho umlčel. O chvíli později nasupeně vyhlédla z široké rozsedin hlava berana, divoká, korunovaná zatočenými rohy. Rohy byly černé, tvář měla barvu krve, oči byly velké a nemrkaly. Bylo to monstrum. Dvěma skoky se vyřítilo z úkrytu, vztyčilo se nad mladým mužem, pak ho frknutím srazilo na zem a položilo mu kopyto na hrud'. Zvíře sklonilo hlavu.

Jeho vráskot byl zlostný, obranný. Trhlo hlavou, zabodlo ležícímu muži roh do břicha a v mžiku ho rozpáralo. Orgetorix vykřikl. Z očí mu čísel strach a zmatek. Druhý roh mu zajel do krku, zvrátil ho dozadu a nechal ho zkrouceného ve smrtelné křeči, s jednou rukou zvednutou za záda, jako by se natahovala pro pomoc. Tvor se na umírajícího muže vymočil, otočil se a zadíval se k mému úkrytu, pak zařval a začal skákat k zakrslým dubům ohraničujícím věštírnu.

Cítil jsem, jak tam přechází, slídí, supí, otírá si rohy o stromy, seškrabává krev. Beraní kněžka, vražedkyně z Kolchidy; Iásonova manželka. Ve známé podobě.

Čekala na mne, na muže, který byl jejím prvním milencem, když byl svět ještě mladý.

Médeia měla odjakživa ráda tuto hru na zvířecí přestrojení. Napadlo mne, že bych ji mohl pronásledovat v podobě vlka, jenže ona - obzvlášť jako beran - byla pro každé takové zvíře

rovnocenným soupeřem. Medvěd? Byla by rychlejší. Druhý beran? Médeia v sobě vždycky měla cosi nepoddajného a já jsem pochyboval, že bych v takovém souboji zvítězil. Byla to její hra. Když jsem si to uvědomil a vybavil, napadlo mě, že mi nechce ublížit, jenom - jak mi napověděl první instinkt - mě chce znovu vidět.

Ale i já jsem uměl dobrou hru, třebaže pro mne byla drahá. Když jsem se v jejích stopách vnořil do otevřeného lesa, učinil jsem tak v nepříliš dokonalém přestrojení za Iásona, vybavený lukem, který byl jako ten Odysseův zesílený kostmi a opatřený dvojitou tětivou.

Když si všimla, jak se blížím v podobě příkrčeného, opatrného lovce, podrážděně hrábla o zem, firkla a couvla hlouběji mezi skály a vyklenuté dubové kmeny.

Oči se jí leskly. V té krvavě rudé tváři to vypadalo výhrůžně.

Iluze je laciné kouzlo; vystřelit by bylo drahé; nejlepší trefa bylo stejně to ohromení, když náhle uviděla svého nenáviděného manžela Iásona z těch dávno minulých dní v Iólku, po plavbě Argó do Kolchidy.

Beran zmizel. Opatrně jsem se přiblížil k jeskyni, shýbl jsem se do jejího vchodu a nechal jsem oči přivyknout tmě.

Opřená o chladnou skálu, zabalená do beraní kůže, seděla tam samotná Médeia a pozorovala mě divokýma očima.

„To nebylo nutné. Bylo to kruté.“

Její trpkost mě málem rozesmála. „Ne tolik jako to krvavé divadlo, které jsi právě předvedla na svém trudnomyslném synovi.“

„Myslíš tohle? Nebyl to můj syn, a ty to víš. Jenom hračka, kterou jsem vytvořila, aby jeho bratr nebyl smutný.“

„Hračka, která dýchala. Hračka, která cítila. Hračka, která měla strach. Hračka, která je teď ztracená.“

„Tak nás to učili. K tomu nás stvořili. Copak jsi zapomněl? Je to už dávno, Merline. Naučili nás pár krutých věcí. Řekli nám, že samotné naše kosti jsou zjizvené šiframi a tajemstvími, díky nimž můžeme být silnější než skála. Řekli nám, že nikdy nenajdeme odpočinek a že bychom si měli šetřit dary, které jsme dostali, tyto čáry, tuto magii. Řekli nám, že máme ‚chodit po Stezce‘. Ale jeden po druhém - vzpomínáš si na ostatní? Bylo nás víc - jeden po druhém jsme se uchýlili na okraj. Upnuli jsme se na tělo. Zamilovali jsme se. Jeden po druhém. Všichni kromě tebe. Hračky? My všichni jsme hračky. Pokud jde o zlobu, spáchal jsi mnohem horší věci než já. Měla jsem s Iásonem dva syny. Zachránila jsem dva syny před tou zrůdou, tvým přítelem, Iásonem. Každému synovi jsem dala ‚hračku‘... ducha jeho bratra. Ty hračky byly projevem mé lásky k synům. Musela jsem své syny ukrást před tou stvůrou, před tvým přítelem, Iásonem! Musela jsem je rozdělit! Jenže pro ně bylo nesnesitelné být ! od sebe, a tak jsem každému zhotovila hračku: stínového bratra, přízračného chlapce, obraz jejich potřeby. Útěšnou společnost někoho známého. Jak dobře víš, ty hračky nejsou důležité. Důležití jsou pouze synové. A jeden je už mrtvý. Ten druhý... žije. A proto jsem tě přivolala sem. Musíme si o Thesokorovi promluvit. Potřebuji tvou pomoc. A musíme probrat i toho druhého muže. Tvého přítele. Iásona.“

V Médeině hlase a chování byla taková směs prudkosti, nejistoty, hněvu a lítosti, že jsem nějakou chvíli nedokázal reagovat. Seděli jsme mlčky. Ona se nejdřív zahleděla do dálky, pak o něco laskavěji na mne.

Beraní roucho se uvolnilo a já jsem tušil, že Médeia mě záměrně nechává vidět tělo pod ním.

Znovu jsem našel hlas. „Proč to děláš?“

Zamračila se. „Co?“ zeptala se.

„Proč tady sedíš a dráždíš mě? Oblečená do beraní kůže?“

„Ach tak. Třeba ti chci ukázat své jizvy.“

Vstala a přistoupila ke mně. Přidržela si rouno k nahému tělu pečlivěji. Naklonila se ke mně a pobaveně mě sledovala. „Své jizvy, Merline. Jizvy zanechané těžkým, dlouhým, zoufalým životem. Chtěl bys je vidět?“

„Proč bys mi je měla ukazovat?“

Znovu se posadila, dala si nohu přes nohu a upravila si beraní kůži, aby ji zahalovala. „Žiješ dlouho, ale ne dost. Víš, proč to říkám? Protože zapomínáš, jakou škodu jsi napáchal. Já jsem nikdy, nikdy nezapomněla, jakou škodu jsem napáchala. A mé tělo má jizvy, které jsou toho dokladem. Mám tady

muže," řekla posměšně a píchla si prstem do hrudi a do břicha. „Mnoho mužů. Mnoho Iásonů, třebaže on zanechal nejhlubší jizvu. Tvůj škrábanec?" Krátce se zasmála. „Je někde tady, pod rounem, jestli to chceš připomenout. Ty jsi byl první, Merline. Vyrostlý chlapeček, který si pořád neuměl zavázat řemínky bot. Není to snad význam slova ‚merlin‘? Ten, který si neumí zavázat tkaničky.“ Ale tvoje stopa na mně je. Kolik stop máš ty?"

„Moje stopy jsou hlubší. Já je schovávám."

„No ovšem," ušklíbla se posměšně. Pak jako by zjihla. „Nebo možná mizí, jako zčervenání od kopřiv nebo poškrábání šípkovým keřem. Jako ta severní sněhová růžička, kterou šoustáš pro potěšení. Kolik bylo takových sněžných růží, Merline? Kolik růží zvadlo, protože potkaly muže, který nedokáže zůstat stranou cesty, nedokáže se zamilovat, pořád jde dál a setřásá ze sebe dotek života stejně, jako ze sebe pes setřásá dotek deště? Je mi tě líto."

„A mně je líto tebe. Z tvé velké lásky, z tvých synů, ze zbytků tvých dětí, ze všech těch převzácných doteků života, nakonec zbylo tohle."

„Co?"

„Ztracená, osamělá, opuštěná, která se všeho vzdala. Žalostná ve svém smutku, zoufalá ve svých mukách, děsivá svým tancem se smrtí. Ty umíráš, Médeio. Příliš ses vydala ze svých sil. Namalovat si nový obličej stojí málo. Jenže nové srdce nikde nezískáš."

„Ale, ale," zašeptala. „Kterýpak neúspěšný básník našeptával tobě?"

Chvilí jsme mlčeli, každý svým způsobem schoulený do sebe, každý zabraný do vlastních vzpomínek. Zdálo se, že se nálada trochu uvolnila. Médeina ostrá slova oživila vášnivou minulost a krajinu, kde jsme ji spolu prožili, byť jen krátce.

Řekl jsem něco, co mělo raději zůstat nevysloveno. „Byla doba, kdy bych tě byl vytáhl i z pohřební mohyly. K poslednímu aktu lásky."

„Opravdu?"

„Ano. Možná se nic nezměnilo."

„V tom případě se postarám, aby mě spálili!" Její smích byl vraní smích. „Můžeš si mě na lůžku vytvarovat z popela."

„Jsi krutá."

V jejím povzdechu bylo zoufalství, když složila hlavu do dlaní. „Ach, nezačínej s tím znovu! Ne, Merline. Nejsem krutá. Jsem unavená." A když se po mně znenadání podívala, skutečně tak vypadala. „To s tebou dělá život. To ty jsi mrtvý, Merline. Ne já. A jsi mrtvý už dlouho. Vlastně od doby, kdy jsi byl chlapec. Žádná sněhová růže, která tě tiskne svými šikovnými rukama, napouští tě ranní a večerní mízou, aby ji mohla vysát, až se jí bude chtít, žádná přítulná ledová děvka nemůže změnit skutečnost, že jsi zemřel, když jsi vyrobil tu hloupou loďku—"

„Jakou hloupou loďku?"

„Dal jsi jí jméno Poutník. Pustil jsi ji po řece, u které jsme jako děti vyrůstali. Řekl jsi, že se vrátí, protože všechny řeky se vracejí k svému prameni. Ty si to nepamatuješ? Musíš si to pamatovat, Merline. I mrtví mají vzpomínky. Ta loďka pro tebe byla všechno. Když jsi ji nechal odplout... tvé srdce odplulo s ní. My ostatní jsme procvičovali své dovednosti, učili se, hráli hry, skládali zkoušky a rozešli se každý svou cestou podle toho, co jsme v sobě měli napsáno. Ale ty... ach, Merline, zkus si vzpomenout. S tou hloupou loďkou jsi odplul ty sám. Jsi jediný z nás, kdo nikdy nesáhl po šancích, které jsme dostali."

Vybavil jsem si Poutníka, jako by to byl sen. Trvalo mi dlouho, než jsem ho postavil. Jednou mi loďka proklouzla, když se jí zmocnil říční proud, a navěky zmizela v lesní divočině mezi horami. Věděla snad Médeia něco, co jsem zapomněl?

Uviděl jsem ji zřetelněji. Krčila se přede mnou, stárnoucí žena se šedivými vlasy, protáhlými tvářemi a divokými očima, se silnou vůní a osobností. Klečela přede mnou, jako by se podřizovala, ale ta poloha nebyla ponížena ani prosebná; chvěl jsem se, jak jsem tam seděl, nejistý a vzrušený. V ústech jsem měl sucho. Upírala na mě pohled, který chtěl, abych byl něžný, a zároveň chtěl, abych byl silný.

„Chceš mě, Merline? Chceš mě, jako jsi mě chtěl kdysi? Nebo jsi už zapomněl, jak jsi mě chtěl?"

„Zapomněl jsem," přiznal jsem se - a všiml jsem si, jak se jí ve tváři mihl stín zklamání, letmý jako mávnutí křídel, přesto však postřehnutelný. Jak rychle se její nálada mohla změnit. „Ale nezapomněl

jsem, že tohle jsme už spolu hráli."

„Hráli? To jsme se vrátili k hračkám?"

„Hráli jsme tuhle hru na svádění. Není to poprvé, co mi to děláš. Dělal jsi to už stokrát."

„Stokrát," zopakovala a stáhla se zpátky do rouna. „Stokrát v minulosti. Předpokládám, že si to všechno pamatuješ."

„Vím, že už jsi mě napálila."

„Když tebe napálit je tak snadné. Těžko se tomu dá odolat. Jenže taková lest není jenom lest. Patří k ní dráždění. A po dráždění přijde rozkoš. Vypadá to, že lsi si pamatuješ, ale vášně ne. Jsi zvláštní člověk, Merline. Jsi starý stejně jako já, i když vypadáš mladě. Ale jsi starý stejně jako čas. Jsme zralí a sladcí jako ovoce. Ve skutečnosti jsme tak odporně staří, že bychom měli na révě hnit. Jenže ty jsi pořád kyselý. Mládí ti ponechalo kyselost. A to je pro mě záhada. Pamatuji se, jaký jsi byl, když jsi byl mladý, a byl jsi sladký jako ryba na medu. Mně jsi říkal totéž. A ty bys to měl vědět. Já jsem se nikdy neochutnala tak, jako jsi mě ochutnával ty. Jenže ty jsi moc zhořkl."

„Já bych od tebe ani nic víc nečekal."

„Nic víc než co?"

„Nic víc než stejné lsi. Tohle už jsme absolvovali. Ty to víš. I kdybys řekla nevím co, nezamaskuješ tím, že máš něco za lubem."

„Přiznávám, že jsem tě v minulosti napálila. Ale teď to neudělám."

„Přesně stejná slova si pamatuju. Z minulosti."

„V mnoha věcech jsem změnila názor, Merline. Nechci říct, že jsem zmoudřela. Jsem unavená. Nebaví mě už rodmýchávat hněv a útočnost vůči muži, který byl kdysi krutý, ale teď je ztracený stejně jako já. A tím nemyslím tebe. Mluvím o Iásonovi. Měla jsem dva syny, Merline, dva, které jsem si nechala. Mnoha jsem se vzdala, než se poprvé nadechli. Musela jsem. Byli ho příliš plní. Ale dva jsem si nechala a milovala jsem je. Malého snílka a malého skokana přes býky; jednoho tichého a jednoho čilého. Každý mi svým způsobem dělal radost - a samozřejmě i Iásonovi. Když jsem je Iásonovi ukradla, na místě jsem ho zabila, zabila jsem všechno, co znal, všechny touhy v jeho srdci, všechny sny o klidu v jeho mysli. Teď už vím, že jsem stejným způsobem zranila sebe. Thesokoros žije a hledá nás. Já to myslím upřímně, Merline. Ten chlapec - ten muž - si zaslouží být s oběma svými rodiči."

Neřekl jsem na to nic. Médeia byla vyčerpaná. Každý pohyb tváře a končetin svědčil o její slabosti a křehkosti. Nedokázal jsem vypátrat, do jaké míry je to přetvářka; na této straně řeky byly mé schopnosti proniknout k podstatě věci omezené, přiškrčené.

Podezíral jsem ji. Bylo jisté, že naposledy mi právě v této zemi mrtvých, na této straně řeky, v údolí, které odráželo podobu místa, kde jsme vyrůstali, velice podobně a přesvědčivě lhala. Jak snadno jsem propadl jejímu kouzlu! Ale samozřejmě to nebylo poprvé. Při každém novém setkání s Médeiou jsem si vybavoval o trochu víc z těch dávných století, kdy jsme si byli blízcí jako přátelé, jako milenci a jako hledači, kteří slídí po Stezce kolem světa, s bázní a úžasem z toho, co objevují.

Byla to nepřijemná představa. Byl jsem k Médeie vázán, protože tím, jak plýtvla svými kouzly a rychle stárla, si dokázala vybavit mnohem víc než já. Já, který jsem si svou magii schraňoval a zůstával jsem mladý, jsem za to platil tím, že mi byl odpírán můj dlouhý život.

Pouze stárnutí by mi pomohlo pochopit a prožít bolest a rozkoš setkání a zážitků, dobrodružství a divokých zábav, z nichž se po několik tisíciletí skládal můj život. Byl jsem od sebe odříznutý jako veterán nějaké strašlivé války, který utrpěl poškození mozku a dokáže si vybavit pouze několik let, někdy jen několik dní najednou. V nějaké odlehle končině východního světa, kde se k zaznamenávání činů králů, skutků hrdinů, rozsudků nad zločinci a bohatství nevěst používaly hliněné destičky, bylo o mém životě možná napsáno víc, než kolik bych dokázal vysnit za sto let. Můj život byla hlína. Pamatoval jsem si tak málo.

Médeia to věděla a její vzezření, lákavé a svůdné, mi říkalo, že si je toho vědoma.

„Pomoz mi, Merline. Pomůžeš mi?"

„Co přesně chceš, Médeio?"

„Usmířit Thesokora s otcem. Dosáhnout smíru mezi Iásonem a mnou. Je to těžké, já vím. Půjde to těžko. Proto na to sama nestačím."

Chvilí jsem ji pozoroval. Bylo tak obtížné v ní něco vyčíst. Litoval jsem, že ji nemohu vylákat za řeku, kde by potřebovala silnější obranné prostředky, aby mi zabránila prozkoumat její duši.

„Který z těch dvou navrhuje důležitější?“

Stálo to za pokus, ale Médeia by tak nápadnou otázku zahlédla až z měsíce. „Thesokorovo usmíření s Iásonem,“ řekla. „Ale já se budu každým svaem svého těla snažit, abych se znovu stala součástí rodiny. Nejdřív ale otec a syn.“

„Kde je Thesokoros teď? Ten opravdový.“

„Nevím. Blízko. V Zemi duchů není. Ale skrývá se. Kdybys ho našel, můžeš mu povědět všechno, co jsem řekla.“

Po chvíli jsem svolil. Pak jsem ji požádal, aby na oplátku pomohla ona mně. „Co se děje kolem této řeky? Proč se tady objevily ty hostince? Předznamenávají nějakou dramatickou změnu. Kněží v Taurovindě o tom nemají pochybnosti.“

„Nevím. A to je pravda. Ale nedá se popřít, že se něco stane. Už nějakou dobu se to blíží. Ostrovy jsou opuštěné.“

Oceán halí mlha, ale občas je vidět zvláštní lodě. V hlubokých hvozdech vládne zima. Nad horami zuří obrovské bouře. Něco utváří zemi. Pracuje tu nějaká utvářecí síla. Cítím, že je „stará“, Merline - stará jako my. Pokud se mi podaří zjistit víc, slibuji na život svého syna, že ti to řeknu.“

Všimla si mého cynického pohledu, usmála se a pokrčila rameny. „Nemám nic jiného, na co bych ti mohla přísahat, takže ber, nebo neber. Já tobě pomůžu. Prosím, pomoz ty mně.“

Nejsem silný ani moudrý. Teď, když o tom píšu, ani tenkrát, když mě Médeia sledovala očima, co nikdy nestárnou, a přemýšlela o mně hlavou, jež si pamatovala dobu, kterou jsme spolu strávili jako milenci. Určitě poznala, že ji chci, ale že mám z obnovené důvěrnosti strach. Ale nedokázal jsem odolat.

Když se jí beraní rouno svezlo z ramenou, ocitl jsem se ve snu. Dlouho jsme se drželi. Vzpomínám si, že jsem plakal. Vybavuji si její konejšivá slova. Byli jsme hraví. Pomilovali jsme se po řecku. Myslel jsem, že mi srdce pukne námahou.

Když jsem později procitl z mělkého spánku, byl jsem velice neklidný. Předpokládal jsem, že zjistím, že to všechno byla lest, že mě vyprovokovala a okradla tak, jak se mě pořád snažila vyprovokovat a okrást Niiv. Předpokládal jsem, že se probudím do chladu, osamělý a pošetilý jako každý, kdo se odmítá podvolit přirozenému proudu Času.

Ale ona tam byla, drobná, ochablá, smutná postava schoulená ve své kůži, a klidně spala. Na tvářích měla zaschlé slzy. Jak dýchala, něco si šeptala. Byla stažená do sebe jako vystrašené dítě.

Zkusil jsem ji probudit, ale něco ospale zamumlala a stočila své tělo ještě víc.

Spánek sice pomáhá vyřešit hádanky, ale je to také útočiště před zoufalstvím. Kromě rána. S úsvitem vtrhnou do snů psi a roztrhají poklid na kusy.

Velice lehce jsem ji políbil. Neprobudí se teď? Ne. Byla ztracená. Opustil jsem jeskyni, přibývajícím světlem jsem sjel dolů k hostinci a potom pryč.

Rychle jsem se vrátil k Ullanně a jejím dohola ostříhaným družkám. Bylo časně ráno a vzduch byl svěží. Tři členky jejího doprovodu seděly na ponících s rukama zkříženými na prsou, oči měly zavřené a snažily se ukrást si chvilku spánku. Dvě další se krčily na břehu řeky, zadek měly vystrčený nad vodu, o něčem se bavily a smály se. Samotná Ullanna byla schýlená nad hřbetem své dubově hnědé klisny, hlavu měla položenou na krk zvířete a pošukávala otěžemi ze strany na stranu. Když si mě všimla, narovнала se, pobídla klisnu do cvalu a rozjela se mi naproti.

Nezdála se být v dobrém rozpoložení.

„Niiv se vrátila do pevnosti. Poslala jsem s ní dvě své jezdkyňe. Něco ji rozrušilo.“

„To od ní byla hloupost.“

Ullanna byla rozčilená víc, než jsem si myslel. „Víš, jak dlouho tady na tebe čekáme?“

„Ne.“

„Tři dny! Víš, co jsme jedly?“

„Divoké husy? Lososy?“

Ve zlostném gestu, které naznačovalo spíš zklamání než vztek, se švihla koženými otěžemi přes nohy. „Nejedly jsme nic! Není tady co lovit. Žádní ptáci, žádné ryby, žádná lovná zvěř, a tráva páchne! Něco se děje, Merline. Všechno vypadá stejně, ale není to stejné. Je to mrtvé. A zpáteční cesta k pevnosti je dlouhá. Souhlasila jsem, že na tebe počkám, ale už jsi zpátky. Je na tobě, jestli pojedeš, nebo zůstaneš. My ale odjíždíme. Jezdci! Na koně!“ křikla.

Spáči se probudili, ostatní nasedli. Kopyta se náhle míhala jedno přes druhé, k nebi vzlétly krákové výkřiky. Divoká družina vyrazila tryskem k východu. Přestože jezdkyňe vypadaly méně ztrápeně než jejich vůdkyně, neustále se ohlížely za sebe, jako by si dávaly pozor, jestli je něco nesleduje, nebo se dívaly, co tam po nich zůstává.

Jel jsem za nimi, ale udržoval jsem pomalejší tempo.

Když jsem je později večer dostihl, tábořily mezi zříceninami. Hořel oheň. Nedaleký pramen pomalu plnil studnu. Ullanna se nad ní krčila, nabírala vodu a plnila provizorní korýtko pro koně.

Ženy zpívaly; na rožních se otáčely drobné kusy zvěře. Možná jsme dorazili na okraj mrtvé oblasti.

Ullanna mě uviděla, kývla na mě, abych šel k ní, a pokynula mi, abych si dřep. Nabrala do misky čistou vodu, ale podržela ji před sebou a upřeně se do ní podívala. „Co je to, Merline? Co se děje?“ „Nevím.“

Unaveně, smutně si povzddechla. „Nejsem v jeho životě moc dlouho; nechci ho ztratit. Nejsem moc dlouho v této zemi; nechci ji ztratit. Jestli jsem vypadala rozzlobeně, bylo to tím: prostě nechci ztratit, co jsem si zamilovala. Urthu. Tuto zemi.“ Stočila pohled ke mně. „Co pozoruješ za poslední rok? Nic není, jak má být.“

„Ozvěny minulosti,“ odpověděl jsem po pravdě. „Tváře ve studni. Vzpomínky. A ne všechny sem patří.“

„Něco utváří změnu,“ zamumlala ponuře.

Překvapilo mě to, neboť použila podobná slova jako Médeia.

„Ano.“

„Co myslíš, že by to mohlo být? Co se dozvíš od svých tváří ze studny?“

„Náznaky. Postřehy. Odpovědi ne. Ale začínám si myslet, že to má hodně společného s Iásonem. Neumím to vysvětlit, je to jen pocit v lidské části mých útroh.“

„Iásón,“ zopakovala a zavrtěla hlavou. „Čas je vymknutý z kloubů. Jenže: není to tak odjakživa? Tady máš—“ Podala mi koženou misku plnou vody a pak si sama nabrala z pramene. „V mé zemi je přípitek vodou ze studny pro cizince známkou toho, že jsou vítáni, protože voda chutná všude stejně. A pijeme ji také proto, abychom si připomněli dobrý život a staré a nové přátele.“ Sedla si na zadek. „Připadá mi, že jsi potkal několik starých přátel. Já taky. Tady!“ Poklepala si na hlavu. „Ale ten nový je důležitější.“

Oči jí ve světle ohně zazářily, jak se na mě podívala, a na rtech jí zahrál slabý ale vítaný úsměv. Dotkli jsme se okraji svých jednoduchých pohárků.

Nevím, co se Ullanně honilo hlavou. Ona byla Skythka. Já jsem byl jeden ze Starých.

Ale společně jsme si připili vodou ze studny.

DRUHÁ ČÁST

Větší, vznešenější, výhružnější

Osm

Noční lov

Zatímco já jsem prověřoval pověsti o hostincích, Urtha s družinou, v níž byl i jeho hrdý syn Kymon, se vydal lesem na východ do země Coritanů. Tady, nedaleko řeky Nantosuelty plynoucí k šírému moři, se

tyčila vysokými hradbami obehnaná pevnost krále Vortingora, na menším kopci než Taurovinda, přesto však okázalá a přísná.

Mezi Coritany a jejich západními sousedy panoval už několik let mír. Vortingoros byl jako dítě nějakou dobu vychováván v Taurovindě u Urthova otce. Byl o dva roky starší než Urtha a v době, kdy spolu žili v králově hradisti a lovili kolem planiny Vrani bohyně, také stejným dílem „počítali rány“, což znamenalo, že soupeře v souboji, který by jinak mohl skončit smrtí, nezranili, ale pouze se ho dotkli. Přestože pro staršího chlapce to pravděpodobně bylo pokořující, vzniklo mezi nimi dobré přátelství, které přetrvalo do dospělosti. Rozvrátil je spor týkající se dobytka, který byl nalezen, jak se pase u řeky, jež jejich území spojovala, a mohl patřit do kteréhokoli z obou království. Válka, vlastně ne víc než několik potyček, trvala dva roky a stála několik životů. Ale po souboji šampiónů a výměně štítů, koní a otroků stejné hodnoty bylo přátelství znovu vybojováno. Tentokrát vydrželo.

Nyní se však země Coritanů nacházela ve stavu obav hraničících se strachem.

Když vojevůdce Brennus povolal nejlepší bojovníky z klanových království, aby přišli pomoci při velkém mstivém nájezdu na věštírnu v Delfách v řecké zemi, Vortingorovi šampióni zareagovali téměř do jednoho, stejně jako mnozí Urthovi. Přeplavili se přes moře, aby vyhledali shromaždiště vojska na řece Daan, připravení vytáhnout na jih a vyplnit a vydrancovat všechny země, které cestou najdou. Velká výprava, jak toto tažení vešlo ve známost, nakonec triumfovala, zjistili však, že v Delfách nejsou žádné poklady, na jejichž rabování se tak těšili. Většina se jich vrátila domů zklamaná a zraněná boji.

Jejich odchod, při němž naděje byla radostnou písní, přivodil v obou zemích změny, děsivé, těžko pochopitelné a v Urthově případě tragické.

Urtha po návratu zjistil, že jeho země je zpusťšená: opuštěná, vyplněná a zničená, jeho pevnost je vydrancovaná a vypálená, mnozí jeho přátelé - a jeden z jeho synů - mrtví.

Coritany čekala změna, která byla stejně skličující, ale mnohem podivnější. Z lesů zmizela veškerá zvířena, z řek a potoků všechny ryby, zůstali pouze ptáci, jejichž hejna byla čím dál početnější. Vrána chutná odporně, ale i děti se brzy naučily střílet šípy a tlouct tyto mrchožrouty po křídlech. Tento odchod přírody byl sám o sobě dosti zvláštní.

Ale pak, když šampióni a méně zdatní bojovníci odjeli nebo odpluli na východ, aby překonali moře a přistáli nedaleko ústí řeky Rein, začaly se v hájích objevovat dřevěné sochy těch, kteří odjeli. Několik nocí naříkali, vydávali tak strašlivé zvuky, že do těch posvátných míst nevstoupili ani Mluvčí. Potom se za tmy rozešli po klanovém území, někteří k vodě, někteří na okraje lesů, někteří do úzkých roklí, jiní na skalní výšiny. Tam si klekli, přitiskli dubové zbraně k tělu a znovu se proměnili ve studené, tvrdé dřevo.

Každá figurína byla dokonalým spodobněním muže, který odjel na výpravu do Delf.

Urthu, který o tom mnoho nevěděl, to tenkrát velice zaujalo. Když se nyní objevil se svou družinou na dohled strmého západního svahu pevnosti, byla jeho zvědavost vystavena novému pokušení.

Figuríny, které vykukovaly z křoví, nyní už obrostlé břečťanem a některé povážlivě nahnuté, byly pomalované a vyřezávané křížky nebo spirálami, ověšené věnci uschlých květů nebo omotané potřhanými červenými šátky. Podél řeky lemované vrbami to bylo stejné. Soch tady bylo méně a vrány a další ptáci je pomalovali po svém, takže po kdysi hrdých tvářích stékaly bílé šmouhy.

Ale i tak přetvořily tyto klečící muže ještě víc něčí šílené, nemotorné ruce.

První, co Urthu napadlo, bylo to, že se z nich staly pomníky zemřelých, které si chodily připomínat jejich rodiny.

Pravdu měl jenom z poloviny. Vortingoros mu poskytl podrobnější vysvětlení, poté co své hosty uvítal, nakrmil, napojil silným, sladkým vínem, které se podařilo zachránit z vraku kupecké lodi z východu zahnané na divoké pobřeží jeho království, a dopřál jim písně a básně svého nejstaršího a nejuznávanějšího barda, holohlavého, bezvousého muže jménem Talienze. Talienze pocházel z druhé strany šedivého moře, odněkud na jihu, a byl Vortingorovým vězněm, jenž na přelomu zimy vyměnil smrt za svá nadání, rozmanitá a často zábavná.

Talienze zaujal místo na lavici za Vortingorem spolu s náčelníkovými rádci a ctěnou ženou. Urtha si všiml, že bard má přivřené oči a rty se mu téměř neznatelně pohybují, když Urtha mluví; možná se rozhovor učil zpaměti.

„Máš krásného syna,“ řekl Vortingoros a pozvedl svůj pohár s vínem směrem k chlapci. „Poznám mu

na očích, že viděl smrt a také se jí dvořil. A samozřejmě zvítězil, protože je tady s námi."

Urtha pozvedl svůj pohár. „Chlapec zažil mnoho útrap—"

„Můžu za sebe mluvit sám," skočil mu náhle do řeči Kymon, vstal a zlostně se na otce podíval. Urthu tato nezdvořilost sice překvapila, ale klidně ke svému topornému synovi vzhledl.

„Ne. Nemůžeš!"

Rozpolcený mezi mladickým hněvem a vědomím svého postavení, Kymon se chvíli nezmohl na slovo. Nakonec řekl: „Vím, že teprve budu muset ukázat, co ve mně je, ale určitě jsem udělal dost v boji o znovudobytí naší pevnosti, abych mohl promluvit..."

„Ne! Neudělal. Sedni si."

Kymon zaváhal jen na tak dlouho, aby dal najevo nesouhlas s otcovými slovy, potom se posadil, zkřížil nohy a naklonil se dopředu, s pohledem upřeným na spícího mastifa u Vortingorových nohou.

Vortingoros se na Kymona chvíli zamyšleně díval a pak pokýval hlavou.

„Jsem velice rád, že tě slyším mluvit za sebe, Kymone. Ale tvůj otec, můj dobrý přítel, má pravdu. Nech si své myšlenky pro sebe. Vidím, že máš hodně co říct, a nepochybuji, že i hodně co nabídnout. Ale uděláš to ve správný čas a správným způsobem."

„Jsi velice zdvořilý," zamumlal Kymon.

„Jistě. A mám synovce, který je stejně horkokrevný jako ty. Ted' tady není, ale brzy se s ním setkáš." Opřel se v křesle. „Já jsem své syny ztratil, všechny tři. Byli starší než ty, ale ne o mnoho. Zahynuli, když byl zabit tvůj bratr Urien. Pamatuješ si ho?"

„Uriena? Samozřejmě. Bojoval jako muž, dokud ho nesrazili. Mne s nářkem odvedli do bezpečí psi."

„Díky dobrému Bohu, že to udělali," řekl Vortingoros. „Budeš ted' mít dlouhý život."

„Ne jako pes!"

„Ti psi," pokáral svého syna Urtha, „byli moji oblíbení ohaři. Jeden zemřel, když se snažil chránit tvého bratra před zabijáky; ostatní dva zachránili tebe a tvou sestru. Psi? Jak se opovažuješ mluvit o nich jako o psech? Ohaři, chlapče! A stateční jako šampióni. Kdybych zítra zemřel, budou ti ohaři tvoji."

„Budu je mít rád," řekl rozladěně Kymon. „Jsou už staří, ale budu je mít rád."

Krátce zavládlo ticho, ve kterém se otec a syn na sebe dívali.

Pak Kymon řekl: „Budu stejně dobrý a stejně rychlý ohař jako tvůj Maglerd, který mě zachránil; a Uglerd, který zachránil Mundu. Budu ohař svého otce a budu na to hrdý."

Pak řekl Urtha s pyšným úsměvem: „Tvá chvíle přijde, Kymone. Příliš mnoho chvil. Dlouho poté, co já už tu nebudu."

„Toužím po tom. Až přijdou mé chvíle," opravil se rychle. „Ne až tu nebudeš."

Vortingoros se rozesmál, až si rozlil víno z poháru. „Vážít takovou cestu - tak dalekou pout' - kvůli rodinné hádce a usmíření? Jestli je to všechno, kvůli čemu jsi přišel, Urtho..."

Mír byl obnoven.

Rozhovor se stočil k zlověstným náznakům změny: těm z minulosti i těm, které se projevovaly nyní.

Vortingoros se otočil k jednomu ze svých rádců a něco mu pošeptal. Muž opustil královu síň a po chvíli přitáhl s pomocí nízký vůz, na němž ležela zkroucená dřevěná figurína. Postava křičela, když umírala, jednou rukou se držela za hrud' a druhou měla zatnutou v pěst. Byl to dokonalý obraz umírajícího bojovníka v předsmrtných křečích: oči přivřené, ústa dokořán, hlava zvrácená dozadu, zbraně stále zavěšené na opasku a přes ramena.

„To je Morvran," řekl tiše Vortingoros.

„Jeden z vašich mrtvých?"

„Ne. Jeden z našich živých. Morvran se vrátil z Řecka, z té opuštěné věštírny v Delfách."

Kymon na figurínu civěl s dětskou bázní. Urtha přešel rukou po vyhlazeném dřevě na obličejích sochy.

„To je tvář a postoj muže padlého v boji. Víš jistě, že muž, který odešel, je Morvran?"

Nato Vortingoros popsal události, které následovaly po nájezdu na Delfy a návratu jeho šermířů a kopiníků.

Vrátili se po malých skupinkách čítajících od čtyř do čtyřiceti mužů, přiveslovali proti proudu řeky nebo přijeli na koních, které ukradli. Mnozí se vrátili pěšky. Byli vyčerpaní, často plní hněvu. Jen pár se jich

vrátilo vítězně, pouze však s žoldnéřskou válečnou kořistí, kterou se jim podařilo získat na ústupu.

Rodiny muže přivítaly. Vortingoros nechal po obvodu pevnosti zapálit deset ohňů. Pekli se na nich volci a vepři a u každého byly kamenné nádoby se silným, vonným pivem.

Vortingoros neměl nikdy nouzi o překvapení a požitky a nezaostával v tom, jak se o ně podělit.

O několik dní později se skučení ozvalo z lesů znovu, tentokrát za úsvitu.

Několik mužů a dva Mluvčí zachumlaní do plášťů vyrazili ranní mlhou k řece. Před nimi se pohybovalo několik siluet, které držely štíty nad hlavou a meče napřažené doprava. Když je jezdci dostihli, spatřili, že jsou to figuríny těch živých, kteří se vrátili. Vyly jako vlci, zvukem, který přešel v kvílivý nářek, když duboví bojovníci došli k řece a vstoupili do vody. Tam se okamžitě staly neforemnými, jednoduše nařezanými kusy dřeva z kmene stromu. Lesk jejich kůže se změnil v hluboké, klikaté rýhy v dubové kůře.

Mrtvé dřevo odplulo do moře. Náhlé ticho bylo vítané.

Den za dnem se objevovala tatáž zjevení, ozýval se stejný nářek. V těch dubových mužích byl nějaký život. Možná oplakávali svůj návrat mezi stíny.

Pak, ze zvědavosti a v naději, že se o životě dubu něco dozví, druid, který byl Mluvčím země, přesvědčil Morvrana -jenž se nedávno vrátil z výpravy - aby mu dovolil počíhat si na jeho figurínu, až bude kráčet k řece. Morvran, netuše nic zlého, ochotně souhlasil. Socha se s Morvranem a čtyřmi dalšími muži rvala, ale nakonec se s děsivým výkřikem bolesti vzdala a upadla, znehybněná v poloze, v níž teď byla zachována.

Morvran měl z trofeje nejdřív radost. Pomohl ji odtáhnout do ohrady z kamenů a trní, kde měla zůstat, navlečená do jeho bojové výstroje a válečného kiltu, a trávil velké množství času tím, že využíval zvědavost návštěvníků jako záminku k tomu, aby mohl vysvětlovat své skutky z bojů v Řecku.

Vortingoros a Mluvčí země mužovo chlubení a chvástání tolerovali, dokud při dni ohně, kdy se slavilo první zaseté obilí, neprohlásil, že figurína je důkazem, vítězství nad úskoky Jiného světa'.

Jen co ta slova pronesl, král ho za to odsoudil. Mluvčí země Morvrana přímo proklel, načež opustil hodovní stůl a vrátil se do jabloňového sadu, aby se poradil s lebkami o tom, co se stalo.

„Krátko nato,“ řekl Vortingoros Urthovi, „se ten muž začal chovat velice podivně. Jeho žena se v noci probudila a zjistila, že na lůžku není. Brzy se však vrátil s pachem nočního lesa. Na ústech měl krev a občas byl cítit vlčím pachem. Spal, ale pak se probudil v slzách. Často vyslovoval jméno někoho z města a pak se mu vyhýbal. Lidé si všimli, že osoba, jejíž jméno ve svém zoufalství vykřikoval, onemocněla, něco si zlomila nebo zemřela. Čtyři muži zemřeli naprosto nečekaně poté, co vyvolal jejich jména. Všichni patřili k těm, kteří se vrátili z nájezdu na svatyni v řecké zemi.

Pokud si dobře vzpomínám, i vy pořádáte noční lov pod Vlčím měsícem...”

„Ano,“ potvrdil Urtha. „A někdy také pod Jelením měsícem. V tu dobu se mohou objevit zvláštní jeleni. Zvláštně zbarvení.”

„Je to tedy běžná věc. Když tedy vyšel Vlčí měsíc, konala se noční štvance. Mezi kameny v hájích s dlouhými mohylami bylo zpozorováno, jak se tam ukrývá smečka vlků. Lovci přichystali ohrady a pasti, vybudovali a zamaskovali úkryty, připravili pachy a nachystali si pochodně na zmatek, až rodina opustí úkryt.

Čekali jsme skrčení, s obličejí začerněnými a očima odvrácenými od odrazu měsíce, když z kraje lesa náhle vyskočil hrdý, šedý vlk, mohutný samec, zastavil se a zavěšil. Byl to dobrý protivník a byla by z něho dobrá kořist, dobrá kůže. Ale ve stejném okamžiku, kdy nás to napadlo, nás polil pot vzrušení, neboť netvor nás ucítil a otočil se k nám. Když obnažil zuby, uviděli jsme, že jeho špičky jsou dlouhé jako dýky a v měsíčním svitu jsou stříbrně bílé. Museli jsme zaútočit jako první a riskovat pokousání.

V tu chvíli, kde se vzala, tu se vzala, se objevila postava. Byl to muž, plášť na něm vlál, oči se mu blyštěly. Vlč se za ním otočil, vztekle zavyl a zaútočil. Postava muže udělala salto netvorovi přes hřbet, dopadla na nohy a otočila se, aby čelila odvetnému útoku. Ty zuby by dokázaly jedním rychlým škubnutím krku utrhout dvě hlavy. Přízrak se znovu rozběhl proti zvířeti a saltem se mu přenesl přes hřbet.

Když se na něho nestvůrný vlk rozběhl tentokrát, muž mu zasadil prudkou ránu do hlavy a na místě ho zabil. Pak si na mrtvého vlka obkročmo sedl, otočil ho, podíval se mu do obličejí a uchopil bezvládnou

hlavu za čelisti. A zařval. Byl to křik muže, který spáchal strašný skutek.

Stejně rychle, jako se zahalený muž objevil, také z místa vraždy utekl a zmizel ve stínech. Opatrně jsme se k mrtvému zvířeti přiblížili; z lesa vedle nás bylo slyšet dech zbytku smečky a nenadálému útoku bychom se neubránili. Nezapálili jsme pochodně. Jen v měsíčním svitu jsme pohlédli do mrtvého obličeje s černobílou srstí a strnulým pohledem. A na okamžik jsme tam uviděli lidskou tvář, jen na okamžik. A všichni jsme se shodli, že toho muže poznáváme."

„A krátce nato ten muž onemocněl."

„Zemřel ještě té noci. Byl to šampión v boji a hrách. Byl to oblíbený a známý muž. Všichni jsme pro něho truchlili."

„A ten muž v plášti... byl Morvran?"

Vortingoros vážně přikývl. „Volal ze svého lůžka, vykřikoval jméno muže, který zemře. Páchl nocí a vlčím pižmem. Nepopíral, co udělal, ale tvrdil, že se mu to jen zdálo. Když náš přítel zemřel, Mluvčí a kněží se dožadovali soudu a rozsudku. Na pět dní a nocí ho odvedli do hájů. Nemohli se shodnout na tom, co je, čím se stal nebo co ho ovládlo. Proto ho uložili. A tím to skončilo."

Uložili ho! To znamenalo, že ho pověsili umlčeného roubíkem a pevně svázaného hlavou dolů z příčného trámku na dně úzké šachty podobné hluboké studni, načež ho od světa nahoře oddělili silným dubovým kolem, na to položili kameny a ještě na ně narovnali obětiny v podobě masa, pití, lesních plodů a morkových kostí, aby nasýtli hlad každého sestupujícího ducha, který by mohl být na mrtvolu dole zvědavý; byla to pobídka, aby ji nechal na pokoji. Nahoru do šachty se uložily amulety z kamene a kovu, aby ji uzavřely. Vysoko nad závěr se nahrnula zemina.

A Morvran nadobro zmizel.

Zvěst o těchto událostech se rychle roznesla po městech a vesnicích na kmenovém území Coritanů. Z Coritanů se stali lidé, kteří se bojí svých snů. Události byly nepochopitelné nejen pro ně, ale také pro jasnovidce, druidy a Mluvčí. Ani ctěné ženy obdařené schopnostmi imbas forasnai, světlem předtuchy, neměly odpovědi.

Urtha svého přítele pozorně sledoval; zdálo se, že Vortingoros je zneklidněn pouhou vzpomínkou na příběh, který vyprávěl. „Proč jste nepřišli do Taurovindy, když se tyto věci děly? Možná bychom vám mohli pomoci."

Druhý muž na to zareagoval lehce posměšně. „Myslíš, že mě nenapadlo požádat o pomoc? Jenže jak byste nám mohli pomoci? Řekl bych, že vzhledem k poloze vaší pevnosti máte svých problémů dost."

„Problémů ano. A hádanek. Proto jsem přišel sem, požádat tě, abys mi půjčil několik svých nejlepších mužů. Přivedl jsem svého rádce a Mluvčího krále, aby za to vyjednali spravedlivou náhradu."

Urthovy zkušenosti z doby před nájездem do Řecká byly takové, že po těchto slovech by Vortingoros normálně nastražil uši a zeptal se: Co přesně nabízíš? Koně? Dobytek? Zapůjčení býka? Kola k vozům?

Ale k Urthově zděšení Vortingoros zavrtěl hlavou. „Vaše hádanky souvisí se stíny hrdinů? Se Zemí duchů?"

„Copak to tak není vždycky?"

„Pak pochybuji, že by chtěli vstoupit do vaší země, i kdybych je mohl postrádat. Tato země je vystrašená, Urtho. Právě jsem to přece vyjádřil dost jasně, nebo ne?"

„Ale jestli je hrozba tak velká, jak se tvoji Mluvčí domnívají, pak není v bezpečí ani tvoje území. Už jednou jsi mi pomohl, Voringore. Pohled, jak se stovka tvých jezdců vyřítla z lesů na okraji planiny MaegCatha, když jsme se snažili dobýt Taurovindu zpět z rukou vojska, které ji obsadilo, je obraz, který se dostal do mnoha básní a písní, jež v našich zdech znějí. Byl to hrdinský okamžik. Tady můj syn se bil po boku tvých šampiónů."

„Vzpomínám si na to," zamumlal Vortingoros a věnoval Kymonovi laskavý pohled. „Byla to dobrá práce s vozem. I koně jsi ovládal dobře. Ale tehdy byla jiná situace."

Kymon se toporně postavil a položil pravou ruku na slonovinovou rukojeť malého železného meče, který mu visel u pasu. Jeho meč byl jediný, který do královny blízkosti mohl. Urtha si v chlapcově chování všiml náznaku podráždění, ale stalo se to tak rychle, že nedokázal zbrklého mladíka umlčet, a Kymonův jazyk vylétl jako šíp.

„Možná byli tehdy muži statečnější. Takže když nám nepřijdou na pomoc muži, co třeba chlapci? Mohl bych je vést."

Ted' se vztyčil i Urtha, vztekly, brunátný. Rozepnul zlatou brož, která mu držela plášť na rameni, a na znamení omluvy svému hostiteli nechal svůj háv klesnout. Pak probodl syna očima, ale Kymon mu pohled chladně oplatil. „Za tu poznámku draze zaplatíš. A výše ceny bude záležet na Vortingorově rozmaru. Ted' odejdi ze síně."

„Urtho," řekl rychle Vortingoros, „byl bych rád, kdyby zůstal. Jeho slova mne neurazila. To, že je poznámka nezdvořilá, ještě neznamená, že je i nepravdivá. Kymon má pravdu. To, co na nás působí, není jen strach. Je to nedostatek odvahy. Lesy začínají páchnout dhiiv arrigi, psanci generací, kteří se vracejí, aby se pomstili. Zdá se, že vědí, že jsme slabí."

"Dhiiv arrigi začínají být nepříjemní i v mé zemi. Je to jeden dílek skládačky."

Vortingoros se zatahal za dlouhé konce svého kníru. „Mrtví stavějí nové vojsko?"

„Obávám se, že ano. Poutník je v tuto chvíli u řeky a hodnotí jejich sílu. Znovu se objevilo Pět hostinců. Domníváme se, že jsou znamením invaze větší, než byla ta předchozí."

„Poutník? Ten tvůj čarodějnický přítel?"

„Ano, Merlin."

„To se hodí. Může přejít na druhou stranu řeky a pochopit, co se děje, nebo nahlédnout dál."

Urtha zavrtěl hlavou. „Jakmile překročí Nantosueltu, jeho možnosti jsou omezené. Navíc své magické schopnosti rozdává jako stařec své pivo: zdráhavě."

„Na rozdíl od toho, jak králova manželka rozdává svou přízeň," povzdechl si Vortingoros.

Urtha, kterého ta nekrálovská indiscrece překvapila, poznámku zaznamenal, ale nereagoval na ni. Aylamundě, jeho manželce, nebylo možné v tom, jak se před svou smrtí k manželovi chovala, nic vytknout; Ullanna, jeho divoká společnice v královském paláci, by zabila každého muže, který by se jí pokusil důvěrně dotknout nebo ji okouzlit. Vortingoros si podle všeho uvědomil, že svou poznámkou zašel příliš daleko, a rychle si odkašlal, aby se vrátil k tématu.

„Pět hostinců," zopakoval. „O těch jsem už hodně dlouho neslyšel." Lehce se otočil ke svému bardovi Talienzemu, který se předklonil a chvíli mu něco šeptal do ucha. Talienze ani na okamžik neodtrhl zrak od Urthových očí, když se svým králem hovořil. Urthovi připadalo zvláštní, že by Talienze měl o hostincích něco vědět, neboť byl z cizí země. Jenže: všichni bardové měli fenomenální paměť. Bylo téměř jisté, že bývalý vězeň nasál historii země, do níž byl přiveden, stejně jako okolních království.

„Potřebuji si to rozmyslet," řekl nakonec Vortingoros. „Souhlasím, že situace je vážná, a poskytnu ti veškerou pomoc, kterou budu moci. Nejdřív musím celou věc probrat se svou radou."

„Vážím si toho."

„A musím Kymona seznámit se svým synovcem. Něco mi říká, že ti dva mladí muži spolu budou výborně vycházet."

Kymon se usmál a sklonil hlavu. Povšiml si pobaveného šepotu v řadách šampiónů shromážděných v králově síni?

„Přinejmenším do naříznuté brady," dodal královský hostitel, čímž vzbudil další veselí.

Vortingoros vstal a stiskl si s Urthou zápěstí. „Mimochodem, přes všechno, co jsem ti řekl, chodíme na Měsíční lov i nadále. Jeho čas téměř nadešel. Jestli bude Mluvcí země souhlasit, mohli bychom vyrazit o zítřejší noci, až vyjde měsíc."

„Na divoké kance?"

„Na jelena, který je podle toho, jak se projevuje v říji, čtyřnohý unikát."

„Po tom všem, co jsi mi řekl - víš jistě, že je to moudré?"

„Moudré? Ne. Ale stále máme lov v krvi. Ty a tvůj syn se k nám musíte přidat. Věnuji vám nejlepší porci masa, ale jestli budeš chtít získat kůži a paroží, budeme spolu muset svést přátelský boj." Zasmál se. „Co tomu říkáš?"

„Říkám ano."

Síni se znenadání mihla sova s tmavou hlavou a žlutohnědým peřím a vznesla se do proudu světla padajícího dovnitř kouřovým otvorem ve střeše.

Urtha věnoval ptákovi, který ho překvapil, zamračený pohled. „Musíš sledovat všechno, co dělám?"

poznamenal tise a se svým synem a doprovodem se odebral do síně pro hosty, unavený, plný obav a neschopný usnout.

Budu si muset dát pozor, co mu odpovím, až ta chvíle přijde.

Devět

Říznutí brady

Večer před Měsíčním lovem se po dohodě mezi oběma králi setkali Kymon a Vortingorův synovec Colcu v kruhu, kde se měl zápas odehrát, v širokém prostoru vymezeném kůly s peřím, ve kterém byly poházeny rezivějící zbraně, dřevěné meče, oštěpy s ohnutou násadou, provazy a „odraziště“, posekané kmeny stromů a pečlivě rozmístěné kvádry šedého kamene, shora ploché. Smělo tam růst několik hlohových keřů a dub uprostřed, dostatečně otlučený a olámaný, aby se dalo uhodnout, k jak nebezpečnému, pro větve ničivému účelu je často používán.

Kymon si kruh prohlédl a neodpustil si pohrdavou poznámku. „Nic lesklého. Žádné blyštivé železo. Žádný ostrý bronz. Žádné štíty. To je hřiště pro děti.“

Urtha sebral jednu z pohozených čepelí a ohýbal ji tak dlouho, až se zlomila. Poznal okamžitě, co tento kruh představuje. Ne hřiště pro děti, ale ozvěnu vraního pole po bitvě. Tyto zbraně, dokonce i dřevěné hole, byly odneseny z bojiště. Urtha pohlédl do slábnoucího světla nad sebou. Skutečně, vznášel se tam pták, prohlížel si zem a při tom se spouštěl a mizel z očí. Jedna z Morriganiných dcer, která se teprve učila sbírat duše, když se železo zakalené v krvi opět ponoří do výhně života, dostala malou roli.

Dnes na žádné zabíjení dojít nemělo. Pták byl mladý, v mracích byl jen proto, aby se díval a vyzvídal.

Colcu byl s družinou venku líčit pasti na nadcházející Měsíční lov. Teď přiválal hlavní bránou na kopec na bílém poníkovi, který byl nad zářivě bronzovými klapkami na oči vyparáděný červenými a černými péry. Mladík se nohama skoro dotýkal země. Vedený svým strýcem dojel přímo do zápasového kruhu a sesedl z úzkého sedla před Kymona. Zatímco jejich poručníci si povídali a smáli se, oba mladíci si chladně prohlíželi jeden druhého. Colcu byl o celou hlavu vyšší než Urthův syn a zdálo se, že je nešťastný z toho, že se musí osvědčit proti tomuto covidskému „dítěti“.

Kymon sice moudře mlčel, ale polekal se, když uviděl, že Colcu má z obou stran krku vytetované nachové nákrčníkové hlavy, znamení, které vždy předcházelo nasazení zlatého nákrčníku, znamení příslušnosti ke královskému rodu, ale také odebraného života. Colcu si všiml protivníkovy lehce nervózního pohledu a na rtech se mu mihl úsměv.

Colcu měl hezkou tvář a bledé oči. Vypadal jako bojovník, kterým se chtěl stát: vlasy nabílené vápnem a ztužené pro konflikt toho druhu, na jehož konci by s největší pravděpodobností byla smrt. Na sobě měl volné kožené brnění, šedozelenou kytlici s červeně vyšitými orly a černé kotníkové boty z býčí kůže. Meč u jeho pravého boku měl jílec ze slonoviny a onyxu, ovinutý bílou kůží. Colcu zbraň pomalu vytáhl, samozřejmě pravou rukou, a podal ji Kymonovi.

Nepadlo jediné slovo, ale Colcuův pobavený, přitom však nevlídný pohled nepřerušilo jediné mrknutí.

Kymon odevzdal svůj meč. Poručníci si je vzali a jednotlivé strany se odebraly ke stolům pro občerstvení a pokyny.

Chlapec byl nervózní. „Má na krku značky nákrčníku,“ řekl otci. „Co přesně to znamená?“

Urtha už o tom s Vortingorem mluvil. „Na skupinu lovců ve vlčí rokli na jih od pevnosti někdo zaútočil. Je to už nějaký čas. Několik Vortingorových jezdců zaskočila tlupa dhiiv arrigi. Ve skupině byl i Colcu se svými dvěma společníky, a přestože se stáhli, když přišel útok, Colcu vystřelil z praku kámen, kterým zabil vůdce pomstychtivých psanců. Byla to dobře načasovaná rána a on v hierarchii povýšil.“

„Proč potom souboj se mnou?“

„Je to formalita, ale i tak potřebuje projít zápasem mladíků. Je to pro tebe dobrá příležitost, Kymone, pokud bys v souboji zvítězil.“

V krátkém, ohromeném tichu, jež následovalo, Kymonova tvář prodělala změnu od úžasu k pobouření. Dál upíral pohled na otce. Urtha se neklidně zatahal za šedivějící kníry.

„Formalita?“ řekl Kymon nejdřív potichu a pak co nejhlasitěji, formalita? Já nejsem formalita! Nejsem

ničí formalita! To je neodpuštělná urážka."

„Vůbec ne," opáčil Urtha. „Je to vynikající příležitost. Kolikrát ti to ještě budu muset připomínat: šetři si hněv na chvíli, kdy se dá co nejlépe využít. A vždycky hledej příležitost v každé situaci."

Opodál se ozval smích. Colcu a bílé mladíci z jeho doprovodu zaslechli Kymonův výbuch a dobírali si ho. To způsobilo, že chlapcova krev vychladla, jeho hněv se zkoncentroval.

„Je vysoký a zdá se být velmi silný," zašeptal Kymon. „Bude to těžký souboj. Bude těžké říznout ho na bradě jako vítěz."

Urtha pohlédl na vysokého mladíka s křídovými vlasy, který se naboso producoval ve svém brnění. „Ano. Nemáš mnoho šancí. Ale pamatuj si jedno: to, co je pro Colcu formalita, je pro tebe výzva, kterou si zasloužíš řádku v dějinách roku. Pozoruje nás bard. Je poměrně malý, nejspíš hledá nějaké dobré verše, nějaké dobré posměšky a špičky. Být vysmíván, nebo vychvalován? To teď záleží na tobě. Udělej z formality příležitost. Ať se stane cokoli, získáš říznutí na bradě. Pak může zápas začít doopravdy. A pak - na to nikdy nezapomeň - přijdou jiní bardi!"

Urtha syna objal a pak mu pomohl obléci se pro boj.

Říznutí na Urthově bradě bylo tak čisté, tak zahojené, že jsem si jej všiml až ve chvíli, kdy na jizvičku dopadlo jasné měsíční světlo, v době, kdy jsme spolu byli v zasněžené Severní zemi. I tak jsem tenkrát usoudil, že je to zranění utržené v bitvě. Ve skutečnosti k němu přišel, když byl mladší než Kymon, ještě předtím však řízl svého protivníka.

Říznutí utrží Colcu i Kymon, každý od toho druhého, ale v paměť vejde, kdo udělá značku jako vítěz - kdo řízne první. Bude se také pamatovat, kdo zranil jako druhý, kdo byl poražený. Vše nasvědčovalo tomu, že Colcu se bude v posledních letech svého mládí naparovat, zatímco Kymonova touha po věku a cti silně otupí.

Urtha to poznal. Kymon si svou nervozitu vyléval na otci poměrně otevřeně: kritizoval, nespokojeně bručel, očekáváním byl celý rozrušený a sentimentální.

Urtha se od něho odtáhl, zatvrdil se a trochu si z mladíka udělal legraci. Pak ale dodal: „Colcu se nebude chvástat dlouho. Jeho naparování mu přivodí pád. Každý, kdo ze setkání s protivníkem udělá takový vlčí lov, bude brzy sám skučet."

Vlčí lov. Hudlařina. Zbabraný čin.

Kymon si plivl do levé dlaně a zatnul pěst. Urtha sevřel synovu ruku do vlastní a pak zvedl oči k obloze. Stmívalo se a mraky rychle táhly od západu. Vítr byl silný a přinášel pach jeho země.

„Řízni ho čistě," bylo všechno, co řekl, stále s pohledem upřeným do nebe. „Postarej se, aby si tě pamatoval. Zítřka ulovíme toho uřvaného jelena; pak je znovu začneme přesvědčovat, aby nám pomohl."

Šampióni, staří a mladí, stáli opření o štíty a tvořili hráz kolem kruhu, kde se měl souboj odehrát. Žádné nadřívání se nekonalo; kruh vážných mužů mlčel a pohledem hodnotil dva mladíky, kteří se setkali uprostřed, objali se a pak se vrátili ke svým koním.

Od okamžiku, kdy se proti sobě rozjeli, kruhem diváků do arény se zbraněmi, Urtha pocíťoval lehkou úzkost. Bylo zřejmé, že jeho syn má proti sobě soupeře o třídu lepšího.

Oba mladíci s pronikavými výkřiky vyrazili proti sobě a každý z nich se shýbl ze sedla, aby popadl nějakou zbraň: Colcu se zmocnil zlomeného oštěpu, Kymon ztupeného železného meče. První divoký střet nepřinesl výsledek, ale Colcu byl mrštný, kroutil se a shýbal se, házel ostrými kameny, používal kusy roztrženého lana k tomu, aby vzpírajícího se oře svého protivníka chytil do smyčky.

Colcu cornovidského mladíka předčil po všech stránkách, v jízdě i v důmyslu. Kymonovi se sice podařil prudký výpad, při kterém využil Colcuovy chyby při zpětném úderu levačkou, Colcu si ale svou slabinu okamžitě uvědomil, vykryl ji a chybu odčinil.

Když se koně unavili a po propuštění utekli z arény, oba mladíci stanuli proti sobě na vlastních nohou a Colcu Kymona překvapil dvojitým skokem. Kymon sice uskočil dozadu, ale Colcu soupeře zasáhl zlomenou násadou oštěpu do lýtek. Srazil chlapce na zem, položil mu násadu na krk, klekl na ni a dostal Kymona do pozice, kdy byl bezmocný.

Vortingorův synovec vytáhl bronzovou dýku a vítězně Kymona řízl šikmo podél čelisti. Pak nechal

Kymona vstát, postavil se proti němu a Kymon udělal protivníkovi značku na bradě.

Říznutí na bradě bylo hotovo.

Oba mladí muži se pak třikrát objali, důstojně a mlčky, jako by jim ani z kůže neprýštila krev. Jeden z nich byl samozřejmě velice nešťastný.

Když Kymon opustil arénu a procházel ztichlými řadami starších mužů, vzpěnila se v něm krev, jak uslyšel spontánní smích Colcuových druhů.

Odebral se do pokojů pro hosty, kde se zatím Urtha dohadoval se svými rádci. Král nezůstal, aby byl svědkem synova ponížení, vytratil se po několika prvních kolech souboje. Kymon si toho všiml a překvapilo ho to.

„Chci se na něco zeptat," řekl Kymon směle svému otci, přestože se třásl.

Urtha se na něho podíval. „Nuže?"

„Získal jsi jizvu na bradě jako vítěz, nebo jako poražený? Až do dnešního dne mne nenapadlo se tě na to zeptat."

„Jako vítěz."

„Já ne."

„Vím."

„Měl bych se stydět? Měl bych cítit vztek? Ponížení? Co bych měl cítit?"

„Jak se cítíš?"

„Jsem vzteklý. Zdrčený a vzteklý. Strašně vzteklý. Každou chvíli vyletím z kůže."

Členové družiny se tomu tiše zasmáli, i když při tom klepali noži do dřeva, což bylo neklamné znamení, že si z chlapce nedělají legraci. Urtha se k tomu otočil zády a dodal už jen: „Nic špatného na tom není. Je mi líto jelena při zítřejším nočním lovu." Rozhlédl se po svých mužích. „Čekám, že uvidíš Colcuův obličej i v jeho zadku, až před námi bude utíkat. Nechtěl bych být tím jelenem."

Mírnější, uznalejší smích. Kymon se zmateně vzdálil, sklesle si sedl do koutku místnosti, chvíli nasupeně hleděl a pak se co nejtišeji rozplakal.

Nebyl jsem svědkem Měsíčního lovu. Tou dobou jsem se vzdálil, neboť jsem se musel věnovat jiným záležitostem. Později jsem se o něm dozvěděl od Kymona, a to, co mi řekl, mne ohromilo. Škoda jen, že jsem neměl dost chytrosti, abych pochopil význam té události.

Deset

Měsíční lov, nejstarší zvíře

Lovce svolalo vyzvánění bronzových zvonů. Urtha a Kymon v královském paláci skončili s přípravami. Na obličejích měli tmavou hlinkou namalované proužky, kolem ramen uvázaná rouna z černých ovcí. Když vyšli ven, zjistili, že jejich koně už na ně čekají; podkoní nahradili kov na postrojích kůží. Měsíc stál nízko a nebyl zcela v úplňku. Jak přes něj přecházely mraky, jasněl a tmavl.

K Měsíčnímu lovu se shromáždilo dvacet mužů. Utvořili kruh kolem Mluvčího země, který byl zahalený do černého vráního peří a krčil se při zemi. Působil rozrušeně, stejně jako Vortingoros, který kývnutím pozdravil Urthu a pak obrátil svou pozornost zpět k druidovu zoufalému počínání.

Colcu přivedl do kruhu svého koně a věnoval Kymonovi krátký, kyselý pohled, ale choval se nejlépe, jak to šlo. Letmo, posměšně si sáhl na jizvu na bradě a odvrátil zrak.

Mluvčí země chvíli poslouchal zem a pak sedmkrát udeřil dlaní do suché trávy. Urtha pošeptal otázku lovcům, který stál vedle něho. Dozvěděl se, že druid nemá jasno, pokud jde o velikost a povahu zvířete. Zvuk, který jelen vydával, byl povědomý, ale způsob, jakým běhal, ne. Byl na kraji lesa, přímo směrem k měsíci, a vytrvale postupoval k pevnosti. Krajina však na tvorovu přítomnost reagovala jinak, než měla. Něco nebylo v pořádku.

Mluvčí země vstal a promluvil k Vortingorovi. Radil zrušit lov. Jelen zachytil pach blížící se štvance a shromažďoval elementární síly na svou ochranu. Bylo to něco, co měl Mluvčí být schopen vidět zřetelněji, ale nedařilo se mu to. Proto bude nejlepší odvolat lov.

Nesmysl, zněla králova odpověď. Máme hosty. Bylo možné, že výsledkem štvance bude zvíře desetkrát větší nebo desetkrát menší, než se čekalo, ale Měsíční lov bude pokračovat.

V králově doprovodu se o tom vedly spory, kterým Vortingoros naslouchal s viditelným podrážděním.

Druid rozprostřel na zem svůj plášť z vraního peří a lehl si na něj, aby tam zůstal v hanbě, dokud se lovci nevrátí.

„Pojedeme, nebo zůstaneme?“ zamumlal netrpělivě Kymon. Cítil na rameni lehký stisk svého otce.

„Myslím, že pojedeme. Klidně stůj. Nezapomeň, že jsme hosté.“

„Nezapomněl jsem, jakého zacházení se mi dostalo,“ odsekl chlapec mrzutě a střelil pohledem po Colcuovi. „Slibuju ti, že můj oštěp probodne kůži toho jelena dřív než jeho.“

„Hlavně si dej pozor, aby jeho oštěp ve tmě nepropíchl tvou.“

„Díky za radu.“

„Při Hernově dechu... Myslím si, že je rozhodnuto!“

Vortingoros se namáhavě vysoukal na koně a zatočil k bráně. Ostatní lovci nasedli, uvelebili se v sedle, lehce neuspořádaně vyjeli na planinu a zahruli směrem k měsíci a k lesu v dálce.

Jakmile opustili pevnost, Kymona se zmocnil pocit, jako by byl od zbytku štvance odtržený. Země na něj šeptala. Měsíc jako by se zvětšil. Jeho kůň, který cválal po tvrdé zemi, byl najednou měkce plavný, kolébavý jako dřevěný koník, se kterým si hrál, když byl hodně malý. Ostatní jezdci se od něho vzdálili jako ve snu, roztáhli se proti lesu do rojnice. Zvuky kopyt zesláblly. Kymon si připadal obklíčený. Podíval se, kde je jeho otec, toho však už do sebe vtáhla dálka a tma.

Tento neskutečný pocit se náhle zlomil, když se vedle něj objevil Colcu. Oštěp držel nad hlavou, obličej pomalovaný hlinkou měl roztažený do širokého úsměvu.

„Moje říznutí se už zahojilo. Měl jsi říznout hlouběji. Nebo použít ostřejší čepel!“

Pobídl koně a vyrazil, teď už s oštěpem skloněným, přímo k měsíci. Urážka - zmínka o čepeli - Kymona rozzuřila, což také bylo jejím účelem. První popud mu říkal, aby se rozjel lovit jiným směrem než jeho trýznitel, ale po krátké zastávce se vydal tryskem za Colcuem.

Stejně jako u Taurovindy, krajina kolem coritanské pevnosti byla vymýcena do vzdálenosti pěti hodů oštěpem. Ostrý okraj lesa se tyčil jako hradba, mihotal se ve svitu třičtvrtěčního měsíce. Lovci začali slídit po jeho okraji.

Jazykem lovu byla krátká zatroubení na roh a soví houkání. Rojnicí se šířily zprávy, které Kymonovi nic neříkaly - a nepochybně ani jeho otci, ale pro Coritany měly svůj význam.

Náhle přišla změna; rojnice zahrula k severu, zrychlila a znovu zvětšila rozesupy, tentokrát ale oštěp zatočila a vnořila se do lesa. Jezdci, přikrčení v sedle, se prodírali mezi stromy. Psi se tohoto lovu neúčastnili, takže nebylo slyšet žádné štěkání ani vrčení, jenom lomoz působený koňmi a signály, švitořivé nebo huhlavé. K nebi vzletli vyplašení ptáci. Nějací tvorové funěli a prchali v podrostu. Kymon, který se nutil sledovat zvuky před sebou, se ztratil ve tmě. V jednom okamžiku před ním přejel Colcu, rozeznatelný podle těkavého, zářivého, urážlivého pohledu, potom zmizel i on.

Pak se zem zachvěla; byl to pocit, jako by se do běhu dalo něco gigantického. Štvance se stočila na jih, přes lesy. Lovci se hnali kolem zmateného Kymona vpřed. Urtha syna poznal - jen Hernos ví jak - a pobídl ho, aby ho následoval.

„Je to jelen?“

„Něco to je,“ odpověděl otec. „Ale jak to může běhat těmihle lesy, to je pro mě záhada.“

Kymon se znovu ztratil. Zvuky štvance slyšel všude kolem sebe, ale on sám se ocitl na volném prostranství. Nebyl zpátky na planině, ale na palouku. Před ním se zvedala holá vyvýšenina, která zpola zakrývala měsíc. Zem se znovu zachvěla. Jeho kůň znervózněl, snažil se od vyvýšeniny couvat, přestože jej Kymon pobízel k ní.

Třepetání vyplašených nočních křídel řeklo Kymonovi všechno, co potřeboval vědět: to, co způsobovalo chvění země, bylo na druhé straně vyvýšeniny a blížilo se to k němu.

Držel oštěp hrotem vzhůru, připravený, a čekal, až se na pozadí měsíce vztyčí paroží. Místo toho na vyvýšenině přicválal jezdec, zastavil, otočil se a postavil koně na zadní. Colcu zvedl oštěp proti blížícímu se zvířeti, nato však polekaně vykřikl.

Proti měsíci nevyrostlo žádné paroží. Obrovská silueta, která se tam znenadání vztyčila, patřila kanci nestvůrných proporcí. Drobné oči se třpytily, bílé kly blyštěly. Netvor se přirtil na pahorek, pohozením hlavy nabral Colcuova koně a strhl ho na zem. Mladík se odkutálel před prudkým útokem kancích klů a vrhl po zvířeti oštěp, ale neměl prostor pro dobrý hod a zbraň po boku obrovského kance neškodně sklouzla.

Zvíře vyrazilo z plic hluboké zamručení a rozkročilo se nad Vortingorovým synovcem, který vykřikl, když mu zvíře položilo nohu na hrud', otočilo hlavu a chystalo se svou oběť rozsápat.

Kymon zařval nějaké nesmyslné slovo, výkřik na odvedení pozornosti, projev vzteku. Pobídl koně směrem k potyčce a vši silou mrští svůj oštěp. Hrot zasáhl zvíře do ucha. Rozlíceně se narovnal a zaskučelo. Kymon, který se mezitím v sedle postavil, skočil po jeho vztyčené hlavě, tak tak se vyhnul klům, které se ho pokusily zachytit, a přemetem se dostal kanci na záda, přičemž se rukama jen velice lehce dotkl čela, pichlavého jako trní.

Otočil se a zarazil meč do měkkého místa za netvorovým uchem. Nohy ovíjel zvířeti kolem krku, levou rukou svíral kel, ostrý jak břitva. Když se čepel zabořila, kanec se otrásl a zařval, pak úplně znehybněl.

Znovu zamručel. V tom zvuku byla bolest. „Ucho ne! Vytáhni tu čepel!“ řekl hlasem, který sice prosil, ale zněl jako hluboké dunění. „Ucho ne. Moc to bolí.“

Kymon se překvapeně pustil a v témže okamžiku byl setřesen na zem. Jak se rozplácl, zvíře na něho skočilo, sklonilo se a vrazilo mu tlamu páchnoucí zeminou těsně k obličejí. Kymonovi se rozbušilo srdce. Myslel si, že zemře, a volal Avera, žádal o dobrou cestu do Země duchů.

Ale smrtící rána nepřišla. Kanec se náhle vztyčil na zadní nohy, mohutná silueta na pozadí zářícího měsíce. Lidskýma rukama si vyškubl oštěp z líce, prohlédl si jej a chystal se ho zlomit na dva kusy, ale pak si to rozmyslel a hodil zbraň na zem. Bystré oči pohlédly na Kymona. Zvířeti zakručelo v břiše.

„To byl povedený skok a dobrý hod,“ řekl kanec. „Bude mě to bolet ještě zítra touhle dobou. Možná i déle.“

„Co jsi zač?“ zeptal se nervózně Kymon a opatrně vstal. „Člověk, nebo kanec?“

„Jsem Urskumug. Jsem obojí. Staré zvíře. Jedno z mnoha. Něco nás probudilo, a tak se rozhlížíme. Svoboda je přepych, který pro nás nemá dlouhého trvání. Dobrý skok. A dobrý hod.“ Obrovská postava opět přikročila blíž ke Kymonovi. Zkažený dech a strach přiměly mladíka couvnout. Ustupoval tak dlouho, až narazil na strom. Tam jako by přimrzl. Kanci se rozšířilo chřípí, čelo mu rozryly vrásky. Tvor měl téměř lidský obličej, vyznačený křídou, kresba člověka na tlamě zvířete.

Urskumug řekl: „Je z tebe cítit posedlost. Někoho v sobě máš. Něco víc než jenom chlapce. Jsi nebezpečný. Kdybych tě zabil, usnadnil bych si život. Ale stejný výsledek by mělo, kdybych ti dal slib. Co je ti milejší?“

Naražený na strom, Kymon neváhal s odpovědí ani na okamžik. „Slib.“

„Nemůžu slíbit mnoho, ale vyslov mé jméno v kterékoli mé svatyni a já zamručím. Mnoho svatyní nemám, ale jsou dobře schované.“

„K čemu je dobré zamručet?“

„K čemu je dobré skákat?“ oplatil stejným Urskumug a promnul si zakrvácené ucho. Potom zvedl rypák a usilovně zavěťřil. „Kyselý pach. Pach jiných zemí. Cítíš ho? V této zkažené zemi je něco mimořádného. Něco velkého. Nejstarší zvířata se probouzejí. I staří duchové. Něco vzniká. Bud' opatrný.“

Zvíře se otočilo, kleslo zpátky na všechny čtyři, zamručelo, zarylo kly v hlíně a zmizelo.

O něco později zařičel kůň krátkou bolestí a zemřel, vysvobozený z muk rozpáraného břicha. Ten zvuk vytrhl Kymona ze zasnění. Dole pod pahorkem se zvedl od svého smutného úkolu Colcu, očistil čepel a tiše odříkal prosbu k Rhiannon, opatrovatelce bojových koní. Pak došel ke stromu a postavil se přímo před Kymona.

„V bojovém kruhu jsem z tebe neměl strach a necítil jsem k tobě úctu. Ani teď z tebe nemám strach. Ale mám k tobě úctu. Ten tvor nás mohl oba zabít. Žiji díky tvému dobře hozenému oštěpu a tomu vydařenému skoku. Ty žiješ proto, že tě to zvíře ušetřilo. Chápu jen velice málo z toho, co se stalo... Kymone.“

„Já taky. Colcu.“

„Na druhou stranu, chápání je pro druidy. Pro nás ostatní jsou činy. Mám dvacet dobrých jezdců, všichni jsou v mém věku a všichni mají za sebou řadu velkých činů. Přivedu je tvému otci. Já je povedu. Rozumíš? Můžeš se k nám přidat, jestli chceš. Ale povedu je já.“

„To je přijatelná podmínka,“ řekl ze zdvořilosti Kymon.

Colcu zaváhal a ostře pohlédl druhému mladíkovi do očí. „Ten tvor... řekl, že jsi posedlý.“

„Vím.“

„Co myslíš, že to znamenalo?“

„Nemám tušení.“

„Nepřipadáš si posedlý?“

Kymon zvedl oči k pahorku a pak je stočil k temnotě lesa, kam zmizel Urskumug. Po chvíli odpověděl: „Nevím.“

Rozhovor byl stísněný. Colcu se poprvé usmál, aniž v jeho výrazu byl posměch. „Už se nedivím, že chudák náš Mluvěcí země byl tak zmatený,“ prohlásil. „Myslím, že bychom měli přivolat zbytek štvance. Odvolat ji. Byl to špatný měsíc.“

„Souhlasím.“

Ale Colcu ještě neskončil. Na obličeji měl pot a v očích obavy. Řekl: „Až zemře můj strýc Vortingoros, budu velekrál. Zasel jsem do země amulety, abych si pojistil, že se to stane. Budeš ty velekrál, až tvůj otec přejde na druhý břeh řeky?“

„Předpokládám, že ano. Ale až v pravý čas. Zatím ne. A nemám žádné amulety, které bych zasel.“

„Tvoje nástupnictví je jistější. Jsi syn, ne synovec. Myslíš, že budeme přátelé? Nebo nepřátelé? Co si myslí posedlý muž?“

Colcu byl silná, podmanivá osobnost. Kymon sice v bojovém kruhu ze staršího chlapce strach neměl, ale teď pocíťoval úzkost. Z Colcua náhle číselo prázdnota, bezcitný pohled zvířete. Kymon se rozhodl zareagovat tak, jak si myslel, že by na podobnou výzvu zareagoval jeho otec. „Teď přátelé,“ řekl klidným hlasem. „To je jisté. A v budoucnosti? Nevím. Opravdu nevím.“

„To je přijatelná odpověď,“ řekl Colcu tiše. A ze zdvořilosti.

Jedenáct

Oestrannino dítě

Ve stejné době, kdy se odehrávalo Kymonovo setkání s kančím mužem, podstupovala jeho sestra Munda vlastní transformaci.

Na rukou měla svou novou krev a číselo z ní zvláštní prudké vzrušení, když utekla ze ženské síně, doběhla k hradbě pevnosti, vylezla po žebříku, postavila se a zahleděla se k západu. Měla na sobě pouze ženskou róbu, svou první, ne však poslední. Dvě ženy, které na ni dávaly pozor, běžely za ní, ale byly příliš pomalé na to, aby lehkonohé dítě dohonyly. Volaly ji sice zpátky, ale Munda si jich nevšímala. Vypadalo to, že je zoufalá.

Měsíc stál nízko; byl třičtvrtinový. Na západě byla tma, Země duchů jako by spala, ale všichni v Taurovindě věděli, že to tak není.

Dvěma opatrovnicím se postavila do cesty ctěná žena Rianata, známá rovněž jako Hloubavá žena.

„Nechtějí být,“ požádala je Rianata. „Má světlo jasnozření. Buď jí zůstane, nebo se vytratí. Pro královu dceru je to čas umírání, nebo růstu.“

Munda začala na hradbě křičet a naříkat.

„Vidím to temné.“

Vidím to tonoucí.

Vidím to bezměsíčné s očima zimy.

Vidím noční příval mrtvých.

Můj bratr stojí proti tomuto shromáždění staré země, starého života.“

Pak skoro dětským hlasem zvolala: „Ale pořád vidím! Pořád vidím!“

Doširoka rozpřáhla ruce, jako by vítala všechno, co jí tma může ukázat.

Potom vykřikla; bolestí a strachem. Po chvíli sešla z hradby dolů a schoulila se do Rianatina mateřského objetí.

„Můj bratr nás zničí," zašeptala. „Bude se snažit jejich příchodu zamezit. Musím mu v tom zabránit. Musím ho nějak zastavit."

Pak mě uviděla, jak stojím ve stínech, a rozzářila se. Rozběhla se ke mně a objala mě kolem pasu. Téměř okamžitě si uvědomila, v jakém je stavu, ostýchavě couvla a odtáhla své zakrvavené ruce, jako by to byly mrtvé krysy.

„Jsem teď Oestrannino dítě. A dlouho budu."

„Ano. Budeš."

„Vznikne ve mně život. Surový, hrubý život."

„Ano."

„Ale já pořád vidím, Merline," zašeptala radostně. „Většina žen si myslela, že zrak bude pryč. Jasnožření. Samotné světlo. Dokonce i Rianata. Jestlipak mi zůstane navždycky?"

„Pojď se mnou," vybídl jsem ji. „Ke studni. Budeš si tam moci omýt ruce a já ti něco ukážu."

Tři ženy, které střežily studnu, zvedly hlavu, když jsme přišli blíž. Jejich počáteční pobouření nezvaným vyrušením se zmírnilo, když uviděly můj doprovod. Každá z žen seděla vedle pochodně, která ozařovala jak její tvář, tak hlubší lesk vody. Niiv s nimi nebyla - určitě někde páchala nějakou nezbednost.

Když byla Munda umytá - tedy tak umytá, jak to slušné způsoby a společnost dovolovaly - přesvědčil jsem ji, aby se podívala dolů na mihotavou hladinu.

„Co tam vidíš? V hlubině?"

Napnula zrak, ale zavrtěla hlavou. „Nic. Co by mělo být vidět?" Pak ke mně zvedla oči a dodala: „Co vidíš ty?"

„Starou přítelkyni," řekl jsem jí. „Vlastně několik věcí, nejenom starou přítelkyni. Tam dole je svět, úžasné místo, které se rozprostírá pod zemí díky potokům, které všechny končí a začínají v Klikaté. Ve vaší drahé Nantosueltě."

Munda opět napnula zrak, naklonila se přes kamennou zídku kolem studny tak daleko, že všechny tři ženy varovně zašeptaly.

„Nic," zopakovala zklamaně dívka. „Co víc tím chceš dokázat než to, že máš oči jestřába i ryby?"

Trojice žen se tomu zasmála.

„Když se poprvé podívala dolů Niiv, která je rovněž velice mocná, pokud jde o kouzla a čáry, i ona spatřila mnoho. Ne tolik jako já, ale hodně. Ted' už nevidí, pokud nevynaloží spoustu energie."

„Chceš říct, že to zeslábně. Ten zrak zeslábně."

„Říkám, že se to může stát. Nemusí. Říkám, že je to schopnost, která se má používat moudře, dar a zboží, jimiž se neplýtvá. Chovej se tak, jako by to mohlo přestat kdykoli. Za dobu, co jsem v Albě, jsem zjistil, že je vzácnost, aby byly dvě ženy obdařené imbas forasnai. To nadání používáním slábně, jak se to velice pozvolna děje i mně."

Munda se na mě podívala s uličnickým výrazem v očích. „Všichni o tobě říkají, že si svá nadání velice šetříš."

„To se říká už stovky let."

„Kdybys chtěl, mohl bys udělat mého otce velekrálem velekrálů."

„Nemohl. A to je pravda. A i kdybych mohl, neudělal bych to. A Urtha by to ani nechtěl."

Neposlouchej škádlivé řeči Urthových uthiinů. Jsou to větší klepny než Niiv. Anebo ty, když na to přijde."

Nato se mne pohotově zeptala: „Kdo je ta stará přítelkyně tam dole?" Ta otázka přišla tak náhle, že jsem ji nečekal, a odpověděl jsem dřív, než jsem zvážil, zda je to moudré. „Argó."

„Argó? Ta krásná loď?" Ta představa jí udělala radost. Znovu zapátrala v hlubinách, jestli nezahledne stěžen, palubu nebo vesla, cokoli, ale pak se zklamaně odtáhla. „Zajímalo by mě, co přesně může tam dole dělat."

Odvedl jsem dívku od pozorných uší žen u studny. Munda tiše pokračovala: „Hned tady dole? Přímě pod námi?"

„Ne. Schovává se někde ve vodních cestách. Něco ji rozzlobilo a rozrušilo. Myslím si, že se snaží vzít rozum do hrsti - tak jak může loď vzít rozum do hrsti.“

Dívka v zamyšlení třikrát tleskla. „Plout tak daleko, jen aby se mohla schovat. Má nějaké tajemství. Ošklivé tajemství.“

„Myslím, že máš pravdu.“

„Řekneš o tom otci?“

„Budu muset, když jsem se o tom prořekl před těmi ženami. Ale ne dřív, než Argó sám najdu a na pár věcí se jí zeptám.“

„Já budu také mlčet. Na svůj zrak!“ dodala s rozpustilým úsměvem.

„Díky.“

Proměna byla ve vzduchu jako něco mocného, neviditelného, nehmatatelného, ale nezaměnitelného. A neomezovalo se to na západ. Celá Taurovinda tím byla obklopená, v pevnosti přesto všechno zůstávalo normální. Za svítání štěkali psi a kokrhali kohouti. Výhně začaly dýmat a supět, s prvním světlem se kopcem rozeznělo bušení do železa jako nějaké nepozemské zvony, chaoticky rozeznívané.

Rovina kolem kopce se posunula a zvedla se, protáhla se od pevnosti a potom se znovu zúžila. Nebo to byl jen klam způsobený přibývajícím jítím světlem? Zdálo se, že černý les na východě je blíže než obvykle, ale když se slunce rozjasnilo a začalo být vidět zeleň, ukázalo se, že les zůstal na svém místě.

Strávil jsem noc ve východní strážní věži přemítáním o Mundiných slovech:

Můj bratr nás zničí.

Co tím myslela? Co viděla?

Vidím to temně, vidím to tonoucí.

Můj bratr stojí proti tomu.

Bude se snažit jejich příchodu zamezit. Musím mu v tom zabránit.

Nemohl jsem těm slovům přijít na kloub a ani sebelepší porozumění mi nemohlo pomoci, abych zažíval, co zažívala ona. To, že byla ve sporu se svým bratrem, bylo nepopiratelné. To, že šli každý jinou cestou, bylo poměrně očividné. Ale proč ničit?

Když se po setkání u hostince Jezdců s červenými štíty oba vrátili ze západu, zoufalí a zmatení, byla to Munda, kdo prohlásil, že Země duchů otcovu zemi neohrožuje. Kymon se vztekal, bál se rizika. Ale pomohl je zahnat jednou a udělal by to znovu. To bylo z jeho postoje jasné. Taurovinda byla jeho a pouze jeho dědictví. Byl domýšlivý a hrdý, sám pro sebe samozřejmě představoval velké riziko, ale ten přístup tam byl, byť ne síla poměřovaná počtem obránců. Neměl v úmyslu svou pevnost zničit.

Z úvah mne vytrhly zvuky jezdců a volání po otevření východní brány. Když jsem se podíval dolů, uviděl jsem, jak Munda vyjíždí z pevnosti a jako ochránce má s sebou dva kopiníky. Musela vědět, že jsem ve věži, protože se podívala nahoru a věnovala mi pousmání.

Také prošla proměnou. Vlasy měla složitě spletené, tak jak je nosila její zesnulá matka Aylamunda, když jsem pomohl přivést ducha té skvělé ženy z podsvětí, tak dávno. A dívka byla oblečená do matčina jezdeckého oděvu, zkráceného a zúženého, aby padl její menší a hubenější postavě: kalhoty, jasně zelenou halenu, na bocích rozstříženou a po okrajích bohatě vyšívanou, a krátký, tmavě červený plášť, sepnutý na rameni a v pase. Její ochránci třímali krátké oštěpy a na zádech měli pověšené oválné štíty. Vypadali ustaraně a nervózně se po sobě dívali, když ujížděli za Mundou po cestě a dolní bránou ven na planinu. Tam zahnuli na neviditelnou stezku k věčným hájům.

Co se to dělo?

Byl jsem v pokušení poslat jestřába, aby jí sedl na rameno a kloval jí myšlenky, ale místo toho jsem sklouzl po věžním žebříku dolů a mezi shluky stavení jsem došel dprostřed kopce, kde se za vysokými zdmi skrývaly sady, svatyně a posvátná studna. Ve chvíli, kdy jsem začal zeď obcházet severním směrem, objevila se Rianata, která běžela opačně, uviděla mě a z dálky na mě zakřičela.

„Merline! To děvče má měsíční slabost. Ohrožuje svůj život!“

Od Rianaty jsem se dozvěděl, že Munda má v plánu navštívit věčné háje a vykoupat se v řece. „Řekla, že se jí zdálo o potřebě udělat to. ‚Vodní šepot‘ jí prozradí, jak ochránit Taurovindu před bratrem. Co to znamená, Merline? Co to do ní vjelo?“

„Co myslíš ty? Tvoje domněnky jsou stejně dobré jako moje."
Ale nebyla to tak úplně pravda. Vodní šepot?
Spíš vodní našeptávač.

Cathabach, Mluvčí králů, neměl radost, když jsem ho vyhledal a řekl jsem mu, že králova dcera se opět chystá porušit tabu.

„Holka bláznivá!"

Došel si pro svůj plášť a hůl zhotovenou z pokrouceného jeřábu, jíž dodávaly divočejší vzezření tenké pazourkové břity na jejím útočném konci. Cathabach se často vyhýbal kovu ve prospěch kamene, který nepodléhá zkáze. Přivedli nám koně a my jsme se pustili do pronásledování lehkomyšlné dívky, abychom ji zadrželi. Ale přišli jsme příliš pozdě. Na jezdce, kteří ji doprovázeli, jsme narazili na okraji hájů. Jelikož sami nemohli dál, nedokázali Mundě zabránit, aby do nich vstoupila. Vjela mezi stromy a zmizela za řadami šedých kamenů pokrytých hlubokými rytinami, které v lese stály. Ochránci byli nervózní a rozčilení, ale Cathabach si jich nevšímal.

„Počkejte na nás," řekl jsem. Muži sesedli a dívali se, jak následují druida.

Vstoupit do věčných hájů znamenalo přejít z drsné, větrem bičované reality současnosti do svatyně, která se skoro až tetelila minulostí a budoucností. Někomu jako já, kdo byl citlivý na čas, pokud se na chvíli zastavil a zaposlouchal, hlasy dávno minulého a toho, co teprve za dlouho bude, splývaly v ozvěnách a nářcích, vzdáleném křiku, tichém hovoru, smíchu a bolestech mnoha věků, povívaly tímto místem kamenů a tichých hlohů a dubů, z nichž mnohé tu rostly tisíce let, neměnné a přízračné, přestože vypadaly jako pevné.

Miloval jsem věčné háje. Byl jsem zvyklý na takové svatyně, dotýkající se sfér chronu a chthonu, Času a Hlubiny. Byla to místa, jimiž jsem se skutečně ‚dotýkal‘, a jednou se právě takovým zalesněným kruhem, jako byl tento, vrátím objevovat své počátky.

V tuto chvíli jsem ale nakrátko zaslechl známou a uklidňující píseň z mých starších dní a pokračoval jsem k řece, kde jsme se, příliš pozdě, pokusili zabránit Mundě, aby vstoupila do Nantosuely, řeky, která tekla ze Země duchů a jejíž vody pro ni byly nebezpečné.

Shodila ze sebe šaty a plavala jako ryba, vrhala se do hlubin a skoro zpívala radostí, když se vynořila, oči zavřené, hlavu zvrácenou.

Zavolal jsem na ni, aby se vrátila na břeh.

„Ach, Merline, Merline!" odpověděla. „Kéž bys mohl slyšet, co slyším já!"

„Pojď na břeh!"

Znovu se vrhla pod hladinu, zakopala nohama, aby se ponořila, a zmizela na nesmírně dlouho. Když se opět objevila, byla tak daleko proti proudu, směrem k Zemi duchů, že nás to s Cathabachem ohromilo. Musela plavat jako úhoř, aby se dostala tak daleko. Proud ji přinesl zpátky k nám, bledé tělo plovoucí zlehka uprostřed řečiště.

„Pojď na břeh!" vyzval jsem ji znovu.

„Od nich žádné nebezpečí nehrozí, Merline. Zmýlili jsme se. Ona mě ubezpečuje, že se mýlíme. Špatně jsme pochopili hostince a všechno, co se tam děje. Stane se něco nádherného, Merline. Něco velkolepého. Budoucnost je tak zářivá."

Určitě ji někdo sváděl. Ale kdo?

Dřív než jsem mohl zavolat potřebí, Munda se znovu ponořila. Cathabach a já jsme neklidně vyhlíželi proti proudu, avšak dívka doplavala za našimi zády ke břehu, přikradla se ke svým šatům a oblékla se. Dobírala si nás, vysmívala se tomu, jak nás zaskočila, když tam stála a prudce dýchala, z vlasů jí crčela říční voda a ona si ji s úsměvem ždímalá ze svých copů.

„Potrestáš mě, Cathabachu?"

„Toto místo je pro tebe zapovězené, pokud nedostaneš souhlas sem vstoupit, a ten ti může dát jedině Mluvčí."

„Já vím. Přišla jsem do věčných hájů s tebou, když byla Taurovinda v rukou Mrtvých."

„Pamatuji si to," řekl Mluvčí králů. „Dojeli jste s tvým bratrem k bránám a provokovali jste vojsko, které pevnost obsadilo. Málem vás to stálo život. Byla jsi lehkomyšlná tenkrát, a jsi lehkomyšlná nyní."

„Lehkomyslná tenkrát, a lehkomyslná nyní, ale v obou případech úspěšná. Jsi přítel mého otce, Cathabachu. Musíš ho přesvědčit, že jsme se v Mrtvých a Nenarozených zmýlili. Nejde jim o nic jiného než být v zemi našimi spojenci, obývat ji společně, ne ji ovládnout.“

Podívali jsme se s Cathabachem na sebe. V tom pohledu bylo vše. Ovládnutí? Ta dívka byla ovládnutá, posedlá.

Nějaký hlas na ni šeptal, měnil ji, uzurpoval si její rozum a křivil jí vidění. Přestože Nenarození, ti, kteří čekali, až překročí řeku do nového života, nebyli přátelé ani nepřátelé, za posledních mnoho generací nepamatovala země Cornovidů nic, co by nás nechávalo na pochybách o tom, že Mrtví vedou velice energicky se svými lidskými sousedy válku.

Munda se nepatrně usmála, když si našich výrazů všimla. „Merline,“ řekla tiše. „My dva bychom si o tom měli promluvit. Víš mnoho. Ale nevíš všechno.“

S tímto sebevědomým, panovačným návrhem se od nás rychle odvrátila a opustila věčné háje.

Proměna. Ve vzduchu.

Bylo to chladné objetí, zlověstné laskání. Nebyl jsem jediný, kdo to cítil. Psi a koně byli neklidní a smutní. Taurovinské děti, které předtím bojovaly a dováděly při jednoduché slavnosti květin a masek, byly teď zaražené. Držely se doma; menší děti často plakaly. Radost z nich vyprchala a nahradily ji obavy.

Přízračná bouřková mračna se vrátila; vítr byl studený a neklidný. Za soumraku slunce kleslo do Země stínů hrdinů a na chvíli znehybnělo, oheň bez plamene, zářivý a zlostný.

Munda odmítla nabídku počkat na návrat otce, než předstoupí před Mluvčí. Rada Mluvčích se sešla další den v Nodensově chrámu v taurovinském ústředním sadu. Bylo to poprvé, co Munda vstoupila za vysoké proutěné stěny kolem sadu. Měla obavy a byla ve střehu, ale byla odhodlaná. Na sobě měla prosté šaty, nezdobený plášť, spletený opasek kolem pasu a na krku svou drahocennou zlatou památku - měsíční znamení ze slunečního kovu.

Nodensův chrám byla jednoduchá dřevěná stavba s kamennými zdmi a širokými okny. Nebyl tam žádný oltář. Těch pár obětí, které se tady přinášely, se dávalo do kryté jámy před výklenky se sochami bohů, aby shnily nebo vydávaly zuhelnatělý puch při svém pálení.

Vedle samotného vousatého Nodense, který si shromáždění na malém prostranství prohlížel přivřenýma, zlověstnýma očima, byly ve stěně seřazeny čtyři další výklenky. Napravo od něho stála dřevěná socha Nantosuelty. V rukách svírala malý dům, se kterým byla spojována, vlasy měla vyřezané tak, aby zpodobňovaly řeku. Působila vlídně. Po Nodensově levici byl Nantosueltin choť Sucellus, zádušný postava, nahrubo vyřezaná z dubu. Sucellus držel palici a malou číši, pohár na krev, z něhož mohl život brát, nebo jej vracet. Byl znám jako Dobrý bijec. Jediná Nantosuelta byla zdobená květy, na krku měla drobné nachové orlíčky a kolem těla zatočený břečťan, který symbolizoval vodní rostliny.

Jak jsem seděl ve stínu svatyně, všiml jsem si, že domek, který bohyně drží, je velice podobný hostincům, jež se objevily kolem řeky; dávalo to smysl: Nantosuelta byla součástí obou světů, „strážkyně“ krbu a domova a brána do země duchů.

Byla to tato bohyně, tento duch, kdo na Mundu šeptal?

Tři Mluvčí podrobili dívku krátkému výslechu. Byl to protokol, který měl staré jméno a znamenal spravedlnost zákona tabu. Byl to úporný proces zohledňující mnoho podobných výslechů, při nichž ti, kteří tvoří prostředníky mezi světem těla a světem na druhé straně, používají svou křehkou vnímavost, případně zřetelné a jasné snění, aby určili pravdu. Každý Mluvčí měl před sebou malou proutěnou klec, v níž byl střízlík. Jak dívka mluvila, muži sledovali skákavé, hopsavé pohyby ptáků. Munda hovořila lehce a beze strachu. Trochu mě překvapilo, když jsem se dozvěděl, že ve spánku cítila ducha své babičky Riamundy, pohřbené mezi náhrobky, jak ji nutí, aby prošla věčnými háji. Zavolala na ni stříbrná sova se světle hnědými křídly, přízrak oné ženy. Munda pochopila přítomnost nočního ptáka jako znamení, že všechno je v pořádku a že jí nehrozí žádné nebezpečí.

Ne, když plavala, nešeptala na ni řeka, ale někdo, jehož hlas nesl proud. Nantosuelta byla pouze posel, ale poselství jí bylo zřejmé.

Taurovindu neohrožovala Země duchů; oba světy se měly sjednotit a to se mělo stát, až se vrátí král a

zaujme místo, které mu náleží, za hradbami.

Na konci výslechu byli všichni tři druidové silně znepokojeni tím, co se od dívky dozvěděli. Zůstali v Nodensově chrámu, aby pokračovali výpovědi střízlíků, která měla zahrnovat obětování ptáků a prohlídku jejich vnitřností. Vzhledem k tomu, jak jsem Cathabacha znal coby praktického a rozvážného muže, který byl devatenáct let bojovníkem s postavením šampióna a členem Urthových uthiinů, než se vrátil ke kněžství, bylo pro mne obtížné srovnat si odhodlaného realistu s tímto ptačím věštcem. Z rozprostřených vnitřností střízlíka se nedalo vyčíst vůbec nic!

Jenže po celém světě, všude, kam mne Stezka zavedla, bylo vidět, jak nadpřirozeno v přírodě působí a je účinné, když jsou stav a mysl kněží a kouzelníků plně naladěny - i když jen maličko - na proměnlivý okraj podsvětí.

Mundina drobná, ale energická schopnost ji teď šálila. Na chvíli jsem ji ztratil a pak jsem ji objevil na západním okraji kopce. Nechala tři vysoké brány pomalovat symboly vyvedenými červeným okrem. Její dílo bylo vykonáváno s nechápavým pobavením, i když ctěná žena Rianata, která to sledovala zpozzdálí, se vůbec nebavila.

„Víš to děvče, že červená je barva mrtvých? Musí to vědět. Maluje vítací znamení. A co to staví?“

Kus od vnitřní brány, rozkročmo nad hrbolatou cestou, která vedla doprostřed Taurovindy, samotná Munda pomáhala budovat jakousi vratkou chatrč. Těžkou práci obstarávalo pět mužů. Dva Urthovi šampióni zvědavě přihlíželi, opření o štíty. Nikdo nevěděl, jestli má Munda právo to dělat, a nechápali ani důvod. Stavba byla tak chatrná, že by ji prudší vítr sfoukl, a tak bylo možno každý pocit neposlušnosti vůči zákonům pevnosti snadno rozptýlit.

Teprve když jsem se za pracovitou dívkou vydal - právě svazovala kůly, aby z nich vznikly šikmé podpěry střechy - uvědomil jsem si, že buduje model jednoho z hostinců u řeky. Měl mít dvojitý vstup, přičemž středový sloup byl už nahrubo pomalován, aby připomínal ženu, jak má roztažené ruce a opírá se jimi o sloupy z jilmu, které už byly zbavené kůry a čekaly, až se dočkají zvířecí výzdoby.

„K čemu to je?“

„Je to vítací místo. Pro zástupce Země duchů.“

„Je docela malé. Mnoho zástupců se dovnitř nevejde.“

„Nebudou muset zůstat tady. Tohle je jenom vítací místo.“ Vzhledla ke mně a usmála se.

„Neumím si představit, jak je uvítá tvůj otec. Už jsi zapomněla na Uriena? Zabily ho stíny hrdinů.“

„Nezapomněla jsem na Uriena - samozřejmě jsem nezapomněla. Ale ty to nechápeš, Merline? Nálada se změnila. Viděla jsem to a slyšela jsem to. Ten hlas je naléhavý. Nesmíme se lekat toho, co se děje u řeky. Musíme se připravit na velkou událost. Spojení světů. A moje země se stane součástí větší země než všechny ostatní dohromady.“

Pilně, horečně se věnovala své hračce. Slova, jež vycházela z jejích rtů, pronášel její hlas, ale nebyla to její slova. Na západě se nic nehýbalo, ale obloha táhla směrem k nám, tiše, bez vánku či nárazového větru, bouře pozorovaná v nehybné hladině tůň.

Pozoroval jsem ji a přemýšlel jsem. Podlehl jsem zvědavosti a přivolal jsem maličké kouzlo, které mi mohlo pomoci nahlédnout do dívky, soustředěné na to, co dělá.

V první chvíli jsem neviděl nic než nevinnost a zaujetí, ale pak - když jsem si troufl zajít trochu hlouběji - se přede mnou vztyčilo něco staršího a zatarasilo mi to cestu, postava plná síly a pustošivého vzteku, zahalená bouří. Šokovalo mě to a rychle jsem se stáhl zpět, ale ještě jsem stačil zahlédnout záblesk očí - divokých, zlostných očí.

Teprve později jsem si uvědomil, že to, co jsem viděl, nebyl starý nepřítel, ale stará přítelkyně. A bylo na čase ji navštívit.

* * *

Niiv mi pomohla sbalit si zásoby. Přesvědčil jsem ji, aby zůstala a pomohla dávat pozor na Mundu. „Potřebuje být pod zkušeným dohledem,“ překazil jsem své temperamentní milence naléhání, že mne

doprovodí.

Při setkání, které jsem měl před sebou, jsem chtěl být sám.

Jako obvykle jsem si vyprosil dva dobré koně z nepočetného stáda cestovních poníků. Vybral jsem si zvířata, která dobře projdou lesem a bažinou. Pro něco takového se bojovní koně nehodili. A pak jsem opustil Taurovindu. Munda mne pozorovala jestřábím zrakem z jedné věže nad bránou, Niiv stála na ochozu druhé a dělala obvyklé pohyby letící labutě. Navlékla si svůj plášť z bílého peří, a jak jsem za svítání odcházel, vycházející slunce z ní udělalo pomalu se pohybujícího ptáka, který mi mává, volá na mě. Moje labutí dívka.

Rozjel jsem se na severovýchod a vnořil jsem se do lesa. O několik dní později jsem poznal, že opouštím kmenové území Cornovidů. Značky na stromech a motivy na vysokých kamenech se začaly měnit. Byl jsem blízko Nantosuely, ale Argó se přede mnou schovávala.

Poslala pro mne emisara, fantóma, živého ducha. Nemluvil a nereagoval na mne; objevil se znenadání na druhé straně palouku a pokynul mi, abych ho následoval.

Neváhal jsem. Vydal jsem se za svým starým přítelem Iásonem, neboť jsem věděl, že mě dovede tam, kam chci jít.

Dvanáct

Loď tak stará a krásná

Argó se ukryla v kousíčku pozdního léta. Hověla si v potoce, mezi hustým rákosím a vrbami. Vzduch byl mlžný a teplý, zvuky patřily velice časnému ránu: spojovaly jistý nepokoj s jistým poklidem.

Přede mnou se tyčila temná postava Iásona. Kličkoval po neviditelné pěšině a držel se blízko kraje řeky. Nohy se mu bořily do bahna. Před námi polekaně vzletli dva jeřábi s černými hřebínky a odplachtili do šera nad širší řekou. Pak jsem poprvé uviděl Argó, nejdřív jen oči namalované na přídi. Jako by mě opuštěně pozorovaly, když jsem rozhrnoval vysoké rákosí a přicházel blíž.

Iáson se po mně ohlédl a pak se od lodi vzdálil. Díval jsem se, jak mizí, a přitom jsem spatřil impozantní postavu svého starého přítele a spoluargonauta Rubobosta, Dáka pasem a silou, který se na mě nicméně díval, zpola schovaný ve vysoké trávě, s výrazem, jako by neměl nejmenší tušení, co jsem zač. Vypadal pohuble, kolem očí měl tmavé kruhy, jeho vousy a vlasy už nebyly zářivě černé jako při našem prvním setkání, při našem prvním dobrodružství, nýbrž prošedivělé a neupravené. Krčil se zahalený do svého silného pláště.

Když jsem k němu napřáhl ruku, nijak nezareagoval.

Pohltila mne atmosféra prázdnoty a zoufalství. Co se stalo s tou zářivou lodí, s tou krásnou lodí minulých let, s tou živou skořápkou z dubu a břízy, která zdolala širá moře i nejužší potoky, a dokonce se přeplazila po zemi mezi horními toky řek, která se tetelila magií, skrytá obyčejným očím, proměněná podle starších přírodních zákonů? A co se stalo s její posádkou?

Argó se maličko naklonila ke břehu. Ze zábradlí jí visel provazový žebřík. Kdysi barvitě dekorace na trupu, symbolické ozvěny minulosti - medúzy, harpyje, kyklopy a další, ještě podivuhodnější tvorové - byly vybledlé, pro oči stejně neznatelné jako duše lodí pro smysly.

„Mohu na palubu?“ zašeptal jsem. Má slova téměř zanikla v šelestu rákosí.

Chvilí bylo ticho. Pak odpověděla božská patronka lodi, Mielikki, Paní Severní země: „Tato loď je smutná, Merline. Tato loď je poškozená. Tato loď se stydí. Ale ano, můžeš na palubu.“

Vylezl jsem po provazovém žebříku nahoru. Argó se pod mou vahou maličko zhoupla. Všechno na ní působilo nejistě. Když jsem vyhlédl přes nízké zábradlí, uviděl jsem na zádi divokou podobu Paní Severní země, bohyně věčné severní zimy či věčného severního léta, Pohjoly - kde byla zplozena Niiv. Pohjolská lesní víla si mě přísně prohlížela šikmýma, šibalskýma očima, galionová figura vyřezaná z břízy, vrhající na mě potměšilé pohledy. Její splývavé kadeře, složitě vymodelované lidmi, kteří ji vytvořili, oplétal brečťan, halily je jasné žluté vrbové vějíře. Ji i loď si les bral zpátky.

Z břicha lodi bylo cítit stojatou vodu a hnijící dřevo. Sudy, provazy, balíky plátna a kosti zvířat byly rozházené, jako by u tohoto břehu ve vrbinách nekotvila, ale ztroskotala tady.

Argó, má drahá loď, má drahá přítelkyně, byla ve velice žalostném stavu.

Přebrodil jsem se smetím na dolní palubě a přiblížil jsem se k zúžené zádi, o níž jsem věděl, že se v ní skrývá Duše lodi. Nade mnou se tyčila Mielikki - ‚dřevka a děvka‘, jak jí říkal Rubobostes. Zaslechl jsem nepatrné zapraskání dřeva, jak natočila hlavu, aby mě mohla sledovat, věděla však, že pro Argó nejsem nebezpečný; a kromě toho, měla mě ráda tak, jak může mít Paní Severní země někoho ráda. Ve své domovině, mezi zmrzlými lesy, mezi sněžnými pustinami, u hlubokých ledových jezer, možná měla chladné srdce, ale kapitánům, jedno zda starým nebo novým, byla nakloněna - podobně jako Argó, její paní.

Já jsem byl první kapitán Argó.

Něco mi říkalo - intuice, nic, co by souviselo s magií - že Argó mě teď potřebuje; že jsem host, po kterém toužila, ale zdráhala se ho přivolat.

Duše lodi je práh mezi světem dolní paluby a světem mimo čas, všesvětem, místem, kde je možno plout po všech mořích, podnikat nájezdy na všechna pobřeží, hanobit svatyně nebo se v nich klanět, místem, kde jsou všechna léta stejná, i když se jeho oslavy v různých světech liší. Překročil jsem ten práh a ponořil jsem se do víru paměti lodi.

Mielikki stála mezi letními stromy, tentokrát v průsvitné říze se závojem; štíhlá a vyrovnaná ve svém mladistvém vzezření. Zvedla ruku, aby mě přivítala. Zlomyslný rarášek byl pryč. Před ní se krčil rys se špičatými ušima, který ji doprovázel. Oči měl velké a pozorné, srst na hřbetě naježenou.

Mielikki mi pokynula, abych přišel blíž. Postoupil jsem hlouběji do duše Argó a:

Přes příď se přelila vlna a vrhla jednoduchou loď na skály.

Obloha se mračila, vítr skučel, studené moře na nás doráželo. Provazy sebou škubaly, desky skřípaly, smůlou napuštěné uzly, které toto jednoduché plavidlo držely pohromadě, vrzaly, jak se námahou trhaly. Z malé plachty byly cáry. Těch několik vesel, která se v úzkém průlivu nerozbila o skály, bojovalo s vlnami, zatímco kapitán a ještě jeden muž všemi silami viseli na kormidle. Nebyl to Iásón; toto nebyla jeho Argó, jak jsem ji znal. Byla to starší loď na výpravě, která patřila do její paměti, ne do mé. Podle toho, jak na kapitána zavolal jeden z mužů, se jmenoval Acrathonas; bylo mi to povědomé. Dobrodruh nejtěžšího kalibru; takový Iásón před Iásonem.

V tomto mořském snu jsem ve skalách viděl bílé tvary zvířat; tvorů v podobě kostí, tvorů obrovských rozměrů. Byl to průliv Petros a já jsem poznal, kam Argó pluje, i když mi nebylo jasné, proč se jí zdá právě o této bouři.

Očima Argó jsem viděl, jak se ty kosti obalily masem, k němuž vzápětí přibyla barva, měňavě zelené a červené odstíny mořských netvorů; vyboulili se z vysokých skalních stěn, sklouzli do oceánu a začali neskutečnými čelistmi chňapat po Argó, přičemž si svou kořist měřili mrtvými, nemrkajícíma očima.

Muži házeli harpuny a přitahovali je zpět. Mnozí byli smeteni přes palubu, kde je leviatani popadli do zubatých tlam a v krvi odtáhli do bouřícího moře.

Teprve když se za Argó zvedla nad hladinu obrovská ještěří hlava, která byla velká jak dům a oči měla jako obří štíty, loď se vydala na dlouhou cestu do bezpečí, na útěku před kostnatými čelistmi osudu, unášená vpřed vlnou, kterou obluda svým vynořením vyvolala.

Na vrchol stěže rychle vylétla nová plachta a západní vítr, pobavený tím únikem na poslední chvíli, zadul příznivě pro chatrné plavidlo, které se naklonilo tak, že k převrnutí nemělo daleko, ale otočilo se, aby využilo ten spásný dech, a spolu s bouří se hnalo na východ, k nějakému ostrovu, zvláštní a záhadné hornaté krajině, kterou jednou dobře poznám. Acrathonas, podobně jako později Iásón, plul ostrov vyplnit, to jsem však znal pouze z vyprávění.

Neměl jsem čas pokoušet se pochopit, co znamená, že se Argó se mnou rozdělila o tento střípek snu - a určitě to nějaký význam mělo. Sice se zdálo, že Argó v sobě má lidské srdce, to však nepodléhalo bezhlavé nostalgii. Krátce nato jsem byl se svou lodí zpět ve světě přítomnosti.

Les se zatetelil; z ústí jeskyně v drolicí se skalní stěně za mnou, vzniklé ze zkamenělého dřeva, zavál mírný vítr. Vysoké traviny, které oddělovaly jeskyni od lesa, se v tom vánku vlnily. Rys neklidně přecházel z místa na místo a Mielikki doplula ke mně. Ústa měla vážná, oči jí pod tenkým bílým závojem zářily.

Když mě vzala do náruče, pohltila mě, ale zdálo se, jako bychom spadli kousek níž, a přestože mě zachytily ženské paže, objalo mě mořem ztýrané dřevo pevného trupu Argó.

Ve vzduchu jsem cítil slaný vánek, živici, tlející provaz a přitesané dřevo.
Dávná bytost Duše lodi na mne promluvila prostřednictvím své ochránkyně.

„Stydí se a má strach, Merline. V minulosti byla odpovědná za velkou zradu a stín Nemesis je blízko.
Tato loď je víc než dřevo a lanoví...”

„Já vím. Proč mi to připomínáš? Já jsem ji postavil!”

„Postavil jsi ji z nevinnosti a s hrdostí jsi ji vypustil na vody světa. Jak jsi pomalu rostl a stával se mužem, po mnoho věků, rostla i Argó, až se stala krásnou lodí, na níž se plavil Iásón. Had svléká kůži, aby vyrostl; Argó svlékala dřevo. Loďaři a stavitelé ji v průběhu let brali a přetvářeli. Je pevnější, rychlejší, ladnější a lstivější než korabl, který jsi postavil, ale to dětské srdce, to stříbro dubu, v ní zůstává zapuštěno.”

Byl jsem zmatený. Celkem dobře jsem věděl, že Argó v sobě má třísku z každé lodi, již byla, kousek srdce každého kapitána, který řídil její plavbu po řekách či mořích. A byl jsem si vědom toho, že na počátku této plovoucí formy života, tohoto světa na vlnách, byla má dětská snaha postavit loďku, pod bdělým dohledem deseti maskovaných postav.

Proč si dávala takovou práci s tím, aby mi to připomněla?

Ve vyprahlých ústech jsem silně ucítil smutek a úzkost, když jsem nechal Mielikki, aby mi zprostředkovala pocity a sny plavidla.

Náhle jsem se ocitl ve světě svého dětství a všude kolem sebe jsem měl hučící vodu.

Byl to radostný okamžik, tak silný a opravdový záblesk vzpomínky, že mě to ohromilo. Tento návrat nebylo moje dílo. To Argó plýtvala svou životní silou na to, aby mě poslala zpátky, aby mi umožnila zahlédnout okamžik, kdy jsem loďce vdechl magii a život.

Stál jsem po pás ve vodě v široké tůni pod vysokými skalními převisy svatyně a díval jsem se, jak ze dvou stran padá voda v kaskádách. V místech, kde vodopád dopadal na hladinu, voda vřela. Nebe nahoře bylo zářivý kruh azuru, orámovaný větvemi stromů obalenými letním listím. Tam, kde tůni neohraničovaly stříbrné kaskády, tvořila podrost hustá masa dřevin a kapradin. Odtamtud se dívalo deset tváří, jak si svůj výtvar značkují.

Deset rajathuků, mých strážců, mých inspirací, a všichni čekali, až budu se stavbou loďky hotov.

Namaloval jsem na kulaté plavidlo oči; Silvering, oči ryby, aby bezpečně zdolávalo řeky; Falkennu: oči jestřába, protože jsem chtěl, aby loďka nad vodou letěla, psa Cunhavalu, protože si po čichu najde cestu do skrytých zemí a tajných vod.

Můj Poutník vznikl také pod bedlivým dohledem Skogena, stínu lesů, a inspirovalo mne Sinisalo: dítě v zemi. Přivolal jsem Gaberlungi, aby plavidlu dala dobrodružství, slavné příběhy, aby je čekal dobrodružný osud. A nejmocnější z rajatkuků, Hloubena, loďku očarovala, aby mohla plout po neviditelných řekách, nořit se hluboko do světa, dolů do samotné země, stát se plavidlem mnoha světů.

Za sebe jsem vyřezal ze dřeva podobu člověka, svého kapitána, a schoval jsem neumělou figurku za jednu proutěnou vzpěru.

Vzpomínám si, jak jsem si do loďky vlezl, chopil jsem se pádla a několikrát jsem se otočil. Se smíchem jsem se snažil získat nad kostrou potaženou kůží vládu. Pak zvedl ruku hluboký proud, chopil se mě a začal mě táhnout z tůně pryč, přes mělčiny do říčky, která se z mého údolí klikatila.

Když jsem se otočil naposledy, stále nejistý, jak v plavidle udržet rovnováhu, spatřil jsem, že sedm rajathuků zmizelo.

Tři zůstali, s dlouhými a smutnými maskami z kůry, a pozorovali mě přimhouřenýma očima.

„Nebylo vás třeba!” zavolal jsem na ně. „Až vás budu potřebovat, vrátím se.”

Lament se vytratil jako první, po něm Měsíční sen. Poslední ze všech byla lebkovitá maska Mornduna: ducha v zemi.

„Nepotřebuju tě,” zavolal jsem znovu, ale když jsem se ohlédl tentokrát, zmocnila se mě chvilková nejistota.

Musíš svou loďku označit všemi maskami. Tak budeš mít ochranu pořád.

Slova mé matky. Slova všech matek, které se loučily se svými dětmi. Uvažoval jsem, jestli ostatní děti poslechly. Našly způsob, jak do svých plavidel přenést smutek, měsíc a smrt?

Nebylo vás třeba. Vrátil se, až vás budu potřebovat...

Nadutost. Čirá nadutost. A přesto jsem ta slova myslel upřímně. Takto brzy jsem nechápal smysl smrti a lamentování, natožpak snění o měsíci, ale odmítnout jejich důležitost nebylo mým úmyslem. Byl jsem plný života a můj točící se korakl měl vlastní život a těžce mě zkoušel, když jsem se ho snažil ovládnout. Dutého plavidla se zmocnila řeka, převísle větve vrb a olší se chovaly jako cepy, jak jsem nabíral rychlost, vrhal se do jejich vějířovitého objetí, odtlačoval se z bahna. Smál jsem se tomu, jak si mě zem bere, jak jsem odnášen z domova, abych začal žít na Stezce.

Jak jsem mohl vědět, že je mi souzeno o plavidlo přijít a roky bezcílně bloudit, než naleznu Stezku a vydám se za novým životem po vlastních nebo na hřbetě zvířat, která mne dokážou unést? Byl jsem nepřípravený.

Intenzita vzpomínky zeslábla. Znovu jsem byl v Duši lodi a cítil jsem léto smíšené se zimou Severní země. Přítomnost hřejivé, nehybné Paní severních lesů vedle mne uklidňovala, a zároveň vyvolávala nepokoj. Její rys předl, ale stále dával pozor, stále byl ve střehu.

Ale i když ostré obrazy vybledly, ozvěna zoufalství a obav zůstala, byť ji možná vytvořila jen má mysl, nechtěně a nepatříčně otevřená svému původu.

Nikdy jsem se nenaučil tu jednoduchou loďku řídit, tu mísu z proutí, dubu a kůže, která splavovala řeky navzdory mému úsilí a poslouchala mne pouze v klidných úsecích mělčin a tůní, na něž jsme cestou narazili.

Pak se rozpoutala bouře, zimní děs. Vítr hnal s sebou led a opadané stromy ukazovaly, že ani náhodou nejsou bez života: bičovaly řeku, snažily se zmocnit mého vystrašeného, prochládlého těla v této zranitelné, točící se míse.

Dovlekl jsem korakl ke břehu a přivázal jsem ho. Skrčil jsem se v závětrí převísleho břehu a s pláčem, schoulený, jsem se díval, jak vítr přináší od západu temnou hradbu sněhu. Přitom jsem se stále snažil proniknout očima tmou, zpátky na sever, kde v údolí, které bylo mým domovem, hořel matčin oheň a kde otcovy malby hluboko v lůnu rokle budou stejně čerstvé a zářivé jako v den, kdy je vytvořil, předtím než sám vstoupil do země, do křivolakých útrob té druhé matky, a už se nevrátil.

Sníh začal vířit, nejdřív bezelstný a jemný, pak jako hmyz, zmrzlý hmyz, tvorové z pověstí, vzpomínky dřívějších lidí, kteří probádávali krajinu kolem našeho údolí.

Loďka se na řece divoce pohupovala. Neuvázal jsem ji na uzel, pouze jsem omotal lano kolem kmene a volný konec jsem zaklínal do rozsochy mezi dvěma větvemi. Věděl jsem, že bouři neodolá.

Zápasil jsem s tkaničkami na botách, ale prsty jsem měl neohrabané, a tak mi kožené řemínky vykluzovaly a smekaly se. Zoufalstvím jsem se rozplakal; pak už jsem měl prsty tak necitlivé, že jsem to vzdal, lehl jsem si na záda a přes obličej jsem si přetáhl plášť. Mé slzy přešly od zoufalství k hněvu, od osamělosti ke strachu.

Zaslechl jsem nedaleko pohyb a ztuhl jsem. V první chvíli jsem si myslel, že se ke mně blíží nějaké zvíře. Pak jsem ucítil na svých kožených botách lehké hmatání zkušených rukou; šikovné prsty mě zašněrovaly, pevně kůži stáhly. Odkryl jsem si obličej, podíval jsem se nad sebe a spatřil jsem drobnou postavu zahalenou kápí, zpod níž, když se zvedla, se na mě podívaly dvě divoké, nádherné oči.

A úsměv, který vítal, a zároveň se posmíval.

„Vážně bys měl být opatrnější," řekly Divoké oči.

„Neumím vázat uzly. Neumím vázat uzly. Nebudu se za to stydět. Vyrobím boty, které je nebudou potřebovat."

Přitulila se ke mně, plášť si pevně přitáhla k tělu, ale rychle mě vzala za ruku a stiskla ji. Sníh na nás dorážel, dosedl nám na nos.

„Tohle jsem nečekala," řekla.

„Já taky ne. Co tady děláš?"

„Co tady děláš ty?"

„Vytáhl jsem loďku na břeh. Řeka je moc vzedmutá."

„Já jsem o svou přišla. Převrhla se a vyhodila mě do vody. Snažila jsem se udržet ji, ale voda mi ji sebrala. Tak teď chodím pěšky."

Podíval jsem se na malou loďku a napadlo mě, že bych mohl zkusit veslovat s námi oběma, ale dlouho mi ta myšlenka nevydržela. Náhle jsme přišli o svůj život; všechno, co jsme znali, bylo teď pryč. Divoké oči a já jsme nebyli jediní. Bylo nás víc. Začali se mi vytrácet z paměti. Začal jsem zapomínat na tuto dívku, která si mne dobírala a trápila mne, která mě tolik let milovala a bavila, tolik pozvolných let v údolí, kde čas plynul kolem nás, ale ne v nás. Zapomínat na to dlouhé, hravé a podnětné dětství, které nám naplnilo hlavu sny o tom, co přijde, a do kostí, jež ohýbaly a dávaly do pohybu naše studená, bledá těla, vyrylo doposud neproověřené schopnosti.

Její přítomnost tady byla jako ten nejlepší dar a já jsem se opřel o její teplo. Naše prsty se znovu propletly. Cítil jsem, jak se chvěje. Myslel jsem si, že je z tohoto váhavého doteku nervózní, ale po chvíli jsem zjistil, že pláče. Zůstal jsem zticha, ztuhlý... a dál jsem se jí dotýkal.

Pak se větev zlomila!

Hlavní kmen zimní olše praskl a můj špatně uvázaný provaz se začal rozmotávat.

„Můj člun!“ vykřikl jsem a vyskočil jsem. Divoké oči uviděly, co se děje, a ve chvíli, kdy jsem se vrhl k odmotávajícímu se provazu, sklouzly ze břehu, aby se pokusily zadržet korakl.

Dívka vykřikla, upadla a já se na okamžik lekl. Právě v tu chvíli se provaz smekl ze stromu, jako když had lehce vklouzne do díry v trávě. Divoké oči skočily do řeky. Hlavu měly pod vodou, ruku nad ní. Přes sníh šlo špatně vidět, co se děje, ale korakl se najednou rozjel do středu řeky a roztočil se, čímž lano navinul kolem sebe. Viděl jsem, jak se moje přítelkyně zachytila konce lana a pak se jako nymfa zvedla z hlubin, promočená a s křikem. Chytila se okraje plavidla, zůstala na něm viset a otočila ke mně bledou, vystrašenou tvář. Mohl jsem se jen dívat, jak mi ji řeka, bouře, noc a neviditelné ruce znovu berou, umožňují dále a tmě bičované sněhem, aby si ji vzaly, a mně nechávají jen její výkřik ve větru, výkřik, v němž možná bylo mé jméno.

Taková jednoduchá dramata ze studených, bezvýznamných nocí dávají do pohybu slavné dějiny, vypouštějí na cestu osudy. Jak jsem to mohl vědět? Ještě dlouho po té strašné ztrátě jsem znal jenom zvuk své hrůzy a opuštění.

I nyní působila Argó vyděšeně a opuštěně. Byla to nešťastná loď. Žila s tajemstvím a zadržovala je ve svém trupu z dubového a březového dřeva. Bylo to provinilé tajemství. A ona jako dítě stejným dílem chtěla, aby se o něm vědělo, jako chtěla, aby zůstalo skryto.

* * *

Pokusil jsem se vymanit z pevného objetí Mielikki. Paní Severní země se odtáhla; kouzlo kontaktu se zlomilo. Její rys se přikrčil a zasyčel na mě; páchlo mu z tlamy. Mielikki mu ukázala, aby byl zticha, a on ode mne příkrčeně odcouval, rozrušený, divoký, odhodlaný chránit.

Mielikki odtáhla závoj, který jí halil tvář. Bylo to poprvé, co jsem ji spatřil nezakrytou, když si odmyslím krutou, ze dřeva vyřezanou babici, která chránila loď. Tvář omračující krásy si mě prohlížela se zájmem a soucitem. Oči měla elfí, jak jsem čekal, ale její plet' byla bledá jak mléko, pouze na lících bylo znát nepatrné zčervenání. Její tělo jako by bylo vymodelováno ze sněhu, dokonce i rty, plné a smyslné, byly bezkrevné, přesto plné života.

„Vyřezali mě jinak,“ řekla a pobaveně kývla směrem ke vstupu do této zvláštní krajiny, za níž se mračila dřevěná socha. „Lidi, kteří chtěli galeonovou figuru pro svou loď, vedl při práci strach, ne láska.“

„Ano. To je vidět.“

„Nejsem nejsilnější ochránkyně Argó. Předemnou byla bohyně z řecké země—“

„Héra. Jistě.“

„Je to jedno z jejích jmen. Jenom jedno z jejích jmen. A také její dcera Athéna. Vrhá dlouhý stín do minulosti jako takové a do minulosti lodí. Utonula s Iásonem po té dlouhé plavbě, poté co zemřel zoufalstvím. Alespoň jedna její část. Malá část, kousek života, kousek jeho strážného ducha, utonul v Severní zemi spolu s jejím oblíbeným kapitánem. Loď i ochránkyně mohou mít oblíbence a Iáson byl určitě tím, komu byla nakloněna nejvíc. Měla jich víc. Před Iásonem muže, který se jmenoval Acrathonas; před ním, v krutých, drsných časech, velice odvážného a velice krutého muže jménem

Argeo Kottus; před ním ženu s bledou tváří, ale silnou vůlí. Vzpomíná se na ni jako na Gean'anandoru. Mezi tím bylo mnoho dalších. První jsi byl ty, malý kapitán, nadaný tvůrce. První tvůrce. První z mnoha." Tvůrce. Zase to slovo. Zase to jméno.

„Argó je rozrušená," řekl jsem. „Je to velice silná loď. Nedovoluje mi přesně poznat, z čeho je tak nešťastná."

„Mohl bys použít své nadání a rozlousknout její trup, její ochranu, jako když racek rozbíjí lasturu."

„Mohl. Ale neudělám to. Bylo by to pro mne příliš drahé a nebezpečné. Kromě toho, nebudu žádat o nic, co by mi nechtěla říct."

„Tíží ji zrada," řekla tiše Mielikki. „Jeden okamžik v jejím životě, kdy se zpronevěřila pokynům a oddanosti muži, který z ní udělal loď, již se stala, slavnou loď postavenou na malém člunu, který jsi ty kdysi vyrobil z proutí a kůže."

„Kdo to byl?"

„Nevím. Není připravená to prozradit. Ale to, co udělala, je důvod, proč je tady, v Albě. A já jsem si jistá, že chce, aby ses na ní znovu plavil. V Taurovindě nejsi v bezpečí. V Taurovindě není nikdo v bezpečí. Všichni hledáte zdroj potíží, do nichž země brzy upadne, na špatném místě."

Ten tajemný rozhovor mne doháněl k vzteku. Pokusil jsem se proklouznout do mysli Mielikki, ale rys vycenil zuby a ukázalo se, že pomíjívá forma krásy z ledových pustin Pohjoly je prázdná nádoba. Většina této bohyně, této stromové a sněžné víly, se stále držela severních světél, kde se ze zmrzlé země zrodila. V ochránkyních doprovázejících Argó se dalo odkrýt jen velice málo.

Mielikki má zvědavost nepřipadala zábavná, ale ani ji nepopuzovala. „Nemohu ti pomoci," trvala na svém. „Mohu být hlasem Argó - to je všechno, čím můžu být - ale tato loď drží smutek."

Pochopil jsem to. Argó zdroj své sklíčenosti postupně prozradí. Ale v tuto chvíli mne chtěla varovat před Taurovindou.

„Vím, že jsi tady už dlouho," vzkázal jsem jí prostřednictvím Paní Severní země. „Takže víš, že za řekou povstává Země duchů; objevují se místa, hostince, kde se shromažďují Mrtví k hostině před bojem. Řekni mi cokoli, cokoli, co můžeš říct, abys nám pomohla se ubránit. Na těch shromážděních jsou také Nenarození, vždycky však byli méně agresivní než Mrtví. Co se děje, Argó? Co mi můžeš říct? Všechno pomůže."

Po chvíli Mielikki zašeptala: „V Urthově zemi není bezpečný nikdo. Poražení králové se o to postarali. Urthově zemi je souzeno propadnout se do soumraku. Nemůžeš proti tomu udělat nic." poražení králové?"

„Každý z nich je nevinný. Každý z nich se provinil. Mohu ti říct jen jedno jméno: Durandond. Byl zakladatelem Taurovindy. Argó o něm ví, pod kopcem. Myslí si, že si na něho vzpomeneš."

Durandond! A jeho společníci!

Jak rychle se mi vrátila paměť. Jak lehce šlo otevřít vnitřní oči, které byly zavřené, ne kvůli strachu, ale z nudy. Vzhledem k tomu, co všechno se mi v průběhu věků přihodilo, proč bych si měl pamatovat pět zbrklých mladíků, pět prostých darů, pět zklamaných a rozezlených mladých mužů? Proč bych se měl zabývat vztekáním, posměšky a nářky drzých šampionů, dotčených a zraněných necitlivou předpovědí jejich budoucnosti?

Vydělával jsem si na živobytí tím, že jsem svou předvídavost používal k tomu, abych říkal pravdu; a mnohokrát jsem se se zlou potázel, když byly moje tělesné reakce na útěku před hněvem pomalejší než můj důvtip. Ale těch pět mladíků, kteří mě přišli navštívit do mého domova ‚nedaleko domova', do malé jeskyně a na mýtinu, kde jsem často odpočíval a nabíral nové síly poté, co jsem dvě nebo tři generace chodil po Stezce... vytratili se z mé paměti stejně rychle, jak je jejich vozy odvezly domů vstříc zkáze.

Ale Durandonda jsem si pamatoval vždycky. Poražený král? Budu o něm muset zjistit víc.

Bylo mi jasné, že jsem k rozechvělé lodi pronikl nehlouběji, jak to v tuto chvíli byla ochotná dovolit. Připomněl jsem jí prostřednictvím její ochrákyně, že Urtha a jeho syn se vracejí z kmenových území Coritanů na východě. Od své staré přítelkyně jsem dostal poslední ustaranou odpověď.

Zaříd', ať tam zůstanou! Nedovol jim vrátit se. Opusť pevnost.

Neváhal jsem. Přestože jsem chtěl položit stovku otázek, opustil jsem toto zámezí, tento letní práh uvnitř lodi. Přebrodil jsem se podpalubím shnilým dešťovou vodou zpátky, vylezl jsem na veslovou palubu, přehoupal jsem se přes bok, sklouzl jsem zpátky do rákosového bahna a došel jsem na pevný břeh.

Argó se po mně opuštěně dívala. Bylo pozdě, stmívalo se a vzduch byl prosycený vlhkostí. O něco dál se řeka čeřila, ale byly to jenom kachny.

Zavolal jsem Iásonovo jméno a odpověděl mi šelest větru v rákosí. Když jsem přišel ke kraji lesa, zavolal jsem znovu. Argó teď byla za mnou, ukrytá ve stínech. Že by se posádka nějakým způsobem přikradla zpátky na palubu apatické lodě?

Pak jsem si všiml nenadálého pohybu a uviděl jsem Iásona. Pořád stál jako živá mrtvola, pohublý, prázdný, sinalý ve tváři a apatický, přestože se mi díval do očí. Za ním jsem zahlédl Dáka Rubobosta. Tolik jsem chtěl vidět, jak tato zamračená tvář ožije jeho typickým smíchem! Avšak byl v bezduchem rozpoložení, žilo jen jeho tělo.

Další překvapení následovalo: tím, kdo mi vyšel vstříc, hubený a snědý, se zářivýma očima, byl Krét'an Tairón, další z Iásonových druhých Argonautů z doby nájezdu na Delfy.

Tairón byl lovec labyrintů. Narodil se na Krétě, v domovině labyrintů. Jeho zvláštnost mne vedla k přesvědčení, že je starší, než vypadá. Stejně jako Iásón a ostatní budil stejný dojem odtržení od reality; duchem byl daleko, třebaže tělem byl očividně přítomen. Jenom... ty oči! Měl k probuzení blíž než ostatní.

Samozřejmě jsem něco takového neviděl poprvé. Existuje jas, který působí dojmem vědomí dokonce i u mrtvol. Existuje jiskra, která prozradí „pozornost“. Tairón sice spal jako zbytek posádky, ale měl v sobě ducha, který ho pobízel, aby se se mnou spojil.

Řekl jsem mu: „Myslel jsem, že jsi po tom dobrodružství v Delfách odešel domů.“

„To jsem taky udělal,“ odpověděl vážně muž s rozzářenýma očima.

„Proč potom jsi tady?“

„Znovu jsem se ztratil. Argó mě našla. Požádala mě, abych se vrátil. Mohu pomoci v tom, co je třeba vykonat.“

Chvilí mlčel a se zamračeným výrazem si mě prohlížel, jako by se snažil na něco si vzpomenout. Pak pokračoval: „Mohu poradit o tom, co bylo kdysi vykonáno.“

„Jak to myslíš?“

„Minulost Argó je bludiště, které se vyrovná každému jinému bludišti. Myslím, že proto mě tady chce mít. Stalo se jí něco strašlivého. Neptej se mě, co to bylo, i když mám jisté podezření. Až se probudím, budeš mi muset tento rozhovor připomenout. Jedna moje malá část si tě pamatuje, Merline. Rád tě vidím. Myslel jsem si, že čas tě strhne do budoucnosti.“

„Našel jsem skálu. Držím se.“

„Drž se pevně. Brzy se setkáme.“

Pak z jeho pohledu vyprchal duch a on byl najednou stejně apatický jako Iásón a ostatní. Stáli tam, těch několik smutných postav, otrhaných a prázdných, a čekali, až odejdu.

Odešel jsem.

Zorientoval jsem se a zamířil jsem zpátky k lesu. Koně nebyli uvázaní na místě, kde jsem je zanechal. Vypadalo to, že jsem o ně přišel. Mé umění mi však otevíralo dveře do zvířecího světa, takže jsem mohl létat, plavat, krást se nebo cválat s každým tvorem, kterého jsem si vybral.

Jednoho koně jsem si našel tak, že jsem k němu přiletěl jako vrána. Střemhlavým útokem jsem ho donutil, aby se otočil. Když se ke mně vrátil, postroje z něj visely, tlamu měl na udidle zpěněnou, v očích hanbu.

Ihned jsem mu odpustil.

Za letu jsem však stačil zahlédnout, jak se Urtha, jeho doprovod a mnozí další vracejí ke kmenovým územím. Postupovali stezkami k suchému korytu, které oddělovalo Coritany od Cornovidů, ke dvěma obrovským balvanům známým jako Kameny jediného skoku. Věděl jsem tedy, kam jet, abych se s nimi setkal. Měl jsem v úmyslu vyrazit za nimi hned, jak si kůň odpočine a nakrmí se.

Třináct

Kryptoii

Pokud to šlo, držel jsem se výše položených míst, a když les zhoustl, trochu jsem si pomáhal, abych našel staré a schované pěšiny. Za dva dny jsem věděl, že Urtha je blízko - věděl jsem také to, že mě z povzdálí někdo sleduje.

Jelikož jsem tušil, že mě stopuje Iásón, možná na koni, kterého jsem ztratil, poslal jsem okřídleného zvěda, aby se porozhlédl. Když se však pták a pronásledovatel setkali, les se kolem jezdce stáhl jako plášť a postavu objal a pohltil, úplně ji ukryl. Stalo se to tak náhle, že mě to zaskočilo. Tak znepokojivé pokroucení přirozenosti jsem si spojoval spíš s těmi, kteří měli nadání měnit podobu, než s prošedivělými bývalými námořníky. Ať mě tedy pronásledoval kdokoli, byl to spíš někdo jako já, ale blížil se od severozápadu, kde dlela trudnomyslná Argó.

Pustil jsem tu záhadu z hlavy. Slova vyřčená Argó - zabraň jim v návratu - mi nedoprávala klid. Ten pocit blížící se proměny byl všude a tento jinak obyčejný svět soupeřících, válčících kmenů měl v sobě příliš mnoho podivností a nejistot, než abych je v tuto chvíli mohl pojmout.

Byl jsem unavený. Musel jsem si to přiznat. Volání Stezky sílilo. Brzy měl přijít čas, abych se vydal dál, navázal na starou cestu, přešel z jednoho světa do nového, podivnějšího, o krok zpátky v širším, hlubším času, který vládl mé existenci.

Zdráhal jsem se poslechnout to volání.

Měl jsem teď v krvi Niiv; hlavními silami byly myšlenky na ni a na uspokojení, které jsem s ní nacházel. A byla tam taky Médeia, ta vzpomínka na lásku z mého dětství. Kdybych opustil Albu, možná bych se vzdal tohoto obnoveného, byť bolestivého, shledání se ženou, která byla kdysi v mém životě tak důležitá.

Jel jsem dál, zmatený a trýzněný nejistotou. Neodpočíval jsem kvůli sobě, jen kvůli tomu zvířeti.

Urthu jsem dostihl přibližně za den, k večeru. V zádech jsem měl poloviční měsíc a přejížděl jsem z území Coritanů do Urthovy země. Když jsem překonával holý hřeben a nakrátko jsem se ocitl venku z lesa, zahlédl jsem pod sebou ohně. Urtha se na noc utábořil ve vyschlém řečišti, které obě království oddělovalo. Ohně hořely mezi balvany a stromy, které neměly žádný řád. Všude visely stany, dvacet nebo i víc, v širokém okruhu kolem většího ohrazeného prostoru, o němž jsem si myslel, že je vyhrazen králi a jeho družině.

Z dálky ke mně doléhal nevázaný smích odpočívajících mužů a veselé popichování mladíků. Jestli ve vzduchu byla vůně, jak někdo něco vařil, vítr mi tu radost odpíral.

Jeden z Urthových uthiinů mě zastavil, poznal mě a odvedl mě do tábora. Urtha mě vyšel přivítat. „Merline! Jak vidím, vrháš měsíční stín. Doufám, že je to dobré znamení. Pojď do mé pevnosti!”

Sklonil jsem se a vešel jsem pod kůži stanu. Sedělo tam několik mužů, z nichž některé jsem poznal. Na nerovné zemi byly rozprostřeny houně. Urtha mi podal hliněný džbán se studeným vínem. Ve tváři měl zvědavý výraz.

„Ze severu? Co máš za lubem, starý příteli?”

„Ze severu?”

„Ano. Nechal jsem tě v Taurovindě, ale najednou se objevíš tady a jedeš ze severu.”

„No, když už se pohybuji, pohybuji se rychle. Snažil jsem se promluvit si s Argó. Je tady a je velice neklidná.”

Muži z královny ohrady hleděli dál, nechápali, a Urtha mě umlčel mávnutím ruky. „Tak později. Promluvíme si o tom později. Prozatím se mi podařilo dát dohromady tuhle chátu, aby nám pomohla... tady je máme... šampióny mého dobrého přítele Vortingora, i když samotný král musel zůstat, aby střežil svou zemi.”

Byl jsem rychle seznámen se špičkami Coritanů, načež mi Urtha vyličil své setkání, k němuž v sousedním království došlo.

Co bylo hlavní: přivedl s sebou skoro stovku dobrých bojovníků.

„Lidé proti stínům hrdinů?”

„Už se to podařilo. Co jiného mi zbývá?"

Řekl ta slova šeptem. Chápal jsem proč. Ve všem, co dělal, v každém činu, každém skutku, každé výzvě Jinému světu, který hraničil s jeho územím, byl vzdor. Odhodlání a touha mohou být často silnější než železo a vůz.

Ale jeho vyprávění o dřevěných figurínách, o jejich návratu do života a konečném odchodu k řece bylo zajímavé. Ve skrytých hnízdech mých zážitků se znovu začaly nimrat malicherné myšlenky, útržky a opuštěné vzpomínky.

Ještě zajímavější historka měla teprve přijít.

Když se Kymon doslechl, že jsem v táboře, opustil skrovný přístřešek, v němž pobýval se sedmi coritanskými mladíky, a přišel do otcova stanu. Vlastně nepřišel sám. Byl s ním vytáhlý, bledý mladík, chlapec, jehož obličej ukazoval jizvy očekávaných vítězství; pohled měl hladový a ústa pohrdavá. Ale když mě uviděl, zamračil se a mlčky si sedl na kraj zakryté země, nohu přes nohu, trpělivě. Kymon se se mnou přivítal a naklonil hlavu, aby předvedl čerstvou jizvu na bradě.

„Mám říznutou bradu!" prohlásil. „Tady od tohoto mladíka. Já jsem mu to oplatil. Jmenuje se Colcu a já jsem s ním uzavřel dohodu ve věci vůdcovství a cti."

„To máš dobré. Já jsem ti nerozuměl ani slovo."

Kymon si nakrátko uvědomil otcův tichý smích, ale byl příliš plný sebe samotného, než aby se tím zabýval. Podrobně mi vyličil svůj souboj s Colcuem a vítězné říznutí na bradě.

Všiml jsem si, že Colcu na dvou místech vyprávění zavrtěl hlavou a sevřel ruku v pěst. Kymonovo líčení tedy nebylo tak věrné jako měsíc v úplňku. Ale Colcu z nějakého důvodu dovolil, aby se příběh vyprávěl na jeho úkor.

Uzavřeli s Kymonem „šampionskou“ dohodu, že půl roku bude skupině patnácti mladíků, z toho pěti Cornovidů a deseti Coritanů, velet Colcu. A potom budou půl roku pod Kymonovým velením. Poté svedou o vůdcovství souboj. Ta dohoda byla stejně nejistá jako jalovice, když před ní poprvé stojí býk, ale evidentně fungovala; podmínky byly dohodnuty, podmínky byly přijaty, další podmínky se zrodí, i když to nebude jednoduché.

Pak jsem byl Colcuovi představen a zjistil jsem, že se mi ten mladík líbí. Měl jsem silný pocit, že mezi ním a Kymonem - v mnoha ohledech naprostými protiklady - bude jednou silné spojení, pevné přátelství. Tyto hubené roky, kdy byli v jalovém věku, pro ně byly problematické a oni se jeden na druhého ježili. A přesto bylo všechno připraveno pro budoucí jednotu a sílu.

Ted' mezi nimi stála pouze Stínová říše, což si sice uvědomovali, ale plně to nechápali. Kymon byl v dětství vytržen ze své domoviny a pamatoval si bolest utrpení. Colcu nebyl zatížený takovou vzpomínkou, nicméně se zdálo, že se nebrání přijmout zkušenost svého druha jako ryzí a najít s ním společnou řeč.

Colcu, Kymon a ostatní mladíci spolu vytvořili skupinu, která stála na podobném základě jako Urthovi uthiinové.

„To je řecké jméno?"

Kymon se zamračil, ale Colcu se usmál. „Starší než Řecko," prohlásil. „Slyšel jsem o něm a zdálo se mi o něm. Na tomto ostrově sny plynou volně, to jsi nevěděl?"

„Ne."

Pihovatý mladík se znovu usmál a spiklenecky potřásl hlavou. „Ale je to tak. Tohle je ostrov snů. Přilétají ze všech možných míst, ale kam dál by mohly letět? Za Zemí duchů už není nic než zapadající slunce. Slyšel jsem o útesech a běsnicím moři, o ostrovech, které se objevují a mizí. Ale co z toho? Toto je konec světa a sny nedoletí dál než ptáci. Žijeme v tůni snění. Slova a životy sem přicházejí a zastavují se tady a někteří z nás je umějí chytit. Já jsem takto chytil jeden sen, sen chlapce ze starší země, než je Řecko, který řekl, že je kryptoii."

Colcu mluvil jako ze sna, nebo jako by někdo mluvil skrze něho.

„A co tím kryptoii myslel?"

„Dobrá otázka. Řekl bych, že tím myslel: tajnůstkář. Řekl bych, že tím myslel: vím, ale nepovím. Řekl bych, že tím myslel: mám tajemství."

V tom snu," pokračoval, „jsem viděl ořech, ještě neporušený, ale nebylo v něm nic k snědku, jenom něco, co čekalo, až to vejde ve známost. Slupka ořechu musí zestárnout a zkrěhnout a tajemství pak

vyjde ven. A to," uzavřel se sebejistým úsměvem, „je vlastně všechno, co jsou pro tebe chlapci."

„Ořechy, které čekají, až zestárnou?"

„Připravené všechno vyjevit, až dozrají."

„Tak proč si neříkáte ‚vořeši?'"

Muži se rozesmáli, ale mladík zůstal soustředěný a zaujatý. „Zvláštní slova, zvláštní jazyky, staré jazyky... Podle toho, co mi říkal Kymon, ty bys to měl znát. Mají lepší zvuk, když promlouvají. Když je používá básník. Stará slova. Starší významy."

„Kryptoii? Ano. Zní to dobře."

„Jsme teď svázání," řekl Kymon. „Svázání neznámou pravdou a neznámým výsledkem." Zahleděl se ke svému otci. Urtha sledoval svého syna s velkým zaujetím.

Chlapec vytáhl zpod košile zlatou půlku lunuly.

„To mě váže k tobě a k pevnosti. Na to nikdy nezapomeň, otče."

„Jak bych na to někdy mohl zapomenout? Druhou polovinu má Munda."

„Jistě," řekl Kymon a zamračil se. „Doufám, že si jí cení."

Rozhodl jsem se zariskovat a narušit tento okamžik odhalení a jednoty: mezi otcem a synem, mezi bratrem a soukojencem - domníval jsem se, že právě takový vztah vzniká mezi Colcuem a Kymonem. Natáhl jsem tedy ruku, abych zvedl symbol visící na chlapcově krku. Urtha původní starý ozdobný půlměsíc rozsekl na dvě nestejně poloviny. Doposud jsem si jej nikdy pořádně neprohlédl. Viděl jsem takových ozdob spousty. Ale gesto, které Kymon na jeho ochranu udělal, a nenadálý odlesk záře ohně na tepaném, potlučeném zlatě, probudily můj zájem.

Byla to zkouška důvěry: dovolí chlapec čaroději, aby prozkoumal jeho dědictví?

„Chtěl bych si ji lépe prohlédnout," řekl jsem. „Udělej to pro mě a sundej si ji."

Kymon zalétl pohledem k otci a pak sklopil zrak ke křehkému zlatu. V mžiku, téměř bez rozmýšlení, si amulet sundal a podal mi ho. Potěšilo mne to. Pouto důvěry přetrvávalo.

Měl jsem ve svých rukou měsíční čtvrtku ze zlata, symbol zimy zhotovený ze slunečního kovu, do něhož byla vytepána seskupení hvězd, shluk sedmi, slunce v částečném zatmění, měsíc ukázaný v několika fázích, prudká záře zpodobňující pád nebeského ohně. Mundina polovina bude samozřejmě obsahovat jiné věci, které patří k obloze. Do této chvíle mne to nenapadlo, ale tento starý disk, jejich dědictví předávané z generace na generaci, byl zhotoven se zručností a poselstvím, které možná mělo co říct.

V tom okamžiku uprostřed říčního koryta, té divoké noci, v ten klidný večer před bouří, která se chystala každou chvíli propuknout, jsem si připadal jako otevřené ohniště: dveře, na které zaklepou všichni návštěvníci.

Všechno se sbíralo, víc než bouře. Ve vzduchu bylo svrbění. Jak to řekl Colcu? Zvláštní slova; starý jazyk.

Staré a zvláštní. Tajemství, které má vyjít najevo. Pravda, která bude odhalena. A já jsem to přesto neviděl.

Ohně hořely; zvířina prskala. Kyselé víno svlažovalo unavená hrdla; staré vtipy stále vyvolávaly smích. Staří muži snili o mladických vítězstvích. Mladí snili o vítězstvích, která teprve přijdou, vítězstvích, na něž bude možno vzpomínat s unaveným vínem a kyselou myslí.

Shromáždili jsme se. Byli jsme chycení. Past byla nastražená.

A v okamžiku, kdy se mne začalo zmocňovat znepokojení, mi Kymon začal šeptem vyprávět o svém velice zvláštním setkání, setkání s kančím mužem Urskumugem, nejstarším zvířetem.

„...zabránil jsem mu zabít Colcua; bodl jsem ho. Myslel jsem si, že je po mně, tak bylo to zvíře obrovské. Ale ono se vztyčilo, vykroutilo si oštěp z hrudi a zahodilo jej na zem. Bylo jako člověk, kterého něco překvapilo a on neví, co má dělat dál. Řeklo: ‚To byl dobrý hod.' Potom se sklonilo a řeklo: ‚V této zkažené zemi je něco mimořádného. Něco velkého. Nejstarší zvířata se probouzejí. I staří duchové. Něco vzniká. Buď opatrný.' Pak odešlo."

„Měl jsi strach?"

„Chvilí," přiznal Kymon. „Ale pak už ne. Ani trochu. Ten kanec byl můj přítel. Zdál se být překvapený, že je tu noc venku. Stejně překvapený jako já, když jsem zjistil, že bojuji s kancem v podobě člověka."

„Třeba to patří k tomu být kryptoii.“

Ta myšlenka pro něho byla příliš velká. On a jeho nová tlupa budoucích šampiónů vytvořili to slovo spíš jako hru než s nějakým vážným záměrem. Ale to jméno se odněkud vzalo; to jméno zformovalo chlapce a jeho přátele, ne naopak, a mě zajímalo, jestli byl kančí muž s tímto formováním nějak spojený.

Kymon pokrčil rameny, když mi na otázku odpovídal. „Možná. Ano. Měl bych se pokusit pochopit to víc? Pomůžeš mi? Mohl by ses mi na to podívat?“

„Podívat se ti na to? Myslíš podívat se, co se doopravdy stalo?“

Přikývl. „Uděláš to?“

„Kdybych se podíval, co se doopravdy stalo, uviděl bych tě, jak zápolíš s tvorem ze staré země, kutálíš se po břehu dolů, bodáš, útočíš, krčíš se... a nakonec přežiješ. A posloucháš postřehy páchnoucí zkaženým dechem od tvora ze svých těžkých snů. Jinými slovy všechno to, co jsi sám zažil.“

Kymon mě pozorně sledoval, když to vstřebával, a pak se tiše zeptal: „Ale on řekl, že je ve světě bez důvodu. Mohl by ses po tom důvodu podívat.“

„A nechat se za vlasy a vousy stáhnout do podsvětí! Existují způsoby hledání v zemi, které mohou být výhodné. To je moje umění. Nahlédnout do špatné země pro mne může být stejně nebezpečné jako pro tebe nebo tvého otce. Takže ne: nebudu příliš pátrat po důvodech, proč Urskumug zvedl svou zcuchanou, klovitou hlavu.“

Kymon pokrčil rameny. „Nevadí,“ řekl. „Vyhrál jsem ten souboj. A to zvíře dalo najevo, že má k mým činům respekt. Teď už se Urskumuga nebojím. Jen jsem se ptal...“

Kymon odešel. Uvažoval jsem, jaká další nejstarší zvířata povstávají. Nejdřív hostince a teď tohle. Kdo nebo co je volalo?

Urtha si chtěl promluvit o věcech souvisejících s jeho ženou a dcerou, které už nějakou dobu neviděl. Probírala se strategie, nasazení nevelkých oddílů lidí, vozů a šampiónů, až síly stínů hrdinů přes brody překročí Nantosueltu a vytáhnou proti Taurovindě.

Poslouchal jsem. Držel jsem se stranou. Cítil jsem čelisti pasti kolem sebe, cítil jsem, jak se uzavírají. Nic nebylo, jak mělo být, a Kymonovo podivné a srdečné setkání s Urskumugem jednoduše stvrzovalo nejzákladnější fakta:

Jiný svět nás oklamal, odlákal náš zrak špatným směrem, zaskočil nás.

Vyšel jsem z chladné ohrady, zastavil jsem se a zadíval jsem se na měsíc nad holým hřebenem. Z ničeho nic se na horizontu objevila postava vedoucí koně, člověk, který se oproti stříbrné záři zdál být příliš malý. Zavolal: „Merline. Odejdi z řeky. Hned teď! Všichni odejděte. Řeka je rozvodněná. Máte jen několik chvil. UTEČTE!“

Poznal jsem ten ztrápený hlas. „Iásone?“ zavolal jsem. Postava v plášti zvedla ruku směrem k jihu a pak zopakovala ten naléhavý pokyn. „Stojíte jí v cestě. Běžte někam výš!“

Zem pode mnou se zachvěla. Zahleděl jsem se nocí k jihu a uviděl jsem nepřírozně vířící oblaka. Vůně čerstvé vody byla náhle velice intenzivní. Urtha křik zaslechl a já jsem teď ke svému úleku dodal:

„Přiveďte koně. Všechno ostatní nechte a rozjed'te se mezi stromy nahoru.“

„Co se děje?“

Jakoby místo odpovědi se rozvodněná řeka, stále ukrytá stromy a krátkým dohledem, začala rozbíjet o balvany. Viděl jsem, jak se voda rozstříkla od vlny, která vyrostla do výše a opět spadla dolů. Hukot povodně najednou duněl jako sténání z podsvětí.

Celý tábor byl už na nohou. Koně se plašili a rozbíhali se. Muži a chlapci prchali všemi směry, někteří k postavě na hřebeni, jiní zpátky na území Coritanů. Všiml jsem si, že Iásón začal sestupovat do suchého řečiště.

Nebyl čas na to, abych použil své magické nadání. Kromě toho, co bych mohl udělat? Přehradit řeku? Možná, ale nebylo to pravděpodobné. Avšak téměř bez uvažování jsem na valící se vody upnul svůj prozíravý zrak a pochopil základní pravdu: Nantosuelta tudy kdysi tekla a teď tady tekla znovu! Až se tento suchý, opuštěný přítok znovu naplní vodou a napojí se na hlavní řeku plynoucí k moři, Urthovo království bude odříznuto, tak jako bylo izolováno už dřív.

Cathabach mi to řekl už před léty. Zapomněl jsem na to.

Jiný svět neútočil na Taurovindu vojsky; měnil podobu samotné krajiny!

Rozběhl jsem se na východ, drápal jsem se po skalách a probíjovaval jsem se lesnatým svahem nahoru. Věděl jsem, že Urtha a jeho syn nejsou daleko, slyšel jsem, jak Kymon volá Colcua, svého přemožitele a nyní jezdeckého druha, slyšel jsem, jak koně řičí a kloužou, když se je reptající muži, kteří jednou rukou zápasí s postroji a v druhé drží zbraně a štíty, snaží odtáhnout do bezpečí.

A na západě běželo několik mužů špatným směrem. Křičeli strachem, ztracení a zmatení.

Pak řeka vtrhla na scénu. Řičela jako zvíře, obtáčela se kolem stromů a balvanů a šplhala po nich vzhůru, objímala staré řečiště, polykala je, zaplavovala je, brala si je zpět.

„Vidím to temné... vidím to tonoucí...

Vidím noční příval mrtvých...”

Mundina prorocká slova na mne zakřičela jako ve snu. Dívka ovládaná svým malým viděním zahlédla událost, která mi úplně unikla, protože mne nenapadlo po ní pátrat.

Uslyšel jsem, jak Kymon polekaně, úzkostně vykřikl. Ten vysoký mladík, pihovatý a namyšlený Colcu, uklouzl, zkusil se zachytit větve stromu, ale nedařilo se mu to. Vzdušná vlna ho zalila a změnila jeho stezku v bahno. Mával rukama kolem sebe, obrátil se na záda, ale dál klouzal k řece. Druhý krouťící se úd Nantosuely se natáhl vzhůru, ovinul ho a mrštil jím do pěny, jak se pod námi s burácením přehnala voda.

Ke zděšení mému a jistě i svého otce se Kymon záměrně vrhl ze svahu dolů za Vortingorovým synovcem. Omotal si kolem pasu dlouhý kus postrojů, aby jej mohl využít, a když se ho příval zmocnil a stáhl ho pod hladinu, zahlédl jsem ho, jak kožený řemen rozmotává.

„Ten malý blázen!“ vykřikl Urtha. Jeden z jeho uthiinů, statný muž jménem Bollullos, strčil krále zpátky a sám se začal spouštět za oběma chlapci, ale chytil jsem ho za ruku a zavrtěl jsem hlavou.

Použil jsem drobné kouzlo, které proplulo těmito očarovánými vodami jako ryba, a zahlédl jsem Kymona a Colcua, tonoucí v objetí; byl to jen okamžik, protože oba mladíci kopali nohama jako o závod a chytali se postroje. Vynořili se někde, kde je potmě nebylo vidět. Proud je natlačil na dub, který byl částečně vyvrácený z kořenů, ale zatím se země držel pevně.

Dýchali, byli naživu, plní zběsilé touhy přežít.

Z brady, nedávno naříznuté, jim do vody vytékala krev, jak rány praskly.

Slyšel jsem, jak ze sebe Colcu ztěžka dostal: „Kam?”

„Zpátky do tvé země,” vyhrkl Kymon. „V moji je něco špatného.”

Zůstávali tam, i když se Klikatá snažila odtáhnout jejich křehké schránky od vyvráceného stromu.

Pak se na dohled objevil jiný dub. Loď zářila životem. Nakláněla se na stranu, jak byla nasáklá a zaplavená, ale stále plula a měla víc síly než tento běsnící, vymílající proud, takže se pohybovala proti přívalu a chlapce při tom mýjela. Pak se v řece otočila a zamířila k uvězněným mladíkům. Pomalovaný trup se vztyčil vysoko nad ně a natlačil se k nim. Kymon zaplácal rukama ve vodě a chytil se nasáklého lanoví, které viselo z paluby. Colcu udělal totéž. Když se vzápětí dubový strom přestal držet země a vyvrátil se do proudu, Argó s nákladem mladých duší se narovnala. Poháněná vlastní magií přeplula k východnímu břehu a prudce na něj najela. Nato se rozechvěla, jak ji s ledovým vztekem zasáhl třetí nápor Nantosuely. Ale burácivý, zpěněný útok nedokázal Argó z jejího kotviště uvolnit.

Myslím, že Kymon nikdy tak příjemně nevoněl. Olej a vápno byly z jeho vlasů pryč. Dokonce i barvivo na kůži, které mělo vydržet měsíce, to z něho odrhlo.

Všiml jsem si, že se podíval na Colcua. A oba chlapci se rozesmáli: ohromením a úlevou. Znali pocit nebezpečí, ale pomyšlení na smrt ne. Taková nádherná nevědomost; dva životy, které už poznamenala bolest ztráty a poranila pýcha, ale zatím je nezformovalo pronikavé vytí let.

Řeka je strhla, zmocnila se lodi, roztočila ji a odnesla ji pryč. Její měkká záře a pozorné oči na přídí - lišácké a zkušené, už ne smutné - odpluly do dálky, zmítané ženoucím se proudem. Vyrovnala se však nečekanému, zuřivému sevření Země duchů a rychle natočila kýl, aby mohla ujíždět s vodním přívalem.

Opustil jsem řeku a našel jsem Urthu stíženého strachem a slzami.

„Jsou v bezpečí na Argó!“ ujistil jsem ho.

„Ta loď je ztracená.”

„Ne. Není ztracená. Ta nikdy není ztracená.”

„V takových vodách? Potopí se.”

„Argó ne. Plula už divočejšími vodami, než jsou tyhle.“

Zdálo se, že ho ta slova uklidnila, ale jen krátce. Jeho tvář ozářilo zvláštní světlo, odražené od očí, které se rozšiřovaly úžasem.

Často jsem měl důvod pochybovat o svém chápání, nikdy však nebyl větší než v tu chvíli, kdy se těm, kteří unikli do bezpečí na lesnatý východní kopec, vyjevily závěrečné fáze vpádu ze Země duchů.

Jak Nantosuelta, která nyní tekla svým starým řečištěm, odřízla území Cornovidů od světa smrtelníků, stal se okraj této země okrajem Země stínů hrdinů. Les hrozivě narostl do výšky, zhoustl a zesílil, ztmavl a stal se neprostupnějším. Pak začalo z mýtin a úzkých roklí, která vedly hlouběji, prozařovat světlo, nejdřív jen jako slabé mihotání. Nějací tvorové vyli a štěkali, posměšně pokřikovali. Večerní obloha zčernala vranami, dlouhými hejny, která se rozdělovala a kroužila, když narazila na dravce, jež se spouštěli k zemi nebo se vznášeli na místě, nevrhali se však na jiné obyvatele své říše, nýbrž sledovali zoufalé, zastrášené vojsko, které teď bylo na ústupu, dělali ostré oči těm, kteří obsazovali Urthovu zemi.

A řeka dál stoupala! Byla to živá bytost, která si razila cestu lesnatými svahy, chytala nás za paty, hnala nás dál do hvozdů na východním kopci. Nakonec se uklidnila a spokojila se s tím, že se valila se silným proudem, stříbrná v měsíčním svitu, klamně krásná.

Pak jako by na západě vyšlo slunce. Lesy protkal oheň. Truchlivá, skučivá vichřice, která proti nám zadula, v sobě nesla vzdálené zvuky nespočtu lidských hlasů, tichý křik vítězství, který bylo slyšet čím dál hlasitěji, jak jej podbarvovalo dunění koňských kopyt a vozů. Oheň a les se před námi měnily; vyrostl tam jeden z hostinců a z jeho dvoukřídlých dveří se rozlilo světlo. Hostinec Jezdců s červenými štíty. Před našimi zraky, které propátrávaly řeku napravo a nalevo, se objevovaly hostince z jiného světa, do nichž byly vyřezány groteskně potměšilé obličejové tvůrů z Avernových zachmuřených podsvětlních snů.

Vypadalo to, jako by se na nás přišly podívat.

Z místa na kopci, kterého jsme se drželi, ochromení tou proměnou, jsem se děsil toho, co vyjde z široce otevřených dveří hostince. Urtha mumlal slova, kterým jsem zpočátku nemohl rozumět, ale pak jsem je uslyšel zřetelněji, než jsem chtěl:

„Munda... Munda... je pryč. Dobrý bože, neber ji. Mundu ne. Ne můj malý svět...“

Bollullos byl jako býk. Shromáždil deset uthiinů a několik Coritanů a nahrnuli se ke králi. Meče měli vytažené, ale drželi je hrotem k zemi.

„Máme provazy, Urtho. Můžeme ten blátivý potok přebrodit—“ troufale mávl mečem k široké řece „—a obsadit to místo, zmocnit se ho silou. Nemá smysl jen tady sedět a kochat se výhledem!“

„Máš vůbec ponětí, co tu se děje?“ křikl jsem na králova šampiona, abych se ho pokusil varovat před nebezpečím.

„Ani nejmenší!“ odpověděl. „Jak to souvisí?“

„Ta řeka je Klikatá, jak jí říkáte. Protrhla staré hráze, které byly kdysi postaveny, aby jí zahradily cestu, a žádá zpátky část světa, který patří ke Stínové říši. Nemůžeš ji přejít. Jenom Mrtví ji můžou přejít.“

„Jenom Mrtví?“

„Jenom Mrtví.“

„Tak při tom umřu, ale zkusím to!“ odpověděl hlasitě Bollullos. Odbyl mě jako šarlatána, za něhož mě nepochybně považoval.

Ne všichni muži věří moudrosti druidů. Bollullos byl jedním z těch, kteří věří jen svému zdravému rozumu a znalosti svých fyzických možností. A jako všichni takoví muži, neřídil se ani jedním z toho.

„Schovej čepel,“ poručil mu hrozivě Urtha, aby vrátil svou zbraň do pochvy.

Šampion ho zpražil zlostným pohledem. „Budu krále následovat, nebo se postavím na jeho ochranu; král však musí jednat!“

Slova rozzlobeného, bitvami zoceleného uthiina byla ostrou a pádnou připomínkou událostí z doby, kdy byly Urthovy děti mnohem mladší a pevnost Taurovinda padla, třebaže jen na několik ročních dob. Bollullos ta slova tenkrát použil jako kopnutí do slabin, aby Urthu vytrhl z oplakávání jeho tehdejší manželky a přiměl ho vzchopit se a bojovat.

Urtha sebral na místě, kde stál, ze země zetlelé listí a s pohledem upřeným přes řeku je tvrdě zmáčkl v pěsti. „Skutek přijde, až tento těžký sen skončí. Budu tě chtít po mém boku, Bollulle. Toto mrtvé listí

přikryje mrtvoly, až si svou zem vezmeme zpět."

Možná by řekl víc, možná by vznesl další protest, ale okraj Jiného světa se v tu chvíli rozsvítil denním světlem, falešným jitem, svítáním na západě, záhadně jasnou oblohou, která se rozevřela nad kopci a lesy kolem Taurovindy, přestože my, kteří jsme tomu přihlíželi, jsme stále měli noc.

Bylo to působivé kouzlo!

Do tohoto nového světla se nad lesnaté svahy vztyčily postavy obrů. Psi, které drželi na vodítkách, divoce štěkali. Každý muž držel pět bronzových zvířat. Každý muž - třikrát vyšší než Bollullos - byl sám odlitý z bronzu. Napočítal jsem dvacet těchto talosoi, strážců z dřívějších časů. Byli sešlí staletími a potlučení boji. Prošli mnoha bitvami. Z hlubokých ran v pancéřovaných tělech jim prýštila zelená měď. Obličejové masky měli schované pod přilbami vytvarovanými podle duchů zatracených, kteří ze sebe před smrtí shodili své noční mury a odevzdali své hrůzy tomu, kdo tyto děsivé mechanismy vytvořil.

Tyčili se na vrcholku kopce a zadržovali divoké, v žáru ukuté ohaře. Jak toužili přejít přes Nantosueltu a vnést do našich řad záhubu!

„Já ty tvory znám," zašeptal za mnou známý hlas.

„Já také," odpověděl jsem.

Iásón dýchal ztěžka a dech mu páchl. Pohlédl jsem na něho a uviděl jsem v prázdnotě jeho očí silnější světlo, i když byl stále neupravený a jeho kůže byla voskovitá, jako by byl mrtvý. Upíral zrak na druhou stranu řeky.

„Nepatří sem."

„Ne. Nepatří."

Urtha po něm střelil pohledem a pak se chvíli zamračeně díval na mě. „Ty je znáš odkud?"

„Z jedné země v jižních mořích. Je to ostrov. Obcházel jej kolem dokola jako strážci a ničili lodě nájezdníků nebo žoldnéřů - jako je tuhle Iásón - trestali zrádce a hloubili jeskyně do stěn hlubokých roklí. Je to duchovní útočiště pro prchající bohy. Samotný Zeus se tam znovuzrodil po jedné ze svých smrtí. Ten ostrov sloužil jako úkryt nejružnějším podivným návštěvníkům. Jeho hory jsou provrtané labyrinty. A talosoi se nezrodili, nýbrž byli vyrobeni. To znamená, že je vyrobil člověk. Vynálezce. Tvůrce..."

„Třebaže on sám není z tohoto světa ani z žádného jiného světa, který známe," hlesl Iásón za mými zády. „Daidalos. Jmenoval se Daidalos. Něco si o něm pamatuji. Ale Daidalos je už dávno pryč. Dávno mrtvý. Co sem přivádí jeho monstra?"

„Copak se svět přemístil na měsíc?" sykl znenadání Urtha. Měl vztek. Jeho tvář byla brunátná. Zpoza něho mě Bollullos a dva další sledovali zuřivým pohledem. „Syna jsem ztratil!" pokračoval král. „Má dcera je tam. Tam! Má žena je tam! A můj nejbližší rádce mluví v hádankách umírajících druidů. Vynálezci? Dávno mrtví? Mechanismy? Co to všechno znamená?"

Urthovi na jeho otázku odpověděl Iásón. „Pomsta," řekl tiše. „Následky pirátství. Následky magie. Dlouhé čekání na pomstu."

Jeho slova krále zmátla, ale do mé pomalu se probouzející mysli vnesla záchrnu poznání. Začaly se jí rozléhat ozvěny minulosti; a přesto... ne dost silně, aby mi připadaly jako součást mé minulosti (z níž většina je mi skryta). Jeho slova mi možná připomněla něco, co jsem slyšel, nějaký příběh, který mi někdo vyprávěl, setkání spíš s legendou než se skutečností, z níž ta legenda vychází.

Chtěl jsem se dozvědět víc, jenže Iásóna probouzela péče Psýché stále jen zpola. Stále bloudil snem.

„Při milosrdném jménu Rychlého otce lesů!" vykřikl znenadání Urtha. Ukazoval na hostinec a na zářivou tlamu jeho dveří, otvor pod natahujícími se končetinami vyřezaných zvířat, jejichž těla postavená na zadní oddělovala vysoká žena s maskou.

Stála tam drobná postava dívky. Světlé vlasy jí vlály, paže měla podél těla, jednoduché šaty se jí vlnily ve větru. Tvář měla zkřivenou do triumfálního úsměvu. Oči jí hořely ohněm a štěstím. Zlomek zlaté lunuly na jejím krku se třpytil. Byl tak jasný, že jsem viděl jeho odraz i v řece.

Pomalou zvedla ruce, jako by chtěla říct: vidíte?

Nahlas zavolala: „Vzali si zpátky, co bylo jejich. Všechno se vrátilo do svého přirozeného stavu. Můj bratr v boji o zem prohrál. Otče! Otče! Vrať se k nám. Ty můžeš bezpečně přejít. Ty se nemáš čeho bát."

Bollullos vyhrkl: „Vidíš? Pojďme!"

Urtha vytáhl meč - rychlým pohybem pravé ruky vytrhl zbraň z pochvy na pravém boku - a mrštil jím na zem před druhého muže, kde se zabodla a zabránila uthiinovi v postupu vpřed. Pro bojovníka bylo nemyslitelné, aby se takovému příkazu nepodřídil.

„Máme všechny důvody se bát," nedal se zviklat Urtha. Potom se přikrčil a zdrceně se zadíval na usměvavou dívku, která stála na prahu Země mrtvých a nenarozených, části světa, s níž se neměla ještě mnoho let setkat, a přesto to nyní vypadalo, že do něj patří.

Čtrnáct Argonauti

Spočítali jsme ty z nás, kterým se podařilo uniknout na východ. Více než polovina utekla špatným směrem a nyní strádala živá na novém území Mrtvých. Bylo mezi nimi i mnoho mladých kryptoii, které s sebou přivedl Colcu, celkem sedm, a deset z padesáti coritanských jezdců, jež Vortingoros Urthovi přenechal. A z Urthových uthiinů zůstali pouze Bollullos, Morvodumnos a vyhnanec ze severu Caiwain. Ostatních pět se rozběhlo do své země a nyní bylo pro nás ztraceno.

Hlavou mi smutně hučelo volání Argó, ale Urtha trval na tom, abychom se někde, kam není z hostince vidět, znovu seskupili. Talosoi se stáhli, třebaže bronzoví psi dál štěkali v povzdálí. Dveře do hostince se zavřely a Mundu vzaly s sebou. Druhý břeh řeky opanoval nepřírozený klid, přestože země dál duněla pod válečnými vozy a nohama shromažďovaných vojsk.

Coritanové už měli všech těch událostí dost, přestože zatím neudělali nic. Až na jednoho jezdce s kápí a pláštěm ustoupili a rozjeli se domů. Zanechali nám většinu svých zásob, našli si koně, pokud se jim to podařilo, a v sedle nebo po vlastních vyrazili zpět do své pevnosti. Čtyři mladíci odešli s nimi. A když byli pryč, muž v kápí odhalil svou totožnost.

Byl vyhublý a bledý, hlavu měl oholenou, oči zelené a jasné. Zachytil můj pohled, chabě se usmál a nepatrně přikývl, pozdravem stejně bezkrevným jako jeho tvář.

„Ty?" zeptal se Urtha.

„Král mě propustil, abych vám pomohl," řekl muž.

„Zapomněl jsem, jak se jmenuješ."

„Talienze. Ale nejsem žádný šampión. Alespoň ne se zbraněmi. Tím chci říct, že nepomůžu dobře hozeným oštěpem ani přesně vystřeleným šípem."

„Ty jsi druid," zamumlal Urtha.

„Mluvčí minulosti," opravil ho Talienze. „My to rozlišujeme."

„V tom případě jsem rád, že tě máme. Moji Mluvčí jsou teď na druhé straně řeky. Včetně toho nejlepšího. Mluvčího králů."

„Cathabacha. Ano. Znáám ho. Když jsme se učili, mluvili jsme spolu v hájích."

„Ve kterých hájích?"

„Ve věčných hájích na vašem území. V šeptavých hájích Coritanů. V jiných hájích na jiných místech. My jsme tam mohli. Setkávali jsme se často."

„Doufám, že se s ním budeš moci setkat znovu," řekl kousavě Urtha a pak se otočil ke mně. „Jsem bezradný, Merline. Co budeme dělat? Dám na každou radu, i od zbrklého býka."

Předpokládal jsem, že tím myslí Bollullose. Urtha byl ztrhaný a unavený. Připomínal spíš starce než bojovného krále, jakého jsem v něm znal. Talienze mě pozorně sledoval. Ten muž měl podobné nadání pro magii jako Niiv. Uměl se chránit, bránit se „snadnému pohledu"; přírodu ovládal o něco víc než Cathabach, teď však nebyla vhodná chvíle pro příliš pečlivé zkoumání.

Iásonův živý duch stál nedaleko a čekal na úplné vzkříšení. Mladíci žvanili a pokřikovali, nervózní a hloupí, bez Colcua ztracení. Nebyli si jistí svým osudem, ale zároveň nebyli připraveni vzdát se dobrodružství, za nímž vyrazili. Colcu žil; to byl fakt, kterým jsem si byl jist. Ale oni by mi nevěřili, samotná slova by jim nestačila. Potřebovali svého přítele vidět. A brzy ho uvidí.

Všechno souviselo s Argó. Tato myšlenka ve mně rostla a zrála, dloubala do mě a kousala mě, napovídala mé paměti, zaměstnávala mne vzpomínkami na naše první společné roky. Má prostá loď mi

ted' říkala, nepochybně v souladu se záměry Argó, že potřebuje mou pomoc. Byl jsem její první kapitán. Ona řídila svůj svět, jak rostla. Její oči viděly světy Oceánu a stoupající jarní řeky. Oči na její palubě - oči drsných mužů, živících se veslováním - byly svědkem velkých divů. Ale ted' mě loď potřebovala, třebaže povaha této potřeby zůstávala obestřena tajemstvím.

„Co budeme dělat?“ zopakoval Urtha. Pravděpodobně tu otázku položil několikrát, zatímco jsem se tam krčil a nostalgicky hleděl do minulosti.

„Najdi loď. Naloď se na ni. Oprav ji. Plav se na ní. Mluv s ní.“

„Argó?“

„No ovšem. Znáš snad nějakou jinou loď?“

Urtha se na mě zoufale podíval. „Takovou povodeň nemohla přežít.“

„Přežila. I Kymon. A jeho přítel. Proud ji odnesl, ne však nepřekonatelně daleko. Nebo snad nesouhlasíš?“ Tuto poslední otázku jsem adresoval vychrtlému čaroději.

Talienze zvedl hlavu a pokrčil rameny. „Já to nedokážu poznat.“

Nemohl jsem mu přijít na kloub. Nepatřil sem. Ale už jen to, že tady byl, mezi námi, mezi těmi, kteří přežili potopu, už jen to mi říkalo - přiznávám, že jsem byl zmatený, sám jsem se chytal stébel - říkalo mi to, že by měl zůstat. Napadlo mě to, protože jsem měl pocit, že ví víc, než na sobě dává znát.

Bylo možné, že odpověď na své pochybnosti najdu u samotné Argó.

Naše smutná skupinka ted' zamířila na sever. Nantosueltu jsme úmyslně neměli na dohled, drželi jsme se vyvýšených míst a postupovali jsme tam, kde řeka byla přátelštější a plynula do moře oddělujícího Albu od rozlehlějších pevnin za ním. Sel jsem první. Měli jsme pět koní a používali jsme je k tomu, aby nám vezli zbraně a zásoby, které se podařilo zachránit z tábora, než tam vtrhla Klikatá, aby si přivlastnila své staré řečiště.

Bylo nás celkem čtrnáct, z čehož bylo pět chlapců. A tři ze zbylých devíti chodili jako ve snách, loudali se pozadu, ale ne tak, že by to bylo nepohodlné. Za každým z nich jsem chodil - za Íásonem, Tairónem a Rubobostem - a šeptal jsem jim vlídná slova. Byli to chodící spáči, ale jejich oči se brzy měly otevřít.

Argó na mě zavolala a my jsme ji brzy našli, zakotvenou v mělkém potoce, zamaskovanou rákosím a vrbičkami. Colcu stál na zádi s rukou lehce opřenou o sochu Mielikki; možná zatím nevěděl o zlostné povaze Paní Severní země. Kymon byl na břehu a klečel před jednoduchou dřevěnou soškou - hrubě opracovaným vyobrazením dívky - své sestry, vytušil jsem - obklopené žhnoucím popelem. Do prsou sochy bylo zatlučeno několik kusů rozlámaného železa.

Když naše skupina mužů a chlapců vyšla zpoza stromů, vztyčil se a křikl pozdrav na svého otce. Chvilí se tvářil trochu provinile, zalétal pohledem k sošce, ale pak našel nové odhodlání.

„Ona tu zemi mít nebude!“ prohlásil.

Urtha došel ke svatyni, rozkopl oheň a pak mrštil sošku do vody. „Ty malý blázne! Nerozervávej rodinu dřív, než dostaneme šanci svázat ji znovu dohromady.“

„Pevnost mít nebude,“ zašeptal Kymon. Jeho hlas a vystupování byly skoro až zvířecí. Provokoval staršího muže. Oba si vyměnili nebezpečný pohled.

„Ne, nebude,“ řekl Urtha. „Otázka zní: chce ji doopravdy?“

„Je na druhé straně řeky.“

„To je i moje žena! I Mluvčí! A můj nejlepší přítel! Jsou tam i oddíly Mrtvých a Nenarozených. A tvůrci, o kterých nevíme. Nedopust', aby tvůj rozum ovládl hněv, ty malý blázne.“

„A ty nedopust', aby ti tvůj ukradla dcera!“ odpověděl vztekle Kymon. Urtha ho udeřil. Chlapec ránu přijal a zamyslel se nad ní, od staršího muže však neodtrhl pohled ani na okamžik.

„Někdo skrz tebe mluví,“ zamumlal Urtha a jeho syn se rozesmál.

„Ano!“ provokoval ho znovu. „Slyším hlas svého dědečka. Slyším hlas jeho otce před ním! Hlas jeho otce. Až po hlas samotného Durandonda! Ty ne?“

Urtha se nedokázal ubránit tomu, aby se uznale nerozesmál. „Pokud je to tak, pak je to obdivuhodné. Jsem rád, že jsem tě našel živého. Durandondova rada by se nám mohla hodit.“

Kymon si sáhl na tvář, kam ho udeřila otcova ruka. Pohled měl přísný, zkoumavý. „Taky jsem rád, že jsem živý. Jenže já mám spoustu věcí, pro které můžu žít. Musím za to lodi poděkovat.“

Pak se zamračeně podíval na mne. „Když jsem vylezl na její palubu, cítil jsem se v bezpečí. Ale loď se zlobí. Vím, že Argó cítí stejně, jako cítí muž nebo žena. Ale ten vztek mě překvapil. Říkal jsem si, že bys to měl vědět.“

Vzal jsem jeho slova na vědomí.

Zlobí se? Předtím si zoufala. Změnilo se snad něco?

Všiml jsem si také, že Colcu a Talienze tiše hovoří. Mluvčí chytil mladíka za ruku, když se Colcu sklonil, aby si mužova slova poslechl. Dorozuměli se prstovými signály a doteky na bradě a rozešli se.

Někdo varovně vykřikl - myslím, že Bollullos. Od Taurovindy se blížilo nebezpečí. Skutečně jsme uslyšeli tišený štěkot Tvůrcových psů. Někde za vyvýšeninou se k nám kradli noví hlídači okraje Jiného světa.

Argó mi šeptala, abych všechny sehnal na palubu. Zápasila se svým uvazovacím lanem, vrtěla sebou v potoce, loď ožívá netrpělivostí. Colcu ztratil rovnováhu a hlasitě si stěžoval, když jsem však informoval Urthu, neváhal a vydal rozkazy. Muži a mladíci se seběhli na blátivý břeh, protlačili se porostem rákosí, naházeli své věci přes zábradlí a vylezli do spárů Argó. Bollullos přivázal koně k zádi. Budou za námi muset plavat, dokud nenajdeme místo, kde by mohli nastoupit dovnitř. Urtha a já jsme uvolnili uvazovací lana a vydrápali jsme se na nevelkou loď jako poslední. Vypadalo to, že polovinu bahna z této klidné tišiny jsme si přinesli s sebou.

Argó se tiše rozjela po potoce. Zatočila, naklonila se, dostala se do silnějšího proudu a vyrazila směrem k moři.

Lesy za námi ožily rychle se pohybujícími tvory, kteří dlouhými skoky běželi směrem k nám. Byli ještě lesklí z toho, jak překonali řeku, ze svého pokusu o invazi. Byli jsme už kus po proudu, když se ty zvláštní bytosti shlukly na břehu a sledovaly náš odjezd. Nebyli to jen psi. Zhlédl jsem kozy, divoká prasata, býky a zvířata s ptačí hlavou, která do Urthova světa nepatřila. A neblýštěla se bronzem. Byla zhotovena z leštěného dřeva.

Iásón měl pravdu. Věděl, kdo přišel Zemi duchů obsadit. Já jsem viděl všechny náznaky, stopy, které byly evidentní od okamžiku, kdy se začaly znovu objevovat hostince. Jednoduše jsem si je nedokázal dát do souvislosti.

Ale jak se to podařilo?

Co dělal slavný vynálezce z Ostrova zvířat tak daleko od svého teplomořského domova, mnoho dní plavby od řecké země a tolik století po svém zmizení?

Z chaosu myšlenek mne vytrhla Mielikki: svým prostým šepotem.

„Argó tě odveze tam, kde leží odpověď. Na ostrov samotný. Ale zdráhá se. Plavba po moři nebude těžká. Obtíže přijdou, až dorazíte ke břehu a budete muset najít správný přístav. Vezměte s sebou jednoho dri' dakona. Jeden nepatří na místo, kde je.“

Mlčky jsem čekal a snažil jsem se to slovo někam zařadit. „Dřevo a duch,“ vycítil jsem: velice staré slovo. Pak jsem pochopil, co tím myslí: jednoho z dubových panáků, kteří se povalovali v lesích Coritanů.

Hlas Mielikki se ozval znovu, najednou naléhavěji, aby mě varoval: „Přichází někdo, kdo tě potřebuje. Běží, vyděšená jako srna. Musíme na ni počkat. Přijmi ji. Pak budeš muset znovu vstoupit do Duše lodi. Podnítit svůj malý výtvar, aby se postavil své minulosti čelem a vrátil se v čase. Bude to obtížné.“

Velice obtížné, pomyslel jsem si trpce. Můj ‚malý výtvar‘ - samotná Argó - to pravděpodobně nesl stejně těžce, když musel sáhnout z jednoho času do druhého, podstoupit takové kouzlo.

Zdálo se, že čím déle v Albě pobývám, tím jsem starší. Stárnutí bylo znepokojivé. Nebyl jsem na ně zvyklý a nelíbilo se mi.

A měl jsem zestárnout ještě víc, byť jenom tím, že se vrátím k životu plnému nadšení a k ohni mládí. Tím, kdo nás pronásledoval, byla Niiv. Dalo se o tom vůbec pochybovat? Nenapadal mne nikdo jiný, kdo by byl víc než tato severská nymfa schopen přejít ze světa mrtvých do světa teplokrevných. Čirou touhou, čirým odhodláním, by překonala Nantosueltu i ve stínu těchto bronzových nestvůrností a krutých způsobů, které používaly k obraně a unášení těch, jež narušovali hranice jimi střežené.

Argó řídila, co potřebovala, její posádka zůstávala ve zmatku. Zbavili jsme svá těla a oblečení bahna a

svěřili jsme se záměrům lodi. Kymon, Colcu a kryptoi roztřídili naše zásoby, udělali pořádek v lanech, plachtách a rozštípaných veslech, vytvořili prostor pro život i pro plavbu. Urtha a Talienze stáli na přídi a obezřetně se po sobě dívali. Tři staří Argonauti seděli schouleně a zachmuřeně, stále pohroužení do snu, stále ne s námi.

Na nohy nás všechny postavil ženský výkřik z lesa, pronikavý vztekly jekot. Bylo to zavřeštění hodné Medúzy v okamžiku, kdy spatřila meč třímaný Perseem a poznala, že je už příliš pozdě zabránit tomu, aby zasáhl její krk: zoufalé zaskučení, úpěnlivá, hrdlo drásající, plnými plícemi živěná prosba, abychom zastavili.

Argó se vzepřela proudu a ve vodě znehybněla. Nahrnutí jsme se k zábradlí a uviděli jsme, jak Niiv rozrazil les a vykročila směrem k nám. Byla rozběsněná a uřčená, cestu lesem si razila pomocí kouzla. Tmavé vlasy měla přilepené k obličejí. Široké oči vzdorovaly vyčerpání, divoce stažená ústa něco šeptala. Mumlala: svině, svině... proč nemohli počkat? Svině...

Byla na pokraji zhroucení. Určitě ji v běhu pohánělo spíš kouzlo než přirozená energie. K boku si tiskla malý kožený vak, jako by na něm závisel holý život. Ve vlně jednoduchého černého oděvu se jí zachytily snítky šípku a břečťanu. A byla bosá!

Vypadalo to, jako by měla na nohách červené boty. Ale to, co ji oblepilo, zaschlo a vytvořilo vrstvu silnější než useň, byla její krev.

Vstoupila do řeky, ale zakopla ztratila půdu pod nohama a začala sebou plácet ve vodě. Klela tak, že by se za to nemusel stydět žádný šampion. Pak se jí podařilo znovu najít rovnováhu a přeplavala k nám. Oči při tom upírala do mých a z tváře jí číselo podráždění.

„Hod' ten pytel nahoru!“ křikl jsem na ni.

„Stačí, když mi pomůžeš. Proč jste nemohli počkat?“

Bollullos a já jsme ji vytáhli na palubu. Vyšklubla se z mého objetí, kterým jsem ji chtěl ukonejšit, a odešla k místu, odkud nás sledoval Iásón. Sedla si k němu - stále za doprovodu vzteklého mumlání - a začala si ždímat vodu z vlasů a oblečení. Říkala něco Iásonovi, tiše a rozhorleně, ale když se nesetkala se žádnou odezvou, podívala se na něho pozorněji. Přestala mluvit, opřela se a zamračila se, znepokojená tím, co si uvědomila.

Loď už vyklouzla z neviditelných uvazovacích lan a tiše vplula zpátky do proudu.

Nikoliv bez nesnází jsme dostali trojici koní na palubu a každé z nevysokých zvířat jsme přinutili lehnout si, aby se o ně mohl postarat jeden z mladíků. Zdálo se, že na Argó je dosti plno. Vytáhli jsme vesla a drželi jsme loď uprostřed toku; bylo jich třeba jen tehdy, když se řeka prudce stočila a museli jsme se vyhnout bahnitým břehům. V mezích možností jsme si ve stísněném trupu udělali pohodlí. Nikdo nemluvil.

Niiv po chvíli odešla od Iásona a našla si koutek na přídi, kde se skrčila, stále ještě mokrá, stále křečovitě svírající své prosté pozemské statky. Byla ve velice zvláštním rozpoložení, ale levou nohou lechtala neklidné nozdry koně, který ležel spolu se svým pečovatelem z řad kryptoi hned před ní. Zvíře frkalo a vypadalo, že se baví. Tvář dívky ze Severní země se na okamžik rozjasnila.

Když jsem se k ní přikradl a přikrčil jsem se k ní, úsměv vyprchal.

„Odejdi. Potřebuju se vyspat. A v těchhle mokrých šatech dostanu horečku a umřu.“

„Co máš v tom pytli?“ zeptal jsem se jí.

„Nic, co by se tě týkalo,“ odpověděla a zamračila se.

„Jestli tam máš jídlo, týká se to nás všech. Odevzdej je.“

Tiše zaklela, rozevřela kožený pytel a vytáhla ovoce, sušené vepřové maso a plesnivé, ztvrdlé ovesné placky. Tuto skrovnou zásobu mi hodila a pak šňůrku zase pevně zatáhla.

„Co dalšího v tom pytli máš?“

„Nic! Nic, co by se tě týkalo.“

„Jestli tam máš magii, předměty... talismany, něco takového—“

„Nic takového.“ Důrazně škubla hlavou směrem dolů. Oči se jí znovu zvětšily zlostí. „Všechno je tady. Nebo to zůstalo doma, pod sněhem, kde na to dává pozor Paní starého lesa. Nech mě na pokoji.“

„Ty v tom pytli něco máš.“

„Co mám podle tebe udělat? Vytáhnout mrtvou labuť, zatočit jí nad hlavou a dívat se, jak odlétá? Dej

mi pokoj. Mám tam jenom jednu věc a ta je osobní. A jestli se podíváš -jestli se podíváš—" vyzývala mě, hrozila mi „—tak jsi horší milenec, než jsem si kdy myslela."

Shrbila se nad pytle, prochladlá, mokrá, popuzená, a tiše si mumlala něco jako: „...to nic moc neznamená... staří muži... nic nevydrží... pořád myslí na jiné věci."

Ale já jsem se stejně podíval, pokradmu, a celou tu dobu jsem se usmíval. V pytli byl malý měděný disk a nic víc. Neměl žádný význam, nic mi neříkal, nic nesděloval, nebyl spojený s žádnou emocí, přirozeně ani s kouzlem. Myslel jsem si, že je to jenom suvenýr.

„Podíval ses?" zeptala se a zaskočila mě tím.

„Požádala jsi mě, abych to nedělal."

„Takže ses nepodíval."

„Ne."

Povzdechla si. Pak změkla. „Že jsme ale oba lháři. Právě jsi zestárl o jeden šedivý vlas." Pohled, který mi věnovala, byl smutný a zároveň láskyplný. „Ale to mi nebrání, abych tě milovala."

„Ty jsi také zestárla," odpověděl jsem. „Kolem očí, kolem úst."

„Dostat se přes tu řeku nebylo jednoduché," řekla velice tiše. „A jiné věci..."

„Jaké jiné věci?"

„To nic. Nic, co by se týkalo tebe."

Lehla si, pak se stočila do klubíčka a odevzdala se spánku. Pytel se studeným, prázdným diskem si tiskla na prsa.

„Vypadá to, jako by sis myslela, že mě se netýká nikdy nic."

„Určitě se něco najde," zamumlala záhadně. „Až se ti to bude hodit. Než přijde čas jít dál."

Vypadalo to, že spí, ale já jsem věděl, že je vzhůru. Dlouho jsem vedle ní seděl a díval se na ni. Vyhnal mě až kůň, který mi začal okusovat nohy.

Zatímco jsme pluli po řece k moři, strávil jsem nějaký čas přemýšlením o Daidalovi.

V dávné minulosti jsem o něm mnohokrát slyšel. Historky o jeho výtvorech rozvezli námořníci podél pobřeží všech známých zemí jeho doby.

Jeho díly byli tvorové z bronzu a kamene a labyrinty, do nichž byli vysíláni takoví jako Tairón - lovec labyrintů - aby prozkoumali vnitřní svět a vrátili se obohaceni viděním - nebo se nevrátili vůbec. (Patřil k nim i Tairón: ztratil se v době labyrintů, jinak by nebyl tady, v Urthově světě.)

Daidalos se také naučil oživit dub, posvátný strom. Dokázal ze dřeva vytvořit skoro až živé tvory. Naučil se tomu v jedné z řeckých svatyní. A králové lidí, kteří v té době řeckou zemi obývali, za takové zvláštní, zábavné výtvary tohoto výstředního muže dobře platili.

Nyní bylo něco z něho v Zemi duchů.

Ale objevení se Urskumuga a jiných nejstarších zvířat se k Daidalovu umění příliš nehodilo. Přesto ty události určitě byly spojené. Kdo ovládal nejstarší zvířata? Působil tady nějaký druhý tvůrce země?

Argó nás odvážela na ostrov - Ostrov zvířat, Ostrov bludišť - to místo mělo mnoho jmen. Další bylo Mino'ana. A Kréta.

Takže na Krétu. Najít zapomenutou minulost.

Po nějakém čase - jednom dni nebo více - jsme dopluli k říčním přístavištím, která sloužila Vortingorově pevnosti za lesem, majestátní na kopci v dálce, s obrysy vykreslenými plameny strážních ohňů. Byla už noc a mola střežilo několik mužů. Opírali se o štíty a ve světle pochodní vypadali jako přízraky. Když jsme připluli blíž, zavolali na sebe, nato se rozezněl roh, který podnítil horečnou aktivitu, ale když je Urtha pozdravil, uklidnili se, a dokonce nám pomohli loď uvázat.

Už tu kotvila dvě malá plavidla, obě obchodní. Jedno bylo z řecké země. Jeho posádka seděla schouleně v šeru a podezíravě si nás prohlížela. Podle všeho obchodovala s vínem a medem. Několik hlíněných nádob bylo dosud vyrovnáno na úzkém molu. Bylo zvláštní, že loď vážila tak dalekou cestu proti proudu za tak skrovným obchodem, ale možná patřila k nějakému početnějšímu konvoji. Vortingoros měl ještě druhou pevnost, která střežila ústí řeky do moře.

Koně jsme tady vypustili. Původně jsme chtěli, aby se nám o ně někdo postaral, dokud se nevrátíme. Jasně se ukázalo, že plavit se s nimi je nepraktické. Ale nakonec jsme dva prodali, jednoho těm Řekům

za konzervované ovoce, víno a léčivé byliny.

Druhá loď byla ze Severní země, mělká a široká, s palubou zakrytou stanem ze sešitých kůží. Obchodovala se sušeným masem a kůžemi a my jsme tak vyměnili druhého koně za dva sudy jeleního masa a tolik kozí, abychom si mohli zbudovat přístřešek na ochranu před deštěm. Argó byla momentálně ve zchátralém stavu.

Tyto zásoby nám měly vystačit, dokud nenajdeme dostupný přístav na jižních pobřežích.

Bylo nás tedy čtrnáct, z toho pět chlapců. To nebylo dost, abychom mohli Argó pohánět vesly, pokud by bylo třeba tvrdě veslovat.

„Pospěšte si,“ pošeptala Argó prostřednictvím své bohyně. „Nezdržujte. Cesta je daleká, delší, než si myslíte.“

Před svítáním, když loď byla klidná a vypadalo to, že i staří Argonauti odpočívají, jsem vyšel na břeh, pronikl jsem říční obranou a začal jsem v lese hledat dřevěné sochy Coritanů, které zde byly před mnoha lety ponechány. Bylo jich už poskrovnu. Živí se vrátili, nebo se cestou do Země duchů zastavili mrtví a zprostili své podobizny jejich vyřezané, nehybné povinnosti. Zůstala jich jen hrstka. Krčili se a pevně svírali oštěpy, opření o štíty. Duše nebyla v žádném - až na jednoho, kterého jsem našel, jak se krčí poměrně daleko od ostatních. Byla to podoba muže, jemuž se říkalo Segomos. Abych to zjistil, musel jsem použít malé kouzlo.

Byl jsem den za dnem šedivější!

„Vím, že se můžeš hýbat, protože vím, kdo tě stvořil.“

Východ začínalo prozařovat světlo. Lesy ožily horečnou aktivitou ptáků, naplnily se zpěvem. Den osvěžil vzduch a zrychlil krev. Dubový povrch sochy se začal lesknout, hlava vystrčená vpřed vrhala na hrud' krytou brněním hluboký stín. V hlubším žilkování řezby zůstal šelest lidské paměti.

„Mluv se mnou,“ vyzval jsem sochu. „Vím, že můžeš. Vím, kdo tě stvořil.“

Po chvíli jako by dřevěný lesk vybledl, tvrdé dřevo změklo. Zdálo se, že socha zaujala pohodlnější pozici, oštěp poklesl, štít se posunul do strany. Otočila ke mně obličej a podívala se na mě. Nos nad hustým knírem se sraštil, oči se přimhouřily.

„Kde to jsem?“ zeptal se Segomos.

„Mrtvý. Mrtvý a ztracený.“

„Myslel jsem si to. Zdá se mi o životě, ale nemůžu z toho snu uniknout. Byl jsem někde, kde bylo horko, a zuřivě jsem bojoval. Byl to dobrý den, divoká bitka. Byl jsem jeden z tisíců. Proti sobě jsme měli soutěsku, po levici moře. Horké brány. Vzpomínám si, jak mě napadlo: tohle jsou Horké brány... ale moře je po naší levici. Vybavují se mi mořské vlny, slaný vzduch, stín racka, velkolepý, vybičovaný, vzdorovitý postup vpřed, čelní útok, pěstní souboj, tlak štítu, ztrácení údů, pach krve, skelný pohled, který věští vítězství, stisk, který slábne, krvavý sten zděšeného závěrečného záchvatu zuřivosti a pak... pocit pohlčení, pocit rozdrčení, pukající plíce, otupování bolesti, upadání do snu, odplouvání do tmy.“

Dřevěné oči se mi znovu podívaly do očí. „Ale proč jsem se ztratil?“

„Na to ti neumím odpovědět. Zemřel jsi v řecké zemi. Jiní tam zemřeli a vrátili se domů. Ty z nějakého důvodu ne.“

„Než jsem tam šel, ani jsem to místo neznal.“

„To jsi nebyl jediný.“

„Ale kde jsem teď? Kde je mé srdce?“

Z dřevěného hlasu náhle zaznělo zoufalství. Uvězněná duše muže, jenž se vypravil vyloupit věštírnu v Delfách, se snažila získat zpět paměť, kterou si jiní bohové než ti jeho rozhodli ponechat. Nikdy se neměl svůj osud dozvědět. Uvázl v zóně přílivu, ani na volném moři, ani na souši. Měl tam zůstat ztroskotaný věčně, stahovaný dolů bahnem z říše nicoty.

„Pomoz mi to pochopit,“ zašeptal skrčený bojovník. „Můžeš mi pomoci, abych to pochopil?“

„Přivedu tě zpátky, jestli to půjde. Nebudeš živý, nevrátíš se k rodině... ale budeš zpátky... zpátky u správného přechodu do Země stínů hrdinů. Aby to bylo možné, musíš teď odejít se mnou, na palubu Argó.“

„Už nikdy nebudu živý,“ řekl smutně Segomos.

„Ne. Tento tvůj čas už vypršel. O to se postaral meč nějakého Řeka; a řecký kněz, co tě odtáhl před

Morrígan, která jako vrána duše sbírá, Badbh, která kosti cítí, abys posloužil v jeho svatyni."

Znal jsem Řecko natolik dobře, abych věděl, že je to nejpravděpodobnější možnost. Segomovy ostatky byly pravděpodobně vloženy do mramoru. Jeho kůže byla vydělána a nošena jako kněžský oděv.

„Přivezeme tě zpátky. Slibuji. A přejdeš přes Nantosueltu na ostrov, který si sám vybereš. Všichni, které miluješ, tam za tebou přijdou, ne všichni najednou, ale časem."

„Ony přišly s námi? Ta, která sbírá duše, a ta, která cítí kosti? Morrígan tam byla? Šedivka? Krákora? Byly tam?"

„Byly tam. Dělal, co mohly."

„Tak proč jsem tam zůstal?"

„Nevím," zopakoval jsem trpělivě. „Pomoz mi, prosím, a já ti pomůžu, aby ses vrátil."

Zlomek Segomovy mysli, který zůstal, přešel od smutku ke zmatku. Jako by se ptal: Pomoci? Jak ti můžu pomoci?

Byla to otázka, na kterou jsem neuměl odpovědět. Argó si zřejmě myslela, že je důležitý. Možná Segomos vůbec nebude schopný pomoci. Ale chtěl jsem, aby byl s námi, až dorazíme na Tvůrcův ostrov.

Segomos vstal. Znělo to, jako když se strom pomalu ohýbá ve větru. Odhodil oštěp a štít. Odvedl jsem ho na Argó, kde jsme mu spustili lávku. Když byl na palubě, odebral se na bezpečné místo na přidi, daleko od nasupené sochy Mielikki, skrčil se, schoulil, ruce si složil na prsou, hlavu otočenou k zamračené tváři na zádi. Stal se součástí trupu, i když se leskl, jako ozvěna vynalézavosti ve srovnání s Argó, zašlou opotřebováním a ušpiněnou solí a smolou.

Byl čas znovu opustit Albu, čas přijmout větší svět. Měli jsme málo zásob a posádky, ale řeka s námi bude až do moře, pak využijeme silné větry, které se honily po pobřeží, a další posádku přibereme cestou, až se dostaneme do mírnějšího, příjemnějšího podnebí na jihu. Jediné, čeho jsme se báli, byl útok žoldnéřů, mořských lupičů, kteří v hlubokých zátokách číhali na kupce.

Ale společnost nám bude dělat malá řecká loď, jejíž posádka měla bystré oči a znala nebezpečné trasy. Počáteční nedůvěra po uskutečnění obchodu zmizela, takže jsme měli plout s ní a se čtyřmi plavidly, která ji doprovázela a čekala na ni na konci průlivu, jak jsme se nyní dozvěděli, zpátky do Jižních moří, kde zajedou do přístavu, aby naložili ryby, olej a pomeranče. Obchodní sítě byly složité; odjakživa to tak bylo. Nikdy mi nestály za to nad nimi příliš hloubat.

Budeme tedy mít malou flotilu. A to, že nás bude víc, bylo dobré pro ochranu.

Bylo však na čase opustit Albu: a mě ta představa rozesmutnila, protože jsem si byl jistý, že se sem už nikdy nevrátím. Niiv sice byla se mnou, ale dohořívala jako žhnoucí uhlík. Médea byla za mnou a určitě plánovala další tah, když teď jeden z jejích synů byl mrtvý a druhý ztracený ve vlastní Zemi duchů. Jestli se naše cesty ještě někdy zkříží - což jsem si ze srdce přál - doufal jsem, že tou dobou už se mnou Niiv nebude. Dívka ze Severní země mezitím přestala zuřit. Stála teď vedle mě, tichá a soustředěná, dívala se, jak řeka odplývá za nás, a sama za sebe se loučila s Taurovindou a se životem, který tam poznala.

Byl jsem si jistý, že se už nevrátí. Byla jen výpůjčkou ze Severní země. Bohyně, která poskytovala ochranu Argó, chránila také své zbrklé dítě; a přestože Mielikki na nás hleděla s mrazivým hněvem, byla to laskavá matka a Niiv byla její dítě. Až toto dobrodružství skončí, Argó si bude hledat novou ochránkyni a já si budu hledat novou milenkou.

Až tohle dobrodružství skončí! Jak snadno ta slova přijdou teď, tak dlouho po událostech, tak dlouho po jejich výsledku. Vyprávím o těchto věcech tak, že se ohlížím a zaznamenávám podle paměti, jak to bylo, jak jsme se cítili, strach, smutek, očekávání, naděje a zmatek, které se nahruly kolem této skupinky ze dvou malých království ohrožovaných svou minulostí a budoucností, živými duchy předků a potomků, kteří se shromáždili na jejich hranicích, lační po krvi a chtiví země, všichni v zajetí vlivu, který nemají šanci pochopit, a z důvodů, které by nepoznali ani za sto generací.

Ani já jsem ty důvody neznal. Nebyl jsem připraven hledat v budoucnosti. Tušil jsem, že máme před sebou velký úkol a že rozřešení je možné, nebo zkáza nevyhnutelná. Obojí by mě vysvobodilo z pout k Albě.

Až tohle dobrodružství skončí!

Až co skončí? Měli jsme začít hledat odpovědi na místě, které Argó dobře znala, na ostrově, který jsem si já osobně pamatoval mlhavě a kam - z důvodů, jež mi Argó odmítala sdělit - Iásón nesměl vstoupit, alespoň ne tehdy, když byl plně při vědomí. Odvážela ho tam jako ducha.

Všichni jsme byli v síti, v bludišti. Naším úkolem bylo najít nit, která nás vyvede ven.

Nebyl jsem přitom sám, kdo větší z ostrovů Alby opouštěl se smutkem. Urtha a jeho syn stáli na palubě, objímali se a se zachmuřeným výrazem se dívali, jak země jejich sousedů ubíhá do dálky, polykaná každým lenivým zákrutem řeky a lesem, který se mačkal v každé zátocině, takže se ve vodě odrážely jeho větve, stejně nehybné jako srdce na palubě lodi. Otec a syn určitě mysleli na dvě ženy, které zůstávaly za tou pomezí krajinou, nyní tak hrozivou, krajinou bronzových psů a hostinců hemžících se duchy.

Ullanna a Munda: dvě ženy s velice odlišnými sympatiemi k situaci, do níž byly uvrženy.

TŘETÍ ČÁST

Kryptaea

Patnáct

Probuzení

Dák Rubobostes stál zapřený u kormidla a vzdoroval bouři. Vypadal nehybně, přestože Argó se divoce nakláněla do stran, jak se jí přes palubu přelévaly obrovské vlny. Iásón, zahalený pláštěm, kapuci a starostmi, stál u zábradlí, držel lampu a signalizoval řeckým plavidlům, udržoval s nimi kontakt pomocí kódu, který spolu s nimi vymyslel, když jsme vypluli na širé moře. Tairón - vyhnanec právě z toho ostrova, k němuž nás teď naše mořská cesta vedla, visel na zvedající se přídi, promočený čelními vlnami, které naši ubohou loď zaplavovaly, a hledal cestu vodami připomínajícími pohoří. Tairón byl na labyrinty odborník a oceán jižně od Alby, blízko Galie, byl bludištěm složitějším než vyloupené hrobky pod egyptskými pyramidami, které vypadaly jako obrovské bílé krystaly.

Tito tři staří Argonauti se konečně začali probouzet ze sna. Ale i když plnili své povinnosti, stále byli nesdílní; poznávali mě, ale ne lidsky, jako bychom se na sebe dívali jako na odrazy v temném zrcadle. Argó zatím nebyla připravená plně je zbavit mlčenlivosti, kterou na ně uvalila. Jejich hlasy byly jen funkční.

Pozdě odpoledne, v počasí potměšilém bouří, začala jedna z řeckých kupeckých lodí nabírat vodu, silně se naklánět a signalizovat, že má potíže. Pobřeží v šeré dálce bylo vysoké a skalnaté, nebylo vidět žádný přístav nebo zátoku. Plavidla, která ji doprovázela, byla kus před námi. Bouře nás zaskočila, navíc ve špatné části oceánu.

Iásón křikl: „Žádají o pomoc. Abychom na palubu Argó přijali čtyři členy posádky a tolik nákladu, kolik se nám podaří zachránit.“

„Kolik členů má posádka?“ zakřičel Urtha přes hukot moře.

„Prý čtyři, kteří jsou doopravdy důležití!“ odpověděl Iásón. „A čtrnáct párů rukou u vesel.“

Urtha se ke mně pokusil dostat, ale na mokré palubě uklouzl. „Jestli si dost dobře pamatuji, jak to bylo při poslední plavbě, čtyři z těch párů rukou by nás měly vytížit na maximum. Ale kdo to rozhodne, Merline? Kdo je na Argó kapitán?“

„Teď je sotva čas na debaty o postavení, pane Urtho,“ odsekl jsem. Zamračil se, když si uvědomil, že jsem se uchýlil ke zdvořilému oslovení. „Iásón bude kapitán, až to bude chtít Argó. Dřív ne. Prozatím se musíš ujmout velení ty. Souhlasím s tebou. Můžeme zachránit čtyři nebo šest - z veslařů! - a žádný

náklad."

„Souhlasím."

Rubobostes nalehl svou značnou vahou na kormidelní veslo. Bollullos a Caiwain se připravili obchodní plavidlo pevně chytit. Argó se naklonila a cukla sebou směrem ke druhé lodi, odkud nás nervózně pozorovaly čtyři tlusté, mořem bičované obličejce. Každý z těchto mužů měl na záda přivázaný velký ranec.

Bollullos přehodil provazy a čtveřice se pevně chytla jejich konců, skočila do rozbouřeného oceánu a začala ručkovat k nám. Vlny se přes ně přelévaly, ale oni se dál úpěnlivě drželi. Za nimi se na nás z paluby zoufale dívaly promočené obličejce.

Bollullos provazy pustil. Čtyři bílé, křičící tváře rychle zmizely vzadu za lodí.

Připluli jsme ke kupecké lodi nejbližší, jak ještě bylo bezpečné. Loď zaplavená mořem se teď začínala povážlivě naklánět na bok, až hrozilo, že stěžněm udeří do naší lodě. Veslaři přeskočili - kam jinam mohli jít? Vytáhli jsme jich na palubu sedm. Zbytek se potopil se svou lodí, byli staženi pod hladinu s nákladem hlíněných nádob, kůží, koně - toho, kterého jsme jim prodali, chudáka - a švestek v kořeněném víně.

Niiv mě chytila za ruku, když plavidlo mizelo ve vlnách. „Nevím, jací bohové tam dole žijí, ale dnes večer budou mít pořádnou hostinu."

K ránu bouře polevila a my jsme dostihli ostatní kupecké lodě. Divoký oceán nás pocuchal všechny, a tak jsme s prvním světlem zamířili do mělkého přístavu, abychom provedli opravy. Zůstali jsme ještě kus od útesů Iberského poloostrova a našli jsme písečnou zátocinu zakončenou rákosovými mokřady. Byla tady slušná zásoba divokého ptactva, které bylo pomalé a dalo se snadno zastřelit prakem, bohužel však žádná voda a ani stopa po vesnici.

Tři ze sedmi duší, které jsme zachránili, přestoupily zpět na nepočetný konvoj z Řecka. Zbývající čtyři muži zůstali na Argó. Byli rádi, že mohou svými svaly přispět k dobrodružství, které mělo o něco vyšší cíle než směnu fiků za píky.

Pluli jsme dál.

Dvě kupecké lodě nás opustily u Gagesu na iberském pobřeží, zbylé chytily vítr, aby se držely poloostrova až k Héraklovým bránám. Tam se s námi rozloučily i ony; jedna chtěla prohledat numidské zátoky, druhá to vzala přes moře na jihovýchod do Kartága. Zakotvili jsme se svým doprovodem v iberské zátocě u Erradury, malého města, které bylo cítit kamennými nádržemi, v nichž hnily ryby, což je v mnoha zemích vysoce ceněná lahůdka, nás však zásobilo také aromatickým ovocem a konzervovaným masem. Bylo zde i několik Cymbrijců, vynikajících vypravěčů, kteří byli ze svých kmenových území v Albě vyhnáni. Strávili jsme v této vlídné společnosti příjemný den.

Argó pak proplula kolem Baleárských ostrovů a za vydatné pomoci vesel navštívila přístav Massil a močály v deltě Rhony, než zamířila přes širé moře k zaostalému ostrovu Korsu a hrobkami lemovanému přístavu Lystrana s napůl potopenými kostrami lodí a ochránci zahalenými v černém. Právě tady, kam ho kdysi zavedla plavba za rounem, se v Iásonových očích opět plně rozžehlo světlo rozumu, stejně jako Rubobostových, který procitl s obrovským zívnutím, jež bylo vystřídáno - jakmile mě uviděl - širokým úsměvem.

Tairón se pilně dával do pořádku, kontroloval neupravenost svých vousů, prohlížel si solí obalenou kůži na rukou a na nohou. Byl hubený a zhýčkaný, měl však velké schopnosti.

Tušil jsem, že Tairón byl už nějaký čas ve stavu větší bdělosti, ale nedal na sobě nic znát.

Iásón obešel loď a prověřil zásoby, stav vesel a plachty a poškození stěžně. Tázavým pohledem zhodnotil všechny nové Argonauty a zdvořile kývl hlavou. Zdálo se, že Bollullos na něho udělal dojem, možná v něm poznal sílu a odhodlání, dvě užitečné vlastnosti. Vypadalo to, že pětice mladíků ho pobavila, i když samozřejmě poznal Kymona. Hravě se pokusil shodit přes bok Niiv -jí to vůbec zábavné nepřípadlo - načež došel ke mně a zatahal se za zplhlé vousy. Oči mu zářily, široký úsměv, kterým mě zahrnul, odhalil nesporně bílé zuby.

„Máš zanedbanou loď, Merline."

„Zanedbaná nezanedbaná, dopluli jsme s ní na půl cesty na Krétu."

„No tedy!" Iásón se rozhlédl po okolních bílých útesech a potom pochopil, kde jsme. „Korsa! Poznávám to místo. Kotvili jsme tady s rounem, s tou kolchidskou čarodějnicí, a museli jsme odrazit útok

Lysistránců. Strašné bestie; dvěma mým mužům rozmlátili hlavu palicemi, které byly velké jako býčí zadek, a z výběžku po nás házeli balvany. Teď tady po nich není ani památka, díky Hadovi za to. Kdy jsme připluli?"

„Není to dlouho. Byl jsi pohroužený do snu.“

„Ano,“ řekl a střelil vzteklym pohledem po galeonové figurě Mielikki. „Něco se stalo, krátce poté, co jsme naposledy opustili Albu. Argó změnila náladu. Udělala z nás vězně. Ani nevím, kam nás vezla, ale byla tam tma a chlad a my museli veslovat jako šílení. Pak jsme najednou schovali vesla do lodí, skrčili jsme se, a to bylo všechno. Věděl jsem, že spím, ale nedokázal jsem se probudit. Ale teď jsem tady. A Rubo a Tairón taky! To jsme všichni? Co se stalo s ostatními?"

„Víc vás není. Nevím, co se stalo s ostatními. Myslím si, že byli ponecháni svému osudu.“

Iásona odpověď viditelně nepotěšila. „Je třeba položit nějaké otázky. První z nich ale zní: co děláme tady? A proč plujeme zpátky do té strašlivé země?"

Asi jsem pořádně nedával pozor. Trvalo několik chvil, než mi došlo, co řekl. Zpátky do té strašlivé země?

„Kdy jsi tam byl předtím?" zeptal jsem se ho. Ale dřív, než mi mohl odpovědět, loď se dala nenadálým vzdušným hladinám do pohybu. Jako by moře kolem nás stoupalo. Z širokého moře se úžinou do uzavřeného přístavu valila povlnná vlna. Vodní válec se přehnal přes všechno, co mu stálo v cestě, včetně Argó, a narazil plavidlo na rozpadající se kamenné molo. Všem nám to podrazilo nohy.

Vlna opadla stejně rychle, jako přišla. Iáson se znovu postavil, přitiskl si prst na rty (mlč o tom) a odešel pomoci urovnat rozházené nádoby se zásobami.

Tairón se nervózně podíval po Mielikki a pošeptal mi: „Člověk by hádal, že tu vlnu způsobil Poseidón. Že? Ale ne. Vlna vyšla z lodě, poznal jsem to na vodě. Od Argó odešla hlubinná vlna, pak se vrátila a způsobila tu spoušť.“

„Víš to jistě?"

„Tak jistě, jak to jde. Tohle je nešťastná loď.“

Tairónova slova mě vlastně ani nepřekvapila. Později mě ale požádal, aby mě mohl doprovodit na břeh, do úzkého údolí, kde Colcu objevil pramen. Voda z pramenů byla pro Kelty téměř magická, přestože jsme měli dostatečnou zásobu pitné vody z potoků, které do přístavu stékaly. Proto vzal každý z nás dva velké kožené vaky, do nichž jsme chtěli vzít, kolik uneseme, a používání této vody mělo být omezené.

Nevyptával jsem se na to. Tairón se chtěl dostat pryč od srdce Argó.

„Nechala napospas osudu všechny kromě nás tří,“ řekl mi tiše, když jsme odpočívali po chůzi do údolí. Vaky na vodu jsme měli plné, obličej osvěžen z pramene, žaludky nasycené mandlemi a bohatstvím plodů, které jsme si nasbírali cestou. V dálce, za vysokými horami, se zlověstně zvedaly bouřkové mraky, ale tady, směrem na jih k jasnému slunci, jsme cítili klid. Argó byla malá loď v úzkém přístavu, obklopená vraky. Bílý třpyt křídových útesů, které zátoku obklopovaly, působil skoro až přívětivě.

„Vysadila je na břeh v Albě, ty ostatní. Bylo to kruté. Nemají jak se dostat domů. Ale udělala to proto, že už není tou lodí, co bývala. Má v srdci něco shnilého. Nebo se tam něco ukrylo a umírá to, vyvolává to ten rozklad. Vedla nás dlouhou trasou podél severního pobřeží. Neznám zdejší moře dobře, ale Iáson je zná a ptal se: proč jsme nepluli jihem, kolem pobřeží Numidy do Kartága a pak na Sicílii? Bylo by to rychlejší a mnohem bezpečnější.“

Byl jsem si jistý, že odpověď na tuto otázku znám: Argó kopírovala svou trasu z předchozí plavby, kdy se Iásonovi podařilo přepravit ji po souši z horního toku Daanu na řeku Rhonu, která tekla přes Ligurii na jih a ústila do moře nedaleko místa, kde se Massil jednou stane přístavem. A pak do tohoto širokého moře.

Možná Argó chytala ozvěny té slavnější, šťastnější doby. Možná sbírala úlomky svého života, které odhodila v minulých stoletích tak, jak jsem věděl, že to umí, loďky, slabé ozvěny svých raných let, které mohly pod plachtami nebo pomocí vesel odplout do skrytých končin stínů a stínové magie.

Byl čas vrátit se do přístavu. Tairón se sehnul, aby zvedl měchy plné vody na ramena, a vydali jsme se pěšinou k moři. Bylo vidět, jak s tou tíhou zápasí - měl velice drobnou postavu.

„Kdy jsi opustil Krétu?" zeptal jsem se ho. Uvědomil jsem si, že o něm vím velice málo.

Maličko zavrával, jak se zkusil otočit, a pak šel rovně dál. „Před několika lety,“ odpověděl. „Setkali

jsme se na dálném Severu, u zamrzlého jezera. Tam, kde jsi potkal Niiv a přestavěl Argó. Určitě si to pamatuješ."

„Velice živě. Objevil ses z ničeho nic uprostřed té dlouhé zimní noci. Řekl jsi, že jsi nějaký čas bloudil labyrintem. Překvapilo tě, že ses ocitl tak daleko na severu, v takovém chladu."

„Ano. Ztratil jsem se."

„Kdo vládl na Krétě, když jsi odešel?"

Bylo jich mnoho. Řekl mi jedno jméno. Nic neznamenalo. Pak jsem se ho zeptal na velké, pestré paláce, které se stavěly předtím, než ostrov dobyli Řekové. Řekl mi, že jsou z nich zříceniny. Střed ostrova trvale halí mrak. Každé opevněné město teď staví na odív dvojitou sekeru, labrys, která na ostrově platí za symbol moci, ale z bludišť se stala zapovězená místa.

To byl důvod, proč se ztratil. V každé generaci se narodilo několik chlapců, kteří ovládali něco ze starého umu běhání v bludištích. Tato činnost byla pod přísnou kontrolou. Ale pokušení porušit tabu bylo obvykle příliš silné. Chlapci, kteří se pustili do bludiště dřív, než prošli potřebným výcvikem, většinou navždycky zmizeli v zemi. Těch několik, kteří se vrátili, přišlo o rozum. Blábolili nesmysly a byli rychle obětováni, ne však nějakému božstvu, ale divoké ženě známé jako „Krotitelka“.

Tairón byl jeden z těch ztracených.

Moje paměť byla mlhavá; příliš mnoho staletí jsem se učil zapamatovat si každý příběh, ať skutečný nebo bájný, ke kterému jsem se nachomýtl. Ale zdálo se mi, že Tairón není mimo svůj čas jen o několik let, spíš skoro o tisíc.

A Argó ho chtěla mít na palubě. Rozjitrilo to mou zvědavost. Čím víc jsem o Krétě slyšel, tím víc mě zajímal ostrov samotný i to, co se tam v dávné minulosti odehrálo.

Z bílého přístavu jsme pokračovali v cestě na jih, Tyrrhénským mořem a pak úzkou úžinou u Mesny, než jsme se napojili na obchodní cestu přes moře známé jako Ceraunské k vlastnímu Řecku, k jižnímu poloostrovu, který Iásón nazýval Achája. Dávali jsme si při tom pozor na válečné lodě a na víry, jež dokázaly i velké plavidlo stáhnout ke dnu moře v několika okamžicích a které byly u těchto břehů běžné. Nejznámější byla Charybdis.

Plachty jsme zahlédli v dálce pouze jednou, nějakých dvacet, sytě zbarvených a nadouvaných silným větrem. Zaslechli jsme i slabé údery bubnu, jak si lodě mezi sebou signalizovaly. Byly řecké a pluly souběžně s námi, ale díky mořskému oparu a zvětšujícím se vlnám nám brzy zmizely z dohledu. Rubobostes se zapřel do kormidla a upravil náš kurz natolik, aby bylo jisté, že vzdálenost mezi námi a tou nepředvídatelnou flotilou se ještě zvětší.

Rubobostes měl špatnou náladu; byl smutný, truchlil. Od doby, co v ústí Rhony přestal být duchem, jsem s ním skoro nemluvil, ale teď, když ho u kormidla vystřídal Bollullos, mne Dákova silná ruka chytila za rameno a spolu se vzpomínkou na naše předchozí setkání mě uvítal dech páchnoucí z jeho úst rozevřených v širokém úsměvu. „Rád tě zase vidím."

„A já tebe."

„Kam plujeme?" zeptal se.

„Na Krétu."

„A kde to je?"

„Na jihu. Dlouhý, úzký ostrov plný tajemství."

„Proč tam plujeme?"

„Najít odpovědi."

„Tak odpovědi?" Mohutný muž nasadil výraz zasvěceného zamyšlení. Usadili jsme se v nákladovém prostoru a on sáhl pro malý džbán s vínem. „V tom případě doufám, že je najdeme. Momentálně jsem ale tak unavený, že se mi nechce přemýšlet ani o otázkách. A chybí mi Ruvio. Často se mi o něm zdá. Co se stalo s Ruviem? Jsem přesvědčený, že zemřu s jeho jménem na rtech."

Ruvio byl jeho kůň.

„Ruvio si volně pobíhá někde po Albě a oplodňuje všechno, co před ním neuteče."

„To rád slyším," zamumlal Dák a mocně si přihrnul ze džbánu. „Ten kůň a já jsme součástí jednoho života. Věděl jsi to, Merline? Nejenom nerozdělitelní, přestože teď rozloučení jsme, ale součást jedné

bytosti."

„Vím, že jsi ho velice miloval. Byli jste dva ze stejného těsta."

„Byli jsme jeden a tentýž," opravil mě mohutný muž. „Vyšli jsme ze stejného lůna. Řekl jsem ti to? Porodila nás stejná matka."

„To jsem nevěděl," ujistil jsem ho s nepříjemným pocitem, překvapený tím, co mi říká. „A možná uděláš nejlíp, když mi teď řekneš co nejmní."

Ale Dák zavrtěl hlavou. „Jedna matka, dvě děti. Slyšel jsi někdy o kentaurech?"

„O kentaurech? Ano. Kdysi žili v řecké zemi. Ted' jsou mrtví, pobili je Titáni."

„Žijí jinde. Naučili se ukrývat. Nepřehlíželi poučení, které si odnesli z řecké země. Lidský trup a koňské břicho, učenlivá chápavost člověka a hbitá rychlost koně. Měl jsem být kentaur, ale lůno obě mé části rozdělilo. Zřejmě se to stává. A tak jsme se narodili jako bratři, jeden, aby jezdil, a druhý, aby nosil. Tak jsem to slyšel."

„Ty jsi částečně kůň?"

„Ne. Moje koňská část se oddělila. Jak jsem ti právě vysvětlil."

„Ale tvoje matka porodila děťátko a hříbě společně. Obdivuhodná žena."

„Obdivuhodný porod," dodal Rubobostes.

„Přežila ho?"

„Hříběcí matka zemřela. Ruvio byl prý obrovský. Moje kojná matka žila, ale ne dlouho."

Tihle Dákové!

Začal jsem chápat naturalističtější situaci vycházející z vášnivého uctívání koní v Rubobostově klanu. Ženu, která má náčelníkovi porodit dítě, zazdí v jeskyni - v mateřském lůně - s klisnou, která čeká narození hříběte. Dítě a koně pak vychovávají společně; kůň je prvním ořem dítěte a pouto vytrvá, dokud kůň nezemře. Zmínky o ‚kentaurech‘ byly symbolické, byly to vzpomínky na starší mytické časy.

Rubobostovi táhlo na pětadvacet, ale díky své velikosti a bujnému ochlupení vypadal starší. Ruvio byl tedy stejně starý, dokud se neztratil. Byl to úžasný věk. Zdálo se, že Dákové pěstovali zvířata na výdrž.

„Tvé matky je mi líto. Tvé kojné matky."

Rubobostes pokrčil rameny. „Vůbec jsem ji nepoznal," řekl. „Její tvář měl Ruvio vytetovanou na pravém boku. Občas jsem chlupy ostříhal, abych se na tu tvář mohl podívat. Byla z profilu. Vypadala velice silně. To je jediná památka, která mi na ni zbyla. Mrzí mě, že jsem toho koně ztratil."

Byli jsme na širém moři, v nebezpečných vodách. Foukal slabý větřík, a přestože plachta byla vztyčená, měli jsme osm mužů u vesel a lenivě, opatrně jsme veslovali přes moře, do něhož se plně opírala záře zapadajícího slunce. Na východě vystupovaly nějaké ostrovy, ale nebylo to víc než černé šmouhy na obzoru. Talienze stál na přídi a s ním tam byl jeho mladý souputník Colcu. Všiml jsem si, že čím víc se blížíme ke Krétě, tím napjatější jsou svaly ve tváři Mluvčího. Tím nervóznější jsou jeho pohledy. Kymon působil uvolněně, hrál s ostatními kryptoii (k nimž se někdy přidal i Colcu) jednu hru na náhodu za druhou. Ve skutečnosti to nebyly ani tolik hry jako spíš určitý výcvik. Vytvářeli si pravidla mlčenlivosti, zákony utajení, plány na tichou kampaň. Bylo to klukovské, ale svědčilo to o silnějších motivech.

Ale Talienze mě zajímal. Nepromluvíli spolu s Iásonem ani slovo, za celé dlouhé dny plavby. Všichni ostatní se alespoň pozdravili nebo se nabídli, že si rozdělí práci. Ti dva ne.

Ve skutečnosti se Iásón o vyhnanci z Armoriky, který získal ve Vortingorově paláci takovou důležitost, zmínil pouze jednou.

„Co si o něm myslíš, Merline?"

„Je velice uzavřený. Velice tichý. Začíná se ho zmocňovat nervozita."

„Myslím, že se blíží k domovu. Je to jen pocit. Ale má s touto částí světa pevnější vazby než my ostatní. Kromě Tairóna."

„A samozřejmě tebe."

„Mne? Já jsem z Acháje. Z Řecká."

„Ty se vracíš domů?" otázal jsem se rychle a žoldněř se zamračil. Vzpomněl jsem si na jeho dřívější poznámku, jak je ohromený, že plujeme na ten ostrov ‚zpátky‘.

„Ne. Vůbec ne. Domů ne. Ale vrátím se, to nemůžu popřít." Na dlouho se odmlčel. Hleděl na moře a křečovitě svíral zábradlí, přizpůsoboval se pohybům lodě. Pak řekl. „Ale pokud jde o to proč, jak, kdy a všechno ostatní... paměť je pryč. Vzpomínka je ukradená." A pak se na mě ostře podíval, s ironickým pousmáním na rtech. „Přinejmenším je mi odpírána v tuto chvíli. Zaslouhou Argó."

„Máte s Argó společnou minulost, která jde mnohem hlouběji, mnohem blíže, než jsem tušil."

„To máš asi pravdu," byla Iásonova poslední poznámka, než odešel na své veslařské stanoviště, aby pomohl Tairónovi.

Mořský obzor na východě rozčísila sluneční záře. Hejno tmavohlavých racků si vybralo náš stěžeň a zábradlí jako místo, kde se usadí a spustí povyk. Roztahovali křídla, vzlétali, jako by je to nestálo žádnou námahu, a znovu přistávali, přičemž našemu osamělému plavidlu věnovali vřískavou pozornost. Před námi vyrostla z moře tmavá masa hor, které ještě zůstávaly obestřeny nocí, třebaže i ony už začínaly hořet září rána. Nalevo od nás vyháněla pevnina velký výběžek, aby nás objala. A Talienze zakřičel: „Země je tady! Stočte kormidlo k východu, obeplujte ten mys."

Bollullos byl v mžiku u zábradlí a hodil do vody lano pro měření hloubky. „Skály! Rychle se zvedají. Zabrat zpátky!"

Horečná aktivita, zmatek. Argó se nám podařilo zpomalit. (Mohla se zpomalit sama! Byla vrtošivá, když plula s lidmi na palubě.) Jak přibývalo světla, spatřili jsme stín lodi na dně, pohyb mořských tvorů a roztroušené kusy zatopeného zdiva.

Byli jsme na mělčině a nechybělo mnoho, abychom se rozbili o skrytý útes.

Iáson nám svým vystupováním připomínal, jak skvělým kapitánem kdysi byl. Chrlil pokyny na veslaře, sám se chopil kormidla, ale využil i Rubobostovu obrovskou sílu, Talienzeho a Tairóna nechal pátrat ve vodě po nebezpečích, viditelných a neviditelných, otočil nás a odvedl zpátky do bezpečí. Potom nastavil kurz kolem výběžku, v závětrí vysokých útesů, a do bezpečnějšího přístavu pod něčím, co Tairón okamžitě poznal jako jeskyni Akirotiri.

Spustili jsme mořskou kotvu, uložili jsme vesla do lodi a počkali jsme, až se úplně rozední, aby to naši situaci vyjasnilo.

Šestnáct Krotitelka

Z jeskyně nad přístavem sledovala Krotitelka příjezd pomalované lodi a její zvláštní posádky. Couvla do stínů, přitiskla se ke studené kamenné stěně, náhle neklidná, a snažila se vzpomenout si. Vzpomeň si! Lod' jí byla něčím povědomá.

Lod' jí byla něčím velice povědomá.

To není možné. To není možné. Tak dávno... tak dávno...

Lod' jí byla něčím povědomá. Ale ta lod' přece—

Ne! To není možné!

—byla dávno ztracená, dávno pryč. Čas, střídání přílivu s odlivem a otáčení hvězd, slunce a měsíce ji určitě už pohltily, udělaly z jejího trupu útesový vrak, rozežraly mořskou hnilobou její paluby, stěžeň, plachtu i tu odpornou, nenávislnou, rozšklebenou, usměvavou, jak sirény zpívající ochránkyní, s hlavou dívky a s řadry dívky.

Ne!

Ta lod' to nemohla být, ne teď, po tolika otáčkách oblohy. Po tolika vítězstvích.

Přikradla se dopředu, snažila se potlačit svůj strach. Lod' se pohupovala v zátoce mezi kostrami jiných lodí. Příliv se přihnul a opadl, trup se pohyboval na vlnách, nepočetná a zubožená posádka se dívala nahoru, propátrávala skály, růžové prázdné tváře, zvědavé a plné strachu. Byli nejistí, ale nemohli se dočkat, až budou na břehu.

Krotitelka zachytila pach jednoho z nich a znovu se stáhla do stínů.

On ne. Vickýrát ne. To nemůže být on. Při Smě a Révě! Zkroťte tep mého srdce! On ne. Dávno mrtvý. Dávno mrtvý. On ne. On ne.

Znovu oslovila Srnu a Révu, Býka a Labru, ale od těchto starých sil nedostala žádnou odpověď, přestože ležely po celém ostrově a tiše vnímaly, co se děje.

Stáhla se z jeskyně, hbitě proběhla labyrintem, který ústí v bouřkové jeskyni v horách, mezi rozbitými sochami a poházenými bronzky, které sem byly sneseny za časů Tvůrce pro usmíření bouří. Vyhlédla ven přes lesy a pole; zaposlouchala se do zurčení vody, třepetání křídel a šustění popínavých rostlin, jak se rozrůstaly šířeji a dál, navzájem se zachytávaly a tahaly, jak se snažily růst hustěji. Poslouchala včely. Cítila sílu bylin a květín, z nichž se cpaly. Zachvěla se nad tím, jak samotná země pomalu polykala všechno, co bylo shnilé: jako had, který tráví svou kořist.

Znovu prošla podzemím, tentokrát se však vynořila na jižním pobřeží, vysoko na kopci, odkud se jí otevíral výhled na širokou plochu akvamarínu a kde necítila nic než kolébání a dmutí velkého moře.

A znovu zpátky zemí, tentokrát na horní konec tmavého údolí. Tady vždycky tiše vířily bouřkové mraky. Pochmurné údolí se na ni tvářilo výhrůžně, přestože jeho obyvatel už dávno zmizel. Voda, která z toho údolí vytékala, byla ledově studená a kyselá. Stromy, které vyrůstaly ze strmých srázů rokle, byly polámané a zčernalé, vyrůstaly z kamenného dřeva, ze zkamenělých pozůstatků lesa, který tu kdysi rostl. Tvůrcovo údolí.

Ted' to bylo Krotitelčino údolí. Musela o ně svést tvrdý boj. Rychle došla k nedaleké kamenné zřícenině.

Medové dítě bylo stále ve své svatyni. Krotitelka rychle oběhla rozpadající se zdi a nahlédla na ně dovnitř. Srdce se jí maličko zklidnilo. Medové dítě se na ni dívalo. Tady bylo všechno v pořádku. Nikdo s ničím nepohnul. Údolím nikdo neprošel.

Medová holčička se usmívala. Byla tak hezká. Krotitelka jí zamávala a zavolala: „Ted' nemůžu mluvit. Ale brzy přijdu.“

Vklouzla zpátky do jeskyně, prošla labyrintem, jednu skálu uzavřela, druhou otevřela a znovu se ocitla ve skalním ústí s výhledem na severní zátoku.

Loď byla ukotvená, muži se snažili přecházet po balvanech kluzkých řasami a vykládat výstroj. Malá skupinka si prošlapávala cestu jednou ze starých pěšin, oči upřené na kluzký svah, pozornost soustředěnou na bezpečnou chůzi.

Tři další se blížili k široké, nízké jeskyni. Jeden z nich vypadal úskočně, jako by měl bystřejší zrak a byl vychytralejší než ostatní. Vypadal, jak vypadat neměl. Byl mladý, ale přitom ho tížilo stáří. Dělal z něj něco strašného.

Krotitelka se stáhla zpátky do tmy. To bylo špatné. Velice špatné.

Potřebovala přemýšlet. Bylo jen jedno místo, kam se mohla uchýlit, aby si rozmyslela, co dál, a tak jako stříbrný stín sklouzla do podsvětí a studenou jeskyni opustila.

Nechala tam však ozvěnu, ozvěnu svého strachu a překvapení, svých obav a své samoty, ozvěnu neslyšitelnou pro člověka jako Urtha, který mě doprovázel, když jsme do jeskyně vstoupili, ale ozvěnu, která zvonila v hlavě někoho, z koho stáří udělalo „něco strašného“, hlasitěji než jeden z obrovských bronzových tympanů znějících ve svatyni, kde Médeia stahovala kůže a odřezávala maso.

Vypil jsem tu ozvěnu a strávil jsem ji. Neviděl jsem tvář tě ženy, ale její tiché blekotání a neklidné, nervózní poletování byly stejně zřetelné jako malby na stěnách jeskyně.

Sedmnáct

Jestřábův vzlet

Předtím jsme však dlouho stáli na neklidné palubě Argó kus od nábreží, pohupováni vlnami, a prohlíželi si přístav. Tairón byl zmatený.

„Určitě je to přístav v Akirotiri,“ prohlásil, „ale je opuštěný. Je to jeden z velkých ostrovních přístavů. Stačí, když se rozhlédneš, a uvidíš to.“

Místo skutečně působilo bohatým dojmem: uzavřené zvedajícími se útesy, chráněné dvojitou bariérou mořských hrází, s přístavními moly lemovanými změtí budov od rozlehlých skladišť po živými barvami pomalovaná obydlí.

Ty barvy! Svěží zelené, modři všech odstínů, od akvamarínové po levandulovou, růžová a oranžová rdícího se jitra... exotický jas, jenž obklopoval zčeřeně vody, ostře kontrastoval s tísnivou horou, která přístav svírala.

„To je Akiritirská jeskyně," připomněl nám Tairón a ukázal k nízkému, širokému ústí v polovině jednoho ze strmých svahů. „Je to jeskyně, odkud Kronos vystřelil šíp, který zasáhl Dia, když plaval k Řecku. Zeus použil šíp jako stěžeň, svou košili na něj uvázal místo plachty. Na Krétě je víc jeskyní, než si člověk umí představit, a všechny byly vytvořeny k oslavě nebo započetí života. Největší ze všech je Dikté hluboko ve vnitrozemí, kterou je téměř nemožné najít. Zmíněný Zeus tam poprvé přišel na svět, vyhrnul se z lůna vlasatý a chlupatý, ale už s postavou muže."

Běžec labyrinty se nechápavě a neklidně rozhlížel kolem sebe. „Toto místo by nemělo být tak opuštěné. Co se to děje?" mumlal si.

„Tím, že tady budeme sedět, to nezjistíme," ozval se hlasitě za našimi zády Iásón. Vyslechl celý náš rozhovor. „Pojďme zakotvit, udělat na lodi pořádek, najít všechny zásoby, které máme, a jednu nebo dvě skupiny poslat nahoru. Hezké barvy a taky čerstvé vymalování. Opuštěné? Pak to muselo mít nějaký důvod. Já myslím, že najdeme zásoby jídla, když se podíváme pořádně."

V tom panovala všeobecná shoda. Všichni měli hlad, ale pitná voda na příděl byla ještě silnějším popudem pro výpravu na pevninu. Spustili stěžeň a vysunuli vesla na pravoboku. Zručnými, plynulými pohyby vytáhli mořskou kotvu na palubu, Bollullos se postavil ke kormidlu a posádka vplula s Argó do oblé náruče dvojité hráze.

Otočili jsme loď a uvázali jsme ji tak, aby stála proti šírému moři na samotném okraji města. Pokud bychom potřebovali rychle vyplout, bylo to jediné místo, z něhož jsme mohli takový manévr uskutečnit.

Mladíci dostali za úkol plavidlo očistit. Rekové se pustili do oprav lodí, rozpraskaných vesel, potrhane plachty, ale věnovali péči i rozdrásaným, popraskaným rukám těch z nás, kteří jsme přišli k mozolům, když jsme veslovali z Alby k tomuto teplému, nepřívětivému místu.

Iásón se vydal v čele malé skupinky na nejzápadnější okraj útesů, aby obhlédl terén. Já, Urtha a Tairón jsme po strmé pěšině vyšli k jeskyni.

A právě tady, když jsem se krčil pod spleť maleb nakreslených a vyrytých do nerovných stěn, jsem zachytil ozvěnu ženy, která nás celou dobu pozorovala.

Urtha držel pochodeň před sebou a prohlížel si kresby. Ukazovaly letící ptáky a jiná zvířata, natažená, jako by byla vysušená ve větru, ale také zvláštní skicy související s loděmi a plachtami a symboly, které mohly představovat konstrukce a stavby. Stěny jich byly plné, překrývaly se, neměly žádný řád.

„Všechny jsou velice zvláštní," poznamenal trochu zbytečně Urtha. „Nic takového jsem ještě neviděl. Jsou to lidé, ale ne tak docela. Zvířata, ale ne tak docela. Velice zvláštní tváře. Tak nezvyklé, skoro psí, s tak úžasnými očima. A tak dlouhé a úzké. Jako by neměly správné proporce. Ale když se podívám na Rubobosta, víc koně než člověka, měl bych říct, že si nejsem jistý, jestli je něco, co lůno nedokáže."

Pustil se do prolézání hlubší části jeskyně, občas se shýbl a nahlédl do úzké šachty, která od ústí odbíhala. Tairón ho pozoroval od vstupu. Běžec labyrinty byl z něčeho silně rozrušený, ale v odpověď na mou vlídnou otázku zůstal netečný a nehybný. Tušil jsem, že upírá zrak nikoli do stínů, ale do své minulosti.

„Tam dole je tma," řekl Urtha. „Ale vidím nějaký lesk: možná kov nebo ta věc, která potmě září, ten zvláštní kámen. Viděl jsem ho cestou do Delf."

„Fosfor."

„Vypadá to, že chodba se táhne daleko. Ale je úzká. Příliš úzká pro dospělého člověka."

Ozvěna ženské, ale ne úplně lidské bytosti, která zde nedávno pobývala, byla dosud silná. Sledoval jsem ji šachtou a zjistil jsem, že Urtha měl pravdu. Chodba se změnila v pouhý průlez, který se klikatil a rozvětvoval, vytvářel síť, jež se stáčela, zauzlovala se do sebe a kolem sebe, táhla se dál do podzemního šera. Stěny na mne dolehly, dech mi uvízl v plicích a já jsem se začal náhlou panikou dusit.

Přerušil jsem spojení se silnou, ale nepolapitelnou vzpomínkou a vrátil jsem se. Urthu jsem našel, jak klečí, zaklání se, až si sedí na patách, a hořící pochodeň strká před sebe. Stále se snažil nahlédnout do útrob jeskyně.

„Tairón odešel chodbou dolů. Chvilí jsem ho slyšel, ale teď zmizel. Půjdeme za ním?"

Nepovažoval jsem to za dobrý nápad. Tairón byl běžec labyrinty, a pokud se mohl ztratit on - jak se mu to už několikrát stalo - pak i já bych se přestal orientovat, pokud bych si nedal pozor.

Ale byla by pro nás velká ztráta, kdyby se Tairón nevrátil.

* * *

Nemuseli jsme si dělat starosti. Než jsme se s Urthou stačili vrátit do opuštěného přístavu a setkat se s ostatními skupinami, které se vypravily na průzkum bezprostředního okolí zátoky, uviděli jsem Tairóna, jak se svou brašnou v ruce přechází hřeben útesu. Došel na pěšinu a připojil se k nám.

Voda se čerila, vítr od západu před sebou začínal hnát vlny. Soumrak nebyl daleko. Vyměnili jsme si zjištění a postřehy, ale nešlo o nic podstatného, rozhodně nic, co by bylo důležitější než pocit, který se zmocnil mne a Tairóna, když jsme vstoupili do jeskyně, z níž jsme předtím byli pozorováni, ale na Tairónovi bylo vidět, že si něco nechává pro sebe.

Teprve když Urtha začal očima hledat svého syna, zeptal se, co se stalo s kryptoii.

Odpověděl mu Rubobostes. „Odešli nahoru tou úzkou pěšinou, všichni za sebou jako mravenci po větvičce. Vedle je ten holohlavý chlap, Talnize."

Po pěšině, kterou ukazoval, by se dostali přes nejvyšší místo kopce, který na přístav vrhal svůj stín.

„Talienze?"

„Jo, ten. Že prý chce obhlédnout terén. A ti chlapci prý mají bystřejší oči než my."

„Já mu nevěřím," zašeptala mi do ucha Niiv. Svými prsty mi významně svírala ruku. „Nevím, co je zač, ten Mluvčí, nevím, odkud přišel. A nevěřím mu."

Urtha tato tiše vyřčená slova zaslechl a souhlasil s nimi. „V té síni, kde nás přijal Vortingoros, se choval velice podivně. Tvrdil, že je vyhnanec z Armoriky. Odstín jeho kůže se spíš blíží Tairónovu."

„Sám jsem si říkal totéž," poznamenal bývalý Krét'an. „Ale jeho oči jsou zelené a maličko dožluta. To je velice neobvyklá barva pro tuto část světa. Je třeba říct," dodal opatrně běžec labyrinty, „že od okamžiku, kdy jsme se průlivem přiblížili k tomuto ostrovu, vypadal, jako by byl doma."

Porozumět tomu všemu si žádalo nějaký čas, ale Urtha měl v tu chvíli větší starost o svého syna. Poslal Bollullose a Caiwaina, aby vyšplhali stejnou pěšinou nahoru. Oba se ozbrojili a vyrazili.

Z dálky na nás zavolal jeden z Řeků. Dva další vyvalili z jedné budovy tlustý hliněný pithos. Když se dostali k nám a nádobu postavili, prořízli silnou voskovou vrstvu nahoře a odkryli něco, co vypadalo jako ztuhlý žlutý tuk.

Byl to ztvrdlý med.

Několik Argonautů možná vypadalo trochu zklamaně, že poklad není tekutější povahy, ale pravdou bylo, že se jednalo o znamenitý doplněk naší příležitostné stravy. Niiv do nádoby nahlédla a dodala: „Na dně je něco tmavého. Mohlo by to být ovoce."

To by bylo ještě lepší.

Všiml jsem si, že se soustředí způsobem, který je příznačný pro její ukvapené používání magických schopností. Jak nahlédla do nádoby hlouběji, najednou od ní ucukla a rychle se zamračila.

„Je to ovoce?" zeptal jsem se jí.

„Šišky," odpověděla a odešla si sednout na kraj mola, lehce otřesená.

„Jaké šišky?" zeptal se jeden z Řeků.

„Velké," bylo všechno, co mu odpověděla, a Řek najednou pochopil.

Lepší zpráva nás teprve čekala. Hlasitý pozdravný pokřik, který zazněl před soumrakem z vrcholku útesu, nám ohlásil návrat Bollullose a Caiwaina. Doprovázeli je tři mladí kryptoii. Když začali sestupovat po zrádné pěšině, Tairón si všiml, že mohutný muž nese něco na ramenou. Ukázalo se, že je to koza, ještě živá, se svázanými kopyty. Bylo to na pohled skutečně zvláštní zvíře, s rohy neobvykle zatočenými a srstí, která jako by se spíš snažila vyrovnat jasným odstínům květin, než aby nenápadně maskovala pasoucího se tvora.

Kymon a Colcu s touto skupinou nebyli. Objevili se nad Akirotirskou jeskyní v doprovodu Talienzeho. Urthu to zneklidnilo.

Vylétl jsem nahoru k jeskyni, vznášel jsem se před nimi jako kolibřík a pozorně jsem se díval, jak si

navzájem pomáhají slézt po rozeklané skalní stěně na úzký výstupek u ústí samotné jeskyně.

Prozkoumali vnitřek, podivili se kresbám a sešli do přístavu.

Bollullos podal vlastní hlášení.

„Je to kouzelná země. Z vrcholku útesu je vidět údolí, která se táhnou do vnitrozemí, a hornatou oblast v dálce. Některá údolí obestírají mraky, jiná pokrývá hustý les. Ale jsou tam volná prostranství, po kterých pobíhají a pasou se nejrůznější tvorové. Na východě jsem viděl rovinu a širokou řeku. To, co vypadá jako bouřková mračna v dálce, budou určitě další hory. Toto místo je velké, divoké a zahalené.“

„Nasvědčuje něco přítomnosti lidí?“ zeptal se Tairón.

„Těžko říct. V krajině jsou určité obrazce a struktury, které by mohly být pozůstatky budov.“

„Ale nikdo živý?“ zajímal se dál Urtha.

„Jenom kozy a tvorové, kteří jsou zřejmě zvláštností tohoto místa.“

Když dorazil Colcu, potvrdil, co řekli Bollullos a ostatní mladíci, ale dodal: „Budovy jsou tam určitě; připadalo mi to, jako by je pohlcovala země, jsou zpola tady a zpola ve skále. A další věc: v dálce jsem zahlédl kouř.“

Kymon jej doplnil: „V dálce je nějaký pohyb, na jitrní straně země. Blýskání světél, odrazy, zdánlivý pohyb, tak trochu jako by nějací lidé běželi do úkrytu.“

„Tohle určitě není země, ze které jsem odešel,“ řekl mi tajemně Tairón. Pozoroval jsem ho, když tato různá hlášení sledoval, a to, co slyšel, ho viditelně rozrušilo a vyvedlo z míry.

„Je to už dlouho, co jsi ji při svých toulkách bludišti opustil,“ připomněl jsem mu.

„Já vím. Ale tahle změna - přinejmenším to, co o ní víme z náznaků - je velice zvláštní. Skoro jako by to ani nebyl stejný ostrov. Jen jeho forma. Jsem z toho zmatený, ale potřebuji přemýšlet.“

Vzdálil se ode mne; o chvíli později jsem ho uviděl, jak se nalodil na Argó a opatrně se přikradl na zád, pod bohyni. Nějakou dobu tam zůstal, občas něco řekl - byl docela rozohněný, když mluvil - ale většinou se mlčky krčil, možná poslouchal, možná dumal o tomto návratu do své staré země.

Z druhého konce lodi se na něho dívala nehybná dubová figurína Segomose.

Kozu stáhli, vykuchali a natáhli, aby zhruba den visela. Připravili jsme si jídlo z jejích jater, plic a žaludku. Rekové přesně věděli, co dělat, a pokrm to byl znamenitý, i když trochu nasládlý.

Tairón sešel po lávce z Argó a vrátil se mezi nás, ale duchem byl nepřítomný; zádumčivě, mrzutě tam seděl a jeho pozornost často odbíhala k temnému ústí ve stěně nad námi. Náhle se narovnal a zpozorněl, když Urtha sáhl do opasku a vytáhl několik bronzových spirál.

„Tohle jsem našel v jeskyni,“ řekl Urtha. „Krásně zpracované, velice jemné. Na tomto kousku je malá hlava jestřába.“

Byla to opravdu dobrá kovotepecká práce, několik zlomených kousků bronzů, velice pevného; a dva kusy měkčí kovové slitiny, která byla ohebná. Urtha to demonstroval tím, že ji několikrát zkroutil.

„Člověk by čekal, že se zlomí, ale nezlomí se. Je to jako provaz, ale pevnější. Není to jen kov. Je v tom taky zvířecí šlacha. A vidím tenké žilky zlata.“

Ted' Tairón vysypal na zem před nás obsah malého plátěného pytlíku. „Taky jsem něco posbíral,“ řekl. „Tohle se povalovalo hluboko v jeskyni, v úzké chodbě. Myslím, že je někdo roztrhal v hněvu. V tvůrčím hněvu.“

Jeho poklad se podobal Urthovu. Urtha vzal do ruky klubko propletených bronzových drátků. Na konci byla hlava hrdličky. „Vyrobil to pravý mistr řemeslník. Ale co jsou zač?“

„Kousky výstroje,“ řekl tiše Tairón.

„Pro loď?“ zeptal se někdo.

„Pro loď ne.“

„Když ne pro loď, tak pro co?“ zeptal se podrážděně Iásón, kterého začínalo Tairónovo záhadné chování unavovat.

Hubený muž zvedl oči k obloze a k prvnímu třpytu hvězd. „Pro dva chlapce,“ řekl. „A pout, která možná ještě neskončila.“

„Už chápu význam této zvláštní jeskyně,“ prohlásil Tairón a ukázal nahoru na stěnu. „Znal jsem ten

příběh, ale jako všichni mého věku a doby na tomto ostrově jsem si nikdy nebyl jistý, kde se ty poslední události odehrály. Ted' to vím. Toto je jeho nejdlehlší dílna. Měl po ostrově ukryté stovky podobných. A z tohoto přístavu se Tvůrcovi synové vydali na svůj poslední, osudný let. Jeden z nich našel konec života někde na sever od nás, buď v moři, nebo na skalách. Myslím, že toto jsou zkrácené vzpěry a výstroj z jejich dřívějších křídel. Asi nebyly dost pevné.

Vidíte? Na konci každého hlavního drátu vytvaroval hlavy dvou ptáků, kteří symbolizovali jeho syny. Jeho dva ztracené syny."

Niiv Tairónova slova pozorně sledovala, přesto si našla chvilku, aby mi stiskla ruku. „Další ztracení synové? Stává se z toho zvyk. Taky máš v životě nějaké ztracené syny, Merline?"

„Nemám. Buď zticha."

„Myslím, že ti nevěřím," provokovala mě s uličnickým pohledem. „Myslím, že ti ani trochu nevěřím. A ted' už budu zticha."

Právě ted' nám Tairón dovprávěl jeden ze stovek příběhů z jeho domoviny, líčení staré události: jak otec, muž, který měl nadání pro to, čemu říkal ‚mechanismy‘, vytvořil pro své dva syny křídla.

Našel jsem v tom příběhu náznak něčeho, co jsem znal, přestože Tairónův ostrov na mé Stezce neležel. Byl zachován v paměti Reků, byť ve značně změněné podobě. Otec byl samozřejmě Daidalos, v jehož jednom labyrintu Tairón jako mladý běhal a ztratil se, než našel mě, Iásona a Argó.

A zdálo se, že Argó ted' Iásona požádala, aby pověst vyprávěl.

Jestřábův vzlet:

Křídla (řekl nám Tairón) tvořila kombinace labutích a jestřábích křídel zašitých hluboko do těl chlapců, jednou bílých a jednou černých, ošetřených proti vodě voskem, přišitých ke svalům býčími šlachami s bronzovými a zlatými vlákny. Když chlapci ohnuli ramena, křídla se dala do pohybu.

Jejich otec věřil, že mezi drsnou, bouřemi bičovanou pozemskou sférou a neměnnou, třpytivou nebeskou klenbou se nachází svět pro oko neviditelný, zámezí. To, co se měnilo na nebesích, se měnilo tady, a pouze tma bránila tomu, aby ta zem byla vidět. Objevil ji, když studoval hvězdy z jedné ze svých dílen uprostřed bludiště, jež se táhlo vnitřkem kopce, jehož vrcholek byl otevřený.

Jenže jak toho místa dosáhnout? Jak vylétnout tak vysoko a pochopit vše, co by mohlo být vidět. Mechanický pták byl k ničemu. Ale jeho synové měli lehká, atletická těla a dychtili vykonat otcovo dílo. Svým synům, bělokřídlému Ikarovi a černokřídlému Jestřábovi, dal za úkol vylétnout každý den výš. Každý den se vraceli vyčerpaní a vyprávěli, jak se zdálo, že samotný vzduch řídne a je navzdory slunci chladnější. Jak se, navzdory slunci, začínají objevovat hvězdy z klenby, jako by přicházela noc. Jak se zdálo, že jejich oči vidí s křišťálovou ostroší. Střední sféru však nezahlédli.

Daidalos zesílil kovové výztuže v jejich páteři, svaly jim protáhl drátky z krouceného bronzu, opásal je břečťanovými kořínky, zkrátil letky křídel, pomazal jim těla olejem, aby snadněji klouzala éterem. Dal jim masky se zbystrěnými očima a nosem, aby lépe rozlišili, co cítí, a lépe viděli. Vypouštěl je z útesu tyčícího se nad mořem - tohoto útesu - a chlapci slétli, zachytili stoupající termální proud a vystoupali tak vysoko, až zmizeli z očí.

Den za dnem a každý den létali výš.

„Zahlédli jste světla skryté země?" ptal se netrpělivě Daidalos.

„Ne, ale tma byla tak jasná, jak jsme ji ještě neviděli," odpověděl Ikaros.

„Kdyby nás křídla nesla, mohli bychom letět dál věčně," řekl Jestřáb. „Otče, ta klenba je větší než jakákoli země, o jaké by se ti mohlo snít."

Místy křídla zkrátily, přilepili další pera. Přidali výstroj a lanka do svalů, dokonce i začali jíst ptačí stravu, aby byli lehčí, aby se jim udělaly duté kosti.

„Střední sféra žádná, zato klenba hoří hvězdami!"

„Když se podíváš dolů, země je jako jezero, dokonalé jezero, tak modrá, tak bílá jako mísa křišťálové vody. Naše zem v ní pluje jako velká loď položená na bok."

„Vyleťte výš!"

Ten poslední den si Jestřáb šetřil síly, zatímco Ikaros dal vše do toho, aby vzlétl. Jestřáb zůstal pozadu.

Jeho bratr byl malá bílá tečka na tmavnoucí obloze nad ním. Hvězdný třpyt byl už jasnější než široká, bílá křídla druhého letce.

Ted' Jestřáb napřel svou sílu, opustil stoupající teplo a roztáhl každé péro, aby našel řidnoucí vzduch.

Po chvíli spatřil jasně svítící hvězdu. Když přiletěl blíž, uviděl, že je to Ikaros. Byl vyčerpaný, na pokraji zničení, ale mával křídly a hlavu měl užasle zvrácenou vzhůru. Mars se do nich opíral svou září, ostrou a rudou. Oba viděli dlouhé silnice a mohutné pevnosti, jimiž byla nebeská krajina boha války pokrytá. A samotná Luna, směrem k zemi zpola ve stínu, jasně ukázala očím těchto mladých mužů svou tmavou stranu.

„Střední sféra není, je jenom pustina," zašeptal Ikaros téměř posledním dechem. „Jenom pustina!"

Pak se mu křídla zborčila a začal padat.

Vyděšený Jestřáb se spustil střemhlav dolů, aby ho zachytil, a podařilo se mu to, udržel ho nad mraky, ale Ikaros zavolal: „Leť výš! Můj pád nemůžeš zastavit. Se mnou je konec, bratře, ale ty se můžeš dostat výš."

Jestřábovy prsty, ve snaze bratra udržet, mu utrhly křídla. A jak se ho pokusil znovu zachytit, rozpáral mu hrud'. Když se to snažil napravit, rozpáral bratrovi hrdlo.

Ikaros se řítíl k zemi jako kámen. Jestřáb, zdrcený smutkem a vyděšený tím, co udělal, vyrazil vzhůru ke klenbě a vykřikl: „Já uvidím, co pro nás otec vysnil!"

Víckrát už ho nikdo nikdy nespatri. Někteří říkají, že přišel vítr od slunce a pomohl mu překonat pustinu, kde nejsou žádné cesty, kde vzduch je přízračně řídký, kde člověka nevábí žádný duch, kde není průvodce, který by ukázal cestu. S otcovou láskou a bratrovou krví Jestřáb nakonec pronikl mezi hvězdy. Někteří věří, že se skrývá v tom, čemu Řekové říkají Kassiopeia. Když se dobře podíváte, uvidíte tvar křídel.

Tairón odříkal příběh zvláště monotónně, jako by recitoval z paměti nějaké starší vyprávění. Oči měl zaostřené jinam. Ruce se mu lehce třáslly, když dělal teatrální gesta, aby jimi dokreslil popisované události.

Ted' se vrátil do obvyklého stavu a rozhlédl se kolem, jak jeho posluchači zareagují.

Většina z nás byla zmatená a mlčela. Kymon řekl: „Jestli se jeden bratr zabil a druhý ztratil, jak můžeš vědět, co si spolu řekli?"

Tairón se jenom usmál.

„Co byl smysl toho příběhu?" zeptal se Bollullos. „Nevykládej si to špatně, mně se líbil. Byl velice nadpozemský. Ale - jaký měl smysl?"

Rozproudila se dlouhá a zmatená diskuse o smyslu Tairónova příběhu, v níž se probíralo všechno od skutečné povahy ptáků po povahu pustin, od krutosti otců vůči synům po hledání poznání a nutnost obětí. Všechno to byly nesmysly.

„Já vám řeknu, co ten příběh znamená," promluvila znenadání Niiv. Nevšiml jsem si, kdy se postavila. Stála zpola ve stínu, zář ohně dopadala pouze na její založené ruce; a do očí, jasných jako křišťál, když se na mě podívala. „Znamená, že když dva lidé usilují o totéž, měli by společně uspět nebo společně prohrát. Jestřáb mohl letět dál, ale zkusil pomoci Ikarovi, když začal padat. Ikaros Jestřába prosil, aby ho nechal být a zkusil se sám dostat do střední sféry. Obojí byly dobré motivy. Ale Ikaros se rozlámal na skalách a Jestřáb se ztratil na nebeské klenbě. Ničeho se nedosáhlo. Kdyby byl Jestřáb Ikarovi pomohl, kdyby jeden pták pomohl druhému vrátit se bezpečně na zem! Kdyby byli letěli společně! Pak by žili oba a mohli by to zkusit jindy."

Urtha do mě dloubl, tiše se zasmál a pošeptal mi: „Nejsem si jistý, ale myslím, že mluví o tobě. Zanedbáváš ji."

Spor umlkl. Všechny oči se obrátily k Tairónovi.

„Odvyprávěl jsem vám ten příběh, protože mě o to požádala Argó," řekl tiše. „Jestli má nějaký smysl, musí ho teprve někdo najít. Ale jestli Niiv rozumím správně, dostala se nejbliž. Na tomto ostrově došlo ke sváru mezi dvěma intelektu, které vidí svět různým způsobem. Argó mě požádala, abych ten příběh

vyprávěl. Určitě k tomu měla důvod.

A mimochodem," podíval se na mě. „Požádala, abys za ní přišel. Myslím, že chce, abychom pluli kolem severního pobřeží a našli Ak-Gnossos."

„Staré město?"

„Vede nás do srdce ostrova. Nevím proč. Ale myslím si, že bychom se měli jejími pokyny řídit."

Osmnáct

Bludiště ozvěn

Nalodil jsem se na Argó a slezl jsem do přídě, k prahu Duše lodi. Čekal jsem, že mě Argó pustí dovnitř, ale poslala mě zpět.

Mielikki pošeptala: „Ještě ne. Momentálně s tebou nechce mluvit. Ale mám ti vyřídit, že máte plout na východ, k Býčímu paláci. Je tam skrytá řeka, která vás dovede do hloubi ostrova, k městu nedaleko Síně disků. Žádá, abys v tuto chvíli příliš nevyzvídal. Je to pro ni těžké."

Oznámil jsem to Iásonovi a Tairónovi. Tairón nám vysvětlil, že Býčí palác je slavný svým labyrintem a nachází se v srdci Ak-Gnossu, města obehnaného vysokými hradbami. Po krátké diskusi bylo rozhodnuto, že ve skutečnosti není jiná možnost než poslechnout Argó, přestože její pokyny neobsahují žádné objasnění. Dorazili jsme sem ve zmatku, dopluli jsme sem bez vysvětlení, z rozmaru staré a krásné lodě, dřeli jsme u vesel z bolestivých vzpomínek, které teprve čekají na vyjevení.

Nachystali jsme loď, obři pithos s medem jsme vzali s sebou, vesly jsme se vyvezli z barevného přístavu, chytili jsme do plachet vítr a vypluli jsme podél severního pobřeží k legendárnímu a labyrintovitému paláci v Ak-Gnossu.

Drželi jsme se tak blízko útesů, jak to bylo bezpečné. Tairón na nich neustále visel zrakem, zatímco jsme kormidlovali neklidnými vodami. Rubobostes byl u zádového vesla a Bollullos udával bubnem rytmus, když jsme byli nuceni veslovat. Pobřeží tu bylo nebezpečně skalnaté a vracející se příboj narážel do lodi, dunivě ji rozechvíval a rozhoupával ji. Útesy byly strmé, převísle, porostlé sukovitou vegetací. Občas se v nich zaleskl výchoz nějakých krystalů nebo vodopád potoka odvádějícího vodu z hor, jež jsme neviděli.

Útesy se nikdy úplně nevytratily, ale místy o něco ustoupily a ponechaly prostor strmým plážím a úzkým ústím rozšiřujících se údolí, za nimiž bylo možno v dálce spatřit kopce zahalené v mracích. Jasně barvy a nezřetelný pohyb v těch mlžných oblastech prozrazovaly vesnice a malé přístavy, ale všude vládlo ticho. Byla to krajina, která dusila život.

O den později jsme dorazili k bezútěšnějšímu, pobořenému přístavu, který střežil řeku vedoucí k Býčímu paláci.

Kdysi probouzela říční cesta od moře k velkému paláci bázeň. Břehy lemovaly obrovské sochy, hrobky a chrámy zdejších králů a jejich mocných manželek zářily bíle a zlatě. Strážní stanoviště, obchodní stanice, rozlehlé kovárny a koželužny se mísily se zábavními zahradami a lákavými vůněmi medových pastí, kde hrála hudba a zvuky veselí zněly znaveným plavcům jako rajská hudba.

Nejimpozantnější byli čtyři obrovští býci, kteří kdysi stáli rozkročení nad řekou, jeden z bronzu, jeden z obsidiánu, jeden vytesaný z cedrového dřeva a jeden z blyštivého mramoru. Mohutné hlavy měli skloněné, rohy ve vodorovné poloze, a důmyslný mechanismus v každé hlavě způsoboval, že obrovský jazyk pomalu jezdil nahoru a dolů do vody, takže každá loď, která do Ak-Gnossu plula, musela přizpůsobit tempo záběrů, aby se těmto nebezpečným rytům vyhnula.

Tairón si vzpomínal, že to byla součást býčí hry, patřilo to k soukromým žertíkům pánů moře a králů, kterým po generace patřil povrch země a žili většinou v míru se dvěma základními silami, jež spolu vedly válku o ovládnutí hlubších oblastí ostrova.

Tairón byl v té slavné době dítě a vzpomínka teď byla ozvěnou; nyní, když se Argó pohybovala proti proudu křišťálových vod, mezi zpustlými a vytrácějícími se budovami z té doby, se však na ty žalostné pozůstatky zahleděl.

Z mostu z obsidiánového býka se dochovaly pouze zahnuté rohy smutně se zvedající z řeky. Projeli

jsme mezi nimi, aniž nás něco vyrušilo. Osud dřevěného býka naznačovala spálená hromada na západním břehu. Mramorové dobytče se dalo poznat jen podle očí, neboť rohy se odlomily a kdysi hrozné rysy vyhladily a vytvarovaly vítr a déšť.

Bronzový býk se topil, čenich měl nad vodou, zezelenalý korozi, mohutné kopyto sahalo na jeden z břehů, pokřivený roh byl zaražený do stromů na druhé straně. Když jsme sochu přejížděli, Argó škrábla kýlem o mrtvý kov. Byl to výkřik, ozvěna, zoufalá výčitka paměti. V tom okamžiku jsme spatřili palác a užasli jsme.

Zem jej vtahovala do sebe, brala si vytvarovanou hlinu zpět, tak jako si brala zpět celý svět vytvořený lidmi. Vysoké zdi se nakláněly k jihu, zpola pohlcené, základy nedaleko nás to rvalo ze země. Dál od nás byly už budovy, síně, nádvoří a strážní věže ovinuté náručí hlíny a kamení. Z nahnutých zdí vyrůstaly stromy všech možných druhů, jejich větve se zachytávaly každého výklenku a pukliny a pomáhaly stáhnout obrovskou královskou rezidenci zpět do lůna přírody.

Nad tichou stavbou se shlukovala a kroužila hejna ptáků. Jas slunce se odrážel od pomalovaných stěn, jako by žravá země měla radost, že může tyto zářivé odstíny, tyto květinové barvy, nechat nedotčené, zatímco had polyká svou kořist.

Ak-Gnossos byl obrovský a široký, ale ústa ostrova byla širší. Sotva Argó zakotvila a Argonauti vyskákali na břeh, aby prozkoumali chodby a komnaty propadajícího se paláce, zem se nám zachvěla pod nohama a z výšky se začaly sypat kameny; došlo na další polykání; v hltavém okamžiku mezi dlouhými, klidnými obdobími dýchání byla kořist tažena hlouběji.

Po strmé, stupňovité rampě jsem sestoupil do šera místnosti, která byla hluboko vždycky a nyní byla ještě hlouběji v zemi. Důmyslná konstrukce budovy umožňovala, aby kužely světla vykreslovaly detaily na stěnách, malé kaluže světla v jinak naprosté tmě. Všude byly labrysy, dvojité sekery, některé vytesané do stěny, některé vyrobené z kamene, několik z bronzu podléhajícího zkáze. V těchto chodbách a prázdných místnostech byli vymalováni mořští tvorové všech možných tvarů a z profilu vyvedené hlavy mladíků a dívek sledovaných bdělými očima pozemních tvorů, jejichž rysy byly neúplné. Chvillemi jsem zaslechl volání, jak si další Argonauti oznamovali své objevy, užasle vykřikovali. Jejich hlasy se nesly tmavými chodbami, rozléhaly se světelnými šachtami.

Pach zatuchlých kamenů náhle vystřídala ostrá vůně moře. Byli jsme daleko ve vnitrozemí, ale slaný vzduch byl nezaměnitelný, stejně jako zvuk příboje narážejícího na pláž. Ten zvuk mne rozrušil. Začal jsem chápat povahu Ak-Gnossu a pospíšil jsem si ke skrytému moři.

Při tom jsem si uvědomil, že přede mnou někdo běží.

Cestu na pláž přehrazovala masivní brána, jejíž středový sloup tvořila nesmírně vysoká a široká dvojitá sekera. Čepele se stáčely k podlaze, čímž vznikl dvojitý průchod za přístřešené okraje. Topor byl strom, mnohokrát obtočený kolem svého jádra. V matném bronzu čepelí jsem viděl útvary z noční oblohy, podrobně zaznamenané hvězdy a souhvězdí, nyní zašlé, ztrácející se v zeleni.

Prošel jsem bránou. Oceán se dmul proti pustému, kamenitému pobřeží, kde mramorové sochy stály nakřivo, nebo už spadly. Třičtvrtěnní měsíc jasně svítil do noci, všude byly měsíční stíny.

„Kde jsi?“ zavolal jsem.

„Tady jsem,“ odpověděla Niiv, vyklouzla zpoza sochy, téměř neviditelná až na její bledé rysy.

Přibližovala se nejdřív opatrně, pak přicupitala ke mně a objala mě.

Vzrušením nemohla popadnout dech.

„Toto místo neexistuje,“ řekla hlasem plným pochopení. „Je to iluze.“

„Svým způsobem. Ano. Ale jak to víš? Co jsi dělala?“ Cítil jsem, jak se mi zrychluje tep.

„Podívala jsem se. Na tom přece není nic špatného, ne? Nedívala jsem se na tebe.“

„Ty hloupá huso!“ Znovu jsem ji chytil a natočil jsem jí hlavu do měsíčního svitu. Její tvář změkčovalo stříbrné světlo, ale vlasy se leskly šedě. Zestárla. Promrhala svůj drahocenný život na to, aby zjistila pravdu, kterou, jak měla vědět, už budu mít rozluštěnou.

„Neplýtej tím, co máš!“ napomenul jsem ji posté. Byla to milenka k vzteku!

Rozhořčeně se odtáhla. „Když zemřel můj otec, na severu, ve sněhu, chladu, sám, opuštěný svými duchy, odkázal mi svou magii. Chtěl, abych ji používala, Merline. Proč jinak by mi ji nechával?“

Udělala to už mnohokrát předtím. Skoro jsem se pro ni rozplakal. Bylo tak zbytečné, aby mrhala

životem jednoduše proto, že měla talent pro Jiný svět a pro vidiny.

„Jsi o půl roku starší, Niiv. Kvůli tomu, na co ses podívala."

„Já nic takového necítím," namítla.

„Půl roku, kdy s tebou nebudu." Připočtený ke všem ostatním ztraceným dnům a měsícům.

„Nesmysl. Budeš mě mít až do konce."

„Proč jsi tak tvrdohlavá?"

„Proč jsi ty tak nevděčný?"

Přivinul jsem ji k sobě. Ještě stále ji stravovala radost z toho, jak pronikla hrází neskutečna.

„Co myslíš, že se tady stalo?" zeptala se po chvíli. Použil jsem špetku svých schopností, abych se dostal k podrobnostem, ale stačilo málo. My jsme sice veslovali, ale kurz určovala Argó. Přivezla nás sem záměrně. Nepochybně čekala, až se vynoří z tohoto podzemního snu o moři. Byl jsem si už jistý, že Argó je připravená odvést nás tam, kde tragédie začala. Brala nás na výlet do své minulosti, a dokud budeme v náručí ostrova, čas bude plynout jinak. Niiv jsem ale řekl toto:

„Slíbíš mi, že si odpustíš další ‚nahlížení‘ dokud tě o ně nepožádám? Není to nutné. Až budu potřebovat tvou pomoc, vždycky si o ni řeknu."

„To říkáš pořád," našpulila ústa. „Ale nikdy to neuděláš." „To není pravda. Požádal jsem tě o pomoc mnohokrát." „Ale při ničem vážném. Nevyužíváš mě, neučíš mě." Tak to skončí vždycky: uč mě, dovol mi dotknout se ‚kouzla‘, které máš vyryté do kostí. „Když můj otec zemřel, nezanechal mi svého ducha jen proto, abych s ním žila a pak s ním zemřela. Předpokládal, že budu praktická."

„Jenže ti to nedává sílu, Niiv. Příliš tě to ničí, obzvlášť když tou schopností plýtváš. Jednou ses podívala do mé budoucnosti, vzpomínáš? Poznám ty vrásky kolem tvých očí; můžu tě štípnout na ruce, kde máš změkklou kůži - to všechno jsou výsledky té hlouposti. Nikdy by mě nenapadlo, že tě budu tolik milovat.

„Tolik milovat? Cha! Pořád mě od sebe odháníš." To nebyla pravda. A ona to v hloubi srdce věděla, proto jsem jí to nevyvracel. Ale uvažoval jsem, nakolik asi chápe hlodavou bolest, kterou cítím, bolest, která sílí. V měsíčním světle byla mladá, byla okouzující, toužil jsem se s ní pomilovat, hned, na místě. To jsem na ženách vždycky obdivoval, tyto chvíle hněvu a chvíle radosti, které přijdou po něm, nerušené okolním světem; a hlavně by do našeho malého příbytku nesměl bez ohlášení vpadnout Urtha, s hlasitým omlouváním z něj vycouvat a venku začít žertovat se svými uthiiny, jak čekal, až se objevím a ze vzteku mu nadělám puchýře v uších.

No ano, nosil jsem Niiv v srdci. Nebyla první - první byla Médeia, třebaže má paměť byla zastřena - a nebude poslední. Ale z žen, které jsem poznal, byla jediná, od níž jsem si chtěl zachovat odstup, protože bych nesnesl představu, že o ni přijdu.

Prstem mi osušila oči a zvědavě se podívala na to, co se na něm leskne. „Podívejme. Z muže krvácí slaná láska." Rychle si prst olízla. „Kouzlo," rýpla si do mě. „I ve tvých slzách musí být kouzlo, takže ti poděkuji za svou denní hostinu. Tady je můj příspěvek."

Natáhla se a políbila mě. Pak mě s udivující silou odtáhla na studenou pláž, blízko k nočnímu příboji. Její ruce byly jako rarášci, její prsty jako ostré trny jejich zbraní. Krvácel jsem pod jejím milujícím dotekem. Našla způsob, jak naše těla přitisknout k sobě ve stanu našeho oblečení.

Slyšel jsem, jak mě volá Urtha a taky Iásón. Ale namáhavý dech Niiv byl balzámem na ty nechtěné a pátravé výkřiky shora, z chodeb a komnat pohlčeného paláce.

Jak jsme tam klidně leželi, pohroužení do polospánku, noci se najednou rozšířila vůně medu. Přes pláž se někdo mihl a nakoukl na nás. Žena, pomíjivá a přízračná, naklonila hlavu hned na jednu stranu a hned zase na druhou, přejela nám nehmotnými prsty po tváři a pak, když jsme se oba pohnuli, abychom se lépe podívali, zmizela jako nenadálý vítr.

Niiv se lehce zachvěla. „Kdo to byl?" zeptala se.

„Nevím. Ale pozorovala nás, když jsme připluli do přístavu."

„Iluzorního přístavu," zdůraznila Niiv. „Že by iluze v iluzi?"

„Nemyslím."

„Tak proč se nepodíváš? Já nesmím! Jsem pak moc slabá a stará," vysmívala se mi.

„Mlč."

„Měl by ses podívat!"

Pozoroval jsem stíny, ale přízrak zmizel. Pachová stopa vedla do pukliny ve skalách na pobřeží a já jsem vytušil, že z toho malého vstupu se jistě odvíjí klikatý labyrint.

„Tu vůni znám, ale nedokážu si ji zařadit."

„Med."

„No ovšem. Med. Jako vůně z té nádoby, ale sladší; nádoby s těmi... věcmi na dně."

„Hlavami. Ty víš, že to byly hlavy."

„Čtyři!" Zachvěla se a pak ke mně zvedla oči. „Proč by někdo nakládal hlavy do medu?"

„Děle pak vydrží. Jestli chceš, naložím si tě do medu celou, až budeš mrtvá; o každém novu tě vytáhnu a olížu si tě. Med taky zachovává tělo pružné."

Takové dobírání se jí nelíbilo. Zadívala se na rozjasňující se moře. Nadcházelo svítání, hvězdy bledly. Nové světlo ukázalo na její tváři nečekanou bolest. „Až odejdu, chtěla bych se vrátit domů," řekla.

Podívala se na mě, náhle smutná. „Domů, kde leží můj otec. Ty to zařídíš... Že?"

„To ještě hned tak nebude."

„Ale stane se to." Skrčeně si sedla a hodila oblázek do pěnicího mořského příboje na pláži. „A ty jsi to řekl sám: plýtvám časem, jako by to byla voda ze studny. Až odejdu, chci sedět vedle svého otce a jeho otce ve Studené jeskyni v Tapiole. Jako šamanka na to mám právo. Nedopusť, aby tomu někdo zabránil jen proto, že jsem žena."

Objal jsem ji. „Se mnou se nikdo přít nebude. A zatím budu plýtvat za nás za oba. Ty musíš jednoduše odolávat pokušení, abys ukázala, jak jsi silná."

Okamžik smutku pominul. Jas jitra se začal rozlévat. Niiv zavětrila. Vůně medu zmizela. Teď bylo cítit hlavně mužský pot. Rozhlédli jsme se a uviděli jsme Urhu, Iásona a Rubobosta, jak stojí za námi a všichni mají na tváři úsměv od ucha k uchu.

„Nevšímej si nás," řekl Urtha. „Ale až budeš oblečený, mohl bys nám vysvětlit, co se děje."

Díky přízračnému setkání s medovou vílou a nečekanému okamžiku úvah o smrti jsme úplně zapomněli, že sedíme u vody, jsme nazí a v přibývajícím světle cítíme chlad. Jestli to Niiv trápilo, nedala to na sobě znát. Vstala a protáhla se. Nádherná, štíhlá a bledá jako měsíc, až na tmavé vlasy splývající kolem obličeje a ramen. Pak se otočila a vstoupila do studené vody. Zachvěla se, když jí voda dosáhla výš. Potom se shýbla, aby si osvěžila kůži.

„Doufám, že je to bezpečné," zavolala na čtyři své obdivovatele, než se vrhla do vln.

Já taky, pomyslel jsem si, ale ona plavala jistě a po chvíli vyšla na břeh. Tou dobou už většina ostatních Argonautů prozkoumala zvláštní palác, proklouzla jím a našla pláž s pohřbeným mořem.

„Už zase mluvíš v hádankách!" zaprotestoval Urtha, když jsem se při pokusu vysvětlit, jak chápu naši situaci, nakrátko odmlčel, abych se nadechl. „Hádanky! To je potřetí a počtvrté. Nevykládej si to špatně, jsem rád, že tady jsi, jsem rád, že mám tvé vědomosti..." poklepal mi střípkou svého jídelního nože na rameno. Zatímco jsem hovořil netrpělivě jím bodal do kamenité pláže. „Ale nic z toho, co říkáš, nedává smysl. Oolerinmani? Hloubení? Ozvěnové země? Rozumí těm žvástům někdo?"

Bollullos a Rubobostes pokrčili rameny a zavrtěli hlavou. Niiv se tiše zasmála. „Já."

„To se dá od tebe čekat," zabručel Urtha.

„Já mám představu," potvrdil Tairón. Urtha znovu zamumlal: „To se od tebe dá čekat."

Tairón poslouchal pozorně a na obličeji měl vzácné pousmání. Vpíjel se do mě svýma tmavýma očima, jak vstřebával má slova. Kousek za ním poslouchal stejně zaujatě Talienze.

Mladí kryptoi hráli v nepřírozeném světle nepřírozeného svítání plážové hry. Byla to nějaká honěná se spoustou jinošských skoků a salt. Připomnělo mi to skákání přes býka, kterým byli slavní v Řecku a na Krétě. A viděl jsem podobné skákání v hostinci Obrovského daru, třebaže v tom případě toho býka pekli.

Chyběli nám dva Řekové a Caiwain Vyhnanec, ponechaní v přístavu s Argó.

„Omlouvám se, Merline. Pokračuj, prosím."

Urthův výbuch otevřel stavidla jeho silicím pocitům zklamání. Moje slova pro něho byla stejně cizí jako samotný ostrov. Vypadal rozpačitě, ale jeho zájem znovu ožil. Začal zase bodat nožem do pláže, když jsem se však na něho na chvíli ostře podíval, přestal a schoval malý nůž do pouzdra.

S pláštěm ovinutým kolem těla dřepěl na jednom kolenu, stejně jako Bollullos. Ostatní buď seděli na bobku, nebo leželi opření o lokty, jako by se vystavovali slunci, které - i když na vzdáleném horizontu bylo - nevydávalo vůbec žádné teplo.

Existují části světa - a je jich mnoho - kde má země ozvěny. Mohou to být údolí, malé ostrovy, nížiny, lesy nebo hory. Tyto ozvěnové země - použil jsem výraz ozvěnné, který jsem zaslechl od vypravěče jménem Homér - se nacházely pod zemí, jak ji bylo možno cítit. Co bylo důležité, nejednalo se o Jiné světy, Země duchů ani podobná místa, kam by Mrtví mohli putovat, aby našli klid nebo znovuzrození.

Byly to jednoduše ozvěny. A nevznikly všechny v době, kdy vznikl svět, i když se mělo za to, že deset ano. Za stvořením většiny z nich byla muka, sny nebo zásahy podobných bytostí, jako jsem byl já.

Řečeno bez obalu, byly to pozůstatky hry, zbytky po procvičování kouzel, čarování, magie a manipulace. Jakmile jednou vznikly, bylo velice těžké se jich zbavit. Žily dál. Jako ozvěna, která slábne, ale nikdy se nevytratí úplně, stejně neodbytná jako vzpomínka.

A v takové ozvěně jsme byli.

V dobách mého dlouhého dětství střežili tyto zahozené ozvěnové říše „oolerinmani“, kteří celý život drželi hlídku u vstupů do těchto falešných zemí a bránili bezděčnému zatoulání do neexistence. Později se tyto vstupy staly poutními místy a střežení toho, čemu se nyní říkalo „hloubení“ - poměrně často jako zdroj věšteb - přešlo do mocnější formy správy: kněží, kněžek a těch, kteří mohli z atraktivity takových situací těžit.

I nešťastné Delfy, ta zbídačená díra ve skalách, z jejichž chrámů pokradly různé národy veškeré bohatství, a kterou zneužívali ziskuchtivci maskovaní za věstce, byla téměř jistě pozůstatkem takového hloubení.

S oblibou jsem jim říkal „spodní cesty“. Měl jsem z nich strach. Byly nepředvídatelné, protože byly v podstatě výtvorem nepředvídatelných myslí. Zpravidla mladých, ale někdy šílených. Jednou, někdy v budoucnu, vyjdou při jejich vytěžování na povrch tajemství. Ale já jsem se o takové podniky nikdy zvlášť nezajímal.

Ale teď jsem zájem měl, protože Iásón a jeho společníci nejenom mlčky seděli uprostřed takové „spodní cesty“, navíc z ní čišelo záměrné vytvoření.

Tairón se zmínil o „Dílnách“. Ostrov byl Tvůrcovými dílnami prošpikovaný. Bylo možné, že jsou to vstupy do největší ozvěnné země, jakou jsem si uměl představit - ozvěny celé Kréty? Krčili jsme se na pláži, která byla jedním z těchto vstupů, a to pořádným: labyrintovitým ak-gnosským palácem? Byla to zajímavá představa. Jestli jsem se ve svém pocitu nemýlil, kdo přesně toto místo stvořil? Kdo udělal z tohoto dlouhého, štíhlého ostrova bludiště ozvěn? A jestli toto všechno byla ozvěna - kde byl opravdový ostrov?

V noci navštívil Niiv a mne med. Medová vůně, medové kouzlo, mocná přítomnost něčeho, co s největší jistotou nebyl vynález Tvůrce. Byla ona tím zmučeným snílkem, jenž stvořil ten hltavý sen?

Mluvil jsem nesouvisle dál, nechal jsem myšlenky valit se jednu přes druhou, nedbal jsem výhrůžného zamračení neznalých, ale vnímal jsem Tairónův záblesk v očích, Talienzeho úsměv.

„V některém bodě,“ zakončil jsem svou řeč, „v některém okamžiku naší cesty z Alby do přístavu v Akrotiri jsme přešli ze známého světa do ozvěny světa, kterou teď máme kolem sebe.“

„Na Korse!“ vykřikl Tairón. „Poznal jsem, že tam je něco špatného. Stalo se to tam, to vím jistě. Vzpomínáte si na ten zvláštní příliv? Jak se moře vzedmulo, jak Argó narazila na stěnu přístaviště? To byl ten okamžik! A nit té změny jsme nesnovali ty ani já, Merline.“

„Samotná Argó,“ dořekl jsem za něho. Tenhle Krétan byl chytrý.

„Samotná Argó,“ přisvědčil Tairón.

„My o vlku... a vlk tady,“ řekl tiše Iásón, vstal a ukázal do vycházejícího slunce. „Je to ona?“

Všiml jsem si, že v jeho očích je zvláštní pohled, výraz, v němž byly spíš obavy než radost. Sledoval to, co považoval za svou loď, malou siluetu v třpytu moře, ale byl teď neklidný.

Niiv zašeptala: „Podívej se na toho mizeru, svého divokého přítele. No ne.“

„Co vidíš?“ zeptal jsem se jí. „Myslím svýma očima a intuicí. Nic jiného.“

„Totéž co ty. On má strach. A neví proč. To je ten okamžik!“ Chytila mě za ruku. Její hlas byl měkký, záludný. „Už brzy uslyšíme pleskání, jak se slípky ženou domů na hrad. To by mělo být dobré.“

Odstrčil jsem ji od sebe. Byla pobouřená, třeštila oči, ruce měla v bok v té nejočividnější póze; okamžik nato byla jako vyměněná a dělala, že není rozrušená.

Nevšímal jsem si jí. Jediné, pro co jsem měl oči, byl Iásón. Viděl jsem elementály v mnoha podobách, ale ti, kteří mu teď zatemňovali mysl, byli jako bahenní hmyz, co se za soumraku hemží stejně kolem lidí jako kolem dobytka. Vztek a vzpomínky, strach a oheň, to vše se formovalo v tom nadpozemském miazmatu, minulost byla vytahována z muže, který ji dávno považoval za pohřbenou.

To, co se blížilo k pláži, nebyla loď, ale vlna. Čelní vlna rostla výš, valila se jako kaskáda stříbrné pěny od příde, která pomalu vyjížděla nad vodu.

Argó se vynořila jako leviatan, prorazila si cestu z mořských řas a pozorovala nás svýma namalovanými očima, když kýlem našla zem, přidí vyjela na oblázkový břeh a nás svým nenadálým, šokujícím příjezdem rozehnala.

Z trupu jí prýštily vztek a lítost, stejně silné a hmatatelné jako voda, která jí crčela z paluby. Iásón postoupil dopředu. Hrubě mě odstrčil stranou. Volala si ho k sobě. Troufl jsem si na okamžik odposlouchávat a zachytil jsem rezavý, chraptavý hlas lodi, kterým si ho smutně žádala na palubu. My ostatní jsme se přibližovat neměli. Iásón samotný vstoupil na Argó a přešel do Duše lodi.

Objevil se o chvíli později, popelavý a ztrhaný, velice rozladěný. Zavolal: „Ostatní jsou tady. Mokří, ale živí. Je čas vyplout. Odrazit tuhle smradlavou starou kocábku od břehu.“

Udělali jsme, co se po nás chtělo, a s pomocí hrubé síly a provazů, které se nám podařilo najít, jsme odtáhli loď zpátky na moře. Jakmile jsme byli všichni na palubě, Argó se natočila přidí doprostřed prázdna a zachytila proud, který cítila pouze ona. Překonala moře a nakonec vplula do koryta řeky.

Znovu jsme vystrčili vesla ven, zaměstnali jsme hřbety a vyvezli jsme loď z podsvětí do středu ostrova.

Devatenáct

Efemera

O něco později jsme se vynořili z šera, jako by to byl sen, a najednou jsme zjistili, že máme kolem sebe hory. Slunce jasně svítilo. Barevné světlo se prostíralo do dáli po obou stranách řeky. Ve vzduchu nebyla jenom příjemná vůně a občasný kyselý závan zpracovávaných kůží, ale i zvuky. Zvuky života. Hluk hemžení a pronikavé, zvědavé výkřiky nevelkého davu, který se shromáždil a s pobaveným zmatkem sledoval, jak naše loď, naše Argó, naráží a strká do mola, zatímco Rubobostes a řečí mořeplavci se snaží najít uvazovací lana, jimiž by starou loď znehybnili.

„To už je mnohem lepší,“ řekl souhlasně Urtha, když se rozhlédl. „Konečně civilizované město! Místo, které dokážu pochopit.“

Bylo to skutečně nádherné místo. Kolem nás proplouvaly bárky s vysokými palubami, jejichž posádky se po nás zvědavě dívaly; menší čluny poháněla vesla nikoli podle úderů bubnu, ale podle rytmického trubení na malé bronzové trubky. Na molech byly uloženy velké nádoby s úzkým hrdlem. Vozy tažené voly převážely bedny s ovocem. Tmavosrsté kozy mečely, jak byly sháněny do ohrad; dál od přístavu, někde za purpurovými domy, se konala nějaká slavnost. Rámus tamburín přerušovaly prudké rány do bubnu doprovázené kvílením trubek. Chvillemi se ozval jásot. Chvillemi vzdychání. Občas nějaký ten výkřik.

Okolní kopce jiskřily světlem. Když jsme se podívali pozorně, rozeznali jsme průvody dětí, které měly všechny na sobě bílé tuniky a nesly malé odrazivé štíty. Proplétaly se pěšinami, výš a výš k obloze.

„Kde je tahle díra?“ zvolal znenadání Iásón. Měl špatnou náladu. „Kam jsme to přijeli? Ví to někdo?“

Tairón se k němu otočil a zvolal: „Ano. Domů.“

„Ke komu domů?“

„Ke mně domů!“ zařval Krét'an, ale když se Iásón zamračil, roztáhl tvář do širokého úsměvu.

„Ty ses tady narodil? V tomto krásném městě?“ zeptal se Urtha. Při srovnání s blátivým chaosem

Taurovindy, do něhož řinčí kovárny a hoří ohně, jsem pochopil, proč je tak ohromený.

„Přímo tady," řekl Tairón a ukázal na budovy namačkané na sebe. „Na ulici Trubců."

Když tomu jménu porozuměli Urthovi uthiinové, rozeřvali se smíchy. Krátce rozebrali jména, která by připadala v úvahu pro některé ulice jejich města, ale nic se jim už tolik nelíbilo.

Tairón si jich nevšímal. Chvilí hleděl do dálky, nasával ty barvy a chaos a pak vrhl pohled na mě. „Moc se nezměnilo. Zajímalo by mě, jak dlouho jsem byl pryč."

„To by se mělo dát snadno zjistit."

Zatímco Iásón vyjednával přístavní poplatky s byrokratickou družinou, která se objevila prakticky v okamžiku, kdy jsme dopluli k molům, Tairón a já jsme vyrazili do města. Hluk slavnosti zesílil, veselí nabralo na intenzitě. Zeptal jsem se Tairóna, o jakou slavnost by se mohlo jednat, a on se zatvářil rozpačitě.

„Nevím jistě. Ale jestli tuším správně, bylo by lepší tady nebýt."

Vskutku mne na chvíli opustil a šel se podívat do míst, kde se oslava odehrávala. Když se vrátil, okamžitě mě nasměroval zpátky k ulici Trubců a pokračovali jsme v průzkumu.

„Tak co ta slavnost?"

„Máš silný žaludek?"

„Mám. Obvykle."

Řekl mi, co se v kruhu děje. Nebylo to dvakrát slavnostní. Když jsem slyšel, jak si dav povzdechl a vzápětí propukl v hurónský spokojený řev, uvědomil jsem si, jak je zdejší obyvatelstvo kruté, ale také jak je Tairón ohleduplný, když mě chtěl takových ohavností ušetřit.

Byl klidný a nevyzpytatelný; samozřejmě byl ztracený. Ale teď byl tady, znovu doma, a úzkost a nervozita z něho číselly jako z dítěte, které očekává trest. Město bylo pro něho tak známé, že mu to muselo připadat, jako by překonal věky a vrátil se do místa a času svého dětství.

A skutečně se stalo něco podobného.

Zpoza nás na mě známý hlas zavolal jménem. S povzdechem jsem se otočil a počkal jsem, až nás Niiv doběhne. Byla udýchaná. Ale usmívala se. Někde přišla k dlouhým šatům, zeleně obarveným a zdobeným skákajícími delfiny. Podezíral jsem ji, že je ukradla na tržišti.

„Není to tady nádherné?" horlila. „Jenom se nadechněte!"

Měla pravdu.

Došli jsme do medové čtvrti - vůně byla intenzivnější, různé květiny a byliny, kterými se tekutý med aromatizoval, vyvolávaly opojný pocit. Měl jsem podezření, že ve várce je i hodně kadidla.

Šli jsme dál, až jsme dorazili na malé náměstí. Tam Tairón užasle ukázal na starce, který seděl mlčky ve stínu kaštanu. Muž byl slepý a jednu ruku měl uřezanou v lokti. V té, která mu zůstala, držel zvláštní strunný nástroj a palcem občas pohladil struny, jež vyloudily nesmyslnou, tklivou melodii.

„Při Býkovi! Toho muže znám. Je to Thalofonós, osvobozený otrok. Kdysi byl dobrý hudebník. To mu udělal král, připravil ho o ruku, kterou hrál, protože jednou zazpíval nevhodnou píseň. Bylo to krátce po zkoušce, při níž jsem musel poprvé předvést své schopnosti v labyrintu, než jsem se v bludišti ztratil. Takže jsem byl tady, na této ulici, před několika lety."

Co máš za lubem, Argó? zeptal jsem se v duchu.

Tairón došel k Thalofonovi, vzal ho za ruku a pošeptal mu něco do ucha. Vypadalo to, jako by Thalofonós chvíli váhal, ale pak se rozveselil, zvedl ruku a dotkl se Tairónovy tváře. Muž mu něco šeptem odpověděl. Tairón starci políbil ruku, hravě zabrnkal na struny a pak se vrátil ke mně. Byl zmatený, ale oči mu zářily očekáváním.

„Zdá se, že moje matka ještě žije. Ještě žije!" Pak se zamračil. „Bude to obtížné. Vy dva byste měli počkat tady."

„Jestli chceš, samozřejmě tady počkám. Ale raději bych šel s tebou. Nebudu se do ničeho plést."

„Ani já ne," slíbila Niiv.

Tairón chvíli přemýšlel a pak přikývl. „Tak pojďte."

Ale na odchodu z náměstíčka kolem nás proběhl nějaký mladík, nahý až na krátké býčí rohy přivázané k hlavě, začerněný barvou na břicho a na zádech. Sotva popadal dech a byl vyděšený, opravdu vyděšený. Jakmile nás spatřil, vrhl se ke zdi domu, oči divoké a lesklé, koutky úst svěšené, jak lapal po dechu.

Opatrně se protáhl kolem nás a pak se znovu rozběhl. Pot z něho stříkal při každém pohybu; zápach jeho stolice zůstal ve vzduchu ještě dlouho poté, co zmizel.

Někde, o několik ulic dál, se chvíli natrásalo několik tamburín. Pak zmlkly a vystřídal je šepot lidských hlasů.

Tairón to pozoroval a poslouchal zvuky beze slova. Teď rychle vykročil a ukázal ulicí dál k modrozeleně natřenému domu ozdobenému kresbami chobotnic a nymfových mořských sirén.

„To je dům mé matky. Narodil jsem se tam. Má velkou zahradu a hluboký sklep. Můj otec tam byl zavřený tři měsíce, když jsem se narodil. Dům je větší, než vypadá. Moje rodina je... byla... bohatá díky vlně a úlům.“

Niiv to ohromilo. „Tvého otce zavřeli, když ses narodil? Proč?“

Snažil jsem se dívku umlčet, ale Tairón byl v chápavém rozpoložení. „Všichni tvorové, když se narodí, jsou darem Paní divokých tvorů. Ona určuje jejich čas, ona určuje jejich počet; přiděluje sílu života nebo sílu smrti podle toho, jak se jí zachce. Pokaždé, když se narodí dítě mužského pohlaví, usmírujeme Paní divokých tvorů tím, že otce na tři měsíce zavřeme. Služebnice Paní ho sklízají a krmí, krmí a sklízí. Do domu, kde se narodí dítě mužského pohlaví, se přidělují tři.“

„Vy umíte sklízet člověka?“ zeptala se Niiv.

Tairón a já jsme se na ni podívali. Tairón řekl: „Na semeno. Pro Paní.“

Niiv uhnula pohledem a pak se nervózně usmála. „Aha. Rozumím.“

Na to, abychom se jí věnovali, jsme neměli čas. Tairón došel k zabeđeným dveřím a začal se dřeva dotýkat prsty, tvarovat slova ve vzduchu. Nakonec se dotkl oběma rukama svého srdce, pak dveře otevřel a nakoukl dovnitř. Dal mi znamení, abych ho následoval.

Za venkovními dveřmi byla stinná přijímací místnost. Prostor ozářený světlikem byl zařízený prázdnými nádobami a malou svatyní s hliněnou figurkou bohyně, jak zvedá ruce a v každé drží hada. Bohyně prahu.

Vysoké dřevěné dveře, spíš zástěna než dveře, vedly na nádvoří plné zeleně, dusivé a klidné. Dvě ženy v zářivých, červenomodře vzorovaných sukních, krátkých, černých, otevřených blůžkách, těsně obtažených kolem červeně nalíčených řader, s vysokými čepci omotanými lasturami na šňůrkách, se zvedly z místa, kde seděly, a vykročily k nám. Obě vypadaly mladě, ale jedna byla určitě matka a druhá dcera. „Toto je dům Artemenesie.“

„Já jsem syn Artemenesie,“ odpověděl Tairón.

„To není možné,“ prohlásila rázně starší žena. „Tairón vstoupil do labyrintu v Kanaeente a byl navždy odvečen. Bylo mu dvanáct let. Kdyby přežil, vrátil by se do roka ústy země v Dikté. Je dávno ztracený, dávno mrtvý. Odvečený daleko.“ S podezíravým výrazem v přísné tváři si Tairóna prohlédla. Mladší žena vypadala nervózně.

„Byl odvečen daleko,“ přisvědčil Tairón. „Všechno, co říkáte, je pravda. Něco mě přitáhlo zpátky. Je matka ochotna mne přijmout?“

Ženy se na sebe krátce podívaly. Byl to nepříjemný a nejistý pohled. Pak ta mladší řekla: „Tvá matka je u medových dětí.“

Zdálo se, že Tairón maličko poklesl v ramenou. Po dlouhé chvíli se zeptal: „Jdu příliš pozdě?“

Mezi oběma pomocnicemi Artemenesie jako by znovu zavládl zmatek. Mladší žena, vyslaná někam přes nádvoří, doběhla ke krytým arkádám a zmizela ve stínu.

Tairón byl zasmušlý.

„Je mrtvá?“ zeptal jsem se ho.

„Vypadá to tak. Prostě jsem přišel moc pozdě. A zvláštní je na tom jedno: vůbec jsem nevěděl, že mám šanci se sem dostat. Někdo se mi vysmívá, Merline.“

Jeho skleslost byla hluboká, přesto se vzchopil, rozhlédl se kolem sebe a vybavil si svůj starý domov. Po fíkovníku hopsal nějaký malý pták, nějaká pěnkava. Rychle jsem si ji osedlal a nechal jsem ji odletět do vzdálené síně, kde byla Artemenesia se svými medovými dětmi.

Jaký podivný pohled se naskytl mým malým ptačím očím!

Artemenesia, velice stará a nahá, ležela s rukama od sebe na lůžku z beránčí vlny. Její tělo bylo na mnoha místech otevřené řeznými rankami, do nichž byly zatlačeny rákosové trubice. Děti plnily mrtvolu

medem. Všechno to byli chlapci, hošáci s modrými vlasy a zvláště nafouklou hlavou. Končetiny měli tenké jak hůlečky. Hemžili se kolem a nabírali z hlíněných džbánů tekutý med, vyvíjeli horečnou činnost v zájmu konzervace.

Artemenesia se maličko pohnula a tiše si povzdechla. Mladší žena jí něco šeptala. Zdálo se, že ženin vpád děti popudil. Bylo jich deset, ale všiml jsem si, že jejich obličej je jsou propadlé a lebkovité, přestože oči jim září.

Byly velice hádavé. Všechny pořád namáčely prsty do medu a jedly jej. Cukr jim dodával vzteklost a hbité údy, aby svým neustálým pobíháním kolem těla staré ženy mohly budit dojem, že se místnost závratně točí. Když se Artemenesia posadila, všichni medoví zabijáci se rozprchli. Hlasitě si při tom stěžovali: „Ještě to není. Ještě to není.“

„Doděláte to později,“ řekla žena.

Z ran jí vytékal med.

Dali jí plášť, přikryli jí, připravili ji na přijetí syna.

Pěnkava odskákala pryč. Nikdo si mne nevšiml.

Niiv musela zůstat na nádvoří. Tairóna a mne uvedli do malého, čistého přijímacího pokoje. Byly tam tři malé pohovky, nějaké voňavé květiny, mísa jiskřivé vody, jediné okno, kterým slunce osvětlovalo obraz Paní divokých tvorů sestavený z mozaikových dlaždiček na podlaze a obarvený na zeleno.

Artemenesia seděla shrbeně na jedné z pohovek. Tairón a já jsme zabírali zbývající dvě.

Žena si svého syna dlouho prohlížela a pak se zeptala: „Jestli jsi Tairón, budeš vědět, kdo chytil jablko.“

„Má sestra. Spadlo z čistajasna. Hned je snědla. To jsme ji viděli naposledy.“

„Která větev se zlomila?“

„Třetí. Byla příliš tenká na váhu chlapce, který na ní ležel.“

„Kdo toho chlapce chytil?“

„Ty jsi ho chytila. Větev tě poškrábala na tváři. To škrábnutí ti vidím pod uchem.“

Artemenesia si povzdechla a zavrtěla hlavou. Ani na okamžik z něho nespustila oči. „Tairóne,“ zašeptala a pak jméno zopakovala. Po chvíli se zeptala: „Proč jsi zůstal pryč tak dlouho?“

„Špatně jsem zabočil,“ řekl smutně, sklopil zrak a povzdechl si. „Když se za mnou skála zavřela, dostal jsem hrozný strach. Ale strach mě přinutil, abych se to bludiště naučil.“

Našel jsem východy do světa a vstupy pro návrat. Nakonec jsem našel cestu domů.“

„Tairóne,“ zašeptala znovu stařena. „Alespoň že mám to potěšení vidět tě na několik chvil, než mě Paní odvede do kopců, do lesa, dá mi svobodu a nechá mě zdivočet.“

Ve vzduchu bylo něco velice těžkého, velice obtížného. Náhle jsem si uvědomil, že je to pocit potlačovaných slz. Matka a syn se na sebe dívali s láskou, ale z dálky. Tairónovi se chvěly rty, čelo měl stažené vráskami, ale udržel se na místě.

„Našel jsem tě včas, abych mohl zastavit tvé umírání. Můžeš se těch balzamovačů zbavit.“

Artemenesia zavrtěla hlavou. „Kéž by to byla pravda, Tairóne. Je mi to líto. Přišel jsi o několik minut pozdě. Ale dokud jsi tady, můžeme si povídat.“ Podívala se na mě, propátrala svým pohledem můj obličej a pak jako by mě poznala.

„To je Merlin,“ řekl tiše Tairón. „Toulá se, je moudrý, má nadání pro kouzla, čáry a magii; rozumí dokonce i labyrintům. Alespoň mi to tvrdí.“

„Vidím tě, a zároveň tě nevidím,“ řekla žena. „Jsi mrtvý. Přesto jsi živý. Vidím tě jako kosti, ne maso. Ale máš hezký úsměv. Je můj syn šťastný?“

Její slova mne na chvíli zaskočila. Zdálo se, že Tairón si neuvědomuje, co se mezi mnou a Artemenesiou odehrálo. Já jsem to samozřejmě pochopil okamžitě, tedy... hned jak jsem si všiml, že je ve skutečnosti mrtvá, ale ještě se nachází v tom krátkém stínovém čase mezi smrtí a rozloučením, kdy se dech ještě nezkazil.

„Tato chvíle pro něho bude hodně znamenat,“ řekl jsem. Tairón se na mě podíval a zamračil se. Nevšímal jsem si ho. Artemenesia se usmála. Pokračoval jsem: „Jak řekl, špatně zabočil. Dostal se mezi přátele, nové přátele. Jeho život je stejně nebezpečný, jako je naplňující. Až se vrátí domů, bude cizinec.“

Ale..."

„Každý cizinec se může usadit," dořekla žena místo mne, když si všimla mého zaváhání. „Taky jsem tady kdysi byla cizí. Vím, co to je být cizí. Vím, jak je těžké dosáhnout toho, aby země člověka přijala. Tairón se usadí. Doufám, že mu pomůžeš."

Musel jsem být k té mrtvé ženě upřímný. „Budu pomáhat, dokud nebudu muset odejít, což bude brzy. V budoucích letech na mě něco čeká. Nesmím vědět co..."

„Jsi na to zvědavý?"

„Chvílemi mě to děsí."

„Ty se tomu bráníš."

„Musím. Kdybych po tom skočil, Tairón by prolétl mým životem v jediném krátkém okamžiku."

„Slyšela jsem o lidech, jako jsi ty. Nevěřila jsem, že existuješ. Jsi chodec po stezce. Obcházíš svět kolem dokola a svlékáš životy, jako by to byly kůže."

„Ano. Jak jsi mě poznala?"

„Jeden z vás touto zemí prošel a kůži tady nechal. Je to už dávno. Ale pověst o tom zůstala. Můj syn se mě teď na něco zeptá. A já mu odpovím. Řeknu mu, co vím, a on ti to později může vysvětlit."

Pochopil jsem, co naznačuje.

„Chceš, abych odešel."

„Požádala bych tě, abys odešel. Zbývá mi už jen několik tepů srdce, kdy si budu pamatovat; několik tepů srdce, kdy mohu Tairónovi předat vzpomínku, která ho podrží. Nahoře v údolí je Paní divokých tvorů a je netrpělivá. Všechno, co se tady stalo, souvisí s ní a s jejím hněvem. Přesto jí nemohu říci ne. Paní divokých tvorů si myslí, že ostrov ovládla. Válka byla těžká a ničivá. Nevidíš to, ale určitě to cítíš svými smysly, cítíš to ve vzduchu, slyšíš to. Zažili jsme strašné, hrůzné roky. Daidalon je pryč, ukradený. Odvezli ho piráti. Tairón je tady, protože sem byl poslán - nebo spíš přiveden."

„Kým?"

„Tím, kdo chce, aby pravda vyšla najevo."

„A odkud to všechno víš?"

Zasmála se. „Stojím jednou nohou v každém z obou světů. Ty taky, ne? Je to krátký okamžik osvíceného vidění. Magického vidění."

Tairónova matka se nacházela v tom, čemu Řekové říkají efemera. Byl to přechod mezi životem a smrtí, krátké časové období, den, možná dva, kdy se pohybovala mezi tímto světem a hlubokým údolím, které se svažovalo do rozvětvených jeskyní Hádu, do Poseidonovy svatyně, kde se bude muset podrobit zkouškám času; buď se rozhodne sama, do kterého světa vstoupí dál, nebo bude rozhodnuto proti její vůli.

Efemera pro ni představovala období nácviu, období příprav. Tělo bylo mrtvé, ale její život, její stín, mohl v okamžiku přecházet leskem očí, dokud zůstávaly otevřené.

Tairón na to brzy sám přijde, ale stihl alespoň tu vyhasínající jiskřičku života. Měl jsem za něj radost.

Já jsem zatím vyšel na vnější nádvoří, abych našel Niiv. Dvě služebné tam seděly a loupaly pomeranče. Když jsem se k nim přiblížil, zvedly ke mně pohled, v němž bylo jen minimum zájmu. „Kde je ta dívka?" zeptal jsem se.

Mladší žena se zamračila. „Vrátila se na ulici. Byla zvědavá na slavnost. Řekla, že se jí nic nestane."

To, jak se na sebe usmály - zkušeně, přezíravě - vystupňovalo mou náhlou obavu o osud ztřeštěné Seveřanky. Niiv byla - stejně jako my všichni kromě Tairóna - v tomto městě nedaleko Síně disků cizí. Držet se pohromadě bylo bezpečné; rozdělit se, toulat se o samotě bludištěm ulic, bylo hloupé riziko.

Dvacet
Snový lov

Rozběhl jsem se k ulici, odtáhl jsem dveře a vyšel jsem ven do ostrého slunce. Starší žena ke mně zezadu přicupitala, dveře znovu zavřela a uvěznila mě tak venku.

Téměř okamžitě se zpoza rohu vyhrnul dav a přimáčkl mě zpátky ke zdi domu.

Byly to děti všemožného stáří ověšené květinami, šedozelenými bylinami a listy, oblečené do bledě zelených nebo jasně žlutých tunik. Chlapci měli obličej pomalovaný azurově modrou, děvčata šarlatově červenou. Valili se kolem mě jako rozbouřený proud, ukřičení a krutí. Pak za nimi znenadání zazněl výkřik. Celý dav se jako jeden otočil, hbitě jako hejno ryb, a rozběhl se ulicí zpátky. Potom se odjinud ozvala trubka, načež se děti znovu otočily jako jedno a vydaly se zpátky, znovu se valily kolem mě, jediná mysl, jediný cíl, slavnostní úprk.

A v jejich středu jsem náhle zahlédl nenalíčený obličej a zároveň s ním známou kšticí. Niiv byla drobná a mnohé děti byly vyšší než ona, ale její tvář byla stejně zářivá a nápadná jako kometa na nebi. Vrhł jsem se do běžícího davu, proboujel jsem se přívalem malých těl, která se ve spěchu tlačila jedno na druhé a poslušna volání trubky zahýbala do užší ulice.

Podářilo se mi chytit Niiv za ramena. Polekaně, vztekla se otočila. Z očí jí vyzařovala extáze. Dívala se na mě, ale nepoznávala mě, stržená šílenstvím. Držel jsem ji na místě, přestože se vzpírala a křičela, dokud se kolem nepřehnal konec houfu. V ulici zavládlo ticho.

Pohled jejích očí se zaostřil. Trans pominul. Lehce mi vklouzla do náruče a opřela se mi obličejem o prsa.

„Bylo to tak zvláštní, Merline! Tak zvláštní.“

„Co jsi udělala?“ zašeptal jsem. „Do čeho ses to tentokrát pustila?“

„Zvláštní! Zvláštní!“ opakovala a dál mě držela v mileneckém objetí, vpíjela se mi do očí. Pokusila se mě políbit. Odtáhl jsem se. Její stisk zesílil, pak zvedla ruku k mé líci a přitáhla si můj obličej blíž. Byla divoká a určena; z jejích rtů a jazyka se šířil páchnoucí dech. Na okamžik se zachvěla, jak našla vytoužený polibek, jen pro ten okamžik, ten úžasný, naléhavý okamžik - než jsem ji odmrštil na stěnu domu.

Zavrčela a klesla do podřepu, zklamaná a vzteklá. Dívala se po mně očima, které možná říkaly: Já tě dostanu, ale taky mohly říkat: Jak se opovažuješ!

Zlehka jsem ji postavil, a tak jsem ji znovu zachránil. „Vyprávěj mi o tom zvláštním. Co bylo zvláštní?“

Zjihla, otočila se do mého sevření a položila mi hlavu na prsa. „Ta žena,“ řekla. „Ta krotitelka.“

To jméno mne zneklidnilo. Se slovem, jež použila, přišel pocit, na který jsem byl zvyklý. To slovo mi připomnělo, jak na mě působila žena, která vládla té jeskyni v Akrotiri, když jsme před několika dny našli první přístav na ostrově.

„Bylo to tak zvláštní, Merline,“ zopakovala Niiv. Že by byla pořád v transu?

Požádal jsem ji, aby mi popsala, co cítila a viděla, ale jazyk jí ochabl a ona se marně snažila vyjádřit slovy zážitek, který v ní vzbudil pobouření a zároveň příjemné vzrušení.

Rozhodl jsem se, že jí letmo nakouknu pod oči, pouze se dotknu její nedávné paměti, nic, co by se týkalo její budoucnosti nebo jejích hlubších citů - pouze setkání s dětským rojem. Oči jí zvažněly, když jsem jimi pronikal, jako by věděla, co dělám, a pak se mi zatočila hlava!

Niiv běžela, nikoli křivolakými ulicemi města, ale po klikatých pěšinách hory obrostlé lesem. Jak běžela, křičela, jedna z mnoha, jejichž vřeštění a křik nepřipomínalo lidi, ale divoké kočky. Vlci a psi někdy loví ve smečce, tyto bytosti však byly kočičí a zuřivé - a obrovské; hrdé tak, jak jsem se s tím ještě nikdy nesetkal.

A byly zvláštní nejenom tím: měly v sobě zároveň cosi vlčího -jako by se ti dva tvorové zkřížili a vytvořili rychlou, nebezpečnou a zřůdnou chiméru.

Tisíce nás (cítil jsem to, co předtím Niiv) běžely pohromadě - jako smečka, dav, jediná entita - nočními lesy, po úbočí hory zalitém měsícem nahoru a dolů, a stopovaly pach jediného tvora.

A zpoza nás se ozývalo volání a zpěv, přičemž každé zvolání, každý melodický hlasový přechod způsoboval, že jsme se otáčeli, abychom zachytili nový pach, blíž a blíž ke své vyděšené kořisti.

Teprve když se zmatek uklidnil, všiml jsem si divoké postavy pohybující se po svazích hory nad námi, ženy, kterou bičovaly vlastní kadeře, jak ujížděla na hřbetu něčeho, co vypadalo jako obrovský vlk.

Zvedala a spouštěla ruce v nesrozumitelných signálech, které doprovázely její jekot a vriskání, tanec chaosu, šílenou píseň dohánějící malé lovce k šíleným pohybům.

Před námi pádil vyděšený tvor a já jsem se ho krátce dotkl, našel jsem ozvěnu panických myšlenek,

které se mu honily hlavou, když prchal z jeskyně na strom, z úzké rokle do chabého úkrytu v pobořeném domě, když se kutálel ze svahu jako kámen.

Zčásti člověk, zčásti zvíře, zčásti bronz, tento tvor věděl, že je mu souzeno zemřít, ale nějaký mechanismus v jeho mase a kovu jej nutil běžet dál. Zdálo se, že mu velí dva instinkty - přežít ve svém těle a ochránit to, co bylo vykováno ze žhavých rud v jeskyních tvoření.

Ten krátký kontakt z nitra samotné Niiv mi stačil, abych si silně uvědomil tvorovu touhu najít jednu z těchto Jeskyní tvoření - cítil tam totiž bezpečí, záchranu před neúprosným pronásledováním.

Jenže na úbočí hory byl ztracený a divoká žena ho se svým divokým zvířetem viděla jasně; přiměla loveckou smečku, aby tančila na její povel, a zanedlouho se už stahovali k poslední fázi šťvanice.

(A přesto ženiny divoké výkřiky na okamžik utichly a ona zůstala sedět na vlku téměř nehybná, zpola nasvícená měsícem, pohled upřený ze svahu dolů.

Pohled upřený na mě!

Uviděla mě ve smečce, nebo mě v ní vycítila, a měla zlost.

Pak se ale rozjela dál a zůstal po ní jen ten pocit zvědavosti a prudkého roztrpčení.)

To všechno se seběhlo v okamžiku. Pak jsem byl najednou zpátky a Niiv na mě hleděla s hladem a radostí.

„Viděl jsi to! Viděl jsi to! Že to bylo zvláštní?“

„Upozornila jsi na nás,“ řekl jsem jí. „A něco mi říká, že je to nežádoucí pozornost.“

Jako obvykle našpulila ústa, její výraz ožil vzdorem. „Chceš mi zase říct, že jsem zašla moc daleko?“

„Nemá smysl ti to říkat. Stejně nikdy neposloucháš.“

Ochable se opřela o stěnu. „Nepodívala jsem se dopředu, Merline. Nevydala jsem se do nenarozené budoucnosti.“

„Ale podívala ses, a to někdy stačí.“

Chvilí se tvářila zasmušile, než se zeptala: „Máš představu, co to znamená? Celá ta šťvanice? Ten zvláštní tvor?“

„Začíná se mi to rýsovat. Ale Argó se otevírá jenom pomalu.“

„Proč myslíš, že to tak je?“

„Je to loď. Zná pravdu, kterou chce říct. Musíme jí dopřát, aby to udělala ve svém čase, v čase lodi.“

Vedle nás se otevřely dveře Tairónova domu. Vysoký Kréťan vyšel na ulici a zamžoural do jasného světla. V očích a na tvářích měl slzy.

„Matka je mrtvá,“ řekl tiše, když mě uviděl. „Byla mrtvá, už když jsem přijel, ale žila ještě v zámezi a dokázala mě poznat. A řekla mi o zdejších událostech, kvůli nimž je nebezpečné, abychom se tady zdržovali. Měli bychom se vrátit na loď a být ve střehu.“

Řekl jsem mu, že nemůžu víc souhlasit, a zeptal jsem se na ‚události‘, o nichž se jeho matka zmínila.

„Byla tu válka,“ řekl, i když jeho výraz zůstal neurčitý. „Paní divokých tvorů zem proměnila. Válku téměř vyhrála a teď je opět hlasem dne, měsíce a ročních dob. Bere si zpátky všechno, co bylo ztraceno, a pořádá šťvanice na poslední uctíváče Tvůrce, Daidalona, kteří ještě přežili.“

Zaváhal, než se na mě znovu podíval. „Matka mi řekla, že se tady dělo něco nádherného, něco, co začalo dávno předtím, než se narodila, něco tak nového, že to bylo, jako by samotné hvězdy vyslaly své posly, aby nás pozdravily a zvěstovaly nám nové divy. Jenže Daidalon byl ukraden a Divoká a Stará se vrátila. Hadí paní, Holubí paní, Paní země, která živí; takovými jmény jí říkala matka. Samozřejmě jsem o ní věděl. Věděl jsem o Tvůrci. O Daidalonu. Ale byl jsem jenom dítě, když jsem prošel Tvářecí dílnou do labyrintu a ztratil jsem se. Neměl jsem ponětí, jaká vřava se tu odehrává.“

Řekla, že tato země byla po generace místem, odkud vycházely výtvořiny z fantazie člověka jako my, nikoli ze země, z hor nebo od Divoké paní. Jeho utváření bylo nové. Válka se odehrávala mimo náš dohled, v noci a ve stínech, byla však zlá, krutá a krvavá a tvarovala nás, aniž jsme o tom věděli.

Krádeží Daidalonu to skoro skončilo, ale ještě není konec.“

Když se na mě podíval, měl výraz někoho, kdo má podezření, ale zároveň i zvědavost, již je třeba ukojit.

„Ta loď má tajemství, Merline. Argó něco ví. Něco o tomhle všem.“

Myslel si, že i já se proviňuji tím, že utajuji něco, co vím.

Nevěděl jsem (alespoň tenkrát) a dal jsem si záležet, abych jeho podezření zmínil. Niiv náš rozhovor pozorně poslouchala.

Tairón pokračoval: „Čas je tady úplně špatný. Nejsme ve správné době. A přivezla nás sem Argó, na toto špatné místo, na tom se asi shodneme. Buď ty, nebo Iásón ji musíte přimět, aby na nás promluvila prostřednictvím té groteskní bytosti z dalekého severu.“

„Já nejsem groteskní,“ ohradila se Niiv, ohromená Tairónovou narážkou.

„On myslí bohyni,“ upozornil jsem.

Niiv se zachichotala. „Aha.“

Ale nemělo dlouho trvat, než Argó prostřednictvím Mielikki, Paní severu, prozradí, co ví.

Ukázalo se, že Tairónova předtucha byla správná. Když jsme se přiblížili k přístavu na řece a rozlehlým přístavištěm a molům, zarazilo nás ticho, v němž bylo slyšet jen šepot. Po obou březích řeky se shromáždil dav, který loď, naši Argó, upřeně pozoroval. Rubobotes byl u kormidelního vesla, Iásón na přídi. Odsekli vázací lana od přístaviště a udržovali loď ve středu řeky. Kopec, který se zvedal za městem, zářil bílými tunikami dětí, které stály na klikatých pěšinách a shlížely dolů jako mořští ptáci.

Vzduch byl plný šepotu. Chvillemi se dav neklidně pohnul a tichem proběhla vlna hovoru.

Na vršku stěžně Argó ochable visela v těžkém vzduchu černorudá vlajka; Iásónův signál, že něco není v pořádku.

Niiv mi sevřela paži „Jak se dostaneme přes ten dav?“ zeptala se mě nervózně. Tairón se díval nahoru ke střechám, hledal cestu, kterou by nás převedl nad hlavami tohoto mlčenlivého, ale hrozivého shromáždění.

„Jsme odříznuti,“ řekl. Bohužel, jeho hlas byl až příliš silný. Nejdřív se k nám otočily hlavy a pak se pohnulo celé to sročení u řeky, mlčenlivé a výhružné, sešikované stejně jako předtím houf dětí. Oči nás pozorovaly, hlasy začaly nemelodicky pobrukovat, ale ne tak nemelodicky, abych nedokázal poznat tu tajemnou melodii, kterou v horském snu, nedávno zahlédnutém prostřednictvím Niiv, vřískala z vlčího hřbetu Divoká paní.

Nikdo se sice nepohnul směrem k nám, ale bylo jasné, že dav nás pozoruje, a to mohlo znamenat jediné nebezpečí.

Přivolal jsem tedy jediného tvora, jenž mohl ty ubohé, ale děsivé měšťany rozehnat: býka.

Přivedl jsem ho z obdoby Hádu, kterou si tito Kréťané vytvořili, a on přišel - nestvůrné, rudočerné zvíře, které bušilo kopyty o dlažbu a razilo si cestu davem. Když nás býk minul, přivolal jsem ho zpátky slovy, o nichž jsem si myslel, že jsem je dávno zapomněl, ale jak rychle se jednodušší stará kouzla vrátí, když je člověk potřebuje! A tyto zvukné ozvěny mých mladších let býčího obra donutily, aby se zastavil. S frkáním a prudkým oddechováním na mě upřel zrak. Niiv jsem mu vyhodil na záda, Tairón si vylezl na bok a zachytil se tam; já jsem mu vyskočil na rohy, když sklonil hlavu, zapřel jsem se mezi nimi a pevně jsem se chytil. Tvor se otočil a dusavě se rozběhl k řece. V posledním okamžiku zpomalil, prorazil si cestu hliněnými nádobami a bednami na nábreží a majestátně nacválal do vody. Polekaný dav si od něho udržoval velký odstup.

Bylo to tak snadné, že jsem se skoro rozesmál.

Když jsme pak sklouzli z býkova hřbetu, Niiv mě chytila za ruku a ukázala do davu: „Podívej! Tairónovo dvojče!“

Sledoval jsem směr jejího pohledu, ale neviděl jsem nic. Tairón už byl ve vodě a Niiv a já jsme ho bez dalšího otálení následovali.

Když jsme plavali k Argó, býk nás z nábreží chvíli pozoroval a pak se obrátil k severu. S hlavou skloněnou náhle vyrazil do dále a zmizel: zpátky do říše snů.

* * *

Iásón mi pomohl na palubu a pak vytáhl z vody Niiv. Ona však od něho odběhla hned poté, co se rozplácla na palubě.

Když jsem si ždímal vodu z vlasů. Starý Argonaut ukázal na místo, kde zmizel býk.

„To bylo tvoje dílo, že?”

„Bylo.”

„Jednoduché kouzlo. Hračka pro tvůj talent. Co tě to stálo? Jeden šedivý vlas? Minutu života? Proč nám nepomůžeš častěji?”

Pil. Měl agresivní náladu.

„Pomáhám, když můžu. Pomáhám, když je to nutné. Pomáhal bych častěji, kdyby to bylo naprosto nezbytné. Já svým životem neplýtvám.”

„Svým životem? Svým životem? Vždyť si z něj nepamatuješ víc než zlomek...”

Napadlo mě, že bych mu vysvětlil, jak je pro mne drobné využívání magie nebezpečné, ten prostý fakt, který jsem nikdy nepouštěl z hlavy: že mohu v kterémkoli okamžiku přivodit svou zkázu, čas mě dostihne a staří ochránci mi ukážou záda. Měl jsem se už dávno vrátit do svého rodiště, spolu s ostatními vyslanými na Stezku - obcházet svět, jak to Artemenesia znala ze svých pověstí. Ale byl jsem stále tady, stále mladý, stále velice živý; a ve ‚vypůjčeném čase‘, což byl termín, který Rekové používali velice rádi.

Vypůjčený čas. Ten výraz měl vydržet celou věčnost.-

Tolik cyklů, že už jsem si je ani nepamatoval, jsem se Času držel, jako se dítě drží oblíbeného prarodiče, rozmazlovaný a milovaný, nikdy kritizovaný, vždycky konejšeny - přesto s trvalým vědomím, že jednou padne noc a láskyplný rodič zchradne.

Kouzlo mohlo v kterémkoli okamžiku zlomit i to nejběžnější užití mého nadání. Střízlík přivolaný proto, aby se posadil na trám a špehoval krále a jeho dceru. Něco tak prostého něco tak jednoduchého, kouzlo, které by se na mně projevilo jen jako zachvění, nepostřehnutelný okamžik rozkladu někde v mém těle - nebo, jak ráda říkala Niiv a jak právě zopakoval Iásón: o jeden šedivý vlas víc, o jedno nadechnutí míň - taková drobnost mohla přivodit mou zkázu.

Nebyl jsem v používání magie jen opatrný: často mě děsilo, že ji vůbec používám.

„Proč se zlobíš?” zeptal jsem se ho.

„Já se nezlobím. Argó se zlobí.” Zachmuřil se, jako by právě pochopil něco, co mu předtím uniklo.

„Když je našťvaná ona, jsem i já.”

„Vždycky jsi byl její oblíbený kapitán.”

Zpražil mě pohledem. Tairón se svlékl a k Rubobostovu pobavení pečlivě rozprostíral svou jantarovou tuniku, aby uschla. Krét'an si takového škádlení nevšímal. Niiv seděla mrzutě na spuštěném stěžni, ždímalas si své nové šaty a dívala se po mně.

„Je tu ještě něco,” řekl znenadání Iásón. Když jsem nijak nezareagoval, dodal: „Děti jsou pryč.”

„Pryč? Kdy zmizely?”

„Nezmizely. Odešly s Talienzem. Už dřív. Urtha se je vypravil hledat. Talienze říkal, že budou nejšíkovnější pro objevení některé z těch ‚tvůrčích dílen‘, o kterých ses zmínil. Jeskyní tvoření. Jedna je schovaná v kopcích za městem. Jeskyně disků. Ale Urtha náhle ucítil bolest, ucítil nebezpečí. Syn je mu velice blízký. Odešel je hledat.”

Co měl Talienze za lubem? Byla to malicherná myšlenka, tiché rozptýlení. Talienze byl jeden muž doprovázený pěti velice hbitými a agresivními mladíky. Nebyl by pro ně soupeř. Ale o co mu šlo?

„A ještě něco,” řekl unaveně Iásón.

„Ano?”

„Ta galeonová figura. Ta zamračená babice...”

„Mielikki! Dej si pozor, co v jejím doslechu říkáš.”

„Dřevěná čarodějnice,” řekl s kyselým úšklebkem. Vůbec svou náladu neovládal.

„Co je s ní?”

„Hýbala se. Pokaždé jenom chvilku, ale určitě je živá. Ten dřevěný bojovník taky. A ta čarodějnice něco šeptá. Jediné, co dokážu rozeznat, je jméno Merlin.”

Argó se mnou chtěla mluvit. Tentokrát jsem si tím byl jistý. Konečně mě volala.

Chlapci nebo Argó: čemu jsem se měl věnovat? Mladíci, kteří měli v patách Urthu a jeho muže, mohli počkat. Později najdu nějaký způsob, jak se po nich podívat.

„Nech si své úvahy pro sebe,” poradil jsem polohlasně Iásonovi. Podezíravě se po mně díval, když jsem odešel k žebříku a slezl do Duše lodě.

ČTVRTÁ ČÁST

Taneční parket války

Dvacet jedna

Svatební slib

Když jsem překračoval práh do Duše lodi, očekával jsem, že se ocitnu na louce nedaleko lesa. Očekával jsem, že najdu snovou Mielikki v jejích letních závojích, jak stojí, čeká na mě a u nohou se jí rozvaluje rys se špičatýma ušima.

Místo toho jsem se ocitl v mramorové chodbě, jejíž podlaha mi klouzala pod nohama. Chodbou se rozléhaly dunivé a zvonivé zvuky. Vysokými okny po obou stranách se dovnitř linulo světlo. V dálce šeptaly hlasy. Bylo slyšet kmitání nohou, jak muži a ženy pospíchali za svými úkoly.

Zakvílení, pak smích. Třesk bronzů o bronz. Výkřiky a výtky. Zase smích. Byl jsem v trychtýři zvuků a poznal jsem, že jsem v nějakém paláci; jakmile jsem si to uvědomil, začal jsem si pozorněji prohlížet vysoké sochy, které stály podél chodby, bohy ve zbroji a bohyně v róbách, zhotovené z kamene, který měl barvu vyleštěné mědi, nebo byl zelený jako měděnka. Všechny měly hlavu nataženou dopředu, některé hleděly dolů, některé na jednu nebo druhou stranu, jiné se snažily pod vysokým stropem zahlédnout oblohu.

Okamžitě jsem poznal, kde jsem.

Byl to Médein palác z cedrového dřeva a zeleného mramoru, který pro ni postavil Iásón v Iólku v roce po návratu z výpravy za zlatým rounem.

„Pamatuješ si na mě?“ zeptal se za mými zády slabý hlas a já jsem se překvapeně otočil. Stála tam dívka. Měla tmavé oči a uličnický úsměv, kolem těla omotaný zelený plášť. Havraní vlasy svázané do dlouhého, složitého copu, měla připnuté k rameni, než jí volně spadaly k pasu. „Tak co?“

Záchvěv vzpomínky, ale: „Ne. Nepamatuji si. Měl bych?“

„Plavil ses se mnou,“ řekla se šibalským pohledem. „Do Kolchidy. Musíš si na mě pamatovat. Pluli jsme do Kolchidy pro rouno. S Iásonem a jeho napůl lidskými ničemy.“

Znovu záchvěv vzpomínky. „Myslíš napůl božskými.“ Většina Iásonovy původní posádky byla povolána z polosvěta mezi zemí a nebesy.

Dívka se zasmála. „Myslím napůl lidskými. Ta božská polovina nesmrděla. Ta božská polovina se nemusela umývat.“ Zaváhala. „Ale žoldněř je žoldněř, ať je to levoboček boha, nebo ne.“

„Byli to stateční muži. Byla to nebezpečná a úspěšná výprava. Získali jsme, co jsme hledali.“

Trpce se zasmála. „A ty ses přejedl lotosů.“

„Kdo jsi?“

Usmála se a vzala mě za ruku. „Malá nápověda: přede mnou tam byla divoká čarodějnice, cosi z hor ostrova na jih od řecké země. Bohyně divočiny. Věř mi, že dalo práci zbavit se jí, poslat ji zpátky tam, kam patřila, Iásón to dokázal! A před ní? Nymfa. Před nymfou? Jiná uvřískaná ochránkyně z hor na východě. Byla víc orel než člověk. Jejím domovem bylo hnízdo na vrcholku věže, která chtěla dosáhnout ke hvězdám. No tak, Merline. Teď už mě musíš poznat.“

Uznal jsem, že jsem ji poznal. „Ano. Jsi Athéna. Naše ochránkyně na Argó.“

Třikrát pomalu tleskla, dobírala si mě. „Výborně. I když někdy se dolů na vás usmívala moje matka Héra.“

„Ale jsi jenom děvče.“

„Jenom ozvěna,“ opravila mě. „Když Athéna opustila loď, tento malý stín zůstal. Zůstaly stíny všech jejích ochránek - kromě té divoké ženy, té, která krotí. To je strašidlo! Některé stíny jsou tak staré, že z nich zůstal jen šepot. Všechny žijeme ve svých uvaďajících světech. Spíme, hrajeme si a sníme. Ale nic

z toho nijak moc. Jsme příliš staré a jsme příliš daleko. To je všechno, co ze mě zůstalo. Ozvěna, stín, šepot; sen. Ale Argó teď chce, abych ti ukázala výjev, který si nebudeš pamatovat. Přivolala mě zpátky. Byl jsi jinde, když k těmto událostem došlo, čaroval jsi, ale za několik měsíců ses měl k Iásonovi vrátit."

Proběhla kolem mne a ukázala mi, abych šel za ní. Palácem se dunivě rozléhaly zvuky z jeho chodeb a hlubin a jejich ozvěny. Světlo dopadající na různé odstíny mramoru vytvářelo dojem, jako by chodba byla živá.

Odvedla mě do slavnostní svatyně, široké síně s vysokým stropem, jejíž stěny tvořily kmeny mohutných cedrů. Cesta do středu byla bludiště žulových balvanů, z nichž některé by sahaly do půlky lodního stěžně. Médeia vytvořila takovou svatyni v Kolchidě, ale tady se to místo rozpukané jeskyně obklopující stromy a balvany ještě blyštělo jantarovozeleným mramorem.

V samotném středu síně se do šestinásobku výšky člověka tyčil beran z bílého kamene. Stál na zadních, přední nohy měl natažené před sebe a držel v nich širokou měděnou mísu. Rubínové oči hleděly do stran, rohy byly pokryté vrstvou zlata. Tlamu měl dokořán. Z pece v jeho hlavě vytékal pramínek roztaveného bronzu, který se zachytával v míse.

Bylo slyšet vzdálený hluk mechanismů ukrytých uvnitř této kamenné sochy, které zvedaly ochlazený bronz zpátky do pece, kde se z něho stane „slina boha“.

Médeia sice přijala něco z řeckých způsobů, ale nikdy se úplně nevzdala svého zděděného postavení beraní kněžky.

Rachot bubínků a nesouvislé kvílení žen, přívál smutné písně, který skončil nenadálým pronikavým, harmonickým výkřikem, mi napověděly, že obřad právě skončil. Médeia a Iásón prošli mezi skalami ruku v ruce. Médeia měla na sobě černozeleň kolchidský šat s objemnými sukněmi, velkým látkovým zvonem, který jí spadal od pasu. Nadra jí zakrývala dlouhá, široká kožená náprsenka s černožlatými vzory, pravděpodobně zhotovená ze ztužené beraní kůže. Spodní část její tváře byla schovaná za korálovým závojem z tmavomodrých lazuritů; černé vlasy měla opletené kolem vysokého, úzkého kužele z cedrového dřeva. Iásón měl naproti tomu na sobě jednoduchou vlněnou halenu, jakou nosí lidé na poli, sice vzorovanou, to ano, ale nijak královsky. Nohy měl holé. Nazutý měl jediný sandál. Na krku mu visel na zlatém náhrdelníku amulet v podobě malé lodi z modrého křišťálu.

Byl však upravený, vousy měl oholené až na několik čárek kolem své pevné tváře, vlasy stažené dozadu do pěti těsných copů připnutých k lebce. Měl zářivý pohled, usmíval se a vypadal spokojeně. Byl to Iásón, jako když jsem ho potkal poprvé: mladý, ukvapený, nenasytný a sebevědomý.

Vyšel jsem za nimi z Beraní síně. Médeia se v jednom okamžiku maličko otočila, jako by naslouchala.

Věděla o mně? Určitě věděla, že jsem několik dní cesty daleko, na návštěvě věštírny. Cítila však tuto ozvěnu z budoucnosti?

Stín Athény, tento dětský duch, poskakoval vedle mě. „Řekla bych, že jsi ze mě nervózní," odušila Athéna.

„Ne. Jenom zmatený."

„Z toho, že jsem dítě? Všichni bohové byli jednou děti. Všichni bohové byli jednou nemluvnata. Všichni bohové byli jednou to, že spolu dva větší bohové soustali. Výhoda bohů je v tom, že mohou svým životem putovat dopředu a dozadu. Ty to skoro můžeš taky. Ne snad? Jsi člověk, muž, ale míň než většina ostatních."

„Prosím?"

Zasmála se své chybě. „Chtěla jsem říct, že máš v sobě víc něčeho jiného, něčeho zvláštního, něčeho z Času."

„Ano. Mám. Kam jdeme?"

„Podívat se na ně..." zahihňala se. „Podívat se, jak se... objímají? Řekla jsem to hezky?"

Zastavil jsem se. „To je příliš důvěrné."

„Ty se nechceš dívat?"

„Ne."

„Nesmysl! Ty se přece díváš pořád. Já tě znám, mladý starý človíčku. Nevynecháš jedinou příležitost dívat se, když si myslíš, že by ses mohl něco dozvědět. Já dělám totéž, i když jsem skutečná, a nejenom stín." Pak se škádlivě zasmála a dodala: „Netušila jsem, že jsi tak stydlivý, Merline."

Ani já ne.

Důvodem, proč jsem váhal, samozřejmě nebyla stydlivost. Byla to láska k Médeie, na kterou jsem si vzpomněl. Má láska k Médeie. Ale tato ozvěna Athény mě zatáhla za ruku, a tak jsme šli, chodbou dál k soukromým komnatám kolchidské kněžky a jejího hladového řeckého dobyvatele.

Médeina družina zkušených žen a světlovousých mladíků poskakovala a poletovala kolem a vykonávala obvyklé funkce: mísy plnila vodou, malé zlaté kalichy vínem, upravovala zatuchlou látku závěsů kolem postele: rozbitý stan, pruhy barevné látky kolem vnitřního prostoru.

Nahá Médeia byla krásná; pohled na ni, vzpomínka na ni, byly v mé hlavě jako perličky. Ve srovnání s Iásonovým snědým, hustě chlupatým tělem byla velice bledá. Když se objali, když skončil první polibek, odvrátil se ode mne a posadil Médeiu na postel, ale její oči našly přes jeho ramena můj pohled a její rty mi daly znamení, že o mojí přítomnosti ví. Opětovala můj pohled z hlubin minulosti, na okamžik byl dokonce laskavý. Pak se do něj vrátila divokost vlka a ona se přitiskla k lodnímu kapitánovi, rozvalila se, když se on, silný a přitom nemotorný, rozvalil na ní.

Proč mě přivedla na toto soukromé místo a do tohoto intimního okamžiku? O co Athéně šlo? Dívka si přitiskla prst na rty. „Jde o rozhovor, který bude následovat. Argó chce, abys ho vyslechl.”

Iásón sáhl pro pohár vína a vypil ho. Komnatou zavanul vítr, chladivý a příjemný. Médeia ležela na jeho hrudi, hladila ho po stehnu a tiše zpívala.

„Při příštím úplňku,” řekl a pročísl jí rukou vlasy, „vypluji s Argó na moře, kamkoliv bude třeba, abych ti opatřil dar, o kterém sníš. Svatební dar. Na kterékoli místo ležící v dosahu dvoutýdenní plavby. Delší dobu bych bez tebe nevydržel.”

„Co sis to vymyslel?” zeptala se lehce dráždivě. „Doufám, že ne další beraní rouno. Jedna loď plná beraních roun vydrží na dlouho.”

Zasmál se. „Udělalí jsme s nimi dobrý obchod, se všemi kromě toho chrámového.” Kolchida oplývala kůžemi, které byly plné zlata narýžovaného z horských potoků. Iásón a jeho Argonauti jich před svým útekem z Kolchidy nashromáždili padesát a týdnů je pak prodávali, když se po řekách jižně od Hyperboreje propracovávali zpátky, než u Stochaid znovu vypluli na Ceraunské moře.

„Ne,” navázal. „Myslel jsem na místo na východě, zemi jménem Zorastrie. Provozují tam zvláštní magii.”

Médeia byla neoblomná. „Ne! To se mi vůbec nelíbí. Už mám dost runových kamenů a magických kamenů. Jsou příliš těžké na nošení.”

„Tak dobrá: blíž k domovu, k břehům Ilia. Vůz, za kterým krásný, hbitý Achilleus sedm dní a sedm nocí vlácel Hektorovo tělo kolem hradb Tróje. Je stále k vidění, zjevuje se na planině, zběsile řízený hrdinovým přízrakem, zatímco mrtvé tělo je k němu dál připevněno kůží. Dotek mrtvol, když letí kolem, otevírá na krátkou dobu vstup do podsvětí. Vezmu svou posádku, počkáme si ve tmě, až se ten splašený vůz objeví i se svým ukřičeným vozatajem, a chytíme ho do pastí.”

„Ne,” řekla Médeia. „Nechte duchy, ať si dělají, co jsou zvyklí. Je to to jediné, co jim zbývá. Kromě toho, vstup do jakého podsvětí? Jejich mnoho a to Achilleovo nepatří k těm, o která bych stála. Přemýšlej dál.”

„Tak na východ. Znovu na Stochaidy. Je tam dlouhé pobřeží, pustá zlatá pláž, za kterou se rozkládají husté lesy a kopce. Slyšel jsem, že tam často dochází ke zjevení: velké město ze stanů a chýší, shromáždění lidí z různých světů a dob, chaos hluku a obřadů. Každé ráno obyvatelé města scházejí k oceánu, aby se vykoupani a přinesli oběti Poseidonovi. Pomocí kouzelných krabiček komunikují na velké vzdálenosti se svými předky; někteří říkají, že i se svými potomky z budoucnosti vzdálené mnoho staletí. Vezmu svou posádku a Argó a přivezeme ti takovou kouzelnou krabičku.”

„Komunikace na velké vzdálenosti je obtížná,” odvětila Médeia. „A drahá. Velice vyčerpává. Já ale nemám žádnou velkou touhu po spojení se svými předky. A moji potomci? Myslím, že jich budou spousty. Stejně jako tvých. Co dalšího jsi pro mne se svou tlupou věrných vymyslel?”

„Jak to myslíš?”

Provokativně se zasmála a políbila ho na bradu. „To nejsou tvoje nápady, Iásone. Ty nemáš vlastní

nápady. Tebe pohání za dobrodružstvím jenom hamižnost. Ale máš v posádce někoho hloubavějšího a přehrabuješ se v jeho fantazii, tak jako se vrána vrtá v mrtvole."

Iásón se usmál, přiznal porážku. „Tisaminas. Jako by o světě věděl všechno. A Merlin taky. I on přišel s několika nápady. Je to zcestovalý muž."

Médeiu to zaujalo. „Řekni mi o tom Merlinovi něco," nadhodila.

„Mluví o horách na západě, které jsou těžko přístupné, protože je obklopuje les. Mezi kopci se táhnou hluboká údolí a z těch údolí zabíhají klikaté jeskyně do hlubin země. Vyprávěl mi o malbách v těch dlouhých podzemních síních. Existují ve tmě, ale ožívají, když se do jejich svatyně přinese světlo. Mít takovou malbu a zvíře, které zobrazuje, znamená mít ducha zvířete jako takového. Běhají časem. Spojuje je silný duch, od nejstarších zvířat po nejnovější: koně, bizony, vlky, medvědy, kočky. Poslední z těchto zvířat je v neznámé budoucnosti. Rád pro tebe jednu z těch maleb vysekám ze skály."

„Nech je tam, kde jsou," řekla Médeia. Polekaně zbledla, tvář se jí stáhla do zklamaného zachmuření. Odsedla si od Iásóna a pohroužila se do paměti: sen se potichu vynořil z hlubin a dráždil ji na samém prahu vzpomínek.

„Nech je být," zašeptala znovu. „Nepatří do jiné doby než do té své."

„Takže ty je znáš," konstatoval zvědavě Iásón.

„Neznám je, jen o nich vím. Víam o nich a vím, že se s nimi nesmí hýbat."

Dřív než mohl říct něco dalšího, se Médeina nálada odlehčila. „Já nepotřebuji svatební dar, Iásone. Dostatečný dar je to, že jsi mě zachránil z Kolchidy a přivezl sem. Nic dalšího nepotřebuji."

„Já na tom trvám. Určitě je něco, co bych ti mohl přivést a co by připomínalo okamžik naší lásky."

„Pak tedy vím, co by to mělo být." Předklonila se a objela mu prstem bradu. „Přivez mi pohár písku ze svého oblíbeného pobřeží, z pobřeží, u něhož jsi přistál a našel jsi tam štěstí a dobrodružství. Z místa, kam by ses chtěl vrátit, tentokrát se mnou. Přivez mi ten pohár písku. Nic víc nepotřebuji."

„To je příliš snadné," řekl přezíravě Iásón. „To bych zvládl za den. Něco jiného."

Popuzená Médeia vzala jeho obličej do dlaní a políbila ho. „Tak dobře. Přivez mi pohár ledové vody z jezera, ve kterém jsi pozoroval odraz měsíce, když jsi pil. To mi bude stačit. Napiju se z něj a budu myslet na všechny měsíce, na které se v budoucích letech budeme spolu dívat."

„To je příliš snadné," nedal se Iásón. „Pozoroval jsem měsíc ve stovce jezer. Nejbližší je jenom půl dne chůze do kopců. Určitě je něco, co bys chtěla, a co pro mě bude zkouška, když to budu chtít získat." Začínal se hněvat.

Ona také.

„No tak dobře," řekla ostře. „Vydej se na podlouhlý ostrov na jihu, do země bludišť a medu. Žije tam muž, s nímž je zacházeno jako s bohem, ‚tvořícím‘ bohem. Vytváří mechanismy a s pomocí mechanismů vytváří labyrinty. A s ohněm pracuje způsoby, jaké Řekové neobjevili. Slyšela jsem, že samotný Zeus se tam vrací, aby tohoto muže požádal o radu. Jeho sláva se donesla dokonce i do Kolchidy, ale čas a dálky překroutily pravdu o jeho dovednostech. Vše kromě toho, že je nebezpečný. Mám mapu, kde se skrývá. Vždycky mě zajímal, ale nikdy jsem si jím nebyla jistá. Jestli však existuje, vím, kde existuje, tři dny plavby na jih. Nechám si ho pro svoje potřeby, budu ho mít tady, někoho, kdo mi pomůže rozkrývat, od koho se budu učit, až ty budeš někde plnit. Vyhovuje ti to jako svatební dar pro mě...?" Předklonila se a políbila ho, skoro si ho dobírala.

Iásónovy oči při té vyhlídce ožily vzrušením. „Přivezu toho muže, toho tvůrce."

Médeia se zasmála a zavrtěla hlavou. Přitiskla mu prst na rty. „Nikdy ho nenajdeš, Iásone. Jenom tě tak škádlím! Nepřipustila bych, abys riskoval život jenom pro svatební dar."

„Můžeš mě škádlit, jak chceš. Já ti ho přivedu a ty si pro něho budeš moci vytvořit vlastní bludiště."

Médeia se najednou polekala. Sevřela jeho obličej do dlaní, pokusila se upoutat jeho neklidný pohled. Vjel do něj hlad po krvi. Hlad po moři. „Ne! Dělal jsem si legraci! Myslela jsem vážně, co jsem říkala. Stačí, když mi přineseš písek a vodu osvětlenou měsícem. Nic víc nepotřebuji."

Iásón vysvobodil svou tvář z jejích prstů, vstal a usmál se. „To ti přinesu taky."

Když Médeia prchala z Kolchidy, měla dost času, aby si sebou vzala několik svých pokladů.

Se dvěma služebnicemi vyplenila svou soukromou svatyni, tady popadla jednu hrst cetek a amuletů, pokladů a tajemství svého dlouhého života, tam druhou. Všechny tyto střípky své profese nacističtě

pytlů a odnesla na Argó. Když tři ženy běžely k lodi a ke zpoceným, nahým mužům, kteří loď strkali zpátky na moře, jeden z pytlů se zachytil o skály.

Služebnice zastřelily šípy mužů, kteří se shromáždili na vršku útesu, aby na žádost Médeia adoptivního otce zabránili odjezdu za každou cenu. Neměl ponětí, kdo Médeia ve skutečnosti je ani odkud se vzala. Ale stal se závislým na jejích věštách.

Tak byl ztracen druhý pytel.

Třetí pytel se jednomu Argonautovi podařilo vyhodit na palubu právě v okamžiku, kdy Argó zachytil odliv a začal ji táhnout od břehu.

I tak se stalo, že v půlce plavby přes moře, když Médeia krutě zabila a rozčtvrtila svého ‚bratra‘, načež kusy naházela do vody, aby zdržela pronásledující loď - chlapcova otce - sbíráním mrtvého těla, aby mohlo být náležitě pohřbeno, sklouzl třetí pytel přes palubu. Pouze duchapřítomného, dobrými plícemi obdařeného Tisamina napadlo jej zachránit, a třebaže se většina jeho obsahu vysypala do černých hlubin, přinesl zpět zlaté, bronzové a kamenné figurky, předměty a střepy zhruba o váze malého dítěte, po nichž Médeia vděčně chňapla.

Nevěděla, jak malý poklad se jí podařilo zachránit, a proto jej vášnivě střežila. Až po dlouhé cestě mohla to, co zůstalo, umístit do své nové svatyně, do své Beraní síně v Iólku.

A malá, zlatá mapa Kréty byla mezi těmi sedmadvaceti sny, které se zachovaly.

Teď ji ukázala Iásonovi. Napnul zrak, aby viděl podrobnosti. Rytina byla miniaturní, spleť. „Je tam všechno. Všechno, co potřebuješ vědět. Neptej se mě, jak jsem k té mapě přišla. Vysnila jsem si ji, požádala jsem o ni a dostala jsem ji. Slyšela jsem, že jsou na světě jenom tři. Jednu vlastní sám ‚tvůrce‘. A po jedné měl každý z jeho synů. Jeho synové zemřeli. Vypráví se, že Ikaros se zřítíl z oblohy, když ho nepravá křídla zradila. Dopadl na zem u Kyziku nedaleko Symplegád, ‚srážejících se skal‘. Jeho bratr Jestřáb vylétl tak vysoko, že zmizel za měsícem.“

„Synové toho muže měli křídla?“

„Jejich otec jim je vyrobil. Poslal je hledat svět nad zemí. Měli mu posloužit jako oči a uši k poznání života za klenbou hvězd. Tak se to vypráví. A tato mapa patřila tomu zřícenému synovi. Ukazuje, kde je možno najít vstupy do labyrintu. A kde se nachází Jeskyně disků. A až najdeš Jeskyni disků, určitě najdeš i ‚tvůrce‘. Bude tam mít své síně, dílny. Tady ji máš.“

Médeia uchopila Iásonovu bradu do prstů, otočila mu hlavou hned na jednu stranu, hned na druhou, a přísně se na něho podívala. „Ale Iásone - pořád platí, že se spokojím s pískem a vodou,“ řekla tiše. „S dotekem tvého srdce, s dotekem života, který jsi vedl dřív.“ Políbila ho. Byl to vášnivý polibek. Náhle se odtáhla. Iásonův polibek byl chladný. „Neodjížděj tak brzy,“ poprosila. „Počkej chvíli. Není kam spěchat.“ Ale ihned poznala, že její slova padají do prázdna.

Iásón pohladil zlatou destičku svými palci. Oči se mu leskly. Byl netrpělivý. Cítil dobrodružství.

„Nechám si to překreslit na kůži, velkou kůži,“ řekl. „Na kůži z vola, abych to mohl číst a nebolela mě z toho hlava. Dostaneš toho svého tvůrce. S pomocí Argó a své posádky - dokonce i bez lehkomyšlného Hérakla - přivedu tu stvůru do tvé svatyně. Dostaneš svůj svatební dar, to ti slibuji.“

Médein úsměv (připadalo mi, když jsem to sledoval, přítomný jako duch) byl tajemný.

Pak Athéna zahalila ložnici diskrétním závojem a rozloučila se se mnou zamáváním a škodolibým smíchem. Vyrázila chodbou pryč. Pronásledoval jsem její vlající zelený plášť. Zahnula do vysokých, úzkých dveří, které oddělovaly mramorový palác od spalujícího žáru nádvoří, ale když jsem vyběhl ven, byla pryč. Stín byl pryč.

Zůstal jen stínový šepot.

„Stále jsi v srdci Argó, Merline. Teď se podívej, co se dělo po vyslovení svatebního slibu. Mne už nepotřebuješ. Ale několika dalšími týdny tě provede Argó...“

Bičovaná bouří, ale s plachtou nadmutou před pronásledujícím větrem, hnala se Argó k temným horám Kréty. Zdálo se, že ji chce přivítat samotný Zeus: oblohou se valila černá mračna, padal zmrzlý déšť, zubaté obrysy země bylo vidět jen díky zlaté záři, trhlíně v mracích.

Iásón a Tisaminas pátrali ve skalách po přístavu a nakonec jej uviděli.

Spustit plachtu, spustit stěžeň, vytáhnout vesla a zpomalit nebezpečně rychlé přibližování, jak se loď na zuřivých vlnách kolébala do zátočiny, kde velice neztělný barevný odstín dával tušit pláž, ke které by

mohli přirazit.

Jak si všechny oči všimaly toho, co se nacházelo pod mořem obestřeným tříští, narazila Argó na skálu a na útes, nicméně strážná bohyně ji i tak dovedla bezpečně k pobřeží, kde ji moře vyvrhlo na pláž jako chaluhu. Loď se naklonila na bok a vyhodila několik Argonautů na oblázkový břeh. Tou dobou už byla vesla zatažená dovnitř a druhá vlna, která se přihnala, uložila plavidlo pevněji na souš.

Uvázali k trupu lana. Pak, za vzpomínání na ztraceného, dobrodružství věčně vyhledávajícího Hérakla, vytáhla dvacítká mužů Argó nad čáru přílivu a ukotvila ji. Byla jako leviatan vyvržený z hlubin, zajištěný proti větru. Ze stěžně natáhli provazy a přehodili přes ně plachtovinu, aby získali přístřešek před bouří. Iásón sebral čtyři velké kameny pro vytvoření oltáře a rozdělal mezi nimi oheň. Mladý Meleagros, který i tak prahl po dobrodružství, se proti vichřici prodral do vnitrozemí, našel stádo koz a s pomocí zatíženého provazu ulovil jedno kůzle. Iásón zvíře obětoval, aby poděkoval Poseidonovi za bezpečnou plavbu. Maso pak rozřezali na proužky a opekli nad ohněm.

Poseidón obět přijal. Do svítání bouře polevila. Mraky odspěchaly na východ, slunce zahřálo pláž a usušilo promoklou, otrhanou posádku.

Ted', když Argó byla zapřená o písčné břehy, se Iásón vrátil na palubu. Bystrooký Lynkeos se zmocnil map Kréty, překreslených z hvězdného bronzu, a jednu ted' rozbalil. Přelétl kůži pátravým zrakem, jako by byl jestřáb, který se vznáší vysoko nad kopci a údolími.

„Kde jsme přistáli?“ zeptal se Iásón.

„Někde tady,“ řekl Lynkeos a ukázal na dlouhé severní pobřeží.

„Nemohl bys být přesnější?“

Lynkeos vytáhl tenké břídicové měřítko, do kterého byly vypálené jednotky. Přikládal je všelijak na mapu a v duchu počítal. Trvalo mu to dlouho.

„Někde tady,“ zopakoval a bodl do mapy, přičemž ukázal na tentýž dlouhý úsek pobřeží.

„Do vnitrozemí vedou tři údolí,“ vpadl jim do řeči Akastos, „a všechna se setkávají na jednom místě, ve městě tísněném mezi kopci, s jeskyněmi všude kolem. Jedna z nich určitě bude Jeskyně disků.“

Iásón přikývl. „Diktejská jeskyně je také blízko, a té bychom se měli vyhýbat. Bude dobře hlídaná, i kdyby v ní Starý hromovládce nepobýval.“ Usmál se pro sebe.

Meleagros bodl do kůže a řekl: „Podívej se... jestli tyto značky znamenají to, co si myslím, jsou jeskyně tvoření v každém údolí. Jeskyně tvoření jsou po celém tomhle zatraceném ostrově. Může se ukrývat v kterékoli z nich. Kterou bychom měli hledat?“

„Bude někde blízko toho města,“ prohlásil bez okolků Iásón. „Pokud se Médeiny věštby nemýlí, najdeme ho tam. Řekla mi, že je už starý a jeskyně využívá málokdy. A jestli uprchne do kopců, snadno najdeme cestu, kterou unikl.“

„Odkud to víš?“ zeptal se popuzeně Idás.

„Médeia mi to řekla.“

„Tak Médeia ti to řekla. Médeia ti to řekla.“ Idás byl očividně v rýpavé náladě. „U hromu, odkud by to ona mohla vědět?“

„Já jí věřím. Ví víc než já a já se s nebezpečnými ženami nehádám. Doporučil bych ti, aby ses nehádal s nebezpečnými muži.“

Meleagros se ozval znovu. „Všechny ty jeskyně jsou propojené. Podle Aeolerna se může tenhle tvůrce jediným krokem přesunout z jednoho konce ostrova na druhý. Jsi ty tak hbitý, Iásone?“

Iásón udeřil do mapy pěstí. Byl z té hádky rozčilený a zklamaný. Zhluboka se nadechl. „Jsme tady kvůli loupení,“ řekl tiše. „Tak pojďme loupit. Proto jsme sem přijeli. Neposlouchejte povídačky čarodějů, ani tak dobrých, jako je Aeoleron. A nevímejte si pověstí, které o sobě tento ostrov rozšířil. Že se tady narodil Starý hromovládce - Zeus?“ S posměšně vytřeštěnýma očima se podíval na Meleagra.

„Opravdu? Ty tomu věříš? Když jsme s rounem vpluli do ústí Daanu, po našem útěku z Kolchidy, když jsme jako šílení převeslovali to velké moře, setkali jsme se s Istragánci. Vzpomínáš? Tvrdili, že Zeus se zrodil z černého kamene, který spadl z nebes a byl po dvacet generací uchováván v měděné nádobě. Praskl a vypustil mladého boha ven až poté, co jednu venkovanku položili její bratři na jeho zaoblený povrch a znásilnili ji. Jak je to pravděpodobné? Jak je pravděpodobné cokoli, co se Starého hromovládce týká?“ Iásón se tímto smrtelně nebezpečným provokováním boha viditelně bavil.

Rozzářenýma očima hleděl do nového jitra a čekal, až se nakupí černé mraky, čekal, až přijde rozezlený úder.

Mraky se držely daleko. Iásón podráždil nebesa a pak se otočil zpátky ke své posádce. „Ne. Tento muž, tento Daidalos, má rád svůj bronz a je pyšný na své disky. Najdeme ho tam, kde je záhada nejhlubší.”

„Co přesně jsou ty disky?” zeptal se Meleagros. „Nejsou nebezpečné?”

„Nevím. Nevím.” Iásón se na něho upřeně podíval. „Nebezpečné? Odkdy se ti z nebezpečí třesou kolena?” Nevšímal si Meleagrových protestů a pokračoval: „Pro mě za mě, klidně to můžou být čepy, které roztáčejí hvězdy. Může v nich být uloženo poznání dvaceti tisíc generací. Pro mě za mě. Můžou v nich být podrobnosti o našem budoucím životě a způsobu a čase naší smrti... pro mě za mě.” Popleskal mladíka po tváři. „Nerozumím diskům. Chápání disků přenechávám jiným. Ale Médeia chce ten mozek, který je vymyslel, a potřebuje tělo, ve kterém ten mozek je. Aby si s ním mohla po svém hrát. Aby ten mozek mohla vyříznout, jako když dítě rozřeže ptáka, aby se podívalo na jeho bušící srdce. Po svém! A bude to mít. Svatební dar. Výrobce disků. Bušící srdce. Nehledě na lup a kořist...”

Při nabídce lupu a kořisti se ozval tlumený jásot.

Iásón vykouzlil široký úsměv. „To je to, co je důležité pro mě.”

Iásón dal pěti členům své posádky za úkol hlídat Argó a pláž a sám vyrazil v čele výpravy do vnitrozemí. Drželi se koryta vodního toku a hledali v okolních kopcích nějaká nápadná místa, podle nichž by mohli určit, kterou částí mapy se ubírají.

Brzy jedno takové našli: háj zbrocený krví, poházené kusy rozčtvrcených zvířat, se kterými vrány udělaly své, ale byly ještě dost čerstvé, aby se dalo poznat, že od obřadu neuběhla dlouhá doba. Uprostřed se zvedala z propletence olivových kmenů vysoká kamenná socha Hadí paní. Oči měla prázdné, ale vševidoucí. Na holých žulových řadrech byli stočení živí hadi, na slunci leniví. Kamenní hadi v jejích rukou byli pomalovaní jasnými červenými a zelenými barvami a také vypadali, jako by mohli každou chvíli obživit.

Tato svatyně byla vyznačena na Médeině mapě vytepané ve snu. Argonauti si podle ní našli údolní přístupové cesty, které je měly dovést k Jeskyni disků.

O den později stáli na vrcholu nízkého pahorku a rozhlíželi se přes široké město, kterým tekla zářivá řeka. V povzdálí se zvedaly kopce. Město pod nimi působilo stísněným a chaotickým dojmem. Vysoké, stupňovité budovy obložené černým kamenem vypadaly jako chrámy. Jinak bylo město vírem barev. Mělo atmosféru labyrintu a zem pod jejich nohama rytmicky duněla, z čehož se dalo usuzovat, že se tam pohybují mechanismy přesahující jejich chápání. Jestli z toho Argonauti byli nervózní, nedávali to na sobě znát. Scénu si změřily přísné oči.

„Řeka. A splavná,” ukázal mrzutě Idás. „Mohli jsme si ušetřit chůzi. Od těch ztracených skal mám na nohách puchýře.” Zvedl své zničené sandály.

„Ta řeka není vyznačená,” řekl Iásón. „To má určitě nějaký důvod. Sem se návštěvníci nemají dostat.”

„Možná. Ale pošli pro Argó. Nechci se trmácet celou cestu zpátky.”

Iásón náhle zvedl ruku. „Cítíte to?”

„Co máme cítit?” zeptal se Tisaminas.

„Někdo nás pozoruje.”

„Odkud?”

„Odněkud - tam nahoře, na úbočí. Podívejme. Blíží, než jsme si mysleli.”

Dvacet dva

Tvůrce

Na pěšinách, které ovíjely úpatí jeho hory, klikatily se lesy nebo vedly podél řek, byl pohyb často, a tak v něm skupinka mužů, kteří cílevědomě postupovali pod ním, neprobouzela neklid.

Téměř jistě to byli lovci, třebaže jejich tuniky - tmavě červené a černé - neměly barvy charakteristické pro lovecké tlupy, které v těchto kopcích pátraly po rozmanité zvěři, jež se zde hojně vyskytovala. A byli

zvláštní ještě něčím, byť nepoznal čím. Nesli si oštěpy a luky; a nedívali se nahoru k falešné jeskyni ukrývající hlubší prostor. Hleděli si svého.

Ale pro jistotu poslal pro dva své hlídací psy. Jejich dlouhé, štíhlé dřevěné hřbety se zvedly nad podrost, jak se rozmotávali z klubíčka, v němž spali stočení. Bronzové čenichy se krátce otočily k jeskyni, pak znovu klesly a obě zvířata zahájila sestup k pěšině, jedno před skupinu a druhé za ni. Pokud muži z pěšiny nesejdou, nezaútočí.

Spokojený Tvůrce obrátil pozornost zpátky k úkolu, který měl před sebou.

S prvním náznakem svítání uviděl, jak z nebe padá oheň. Hořel tmou a řítíl se k západu, po většinu dráhy tak rovně, že jej považoval za pouhý meteor. Pak se ale stočil k němu. Když se přiblížil ke světlu časného rána, jako by se v šeru roztřásl. Pak se ztratil v jitrním stínu země.

Ať už Jestřáb přistál ve Střední sféře kdekoli, přesnost, s níž tyto disky házel, se neustále zvyšovala, ale také se chovaly nevypočitatelněji. Těžko říct, co se tam nahoře, kam nedohlédl zrak ani rozum, dělo, ale z posledních pádů jasně číselu určitá tíseň.

Mořské dno kolem ostrova bylo poseté Jestřábovými předchozími pokusy. V horách daleko na západě zůstávaly stovky disků, které se Tvůrci nepodařilo najít. Toto území však ovládala Krotitelka a bylo vždy obtížné proniknout do vnitrozemí střeženého jejími bestii a bronzové disky odtamtud přinést.

Tvůrce prošel horou zpátky, klikatou chodbou, která obcházela centrální jeskyni, a vyšel tak, že měl přímo proti sobě zapadající slunce zimního slunovratu.

Hodil si na záda ranec, vybral si pevnou hůl, aby se měl při sestupu o co opírat, a vzal klíčku se včelami. Tvorečkové věděli, jaký úkol mají před sebou, a začali si protahovat křídla. Klíčka rachotila, jak do ní naráželi bronzovými hlavičkami a očima z fasetového křišťálu. Pak se znovu usadili.

Když Tvůrce došel na úpatí hory, vypustil své zvědy a včely se v záblesku světla a barev bzučivě rozlétly.

Pokračoval v chůzi na západ.

Po chvíli se jedna včela vrátila, dvakrát mu zakroužila nad hlavou, dosedla na zem a dala se do zvláštního, točivého tance. Po deseti složitých otáčkách Tvůrce poznal, kam disk dopadl. Změnil směr chůze a o něco později ucítil pach hořícího dřeva.

Našel disk zaražený do kmene jasanu. Sestupem z nebes byl celý zčernalý, ale rychlé přeleštění hadříkem odhalilo spirálu kreseb po obou stranách tenké desky.

Tvůrce si postavy a tvary dlouho prohlížel. Mnoho forem poznával, ale některé byly nové, a to znamenalo další výklad. Ano, další výklad, ale tím pádem i lepší poznání Střední sféry. A bylo možné, že tentokrát se mu podaří najít zprávu, po níž toužil, několik obrázků, které by si mohl vyložit jako své jméno, a kartuši s tvary, v nichž by mohl najít osobnější zprávu od chlapce, kterého naučil létat a kterého při tom posledním, skvělém letu ztratil.

Pečlivě disk uložil do rance a otočil se zpátky ke své hoře. Včely si ho jedna po druhé našly, vletly do své klícky a tíše dosedly na dno. Bylo už dlouho po poledni a obloha tmavla mraky, které se hnaly od severozápadu. Les byl neklidný. Před ním se tyčila jeho hora, na první pohled nic víc než lesnaté, skalnaté úbočí, ale jeho zkušený zrak viděl nepatrné stíny, kudy malé otvory do jeskynního komplexu uvnitř vdechovaly čerstvý vzduch a vydechovaly vlhkost skal. Jako žábry na rybě se tyto úzké štěrby mohly uzavřít před někým, kdo šel kolem, nebo otevřít, když chtěly přilákat a pozřít neopatrné zvíře. Zvířata!

Kůže na zátylku ho začala svědit a stovky tenoučkých bronzových vlásků, které si zavedl do zad, vyslaly varovné signály do celého těla. Vlnění nasměrovalo jeho pozornost k jihovýchodu.

Krotitelka!

Polevil ve své ostražitosti. Sám a bez ochrany se vydal na západ. Jenže ona své obludy po celou generaci, možná i víc, nikdy nevyslala tak daleko na východ. Tak tak zaslechl škrábavý pohyb hadů, její oblíbené formy zastrašování. Ale i jiné ze vzteku zplozené výtvoř se kradmo pohybovaly mezi stromy.

Rozběhl se. Vypustil při tom včely, všechny kromě jedné je poslal obtěžovat blížící se klubka, zuby a drápy.

Tu jedinou včelu poslal vyburcovat psy a současně spustil pronikavé volání, neslyšné hvízdání, kterým

je přivolával, i když tušil, že je od své pevnosti příliš daleko.

Pak se rozběhl a našel novou rychlost, kterou mu dávaly vylepšené šlachy a vazy na nohách. Otevřel své srdce a zesílil si páteř. Zablokoval všechny nepotřebné smysly. Les, potoky, balvany, nízké skály a houštiny hloží jako by se rázem zmenšily a on se jimi proplétal, jistým krokem je překonával, srdce mu bušilo a hlava mu zpívala písněmi na odvedení pozornosti, nařikavou hudbou nitra, kterou za sebe kladl jako ohromující, vábivou stopu: aby Krotitelčiny tvory zmátl a zasel do nich obavy.

Začal pociťovat svůj vysoký věk.

U jezírka padl a začal hltat vodu, aby se osvěžil a probudil. Když se hladina uklidnila, podíval se dolů na mokré, zplhlé šedé vlasy, které mu splývaly kolem propadlého, uštvaného obličeje. Jeho pohled se zrcadlil v očích, které zářily jako oči dítěte, ale na všem ostatním se projevovalo pustošivé dílo času. A pak se jeho obličej proměnil v cosi opičího, cosi smutného, cosi z těžkého snu: zrůdnost stvořenou strachem, dítě přírody zrozené z pokřiveného lůna.

Dílo Krotitelky.

Okamžitě vyskočil a znovu se rozběhl, ale zjistil, že šplhá po strmém svahu nahoru k žulovému hřebenu. Bylo to příliš vysoko. Terén byl příliš neprůchodný!

Namáhal se zbytečně.

Po hřebenu se rozlétlo sedm tmavých siluet. Ubývající světlo ozářilo bronz, dřevo a mokrou pěnu, která jim stříkala z rozevřených tlam. Jeho psi si všimli volání a uposlechli je. Teď se dlouhými skoky vrhli do houští a s vytím a štěkáním začali lovit a pronásledovat stvoření, která Krotitelka do této potyčky vyslala.

Tvůrce popadl dech, znovu padl na tvrdou skálu, nahmatat přes tornu nový disk a zvedl oči k první hvězdě nízko na obzoru, večernici, která už jasně zářila.

Vypadalo to, že zabíjení trvá celou věčnost, ale zanedlouho k němu pět jeho zvířat přiskákalo zpět. Byla potřhaná, pořezaná, poškrábaná, pokrytá břečťanem, který se kolem nich omotal, a šípem, který se na nich zachytil. Ležela mu u nohou, těžce oddechovala a chvíli na něho hladově hleděla, než si našla zábavu ve vytrhávání trnů z kůže a odmotávání popínavých rostlin z těla. Zuřivě pracovala čelistmi, aby se toho přirozeného neřádstva zbavila.

„Dobrá práce,“ pošeptal každému z nich Tvůrce. „Vyřídili jste ty její odporné výtvořiny. Dobrá práce. Ty její jsou příliš staré. Moje nové jsou silnější. Dobrá práce, moje zvířata. Moje zvířata z hvězd.“

Jedno po druhém se na něho láskyplně podívala a pak se znovu začala upravovat.

Později se Tvůrce vrátil do své jeskyně. Jeho ochránci šli za ním, čenichali, vrčeli, hledali si trošku divoké potravy - vzpomínku na divoký život, pouhou iluzi divokosti ve svých tělech ze dřeva a kovu - než se vrátí na svá stanoviště. Tvůrce je vyrobil dobře. Ve chvílích klidu, když neměli povinnosti, se jim zdálo o životě, podle jehož obrazu byli stvořeni.

Tvůrce se odebral do své síně, malé dílny nedaleko hlavní jeskyně, a položil disk na leštěnou kamennou plochu, na které pracoval. Plocha ve fosforeskujícím světle stěn zářila. Symboly vytesané do stěn místnosti se růžově a zeleně odrážely od kamene. Tmavý disk s nejnovějšími zprávami ho vtahoval hlouběji a hlouběji do svých záhad.

A tehdy zaslechl z hlubších útrob hory tichou ozvěnu kroků a ihned pochopil, že do jeho jeskyně někdo vnikl a pátrá po něm.

Jak mohl někdo proniknout kolem jeho ochránců a dostat se tak blízko? Co se to dělo? Byl zaskočen, podruhé v jednom dni!

Tiše přeběhl ke vstupu do jeskyně. Pětice mužů s obnaženými meči a skloněnými štíty procházela mezi mechanismy. Se zvědavostí vyrytou do tvrdých tváří si prohlíželi zvláštní věci kolem sebe. Jeden, nejvyšší a nejpánovitější, roztáčel stojan s disky a smál se tichým zvukům, které vydávaly.

Bylo to pět ze sedmi, které zahlédl ten den ráno. Nebyli to žádní lovci. Dobrodruzi. Teď si uvědomil i to, čím se odlišují od místních obyvatel.

Podle zvláštního způsobu, jímž si splétali vlasy, podle mečů a kulatých zdobených štítů, které si nesli, to byli Řekové.

Hlídkovali u úpatí hory skoro celý den, napodobovali pohyby a postoje lovců a střídavě využívali

příležitost podívat se nahoru k jeskyni, aby zhodnotili přístup a nebezpečí, která tam na ně číhala.

Stežka k ústí jeskyně byla spletitá; od někoho, kdo tvoří bludiště, Iásón nic menšího ani nečekal. Lynkeus, který měl bystřejší zrak, složitou přístupovou cestu v duchu zmapoval. Nebezpečí, která na ně číhají, se ukázala zanedlouho, když se ke skupině přirtili dva psi z bronz a cedrového dřeva. Divoce vrčeli a cenili zuby, jako by se chystali vetřelce roztrhat.

Ohněm vytvrzený Íofestós to s kovy uměl. Než uposlechl volání ve snu a přidal se k Argonautům při výpravě za rounem, dělal učedníka v Héfaištových kovárnách. Když Héfaištův oblíbený učedník pracoval u výhně, zhroutil se z horka a vylil si roztavený bronz na břicho. Íofestós smrtící kov z chlapce sebral, hodil jej do plamenů a otevřel jedno z vodních stavidel, aby zchladil rány chlapci i sobě na rukách.

Na znamení díků dal Héfaištos jeho rukám schopnost tavit bronz pouhým dotekem. Muž s tuhou kůží se teď vrhl najedno zvíře po druhém a rozšklebenou tlamu jim svařil.

Pak už bylo snadné provrtat se mečem přes dřevěnou kůži každého psa až k srdci z miznatého dřeva.

Další hrůzy čekaly na Argonauty, když stoupali na horu, ale tito muži přemohli takzvané harpyje, smrduté létající plazy, kteří mučili ubohého slepého Fínea a zajistili tak Argonautům definitivní pokyny pro výpravu za rounem; na útěku z Kolchidy, když už měli Médeiu a rouno, porazili armádu Mrtvých, která vyklíčila z „dračích zubů“ krále Aiéty; v hvozdech u pramenů řeky Daan zpěvem zvítězili nad zpívajícími hlavami v hájích Herkynijců, pokáceli Teutonům Ig'Drasalith, než ty stvůry stačily vykořenit; těmto mužům připadaly vynálezy „tvůrce“ hrubé a jednoduché, byť nepostrádaly jisté kouzlo.

Při jejich vzniku se uplatnila fantazie. Nebyly však rovnocenným soupeřem pro Iásóna a jeho pololidský doprovod, přestože Akastovi a Meleagrovi způsobily smrtelná zranění.

„Jako za starých časů,“ hlesl s úsměvem Iásón, když se svou posádkou dorazil k prahu jeskyně.

Začali prolézat Tvůrcovo království. Obrovské postavy a podivné mechanismy, kterých byla jeskyně plná, v nich probouzely zmatek i pobavení. Některé formy byly určené k létání, některé pro chůzi. Opracované dřevo a vykováný bronz se vyskytovaly v hojném množství, ale obličejové, které měly víc společného s vážkami než se psy, měly oči z fasetového křišťálu. A půlky končetin, celé končetiny a žár z ohňů uzavřených v baňatých kotlech, nahoře zúžených.

Disky Iásóna fascinovaly. Když je roztočil vydávaly hluboký, sytý zvuk, jako hlas slyšený ze vzdáleného snu. Byly jich tam plné stojany. Byly zavěšené takovým způsobem, že když se roztočil jeden, roztočily se všechny a několik chvil, než znovu znehybněly, bylo slyšet zvláštní, disharmonický zvuk. Ale v těch několika okamžicích, kdy jeskyni vyplnilo chvějivé sténání, se mechanismy kolem nich roztráslly, jako by chtěly obžít.

„U Héfaištova kladiva! Co to je?“ hlesl nervózně Tisaminas.

Iásón byl zamyšlený, postupně si prohlédl několik bronzových desek. „Nevím. Jsou na nich vyvedené obrázky; některé poznávám: lidi, kráčejícího člověka, přilby, chocholy, lodě, věže, souhvězdí. Z jiných se mi točí hlava, když se na ně podívám. Nikdy jsem nic podobného neviděl.“

„Jsou to hlasy ze světa za sny.“

Iásón se překvapeně otočil, když mu ta slova někdo pošeptal do ucha. Tisaminas a ostatní se rovněž obrátili, plynule tasili meče z pochev a nastavili štíty před sebe, aby se bránili.

„Kdo je tam?“ otázal se Iásón. Dlouho bylo ticho. Pak se ozval tentýž tichý hlas, odsekávající jednotlivé slabiky: „Sběratel těchto hlasů. Ať jste kdokoli, dostalo se vám vzácného privilegia. Slyšeli jste píseň světa, který existuje, neviděný a neznámý, mezi zemí a nebem.“

„Kde jsi?“ zeptal se Iásón. „Ukaž se mi.“ Jeho slova se rozlehla jeskyní. Argonauti se mezitím semkli do obranného kroužku, zvedli oči ke stropu a propátrávali jimi každou temnou skulinu ve skále. Opět to dlouhé, nepřijemné ticho.

„Kdo jste vy?“ ozval se hlas znovu, tentokrát přísněji. „Co jste? Co tady děláte? Co jste provedli s mými tvory?“

„S jakými tvory?“

„S mými ochránci. Mými psy. Mými jestřáby.“

„Zaútočili na nás. Zabili jsme je. Nedali nám jinou možnost.“

„Lžeš! Dali vám spoustu možností! Vytvořit je mne stálo mnoho času. Sledovali by vás, ale nechali by vás na pokoji, pokud byste zůstali na vyznačených cestách, na stezkách, a lovíli divokou zvěř. Jenže vy

jste sem nepřišli lovit."

Ale ano, přišli! pomyslel si Iásón temně.

„Máme společnost," řekl Ídás a ukázal do nitra hory. Zbraně zarachotily, jak se Argonauti otočili za zjevením.

Byl to vysoký, hubený muž s dlouhými vlasy a propadlými tvářemi. Jeho dlouhá tunika byla pestrou směsí barev, které byly s ostrovem odjakživa spojovány: sytých odstínů mořské modři, smaragdové zeleně, červené barvy krve a východu slunce. Jeho oči však byly šedé a přísné. Čelo mu zbrázdily vrásky, když upřeným pohledem přešel po tvářích mužů, které měl proti sobě. Pak přistoupil blíž. Měl úzké rty, vyzařoval sebejistotu a stěží ovládaný hněv.

„Na tomto ostrově se nachází bytost," vyslovil pečlivě, „která má podobu ženy. Strašná. Strašná bytost. Vládkyně všeho divokého, zrozená z bahna lesa, stará a oddaná hlíně pod našima nohama. Dokáže jediným dechem přivolat hady a holuby. Je to jeden z jejích triků, kterými umí zmást. Dělá, co může, aby zničila všechno, co vytvořím. Nedaří se jí to. Považuje mě za zrůdnost. Já se ji zase snažím vypudit z jejího smrdutého lůna v zemi. Také se mi to nedaří. Oba jsme odsouzeni k nezdaru, ona i já. V boji proti sobě. Ale tam, kde ona odešla s nepořízenou, jste vy uspěli. Zničili jste celé roky práce. Ti psi pro mě měli velkou cenu. Sloužili mi. Nebylo třeba - nebylo ani trochu třeba - je zabít. Chápete vůbec, o čem mluvím? Pochybují. Kdo jste? Co ode mě chcete? Rychle mi odpovzte. Musím psy vytvořit znovu."

„Jmenuji se Iásón. Syn Aisóna. Služebník Athény. Z Řecké země. Toto jsou někteří členové mé posádky, nevelké armády mých druhů."

Tvůrce přistoupil blíž a upřeně se zahleděl na muže před sebou. „Poznal jsem, že jste Řekové. Nepoznal jsem, že jsi Iásón. Slyšel jsem o tobě. Důvody mi unikají."

„A já jsem slyšel o tobě, Daidale. Jmenuješ se tak, ne?"

„Ano. Způsob, jakým to vyslovuješ, je mi cizí, ale ano."

V Tvůrčově vystupování, v jeho výrazu bylo něco zvláštního. Vypadalo to, jako by byl rozrušený, a zároveň plný obav. Svým přísným pohledem Iásóna přitahoval.

„Proč jste sem přijeli? Proč jste tak odhodlaní mě najít?"

„Chceme tě pozvat zpátky do Řeka. Aby ses setkal s někým, kdo o tobě slyšel a obdivuje tě. Ta žena s tebou chce pohovořit o kouzlech a mechanismech, o věcech, které jsou mimo chápání tohoto prostého muže."

Tvůrce zapátral po pravdě. „Pozdrav od ozbrojených mužů," řekl trpce.

„A dobře jsme udělali, že jsme se ozbrojili," připomněl mu Iásón. Pak zasunul svůj meč do pochvy a odložil štít na podlahu. Ostatní Argonauti udělali totéž.

„Jak to, že tě znám? Jak to, že tě znám?" opakovala vyhublá postava. Iásón už pochopil, že Daidalův obraz je v zrcadle, ale nedalo se poznat, odkud odraz přichází.

„Vedl nás při výpravě pro beraní rouno, zlatou kůži," vyhlásil hrdě Idás. „Ten příběh už větry roznášejí do čtyř stran, zpívají o něm básníci, a opakují jej dokonce bohové."

Idova slova ještě vysokou jeskyní vracela ozvěna, když se disky začaly otáčet, některé rychle, jiné pomaleji. Dóm vyplnil tklivý zvuk, jehož hlasitost začala sílit, až se stala nesnesitelnou.

Obraz Tvůrce zmizel. Vypadalo to, jako by se zamračil a pak ustoupil zpátky do stínů.

Tři z pěti Argonautů popadli své štíty a rychle se dali na ústup, vyběhli zpět ke vstupu do jeskynního systému. Ale Iásón a Tisaminas zůstali stát na místě, znovu ozbrojení, a nervózně pokukovali po mechanismech, které se nad nimi tyčily. Když Tisaminas navrhl rychlý ústup, Iásón zavrtěl hlavou. „Zůstaň se mnou. Do nitra té hory se dá určitě nějak dostat."

Argó znovu změnila scénérii, jak snila, jak vzpomínala, jak na mne těmi sny promlouvala, ukazovala mi události, které ji trápily. Odkud se dívala, jak se Iásón a jeho muži blíží k dílně na úbočí hory? Možná se nakrmila Iásónovými ospalými vzpomínkami, když se vraceli z Kréty do Iólku, s podpalubím plným koz, vína, lupu a jednoho uvězněného, vzteklého muže.

Ten muž - Tvůrce - prošel bludištěm chodeb a šachet, jež vytvořil, a pozoroval teď Argó na pláži. Na

sever ležela Řecká země. Za sebou slyšel šouravý pohyb muže, jemuž jako by odhodlání pomohlo vyhnout se všem pastem, které byly v labyrintu nastraženy.

Tvůrce měl z Iásona strach. Ale když teď uviděl loď na pláži, začal polevovat v ostražitosti. Tuto loď znal. Tato loď byla spojenec a stará přítelkyně. Už si vybavil víc z historky, kterou zaslechl, o výpravě za zlatým rounem z posvátného býka. Iásón se na té lodi plavil a přestavěl ji s použitím dubu z Diovy svatyně v Dódóně. Bohyně Athéna propůjčila staré lodi svůj hlas a oči.

Ale Tvůrceovy oči viděly dřívější plavidlo stejně zřetelně jako vzpomínku na dobu, kdy mu patřila, těch několik let, kdy on sám byl její kapitán a ona ho vzala na cesty nocí a podsvětím, na které nikdy nezapomene; a při nichž byl nucen naplno využít své nadání.

Znal ji jako Endaiae, což v hrubém jazyce tohoto ostrova znamenalo neohrožený průvodce. Vypudil z galeonové figury vřiskající ježibabu, kterou Krotitelka ovládla, když loď ztroskotala u jejího pobřeží. Nahradil ji laskavější průvodkyní. Vstoupil do její duše a vybudoval v ní věci, která dávaly větší sílu, lepší vědomosti a něco, po čem dlouho toužila:

Zpřístupnil její dřevěnou paměť vzpomínkám na nejstarší časy. Udělal z jejích nezřetelných snů hmatatelné vzpomínky. Vzkřísil loď po tisíciletích, kdy se toulala po mořích a řekách, vždy poslušná rozmarů svých kapitánů, kteří se všichni ukázali ne tak dobrými, jak potřebovala.

Čas, který spolu strávili, byl krátký, ale byl to mezník jeho života. Mohl se dostat ke zdrojům dávno zapomenutých vědomostí. Vysvobodil se ze stísněnosti labyrintu. Nakrátko okusil divy, které bylo souzeno zažít pouze jeho synům, jednomu víc než druhému (ubohému Ikarovi - ztracenému i se vším, co mu otec dal); ten druhý - Jestřáb - se ještě teď seznamoval se světy mimo veškeré vědění.

Vzdálil se od pobřeží a odebral se do dílny v Dikté. Disky, které tam měl, použil, aby zvukem přivolal své pronásledovatele, a v patřičnou dobu do arény opravdu opatrně vstoupil Iásón, následovaný svým bystrozrakým, obezřetným kolegou. Oba muži byli přichystaní k boji.

„Zase ozbrojení? Zase ozbrojení!”

„Cítím vůni moře,” prohlásil Iásón. „Nepronásledovali jsme tě déle, než trvá nahnat koně do ohrady z proutí. Ty chodby jsou zkroucené.”

„Jsou. Zkroucené je to pravé slovo, které to vystihuje. A máš pravdu. Je tady moře, a také tvá loď. Už tvou loď znám. Já jsem jí říkal Endaiae. Zapomněl jsem, jak jsi ji pojmenoval ty. Athéna?”

„Argó.”

„Ano. Ovšem. No ovšem. Argó: podle mistra loďaře - Argos to byl, že? - který vytesal a za pomoci kladiv osadil do jejího kýlu dódónský dub. Odstranil půlku její minulosti a nahradil ji nejmocnější řeckou magií. Sama je nyní věštírnou. Ano. Ovšem.”

Iásona to zaujalo. Zasunul meč do pochvy. Muž, který ho doprovázel - Tisaminas, že? Zaslechl to jméno, když Iásón přišel blíž - byl také neozbrojený a prohlížel si dílnu s nelíčeným zaujetím. Nejvíce ho zajímaly staré znaky a časové mapy, ale možná to bylo tím, že ho přitahovaly jako vlka světlo, tak jako k sobě přitáhly samotného Tvůrce, když je poprvé objevil. Tento druhý muž se opatrně zeptal: „Ty jsi znal Argó? Plavil ses na ní?”

„Já jsem ji zachránil,” řekl tiše Tvůrce. Tenkrát nebyla tak velkolepá, byla ztroskotaná, potlučená, její barvy vybledly, oči pohasly, plachta se roztrhala. Paluby měla shnilé, byla to trouchnivějící loď, z jejíchž snů zbyly zoufalé vzpomínky, jejíž duše byla stejně proděravělá jako její trup, zanedbáním a počasím. Měla v sobě staré, silné dřevo - někdo ji kdysi postavil s láskou - ale to nové bylo nesourodé. Lajdácké. Krotitelka - ta strašná ženská bytost - ji uvěznila na západě této země, přivlastnila si ji a používala ji - kvůli něčemu, co v sobě má.

„To místo skrze čas. Ten práh do jiných světů.”

„Vida. Takže o tom víš.”

„Duše lodi.”

„Duše lodi,” zopakoval Tvůrce. „Jako každý práh, který byl zanedbáván, pomohl jsem jej vyčistit. Vyhodil jsem všechno, co bylo zkažené, všechny temné ochránce, kterými byla její duše zakryta. Krotitelčiny nestvůrné výtvary. Znovu jsem loď vyčistil. Vrátil jsem jí divoké dřevo. Vrátil jsem jí dřívější krásu. Dokonce jsem zahlédl její narození.”

„Její narození?” podivil se Tisaminas. „Loď se může narodit?”

„Lod' může být postavena.“

„Ano, samozřejmě.“

„Tu lod' postavil chlapec. Tvá Argó je ta lod', zestárlá, důkladněji postavená mnoha svými kapitány, mnoha tvůrci, mnoha tesaři. Argó je dnes stará a není pochyb o tom, že bude pořád stárnout. Ale jak mladé je asi její srdce?“

„Dosti mladé,“ opáčil Iásón. „Netušil jsem, že má takovou historii. Rád bych tě uvítal na palubě, Daidale. Přijď jako přítel a jako host. Přijď sám, jestli chceš. Obnov starou známost.“

Tvůrce maličko couvl. Vše v očích a ve tváři tohoto Řeka bylo upřímné. Jeho společník se přesto rozhlížel, fascinovaný a očividně zvědavý.

Iásón měl prázdné ruce, prsty roztažené od sebe. Hovořil o tom, jak moc by stará lod' byla ráda, kdyby se mohla se starým mužem znovu setkat.

„Ze stězně jí vypučí růže, až tě uvidí.“

Moc toužil vstoupit znovu do její duše. Něco tam zasadil, ukryl tam zařízení, o kterém věděl, že jí přinese dlouhý život na moři a zavede ji do neznámých moří. To zařízení však bylo neumělé, vyrobené narychlo, vyrobené se silným pohnutím a surovou silou; nebylo vyzkoušené. Bylo v jejím srdci pořád?

Toužil to zjistit.

Ale tenhle Iásón...

Jeho obličej a oči odporovaly lovcovi v jeho hrudi. Vlkovi v jeho břiše. Kočce v jeho nohách. Jestřábovi v jeho chladné, vypočítavé psýše.

To nebyl muž, kterému se dalo důvěřovat.

Pak Iásón sáhl do brašny na opasku a vytáhl z ní malý kovový předmět, kus bronzu, na němž se rozbujela zelená patina zacházející mědi. Aniž od Tvůrce odtrhl pohled, řekl: „Přinesl jsem ti dar. Je to velice malá věc. Možná nemá žádnou cenu. Ale jestli budeš chtít, může být tvoje. Poznám, že je to mapa, mapa tohoto ostrova, ale symboly na ní mi nic neříkají.“

Tvůrce si bronz vzal. Srdce se mu prudce rozbušilo, hlava mu připadala lehká jako pírko. Jak si kov prohlížel, vzpomněl si na Jestřábu, svého báječného syna Jestřábu. Chlapec stál na kraji útesu, zkoušel svá nová křídla, pažemi tahal za vzpěry a dráty, ohýbal velký vynález zašitý do svého těla, chytal jím vítr, přidržoval jej, protahoval se jeho silou a nato jej zase propouštěl, aby mohl vítr nerušeně cestovat dál a chlapce uvolnil.

V rukou držel mapu, kterou mu dal jeho otec, palci hladil kov, připomínal si, jako když slepec čte značky v hlině, jak se vrátit na zem, pokud by mu oheň ve Střední sféře zkazil zrak.

„Kde jsi to našel?“ zeptal se tiše Tvůrce.

„Spadlo to na zem,“ řekl Iásón. „Nedaleko Kolchidy, za Symplegádami. Byl to jeden z mnoha předmětů, které byly shromážděny a přineseny do mého rodného města Iólku. V Řecké zemi.“

„Víš, co to je?“

„Poznám, že je to mapa, mapa této země. A že to bylo vyrobeno z bronzu. Jinak vím jenom to, že ta blízká osoba, která se s tebou chce setkat, se domnívala, že by tě to mohlo zajímat.“

Tvůrce mapu pevně stiskl. Voskovaným hadříkem, který u sebe stále nosil, odstranil patinu koroze natolik, aby spatřil své původní symboly. Ano, byl to Jestřábův průvodce. Nemohlo o tom být pochyb.

Měl je teď oba. Oba dary na rozloučenou pro své syny, dvě mapy, vykované jako jedna a uprostřed rozříznuté.

„Děkuji ti.“

Iásóna viditelně potěšilo, že si Tvůrce jeho daru cení. „Doufám, že s námi odjedeš do Řecké země. Slibuji, že tě přivezu zpátky, až vás přestane bavit povídat si o nadzemských věcech.“

„Ne,“ odpověděl Tvůrce. „Do Řecké země nepojedu. Víckrát už ne. Přivez toho člověka sem, jestli chceš. Ale já zůstanu tady.“

„Bude zklamaná.“

Ona?

Pochopitelně! Čarodějka z Kolchidy. Vybavila se mu další část příběhu, který o Iásonovi slyšel. Ta kněžka. Uctívala berana. Zdědila tradici, která byla stejně stará jako Tvůrcova. Setkat se s ní by bylo vzrušující - a nebezpečné!

Když to řekl Iásonovi, Řek byl zklamán a přiznal to nahlas. Pak se ale usmál a otočil se k východu z jeskyně.

„Musím počkat, až se vrátí tři moji muži. Další dva zabila tvá zvířata z cedrového dřeva. Necítím pro to žádné výčitky. Věděli, že jdeme do nebezpečí. Ale než se těch ostatních dočkám, platí, co jsem řekl předtím: jestli chceš navštívit Argó, jsi mým hostem. A jejím. Až budu mít svou posádku pohromadě, odplujeme. S tebou, nebo bez tebe, jestli se nenecháš přesvědčit.“

Iásón a Tisaminás se vydali na dlouhý sestup po úbočí, ke stezce, která vedla podél řeky; k řece, která ústila do moře, kde kotvila loď.

Tvůrce se za nimi díval. Potom je bludištěm přešel, dostal se tam, kde moře v silném větru prudce naráželo na rozeklané pobřeží a Argó, uvázaná lany a přikrytá plachtami, se chvěla blížící se bouří.

Okamžitě zjistila jeho přítomnost. Ucítit její volání.

Dvacet tři
Svatební dar

Okamžitě zjistila jeho přítomnost. Ucítit její volání. Než se k ní dostal, moře už bouřilo. Argonauti se krčili v širokém kruhu kolem žhnoucího ohně pod jednou z plachet. Tvůrce si chvíli pohrával s myšlenkou, že by se k nim přidal, ale byli opilí a hádavi, rozladění z podmínek, které převládaly. Co nejtíši vyšplhal po provazovém žebříku a slezl do podpalubí mezi žoky, sudy, náhradní vesla a plachtovinu. Věděl přesně, kam jít, a opatrně se přiblížil k prahu.

K jeho překvapení tam na něho nikdo nečekal. Měla tam být průvodkyně, Athéna nebo její matka Héra. Kousek řecké bohyně se měl vznášet na okraji Duše lodi. Místo toho měl před sebou sluncem spalovanou, kamenitou krajinu a horký vítr mu vhněl do očí prach. Mezi kameny byly roztroušeny zakrslé stromy a vysušená vegetace. Ve vzduchu voněly neznámé byliny a v dálce bylo slyšet cinkání zvonků, nejspíš připevněných na krk zvířat. Tvůrce z toho byl nervózní. Měl rád, když byl ve věcech systém. Báł se nahodilé struktury přírody a chaosu vytvářeného lidmi, kteří se snažili přírodní svět napodobovat.

Zavolal na loď, přivolał duši jménem, které jí dal, když byl jejím kapitánem. Neodpověděla. Zavolal znovu, tentokrát Argó. A po chvíli k němu oslnivým žářem přišla, zpočátku rozmazaný obraz, který získal na ostrosti, jak opar z jejího těla odplynul.

Přišla jako malé, neklidné dítě oblečené do zastaralých šatů, s obličejem umouněným pouští a vlasy jednoduše svázanými do kaštanových copů, zesvětlených prachem. Oči měla zelené a divoké, ruce velice drobné. Držela v nich láhev na vodu a rovný kostěný nůž. Ale byla bojácná. Připadalo mu, že vypadá smutně.

Vycítla, že je zmatený.

„Koho jsi čekal, že najdeš?“ zeptala se.

„Nevím. Možná řeckou bohyni. Nebo svou kolossoi.“

„Tvá kolossoi je tam. Za tebou. Tak, jak jsi ji postavil, nevydržela.“

Tvůrce se otočil. Na sedátku z kamenů seděla malá, detailně zpracovaná socha z bronzu a dřeva. Lehce se nakláněla, ruce sepnuté mezi kolena, hlavu skloněnou, jako by si krátce zdřímala nebo byla skleslá zoufalstvím. Lesklý bronz, který se střídal s tvrdým leštěným dřevem, zářil stejně, jako když do lodi vstoupila. Ale Tvůrce ihned poznal, že je mrtvá. Nikdy nebyla doopravdy živá. Byl to jednoduše stroj, mechanismus, jehož kotouče - byla plná kotoučů, maličkých, sestavených tak, aby se jeden točil uvnitř druhého nebo se při tom dotýkaly - zaznamenávaly život na lodi. Představoval si, že, jak se budou otáčet a hovořit spolu, symboly se budou přeskupovat tak, že dostanou význam, stanou se historií.

Očividně byl příliš ambiciózní. Nepřečetl nebeské disky od svého syna Jestřába dost dobře. Nepochopil povahu kódu.

„Snažil jsem se,“ řekl.

„Byla úžasná,“ prohlásila dívka s divokýma očima. „Dokud vydržela.“

„Dokud vydržela? Ty jsi tady byla, když tady byla ona?“

„Já jsem tady pořád," odpověděla dívka tiše. Znovu ten záblesk zoufalství a smutku v očích. „Miluji své kapitány. Všechny. Co jsem bez nich? Všechny jsem je milovala. Bez nich jsem nikdy nebyla víc než bárka."

„Jako milence," řekl Tvůrce. „Ale ty jsi moc mladá na to, abys měla milence."

Zasmála se. „Vůbec nejsem tak mladá. Když mě postavil ten chlapec, ten, který si neuměl zavázat tkaničky, když se točil v řece a málem se utopil, když mě ten první chlapec postavil, byla jsem už stará. Jenom jsem nikdy neměla dřevo a kůži trupu, abych se mohla usadit."

Odkud jsem se díval? Kdo mi to ukazoval? Ta myšlenka do mne nakrátko zasela paniku, než jsem poznal tu dívku s divokýma očima, se kterou Daidalos mluvil. Byla to moje láska z dětství! Dívka, která mne pronásledovala a škádčila. Byla to Médeia ve své nejranější podobě. Moje první loďka, „Poutník“, při výběru svého prvního ochránce sáhla po duši svůdné dívky, která byla mou nemesis, a zároveň mou radostí, mou první láskou, a zároveň mým prvním nepřítelem.

V době, kdy ještě nebyli bohové, kdo jiný mohl být ochráncem lodi než někdo, kdo byl blízký kapitánovu srdci?

Ted'! Ted' jsem to začal chápat! A díval jsem se, jak Daidalos, ten ubohý, nešťastný Tvůrce, vstoupil do pasti, kterou na něho Iásón nastražil.

„Stýskalo se ti po mně?" zeptala se Argó prostřednictvím své první ochránkyně.

„Stýskalo," přiznal Tvůrce. „Velice se mi stýskalo. Byl jsem na tebe moc zvědavý. Jsi jedním z několika zázraků mého života. Moji synové..." odmlčel se a upřeně se na dívku zadíval. Na okamžik se zdálo být zvláštní mluvit s touto dávnou ozvěnou, touto mladou-starou formou, tímto zjevením, tímto dítětem, touto vzpomínkou... ale on uvažoval racionálně. Věděl, že se nachází v přítomnosti tvora, ducha, chcete-li, který je tady stejně skutečný jako sluncem rozpálené skály kolem něho. Co byl koneckonců Čas? Jen okamžik existence v jakémkoli stavu bytí. Čas plynul, plynul tady a tam, a mohl v kterémkoli okamžiku vpadnout do přítomnosti, z minulosti nebo z budoucnosti. To, čím se toto pronikání, tyto nenadálé vpády, řídí, bylo jedním z mnoha tajemství, jež se snažil vyluštit z disků svržených z hvězd, které přilétaly ze Střední sféry, kde nakonec přistál jeho poutník, jeho syn, jeho Jestřáb.

Argo, i když vypadala staře a dětsky, byla pořád loď. A loď převážela Čas. Loď převážela paměť. Byla součástí Tvůrcovy paměti, a on byl součástí její.

„Moji synové pro mě byli zázrak," dokončil myšlenku, kterou předtím začal. V duchu se vrátil k jejich narození. „Dvojčata. Ale ptáci z dvou různých hejn. Poznal jsem to v okamžiku, kdy jsem je uviděl."

„Já vím."

„Jejich matka nepřežila porod."

„Já vím,"

„Ano. Tohle všechno jsem ti už vyprávěl."

„Ale já jsem pro tebe byla jenom kuriozita."

„Víc než to," namítl Tvůrce. Neměl dobrý pocit z toho nenadálého zamračení, z náhlé změny nálady.

„Jenom kuriozita," zašeptala Argó. V jejích očích se na okamžik objevil hněv, pak znovu vystřídaný tou nejistotou. „Byla jsem stvořena tak, že jsem své kapitány milovala. Každý se stal mou částí. Byla jsem jim všem oddaná. Ať se mnou pluli za výstřednostmi přírody nebo do podsvětí, vždycky jsem jim důvěřovala. Tak mě udělal ten chlapec: abych byla oddaná. Abych milovala." Oči jí zvlhly.

Tvůrce mlčel. Něco nebylo v pořádku.

Dívka se otočila, dala se na útěk a přes slzy zavolala: „Neměl jsi sem chodit. Tvůj čas se mnou je v minulosti. Jsem teď věrná Iásonovi. Neměl jsi sem chodit!"

Krajina kolem něho se rozplynula ve tmu. Ucítíl na tváři studený vítr, ledový dotek mořské tříště.

Otočil se zpátky k prahu a ztěžka upadl na bok. Ruce měl svázané za zády; nohy měl spoutané. Jeho tělo se pohupovalo - loď byla na moři, v bouři. Nad sebou viděl zataženou noční oblohu, husté mraky s okraji vykreslenými měsíčním světlem.

Dva muži stáli nad ním a prohlíželi si ho. Ostatní seděli v podpalubí schoulení, zkroušení. Plachta se nadouvala, nabírala vítr a déšť, jak loď rozrážela bouřlivé vlny.

Zkusil promluvit, ale žádná slova z něho nevyšla. Jazyk měl těžký, zrak se mu začínal rozmazávat. „Postarejte se o to, aby byl v teple,” řekl Iásón svému blízkému druhovi, muži, který se jmenoval Tisaminas.

„Jak daleko je do Iólku?”

„Nanejvýš ještě dva dny, i v tomto počasí.”

„Měli bychom mu dát najíst. Házelo to s ním takhle dva dny.”

„On to přežije. Médein lék zajistí, že zůstane klidný. Že jím to bude dál házet. Nemám důvěru k jeho rukám. Má v nich kov.”

Lék na Tvůrce zapůsobil. Stáhl se dovnitř a dolů, cítil, jak hořký jed koluje kanálky v jeho těle. Následovalo otupění a pak bezesný spánek. Jeho poslední myšlenky byly:

Dva dny. Nechala mě mluvit dva dny, i když to vypadalo jako několik chvil. Dost dlouho, aby se Iásón vrátil na pláž a zajař mě.

Zradila mě. Argó! Moje Argó! To vysvětluje, proč se tak trápila. K tomu, aby mě zradila, použila mechanismus, který jsem do ní zasadil. Zradila mě. Pro svého nového kapitána. Zabila mě...

A poslední slova, která slyšel, byla slova mořských pirátů.

Nejdřív promluvil Tisaminas: „Jestli nemůžeme jeho rukám důvěřovat, měli bychom mu je uříznout.”

Pak Iásón. Váhal, než souhlasně zabručel: „Tak dobře. Uříznete mu ruce. Ale zachovejte je čerstvé, aby mu je Médeia mohla přišít zpátky. Médeia ho chce jako dar celého. Bude ho potřebovat celého, jestli se s ním má pobavit.”

Dvacet čtyři

Paměť dřeva

Silně sněžilo, krajina však přesto nebyla jednotvárně bílá. Zahlédl jsem tmavší okraje nedalekých tichých hvozdu. Jediným zvukem v této zimní krajině byl ženský smích. Mielikki, celá v bílé kožešině, skoro nebyla vidět, jak po svém poskakujícím familiárovi, rysovi, házela sněhové koule.

Když si mě všimla, zamířila ke mně. Brodila se hlubokými závějem, dech se jí měnil v jinovatku. Byl jsem pořád v zámezi, na té straně prahu, která patřila Argó.

Mielikki byla ve své bledé, krásné podobě, okouzlující žena ve středních letech.

„Našel jsi odpověď?” zeptala se mě.

„Částečně. Část odpovědi. Argó zradila jednoho ze svých kapitánů, muže známého jako Daidalos. Ta zrada ji pronásleduje.”

Bohyně se zamyslela. „Ano. Ona své kapitány miluje.”

„Já vím. Vždycky jsem to věděl. Udělal jsem ji takovou, když jsem byl kluk, když jsem té lodi dal první podobu. Připomněla mi to.”

„Takže: co dál se dá najít?”

Dobrá otázka.

Pokrčil jsem rameny. Začínal jsem pod oděvem cítit štipání mrazu. „Potřebuji zjistit, co se stalo potom. Jak se stalo, že Daidalos skončil v Jiném světě na Albě? Alba je od Tvůrcovy domoviny daleko.”

„Mohl by ses podívat...” rýpla si do mě Mielikki. „Použít trochu té schované magie.”

Překvapila mě její nezvyklá hravost. Že by se domluvila s Niiv? Obě ženy spojovala zmrzlá severní vlast. Jenže Niiv se do Duše lodi nemohla dostat. Paní lesa ji sice chránila, ale neměla s ní důvěrnosti. Bylo pravděpodobnější, že bohyně si, jako všechny strážkyně lodi, všimla her, vášní a rozbrojů mezi různými členy posádky Argó. A já jsem nemohl popřít, že má nárok, aby se sama taky trochu pobavila.

Nahlédnout do minulosti? Použít trochu své magie? Proč? Argó mě krok za krokem poučovala.

Na její narážku jsem však odpověděl: „Nejspíš budu muset. Ale tady je mi hrozná zima... Musím jít. Tenhle sníh -je to překvapení.”

„Nepříjemné?”

„Nepříjemné.”

„Zastesklo se mi po domově,” vysvětlila s bledým úsměvem a natáhla ruku, aby do ní chytila padající

vločky. Na tváři jí jiskřil sníh. „Stýská se mi po severu. Stýká se mi po ledu.”

„Ano. Já vím. A zařídím, aby ses tam vrátila nejdřív, jak to půjde. Ale momentálně mám hlad. A stýská se mi po slunci. Stýská se mi po teple. Stýská se mi po ospalosti.”

Znovu hodnotila má slova chápavým a vlídným pohledem. „Běž tedy.”

I bohyni mohou formovat události a okolnosti. Nepříjemná, nebo hravá: rozhodnutí bylo na ní. Proč by musela být předvídatelná?

Překročil jsem práh, zpátky do pozemštějšího objetí, a našel jsem Iásona, jak se krčí přede mnou a pozorně sleduje moje probírání se z transu. Vypadal překvapeně.

„Na to si nikdy nezvyknu,” prohlásil.

„Na co?”

„Na to, jak se měníš z placatého dřeva na tlusté tělo. Ale to nic. Dva chlapci se vrátili sami, podél řeky. Po Talienzem a ostatních není ani památky. Po Urthovi ani stopa. Pojd' se podívat.”

* * *

Nezapamatoval jsem si jejich jména. Určitě jsem je někdy po našem odjezdu z Alby zaslechl, ale byli to jenom dva ze skupiny mladíků, kteří horlivě propůjčovali svoje svaly k veslování a jinak seděli mlčky, část kryptoií, které vytvořili Kymon a Colcu.

Bollullos odtáhl pytlou. Obličej nadmuté vodou byly hladké jako masky. Plet' byla bledá, vlasy promočené, oči hleděly slepě zpod nateklých víček.

„Nepadla je zvířata,” řekl Bollullos. „Rozdrásala je. Okousala. Ale to už byli po smrti. Zemřeli na kousnutí hadem.”

Převrátil jedno z mrtvých těl. Chlapec měl roztrženou košili. Bylo jasně vidět dva černé otisky zubů uprostřed řezných ran způsobených nožem. Na první pohled říznutí působila nahodile, ale jen proto, že je zdeformovaly smrt a voda. Ve skutečnosti to byla neumělá kresba vlků, jak stojí na zadních, proti sobě, a přední nohy vzpínají nad místo hadího útoku.

Otisky zubů od sebe dělila šířka dlaně. Byl to velký had.

Když jsem na jednoduchou kresbu upozornil, Niiv okamžitě pochopila, co to znamená.

„Podobně vypadají vstupy do hostinců v Albě, na okraji Země duchů.”

„Máš dobrou paměť.”

„To je zajímavé,” zamyslel se Bollullos. Poškrábal se ve vousech na bradě a silným prstem přejel po říznutích nožem. „Velice zajímavé.”

„Zajímavé nezajímavé,” zabručel nevrle Iásón, „odvedl je Talienze a vystavil je tím nebezpečí. Merline? Je čas jednat.”

Jeho pohled říkal, že to myslí vážně. Byl střízlivý, a přesto měl velice hádavou náladu. Já jsem se hádat nechtěl.

Talienze v sobě měl cosi mrtvolného, napadlo mě to už v okamžiku, kdy jsem ho potkal.

Mohl jsem ho pronásledovat buď jako Morndun, duch v zemi, nebo jako Skogen: stín neviditelných lesů. Všechny lesy byly trvalé, třebaže jejich větve odumíraly, trouchnivěly a padaly. Všechny lesy vrhaly stín napříč generacemi a Talienze, jestli byl spojený se smrtí, by mezi nimi zanechal svůj stín.

Čím víc jsem o tom přemýšlel, tím to bylo jasnější: Talienze nebyl jako já ani jako Médeia, nepatřil k nejstarším na světě: ale byl sluha toho světa. Soustavně se přetvářel, dostával nový život: řezba, kterou někdo očistí a vyleští vždy, když dřevo na povrchu změkne a zkazí se. Jestli jsem měl pravdu, otázka tedy zněla: byl dílem Tvůrce? Nebo Krotitelky? Mohl být obojí.

Rozhodl jsem se, že budu putovat jako Skogen. Stín neviditelných lesů. Paměť dřeva.

Přivolal jsem masku a vzápětí jsem nedokázal potlačit výkřik, tak mě překvapila nečekaná bolest, když mi dřevo zapustilo kořeny do obličej. To bylo něco nového! Pak jsem přivolal formu. A když jsem byl zahalený lesem, zavola jsem si z Argó dubovou podobu Segomase. Ztracený bojovník se tiše odplížil do jednoho z mých hájů, našel si bezpečné místo a přivázał se ke kmeni stromu. Cítil jsem tep jeho srdce, víření jeho myšlenek, naději a strach z toho, co bychom mohli najít.

Následován mrtvým mužem (jehož jméno znamenalo vítězný), započal jsem své putování po tomto

tajnůstkářském ostrově.

Přetékal jsem kopce, držel jsem se koryt řek, dotýkal jsem se jeskyní a míst ohrazených zdmi, které se objevovaly, nenadále a záhadně, v některých nejodlehlejších oblastech. Segomos na sebe teď, když pátral po svých ostatecích, vzal lidštější podobu. Byl mrštný, když jsme přelézali zdi nebo se shýbali do temných ústí jeskyní.

Když jsme narazili na jiný les, cítili jsme se posílení, jako by živé lesy této přízračné ozvěně, která krátce existovala vedle nich a pak pokračovala plynule dál, poskytovaly pomoc.

V Diktejské jeskyni jsme se na dlouho zastavili. Pach Krotitelky zde byl silný a byly tu ozvěny mladších tvorů. Dál, za zapadajícím sluncem, rozložitými nízkými pahorky a pak hrozivými horami. Ale mladíci se za tak krátkou dobu jistě nemohli dostat tak daleko.

Skogen zahrnul za jih a my jsme se pustili do propátrávání těchto bližších pahorků.

Všude, zřícení mezi stromy, padlí v kovárnách, se povalovali zelení, zničení obří, Tvůrcovi talosoi, ochránci ostrova z doby, kdy byl silný. Jejich smutné obličej se staly domovem ptáků a netopýrů. Rozpřažené ruce se téměř nedaly rozeznat od silných, mechem obrostlých kořenů stromů. Uvažoval jsem, jestli se svalili všichni najednou, nebo popadali postupně, jak se snažili najít místo, kde by zemřeli, a pak se za skřípění kovu skáceli do věčného spánku.

Domov ptáků a netopýrů. Segomos to byl, kdo v jednom z těchto leviatanů vycítil jinou formu života.

Malý, vyděšený život ukrývající se v kovové lebce.

Byl bych se v té době už Skogena zbavil, ale Segomos mě požádal, abych to nedělal. Obtočil jsem les kolem poraženého obra a Segomos se spustil do jednoho oka. Jednal tak neuváženě, jak by se žádný Argonaut nikdy neodvážil.

Vynořil se s jedním z kryptoi, mladíkem, který se jmenoval Maelför, jak jsme zjistili. Krvácel z obličej a úst, oblečení měl potřhané, ruce umazané od hlíny a humusu.

V malém háji jsem nabral svou podobu. Mladík vypadal v první chvíli nervózně, pak se ale podíval pozorněji, poznal mě a uklidnil se. Úleva způsobila, že mu znenadání poklesla kolena, sedl si, složil svůj potlučený obličej do dlaní a přestal se bránit slzám.

Když se trochu vzpamatoval, Segomos si klekl vedle něj. Našel vodu a nabídl ji mladíkovi v kusu kůry, který měl tvar misky; a také hrozny z vinice, na kterou jsme předtím narazili. Skogen sice vypadal strašidelně, ale umožňoval nám žít se krajinou, jíž jsme jako stín procházeli.

„Řekni nám, co víš," požádal Coritan. „Kde jsou ostatní? Co se stalo? Řekni nám všechno, co můžeš."

„Nevím, co bych měl říct. Talienze nám řekl, že bychom měli v krajině pátrat po vodítkách k neštěstí na Albě. Že máme bystré oči a rozum, protože jsou čerstvě nabroušené. Že skryté věci vyjdou na povrch. Že je máme odvézt zpátky do Alby.

Den a půl noci jsme šli po staré cestě. Měsíc v tyto noci jasně svítí. A naše oči si na tmou brzy zvykly. Ale krátce poté, co jsme udělali zastávku na noc, vpadla do našeho malého tábora ta ženská bytost. Byla děsivá, divočejší než všechny truchlící ženy v mé zemi. Seděla obkročmo na vlku nebo na nějakém tvorovi, který se vlkovi podobá, ale je velký jako kůň. Vrhla se na Talienzeho. Talienze mu přehodil plášť přes hlavu a křikl na nás, abychom utekli. Nevím, jaké čáry pak použil, ale úžasnou zuřivostí se mu podařilo udržet si ženu od těla. Vypadalo to, jako by se mezi nimi rozhořoval oheň a mrzl led. Vykřikoval slova, která nedávala smysl. Žena vrískala, ale pohledem svých strašlivých očí visela na prchající skupince.

Talienze nás zachránil. Jeho posledními slovy byl výkřik: „Najděte disky! Najděte Merlina!"

Jeho schopnosti byly omezené. Najednou jako by poklesl. Vlk na něho skočil, sevřel ho svými čelistmi, popadl ho za hrdlo a odskákal pryč. Silně kulhal. Žena měla dlouhé vlasy, byly jako plášť z cepů, s kostmi na konci. Jak odjížděla, divoce potřásala hlavou a ty vlasy kolem ní vlály.

Pak se objevili další tvorové, zvláštní zvířata, ani divoké kočky, ani psi. Kymonovi, Colcuovi a mně se jim dařilo utéct, ale Dunror a Elecu skončili v jejich spárech a byli s křikem odtaženi pryč."

„Co se stalo s Kymonem a Colcuem pak?" zeptal jsem se.

„Ztratili se na úbočí. Štvanice na nás pokračovala, dokud měsíc nezapadl za horu. Pak jsme chvíli jenom utíkali. A další noc jsem uklouzl a skutálel se do rokle; dopadl jsem na obličej obrovského

kovového muže. Podařilo se mi schovat se tam. Není dutý, ale má v sobě některé duté partie. Tvorové, kteří mě pronásledovali, slídili po rokli až do svítání. Asi nezachytili můj pach. Měl jsem příliš velký strach, než abych vylezl ven. Uvnitř toho kovového muže bylo mnoho pohybu, někde níž. Nechtěl jsem zjišťovat, co to je. To je všechno, co vím, dokud jste mě nenašli."

Krotitelka Talienzeho přepadla, a jak se zdálo, zabila ho při tom. Pak nechala na své smečce, aby chlapce uštvala. Byla naděje, že Colcu a Kymon jsou naživu, ale celá záležitost teď získala na naléhavosti. Předtím jsem tuto naléhavost přehlížel, protože jsem se nemohl dočkat, až si poslechnu, co mi chce Argó, až se pokusím pochopit význam událostí v jejím životě. Byla to chyba.

Ale chlapci určitě byli někde nablízku, někde v těchto proděravělých kopcích a lesích, možná u řeky. Možná se schovávali jako Maelfor.

Maelfor si myslel, že pronásledující zvířata nezachytila jeho pach, ale možná byl jiný důvod, proč otevřeným okem obra neproskočila dovnitř a neroztrhala ho na kusy.

Talosoí byl dílem Tvůrce. Byl královým ochráncem pobřeží ostrova. Paní divokých tvorů ho nenáviděla.

A Segomos byl také vynález Tvůrce, dřevo a krev, spojené a přetvořené vizionářskou myslí muže, který se nechal inspirovat nápady, co mu někdo házel z nebe. Vytvořil tyto živé dubové panáky už předtím, pro pobavení řeckých velmožů, když byl ještě znám pod svým starším jménem. A vytvořil je znovu o několik století později v Albě, ze svého vězení v Jiném světě.

Zdálo se, že Krotitelka má z Daidalových výtvorů stále strach, přestože leží na zemi, mrtvé a rozbité. Bylo tedy možné, že si uchovávají jistou moc, i když jsou rozlámané.

A proto Argó vzala na palubu Segomase s jeho záchvěvem rozlámaného života; aby nám dělal štít. Možná.

Proto Hadí paní tak rychle zatočila s Talienzem, slabším stvořením.

Možná.

Ted' ale bylo hlavní najít syna a synovce dvou králů. Jeden z těch králů se také pohyboval v těchto kopcích. Soudil jsem, že Urtha a jeho uthiinové by byli chabým soupeřem pro to, co proti nim Krotitelka mohla poslat.

Běželi jako zvířata, klopýtali, zastavovali se, aby popadli dech a zmírnili bolest v plicích, načež nacházeli ve svých údech novou sílu k úniku před vytím a vřeštěním smečky.

Sestupovali po úbočích, brodili se po pás křišťálovými vodami tekoucími mezi svahy, prolézali řídké lesy, nakrátko nacházeli útočiště ve zřícených skalách a ve skalních dutinách, a při tom se ztratili, zmatení a dezorientovaní. Chvillemi bylo ticho. Chvillemi slyšeli kručení ve svých žaludcích, bušení silných srdcí šťvaných do krajnosti.

A pak se pokaždé ozvala smečka.

Ve dne bylo ticho a oni postupovali pomaleji. V mělkém úseku řeky se jim dokonce podařilo chytit velkou rybu. Rozřezali ji a snědli ji syrovou.

O vodu nikdy neměli nouzi.

Pak přišla noc a zem zazněla štěkotem. Ženský křik byl nenadálý a vzdálený, pronikavý a melodický. Vítr jej přinášel, ale zdálo se, že i on se s každým zavytím mění. Mraky se chvěly, jako by jim někdo poroučel. Zemí se rozléhalo hluboké dunění, jako by přesouvala své skryté cesty.

Smečka se přiblížila.

Když druhou noc šplhali potmě po hřebeni, zalití svitem měsíce, zranitelní a vystrašení, Maelfor najednou vykřikl. Uklouzl a skutálel se do tmy. Jeho křik bylo slyšet dlouho, než náhle umkl.

Kymona to tak ohromilo, že téměř nebyl schopný pohybu. Colcu ho chytil za rameno. „Je po něm. Musíme rychle dál."

„Já vím."

Kymon si klekl a zahleděl se do rokle. „Dostaň se domů, jak to půjde. Běžel jsi dobře, bratrance."

„Nevěděl jsem, že byl tvůj bratranec."

„Změnilo by se tím něco? Slezme z tohoto hřebene dolů."

Když třetí den postupovali údolím, lesem, Colcu uviděl mladého kance a oba mladíci na něj uspořádali

lov. Kymon se k němu přikradl z boku, Colcu zepředu. Oba při tom dávali pozor, jestli nezahlednou větší členy rodiny. Když pištící zvíře vyběhlo z úkrytu, začali je pronásledovat. Přeskakovali spadlé stromy, dělali salta přes balvany, vyskakovali na větve, aby získali lepší rozhled, hvízdáním a gesty rukou si dávali znamení, kterým směrem se černé, baculaté zvíře pohybuje. Byl to nejlepší běh ze všech. Narodili se pro tuto štvanici!

Prase bylo rychlé a dobře se vyznalo v lesních zkratkách. Ale narazilo na zkušené lovce, a tak pokaždé, když zahrulo na jednu nebo druhou stranu, se k němu některý z lovců přičítal a mrštil meč, těsně minul, znovu těsně minul. Kancův život se přesto chýlil ke konci.

Zvíře se otočilo, zahnané k vysoké, šedé skalní stěně. Zapištělo. Vydalo podivnější zvuk. Volalo své ochránce, prosilo je, aby je vyslyšeli. Pak zapištělo znovu, když mu Colcuův nůž zajel do krku a poslal zmítající se zvíře k zemi. Svými malými kly způsobilo Coritanovi drobné rány na levé ruce.

„Dobře jsi ho dostal," vysekl Kymon poklonu staršímu chlapci.

„Tys ho taky dobře dostal," odpověděl se širokým úsměvem Colcu. „A ty jsi dobře utíkalo, prasátko," řekl mrtvému zvířeti. „Hodilo by ses do lesů na Albě."

Neměli jak rozdělat oheň, a tak kance vyvrhli a podělili se o teplá játra. Pak rozřezali měkké maso na proužky a chvíli mlčky žvýkali.

Colcu odřízl kly a pásek štětín z krku.

„Smečka brzy zachytí ten pach," řekl Kymon a Colcu mu dal za pravdu. Nervózně se rozhlédl kolem a otřel si krev z úst.

„Měli bychom mrtvolu zabalit do mechu a listí a zahrabat ji."

Kymon se postavil, aby propátral oblast, kde štvanice skončila. Když se podíval nahoru, uvědomil si, že to není obyčejná skalní stěna, ale opracovaný kámen obrovských rozměrů. Symboly, které na něm byly, natolik zahladil vítr a déšť, že nešly zřetelně vidět. Když jej obcházel kolem úpatí, našel úzkou chodbu, pouhou štěrbinu mezi dvěma stěnami. Pomalu vstoupil dovnitř. Chodba byla jako bludiště, ale on vytrval tak dlouho, až uviděl její druhý konec, kde denní světlo ozařovalo kruhový prostor. Něco se tam lesklo, nejdřív jasně a pak, když slunce zastínily mraky, matně.

Protáhl se zpátky, zavolal na Colcu, vrátil se a teprve pak se protlačil skalami až na konec. Vyšel na malé prostranství s vysokou, uschlou trávou, která obrůstala tučet nebo víc kamenných, spících lidských postav. Pět nízkých otvorů v zakřivené protější stěně dávalo tušit místnosti nebo chodby vedoucí pryč z tohoto sluncem prosvětleného místa.

Lesklý předmět uprostřed, který trůnil na kamenném podstavci, byl křišťálová nebo skleněná amfora, v níž byl schoulený člověk.

Kymon počkal, až dorazí Colcu. Konečně vyšel z chodby. Funěl námahou, jak táhl mrtvého kance za zadní nohy. „Je to děvče," řekl překvapeně, když uviděl skleněný pithoi. „Vypadá to, že je mrtvé."

Pustil zvíře na zem. Společně prošli trávou a bodláčím až k místu, kde hezká tvář s očima otevřenými hleděla směrem ke vstupu do arény. Dívka byla drobná, ruce měla zkřížené na prsou, nohy úhledně složené pod sebe. Její bílá tunika vypadala, jako by ji rozvlnil nenadálý vítr. Vznášela se v nějaké světle žluté tekutině a Kymon ihned vytušil, že se jedná o produkt včel.

Colcu obešel pithoi kolem dokola. „Ona má křídla,"

„Křídla?"

„Podívej se na tohle."

Kymon se postavil vedle svého přítele a užasl nad křídly s černobílým peřím, která měla dívka přišitá a přivázaná k ramenům, krku a pasu provázky a šlachami různých barev a tloušťky.

Význam neunikl žádnému z nich. Oba mladíci slyšeli Tairónův příběh o Ikarovi a Jestřábovi.

Colcu se vzdálil a nervózně se rozhlédl po okolí. „Co to tady je?"

Kymon si však začal pozorně prohlížet symboly na okraji kulatého kamenného podstavce. „Zase ten obrázek," řekl zvědavému Colcuovi. „Ty jsi ho neviděl, ale já ano. Stejný tvar mají vstupy do hostinců na okraji Země stínů hrdinů. Podívej se tady..."

Ukázal Colcuovi opakující se motiv dvou zvířat, jak stojí proti sobě na zadních, oddělena ženou se zvláštní tváří, která má ruce položené na jejich hlavách. Takových trojic se ženou a zvířaty tam bylo deset. Držela vlky, jeleny, kance s kly, býky, psy, kočky, jeřáby, orly, zajíce a zvedající se hady.

„Co to má znamenat?“ zamyslel se Colcu nahlas.

„Ona je krotí, podmaňuje si je. Jsou to spodobnění té ženy se silnými copy, která nás pronásleduje. Paní divokých tvorů. Ten sokl je její.“ Kymon stál, škrábal si říznutí na bradě a rozhlížel se po otvorech ve stěně. „Ale myslím si, že jí to tady nepatřilo odjakživa.“

„Kvůli těm křídům.“

„Ta křídla mi nejdou do hlavy.“

„Začal svůj vynález dávat i dcerám...“

„Škoda, že tady není Merlin. Pochopil by to líp.“

„Jenže tady není,“ řekl pevně Colcu. Zlehka poklepal čepelí svého meče na skleněný pithoi. „Jestli je toto jedna z Tvůrcových dcer a toto,“ poklepal na kamenný podstavec, „sem dala ta Divoká žena, pak—“

„Pak to dřív bylo jeho místo, jeho aréna, a ona ji svým způsobem ovládla. Přivlastnila si ji. Obětovala jeho dceru v medu.“

„Medové dítě.“

„Dobře řečeno,“ uznal Kymon.

„Toto je nádvoří dílny,“ zašeptal Colcu. Rozhlédl se po vchodech do hlubších jeskyní. „A to jsou vstupy.“

„Myslím, že jsme našli to, co Talienze chtěl, abychom našli.“

„Talienze je mrtvý. Nejspíš.“

„A my nevíme, co chtěl, abychom z dílny přinesli.“

Chvilí mlčeli a snažili se nahlédnout do tmy každého z otvorů ve stěně. Kymon nakonec vyslovil myšlenku, která se honila hlavou oběma: že do právě takového otvoru vešel jako mladý Tairón, běžec labyrinty, a už se nevrátil. Slyšeli, jak na Argó vyprávěl svůj příběh. V krétských kopcích se skrývaly nepochopitelné labyrinty. A bylo možné, že všech těchto pět široce otevřených pozvánek za tajemstvím je začátek takové pohlcující, věčné pouti. Anebo žádná.

Colcu najednou začal trhat celé hrsti dlouhé trávy. Suché konce svázal vlhkými kořínky a tak, kousek po kousku, vytvořil tenký a chatrný provaz. „Vím, že se o tom něco vypráví,“ poznamenal při práci. „Ale moc si z toho nevzpomínám. Historka nějakého poutníka. Ale nejspíš se to stalo tady, na tomto ostrově. Šlo tam hlavně o bludiště. Nesmí se to držet moc prudce a na žádném konci moc prudce škubat, ale poslouží to jako průvodce zpátky za světlem.“

„Který z nás půjde dovnitř?“

„To se rozhodne. Umíš dělat uzly? Budeme potřebovat dlouhý provaz z trávy.“

Stmívalo se. Rychle jsem postupoval k místu, kde kryptoi při svém průzkumu této dílny napodobovali Ariadnu. Sen byl mlhavý, ale živost jejich slov, energičnost jejich skutků, čistě mladický pocit domnělé nesmrtnosti zahrály v mé mysli na hlubokou strunu, když jsem prostřednictvím tváře měsíce vstřebával jejich činy.

Zapomněl jsem, jak je Měsíční sen při pronásledování pomalý. Pes Cunhaval by se s nimi už pral; samozřejmě hravě.

Začal jsem si také uvědomovat, že ve štvanci zaostávám. Vřeštící žena byla přede mnou, zpívala svému hejnu dravců, rozdělovala je po kopcích a čistila nově dobyté území od těchto cizáckých rušivých vlivů. Krotitelka byla odhodlaná zničit všechno, čemu nerozuměla.

Byla teď od nich velice blízko.

Znovu jsem se pohroužil do snového lovu a dostal se tak k tomu, co zažíval Kymon při průzkumu první síně.

Bylo to místo, které Tvůrce použil k čerpání z minulosti. Bylo to místo, které jsem dobře znal, přinejmenším provedením: galerie maleb, z nichž některé byly známé, některé nejasné. Zvířata se procházela, skákala, stáčela se do sebe, jako by spala, nebo zabíjela; jinou část síně pokrývaly zase řady zvláštních znaků, čtverečků a kroužků, hustě namalovaných značek a symbolů, které všechny naznačovaly snahu o vyjádření zakázaného poznání. Věděl jsem, co jsou zač.

Kymona fascinovala krása zvířat, obzvlášť koní. Skoro to vypadalo, jako by se na stěnách pohybovali,

někteří s hlavou vztyčenou, jiní skloněnou v nehybném úprku. Pruh světla od vstupu odhaloval zářivé, červenohnědé odstíny. Kymon slyšel v hlavě zvuk jejich divoké jízdy; zem se pod ním určitě chvěla, když očima hlтал toto úchvatné panorama.

Ze symbolů, kroužků a řad zvláštních značek se mu skoro točila hlava. Jako by ho někam vtahovaly, bránily mu v chůzi. Měl dost síly, aby se z tohoto objímajícího kouzla vymanil.

Hlouběji v síni žádné světlo nebylo, jen nářek vzdáleného větru. Tam se Kymon neodvážil.

Nevěděl jsem, co objevil Colcu. Sen mi zprostředkovával Kymonův pohled.

Mladík v ubývajícím světle prozkoumal síň, kde byla, jako v Iásonově paměti, dílna na pohyblivé součásti, přesně odlévané z kovů, ostře vyřezané z těch nejtvrděších dřev, především cedru, a celé desky a válce z křišťálu. Povalovaly se všude. Stěny, na nichž kdysi byly vyobrazeny plány, byly zpustošené, oškrábané. Chlapcovy dychtivé oči našly jen jednu věc, která zůstala neporušená, nezníitelná. Podívat se nahoru, zvednout zrak ke stropu, znamenalo spatřit noční oblohu. Venku byl ještě den, ale on tady viděl hvězdy; a jak se díval, nocí prolétla hvězda. Tam nahoře byl mléčný závoj, pás vznášejícího se páperí, který ho přitahoval stejně jako starší symboly v první síni.

Zvedl ze země bronzové disky a stříbrné pruty, nabral je do náruče, přidal několik úlomků křišťálu, které vypadaly, jako by do nich bylo něco vyryto, naložil si takovou hromadu trosek, až víc neunesl. Potom se vydal podél navázaných travin z nejhlubšího šera, do něhož se mu podařilo proniknout, zpátky do ubývajícího dne a za Colcuem.

„Pořádný úlovek," poznamenal s pousmáním Colcu.

Kymon to všechno vysypal na zem. „Pořádný úlovek nesmyslů. Talienze chtěl, abychom přinesli něco konkrétního. Měl nám říct, co to je."

„Třeba to sám nevěděl," poznamenal tiše Colcu.

Kymon se začal kořisti probírat. Vzal do ruky jeden kotouček, ne větší než jeho dlaň, otáčel jej na světle a prohlížel si spirálu kreseb na každé straně. „Nic mi to neříká."

„A proč by mělo?"

Kymon zklamaně mrštil disk přes travu a spící sochy v aréně. Poté co opustil zápěstí, disk opsal ve vzduchu oblouk a se zarachocením se odrazil od skalní stěny nedaleko vstupu. „Možná by to nebyla špatná zbraň," řekl mladík.

Colcu to pobavilo. „Tak to asi nezamýšlel. Ale jestli se spolu ještě někdy utkáme v souboji muže proti muži, dám si záležet, abych měl tři nebo čtyři na opasku."

Vstal, prošel travou a zvedl potlučený bronzový kotouček ze země. Něco upoutalo jeho zrak.

„Zapomněli jsme to prase zakrýt," zavolal. „Jsou tady všude mouchy. Myslíš, že je ještě budeme moci jíst?"

Kymon, který se ještě nepřestal přehrabovat v artefaktech, mu odpověděl: „K velké části toho prasete se mouchy ještě nedostaly."

Uvědomil si, že Colcu mlčí. Vyšší mladík stál nad mrtvým zvířetem a hleděl dolů. Kymon uslyšel, jak nahlas řekl: „Co je tohle?"

Kymon se lekl, zlostně rozhrnul cetky ze síně rukou a došel k místu, kde se na zemi povalovalo mrtvé tělo.

S otevřeným břichem a useknutou kýtou, která jim předtím posloužila jako potrava, skýtal mladý kanec ohavný pohled. Zvíře tuhlo a kroutilo se, jak mu horko a čas ubíraly na důstojnosti. Colcu je pohodil tak, že mělo hlavu opřenou o skálu, jako by se krčilo u stěny.

Z lebky zbavené klů na ně teď hleděla bíle vykreslená tvář dítěte. Dítěte!

„Urskumug," hlesl Kymon. Roztřásl se. Sinalá lidská tvář jako by po něm potměšile pokukovala.

„Urskumug."

Colcu na něho jen mlčky zíral. Nechápal nic kromě toho, že Kymona se zmocnila nějaká prudká předtucha a je vystrašený.

„Jsme v nebezpečí," řekl Kymon. Colcu stále mlčel. A v tomto tichu dolétl k jejich uším zpěv Divoké ženy a štěkání její kříženecké smečky. Stále zněly z velké dálky. „Měli bychom odsud odejít a risknout to v lesích. Tady pro nás není bezpečno."

„Nejsem si jistý, jestli souhlasím," odpověděl Colcu, přesto se s Kymonem rozběhl k místu, kde se

povalovaly rozházené artefakty. Nasbírali jich tolik, kolik se jich dalo ohnutou paží unést, a rozběhli se zpátky k rozsedině.

Příliš pozdě. Kvílivá píseň se ozývala mnohem blíž.

„Teď budeme potřebovat, aby nám pomohl bůh," prohlásil Colcu.

„Bůh ne," pošeptal Kymon a oči mu náhle zazářily. „Musíme udělat Urskumugovu svatyni."

„Zase ten Urskumug. Opakuješ to jméno, jako bys měl horečku."

„Musíme mu udělat svatyni! Je to jenom šance." Nervózně poslouchal první zvuky, jak se skalami někdo blíží.

„Je z tebe cítit šílenství," zašeptal Colcu.

„Pak máš dobrý nos. Tohle je šílenství. Ale co můžeme ztratit? Dej mi ty kly. Kly toho kance. A štětiny z jeho hřbetu!"

Colcu je zdráhavě odmotal z opasku. Kymon trofeje popadl, doběhl k medovému dítěti, klekl si a přejel prstem po jedné plošce kamenného podstavce, na kterém stálo. „Ne. Tady ne," řekl naléhavě. „To je kámen Krotitelky."

Jako by reagovali na jméno své paní, Krotitelčini kočko-psi se s vytím vyhnuli mezerou ve skále. Cenili tesáky, velké oči jim svítily touhou po krvi. Ve stejném okamžiku vlétla do arény pochodeň a tráva začala prudce hořet.

Colcu a Kymon zareagovali jako v bitvě, pudově a zuřivě. Rozběhli se proti útočníkům a vytáhli meče. Colcu skoro jako by uměl létat, když se saltem přenesl přes dva tvory. Čepel meče se zaleskla svitem měsíce a září ohně, jak jednoho poslal k zemi. Okamžitě znovu vyskočil a ve vzduchu se otočil. Meč v jeho natažené ruce za sebou zanechával spoušť.

Kymon byl také mistr pěti skoků. Zem ho vyhazovala do vzduchu jako napjatá plachta. Dvakrát ho potřísnila krev. Po pátém skoku se přikrčil a očekával, že se na něho smečka vrhne.

Tvorové ho obklíčili, divocí a vztekli. Arénou se šířil nepříjemný zápach.

Čtyři na něho zaútočili najednou a dvě kočičí hlavy odlétly vzduchem. Pak se zčistajasna zjevil Colcu a Kymon se ocitl pod dvěma odporně páchnoucími mrtvolami, kterým ještě bušilo srdce.

Oheň rozfoukal vítr. Oba mladíci stáli zády k sobě, prudce oddechovali a připravovali se na další útok.

Nepřišel. Kymon se rozhlédl, pak zabloudil pohledem vzhůru. Nahoře nad skalní stěnou se proti noční obloze rýsovala zlověstná postava Paní divokých tvorů. Krotitelka seděla na svém oři a dívala se dolů, bledá a stříbřitá, přísná a chladná. Paže měla rozpražené, prsty od sebe. Ta zvláštní, podmanivá melodie utichla. Žena ani na okamžik neodtrhla pohled od Kymonových očí.

Pak krátce zaspívala.

Její naháněči se rozprostřeli do šířky a vytrvale kolem nich kroužili. Někteří se plížili doutnající travou, kde ještě hořela pochodeň.

Měsíc se vynořil zpoza mraku a aréna ožila leskem a září pozorných, čekajících očí.

Kymon využil příležitost. Vrhł se dopředu a sebral ze země hořící pochodeň. Udusil plameny na držadle a rozběhl se k první jeskyni, Zavolal při tom na Colcu, který nepotřeboval dvakrát pobízet.

Ke vstupu se dostali v okamžiku, kdy se jim smečka sápala po patách. Vrhli se do tmy a čekali na útok. Ale svítící oči zůstaly venku. V tomto místě se ještě držela Tvůrcova moc.

Byla to síň s malbami. Obrazy jako by se kroutily, uhasínající plamen pochodně jim dodával zdání pohybu.

„Díky za ten skok," řekl Colcu. „Máš jeden u mě."

„Vyberu si ho, o tom nepochybuj," odpověděl mladší chlapec udýchaně, ale s úsměvem. Colcu se ohlédl do hlubin jeskyně.

„Tam dolů nepůjdu. Život je moc krátký na to, abych riskoval věčné bloudění. Tairónovo bloudění."

„Souhlasím," řekl Kymon a začal prohledávat stěny jeskyně. Když tady byl poprvé, všiml si, že každý výklenek je zasvěcen jinému zvířeti. Byl si naprosto jistý, že zahlédl i kresby kance.

„Hod' sebou," řekl Colcu. „Nevím, co chceš udělat, ale udělej to rychle. Náš kamarád oheň mele z posledního."

Kymon podržel pochodeň naprosto nehybně. Byla primitivní a plamínek byl malý, světlo přinášelo jen maličkou úlevu od tmy. Opatrně obešel síň kolem dokola, pohled upřený na kresby. Býci, koně, kočky,

psi... konečně našel kance. Byli tři, překrývající se, divocí ve svém vyobrazení. Zašmátral na opasku, vytáhl trofeje odříznuté z jejich posledního jídla, kly a štětiny, a položil je do výklenku.

„Víš, co děláš?“ zeptal se Colcu.

„Samozřejmě nevím. Ale co dělá svatyni? Něco, co posvěcuje knězi s rituálními a tajnými znalostmi? Nebo něco, co potřebuje srdce? Urskumug mi řekl, že ho můžu přivolat, když budu potřebovat.“

„Něco potřebujeme.“

Kymon začal přivolávat Urskumuga. Klekl si před trojicí kanců a připomněl Urskumugovi jeho slib daný při Měsíčním lovu. Smečka u vstupu do síně spustila vytí. Několik divokých hlav začalo opatrně, nervózně nakukovat dovnitř a zkoušet práh. Byli čím dál smělejší.

„Urskumugu!“ vykřikl nakonec v zoufalství a hněvu Kymon. Pochodeň blikala. Ve chvíli, kdy Kymonův zmučený výkřik zanikl v tichu krypty, oheň se krátce rozhořel a pak zhasl.

Ale v tom okamžiku se síň zachvěla. Z hlubokých zákoutí se ozval namáhavý dech. Frkavý zvuk, chrochtání - zvuk kance.

Když se pak zvíře vynořilo z chodby, svými boky odhodilo Colcu na jednu stěnu a Kymona na druhou. Jeho štětinatá srst byla ostrá jako čepel meče a oba mladíky silně poškrábala. Mohutné zvíře kolem nich prošlo po všech čtyřech s hlavou skloněnou, aniž jim věnovalo pozornost.

Smečka se před ním dala na útěk. Když došlo do arény, postavilo se na zadní a upřeně se zadívalo na Krotitelku. Zvíře a Zvířecí žena na sebe dlouho nehybně hleděli. Pak kupodivu Paní divokých tvorů couvla za skálu. Oči jí při tom plály hněvem a nespokojeností. Potom zavrtěla hlavou, silné copy vlasů se rozevlály. Najednou zmizela a její tvorové se odplížili průchodem zpátky do krajiny za ním.

Když Kymon opatrně vyšel z jeskyně, Urskumug se krátce otočil a podíval se dolů na něho. Lidská tvář, křídově bílá a zlostná, nejevila žádné známky toho, že by mladého Cornovid'ana poznávala.

„Díky,“ řekl Kymon. „Překvapilo mě, že jsi mé volání uslyšel. Ale děkuji.“

Stále žádná reakce. Urskumug odvrátil zrak, zahleděl se na malého mrtvého kance u vstupu. Kymon cítil, jak se mu zrychluje tep. Nebyl si vůbec jistý, jak Urskumug na svého zabitého příbuzného zareaguje. Obrovité zvíře však kleslo zpátky na všechny čtyři, dlouhými skoky překonalo doutnající travu a jediným mocným odrazem vyskočilo na skalní stěnu, kde přistálo přesně na místě, odkud předtím sledovala dění Krotitelka. Zvedlo rypák, zavěťřilo a pak se zahledělo do dálky.

Nakonec se ještě dlouze podívalo na Kymona a zmizelo někam dál nahoru.

Tam, kde stáli Colcu a Kymon, ohromení rychlostí, s jakou se tento dávný přízrak objevil a zase zmizel, ležela rozbitá křišťálová nádoba. Urskumug ji shodil, když se rozběhl ke stěně. Medové dítě leželo mezi střepy skla, skrčená postava pokrytá sladkým, lepkavým produktem včel.

„Udělal to schválně,“ řekl tiše Colcu. „Viděl jsem to.“

„Proč? Proč ničit hrobku?“

Dřív než Colcu stačil odpovědět, na ně z mezery ve skále promluvil něčí hlas. „Myslím, že to znamená, že bychom ji měli vzít s sebou.“

Mladíci chvíli překvapeně hleděli na zjevení, které tam stálo. Obličej mělo jako měsíc, tělo halil temný materiál, ale činil tak známým způsobem.

„Merlin?“ zeptal se opatrně Kymon. A pak, s hlasitým úlevným povzdechem: „Merlin!“

Našel jsem je. A byli naživu. Kymon byl hrdý na svou improvizovanou svatyni a já jsem mu nehodlal říct, že jsem sám na Nejstarší zvíře pořádně zakřičel, když jsem pochopil, co mladík dělá. Bolelo to. Až do hloubi kostí!

Nechal jsem Měsíční sen odplout.

Kymon se zazubil, když uviděl mou pravou tvář. „Jak jsme daleko od lodí?“ zeptal se.

„Kus cesty. Zabalte tu dívku do mého pláště.“

„Dívku? Tuhle dívku? Začne zapáchat.“

„Až za několik dní. Je pokrytá silnou vrstvou. Ale s mouchami bude potíž, jak se budou krmit medem. Rychle. Musíme najít ještě někoho jiného, než se budeme moci vrátit do přístavu.“

Plášť z lesů

Segomas a mladík nebyli na místě, kde jsem je nechal, v háji zahaleném tichým lesem, hvozdem, který klidně spal v dočasné nepřítomnosti nositele masky, jenž jej přivolal.

Kymon si všiml mého nenadálého úleku. Stáli jsme na svahu zarostlém křovím a dívali jsme se do údolí, k bledému, mlhou obestřenému východu.

„Nechal jsem je tady...”

„Koho?”

„Segomase. Toho dubového muže. A vašeho mladého přítele Maelfora.”

„Maelfor žije?” zeptal se Kymon. Oči se mu rozjasnily. „Spadl hluboko.”

„Spadl do bezpečí.”

Co se stalo se Skogenem? Otočil jsem se na místě, kde jsem stál, kolem dokola, abych do sebe nasál krajinu. Ale našly to mladší, bystřejší oči než moje. Colcuovy! Rozesmál se a začal ukazovat po svahu dolů, kde se les, jak jsem si teď všiml, nepřírozeně mihotal. Na kraji lesa stáli mladík a muž a mladík nám dával znamení.

Ti z kryptoií, kteří přežili, začali klouzat a sjíždět houštinou dolů, aby se přivítali se svým starým druhem. Následoval jsem je důstojnějším, ale méně chvatným způsobem.

Skogen jednoduše „sklouzl” ze svahu a našel si přirozenější, snazší útočiště. Měl jsem si vzpomenout, že to masky dělají. Když je člověk někde nechá, aniž by je poslal zpátky, najdou si místo, kde se cítí v bezpečí: Morndun sklouzne hlouběji do podsvětí, Sinisalo vyhledá společnost dětí, Měsíční sen vyhledával noc a záhadnou přitažlivost samotné Luny. A tak dál: pes za smečkou vzhlížející na měsíc, ryba do vod, kde se vylíhla, orel do hnízda, odkud může svým dvojnásob ostrým zrakem obhlédnout svět.

Segomas se uchýlil zpátky do stínů; mladíci se shlukli k sobě.

A čekalo nás ještě jedno překvapení. Z šera vyšli Urtha a Morvodumnos. Oba byli potrhání a poškrábaní od trnů. Ve vlasech měli tolik listů, že by se mohli zúčastnit některého z rituálů, jež Mluvčí vykonávají ve věčných hájích. Kymon svého otce v první chvíli ani nepoznal, pak se mu vrhl do náruče.

Urtha klečel a svalnatýma rukama objímal chlapce, který ne a ne přestat mluvit. Kymonovi se ulevilo, když svého otce uviděl, ale zároveň se nemohl dočkat, až mu vypoví své podivuhodné zážitky. Slova se mu řinula ze rtů, nesouvislá a dětinská, plná silných emocí, byť v detailech zmatená.

Jak se mi podařilo vytáhnout ze Segomase, Urtha našel úkryt před pronásledováním - nepochybně pronásledováním ze strany Krotitelky a jejích nočních tvorů - v malé jeskyni těsně vedle potoka, který protékal údolím. Všechny nás to přitáhlo do této oblasti, části ostrova, kterou jistě střežila Krotitelka, ale která si ponechávala vzpomínku na Tvůrce. Všichni jsme se s tou podmaňující silou setkali; měli jsme štěstí, že jsme to přežili. Ztráta mladíků byla tragédie a ztráta Talienzeho záhada, kterou se patrně nepodaří nikdy rozluštit. Měli při pronásledování prostě smůlu.

Segomas byl sklíčený. Stál v jasu na kraji lesa, zády k holé zemi. Došel jsem k němu a uviděl jsem, že se mu v očích leskne míza.

Jeho kůže sice měla žlutohnědý odstín, ale vypadal skoro jako člověk. Dokonce bylo vidět náznak vousů na obličejí, ozvěnu muže, jenž prorůstal kůrou ven, když Skogen tvrdý dub obměkčil.

„Musím vás opustit,” řekl. „Musím najít to, co ze mě zbývá.”

Třásl se. Urtha se za mnou smál a mladíci vzrušeně hovořili. Byli stejně uvolnění, jako by seděli po celodenní štvanci v králově hradisti v Taurovindě.

„Segomasi,” oslovil jsem Coritana vlídně. „Zemřel jsi, nebo jsi byl popraven, v Řecké zemi. Toto není Řecká země. A zemřel jsi, nebo jsi byl popraven, v době, která ještě nenastala. Rozumíš? Argó a tento ostrov na nás udělali pěknou řádku triků. Až odsud odjedeme, brzy se vrátíme tam, kam patříme, ale to místo se ještě nezrodilo. Tvoje smrt teprve přijde. Tady své ostatky najít nemůžeš. Nejsou tady. Bylo by to marné pátrání.”

„Jsem tady,” nedal se. „Měl jsem sen, když jste byli pryč. Slyšel jsem bitvu, která v té době zuřila v Delfách. Viděl jsem svůj osud. Měl jsi pravdu. Zůstal ze mě plášť z kůže a krutá maska z lebky. Visí tady ve svatyni s patnácti mými přáteli. Přivedli nás sem jako daň, výměnou za něco. Ten sen byl velice živý.

Jestli budu muset několik let počkat, nevadí, počkám. Ale sem mne přivezli a odsud se mohu vrátit do svého správného hrobu."

Byl pevný a neústupný. Míza se mu leskla také na ústech a na čele.

Uvědomil jsem si, kolik aspektů masek jsem plně nepochopil. Nejen že si nacházely místo, kde mají klid, pokud zůstaly opuštěny, ale měly také vlastnosti a schopnosti, které uživatel v té době nebyl schopný vyvolat: v tomto případě já.

Skogen je les, který vrhá stín do času, a nejen do budoucnosti, ale také do minulosti. „Plášť z lesů“ Segomas zaznamenal v budoucnosti této země, někde v rozsedlině v kopcích, v průrvě ve skalách, v prostoru s malbami, v kamenné budově vyplněné hořícími bylinami a masem, v nějaké budoucí svatyni.

Takže Segomas zůstane a bude čekat.

Jak napovídalo jeho jméno, tušil jsem, že i on se nakonec stane „vítězem“ své malé, smutné výpravy.

Dvacet šest

Tvor uvězněný v jantaru

Ostrov byl za námi, vzpomínka stejně temná a nezřetelná jako hory v jeho nejzápadnější části, poslední, co jsme z pevniny zahlédli: svahy zbavené veškeré barvy tak, že jenom stín vyznačoval, kam až nad moře sahají. Kréta, ostrov starých tradic a válečné vynalézavosti, zmizel stejně rychle jako zapadající slunce, neboť moře bylo Argó nakloněno a pohánělo nás na severozápad.

V jednom okamžiku - Tairón jej cítil stejně jako já - nás tajemné síly, které řídily naši výpravu do Tvůrcovy země, opustily. Čas se obnovil. Budoucnost byla navracena. Svět ozvěn, který vytvořila Krotitelka a který Argó využila k tomu, aby nám ukázala jisté události, pohltila obyčejnost mořských vln a prudkého větru, která měla být charakteristická pro naši dlouhou plavbu domů. Do Alby.

Byli jsme tichá posádka, značně oslabená, a tudíž vděčná za absenci bouří a příznivé větry, které nám pomohly dostat se k Héraklovým sloupům. Zde jsme vztyčili plachtu a chytili do ní severní větry, které nás provedly kolem nebezpečného pobřeží Iberie. A právě tady jsme poprvé vytvořili radu, abychom se pokusili vymámit z Iásona události, o nichž tvrdil, že si na ně nevzpomíná.

Přinejmenším mně bylo jasné, že Argó odstranila překážky, které halily část událostí v její společné minulosti s Iásonem. Od okamžiku, kdy jsme minuli Stochaidy u galského pobřeží, se Iásonovo chování změnilo. Začal být neklidný a zadumaný. Trávil u kormidelního vesla víc času, než bylo nutné, a jeho pohled - i když si všiml moře - byl nepřítomný a uzavřený do sebe.

Samotná Argó zůstávala nad věcí; bohyně v podobě babizny se mračila a nereagovala na žádosti o rozhovor.

Pokusil jsem se - neúspěšně - vysvětlit zátočiny času, do nichž nás během našeho pobytu na Krétě Krotitelka a Argó zavedly. Tairón to do určité míry chápal - byl běžec labyrinty a člověk na bludiště zvyklý, proto bylo přirozené, aby alespoň cítil bludiště, které jsme právě opustili. Ale Urthovu chápání unikalo, jak například Segomas nyní bude žít stovky let do doby, než se ve vzdálené zemi narodí; vyroste a bude vyslán do boje v cizí zemi, kde ho krutě zabijí a ještě živého ho pověsí v krétském háji, stáhnou jej z kůže a snědí jeho orgány, kůži usuší a udělají z ní plášť, jednu z mnoha vrstev, přičemž těmi dalšími budou jeho druhové ve zbrani, kteří rovněž padli do zajetí; a jak ho najde dubové spodobnění jeho mrtvoly, které vytvořil odcizený a vyhnáný duch ze samotných počátků ostrova, kde on, Segomas, konečně najde svůj mír na onom světě.

Po pravdě řečeno, i já jsem byl z celé té představy trochu zmatený; jak by hru staletí mohli pochopit titi další muži, proto nebyla otázka, kterou by bylo třeba položit: jednoduše nemohli. A pokud šlo o to, jak Krotitelka kouzila s vícenásobnými ozvěnami země a událostí, aby je dostala zároveň najedno místo... bylo lepší o tom nepřemýšlet a nemluvit.

Argó nám pomohla pochopit, proč si Urthovo území přivlastnila Země duchů.

Co bylo otázkou teď? Jak se Tvůrce dostal do Země duchů, která sice byla místem stínů, to jistě, ale také místem strašidelných břehů, hvozďů znějících rykem lovu, planin posetých zkrvaveným železem zbrani a hlučných hostinců, kam nepatřil?

Iásón mne pozoroval z hloučku mužů, kteří ho obklopovali. Počasí nestálo za nic, Argó zkrápěl vytrvalý déšť crčící z ovčích kůží, kterými jsme se zakrývali. Teklo na nás i do lodi. Byli jsme stísnění, zatímco si Argó razila cestu na sever. Bollullos u kormidla zamračeně udržoval loď v kurzu. Rubobostes čekal, až na něho dojde řada. Kymon se krčil se svým otcem pod plachtou zavěšenou mezi zábradlí a oba mysleli na Mundu: jeden s nadějí na otcovské znovushledání, druhý, zachmuřený, s myšlenkami na podrobení.

„Co jsi s Tvůrcem udělal?“ obrátil jsem se na Iásóna.

Vzhlédl ke mně. Šedivějící vlasy měl přilepené k obličejí, z šedivých promočených vousů na bradě mu kapala voda. Ale ta síla, která v tom pohledu byla! Nikdy ho neopustila. A ten pohled teď hořel vzpomínkou, vzpomínkou na druhé velké dobrodružství.

„Neudělal to Iásón,“ řekl. Znělo to divně, když o sobě mluvil ve třetí osobě. „To ta čarodějnice. Odřela ho, odrhla ho, rozlámala ho a vysála esenci z jeho kostí. Sežrala ho tak, jak vážka požírá své menší příbuzné, spořádala ho od hlavy dolů. A čím víc jedla, tím víc nenáviděla. Čím víc zhltila, tím víc ji pohlcoval vztek. A proč?“

„Proč?“ zeptal se Urtha, když už ticho po Iásonově poslední záhadné poznámce bylo dlouhé.

Iásón se na krále dlouho díval a usilovně přemýšlel. Na rtech mu zahrál trpký úsměv. Pak pohlédl na mě.

„Protože ten muž věděl, jak své nadání skrýt. A Médeia z jeho srdce nedostala nic. Nic se nedozvěděla. Jediné, co jí řekl, bylo: „Jas ze vzduchu opadává.“ Věděla, že mluví o bronzových kotoučích házených odněkud blíž, než jsou hvězdy, ale odmítal jí vysvětlit, co jsou nebo odkud se vzaly. Rozzuřila se. Netrpělivostí si sama sobě rozdrásala prsa. Její netrpělivost ji zradila. Zničila svatební dar, protože ten člověk, nebo jaká bytost to vlastně byla, se usmrtil - alespoň z pohledu svých schopností - dřív, než moje dobrá, strašná manželka dokázala najít škvíru v jeho obraně a vytáhnout z něho pevnou šlachu jeho vynalézavosti.

Vyplivla ho, vyvrhla ho, odmítla. Jeho vnitřnosti, rozkousáno a nestrávené, vyplivla na podlahu. Kostí nejdřív rozdrtila mezi čelistmi, pak je roztloukla na moučku a rozprášila ve větru. Samozřejmě to nemyslím doslovně...”

„Samozřejmě.“

„Ale vzpomínám si, jak ho políbila na oči, než mu do nich zaryla nehty. A vzpomínám si, jak se smál.“

„Takže se od něho nedozvěděla nic?“

„Nic důležitého.“

„A tak ho zabila.“

„Ne,“ řekl rychle Iásón. „Vůbec ne. Vrátila mi ho.“ Zamračil se při té vzpomínce a zavrtěl hlavou. Pak se tiše zasmál. „Ano. Vrátila dar. V tu chvíli jsem si to neuvědomil, ale to byl náš konec, konec svazku. Lásky už dávno vyprchala. Nechala mě stejně rychle, jako nechala Tvůrce. Tenkrát jsem to neviděl. Byl její hračka. Byl jsem jí pořád okouzlený a ona mě v sobě vítala. Nevšiml jsem si, jak její chuť zkysla. Nebo jsem si toho všiml, ale přičítal jsem to měsíční změně nebo nějaké podobné pomíjivosti. Teprve později, když mě opustila a já jsem našel krátké štěstí u Glauky, otočila dýku na stole tak, aby ukazovala na mě, aby vzbudila dojem, že já jsem ten špatný. A pak zabila všechno, co jsem miloval, mé syny, mé krásné syny. Byl jsem taky její hračka. Jenže tou dobou už ji ta hra přestávala bavit.“

Pevně jsme ho zabalili do plátna (pokračoval Iásón), tohoto rozlámaného muže, Daidala, napůl z kovu a napůl z masa, poblázněného hvězdami a podivnými sny, odvrženou matérii magie, odvržený dar lásky, který křičel neznámými jazyky, přivolával neštěstí na plavce s vlčím srdcem, kteří ho teď z Iólku odváželi, aby ho prodali. Doslechli jsme se o zvláštních zemích, neobvykle bohatých, daleko na severu, kde pramení pět řek, z nichž jedna teče na východ, jedna na západ, jedna na sever, jedna na jih a jedna je očarovaná. To bylo druhé velké dobrodružství s Argó.

Ale Tvůrce nám předpovídal záhubu, dovolával se svého magického vidění. Nepočítal s tím, jak jsou muži otrlí. My jsme se jím bavili. Doufali jsme, že jiní, cizinci, se nechají očarovat víc.

Jeden z nás byl určen, aby zjišťoval, zda není nemocný nebo mu těsností pout neodumírají končetiny. Pro všechny případy jsme mu dali pásku, protože i oslepené oči mohou víc než vidět; a do uší ucpávky.

Takový jsme z něho měli strach. Dávali jsme mu najíst a napít. Měli jsme s sebou čemeřici, pokud by měl bolesti. Starali jsme se o něho, když potřeboval močit a podobně. Pravidelně jsme ho obraceli, abychom předešli černé krvi, která může takového vězně zabít. Krmili jsme ho a dodávali jsme mu vodu a trpké víno.

A veslovali jsme za dobrodružstvím. Byl obchodovatelný, pokud by se nám podařilo najít to správné království s tím správným zbožím na výměnu a tou správnou prostoduchostí, abychom mohli tohoto Tvůrce nechat předvést, co jsme považovali za jeho chabou magii.

A našli jsem takové místo a takového člověka. Zapomněl jsem, jak se jmenoval. Byl král té země a byl nafoukaný, posedlý bohatstvím, vínem, koňmi a manželkami. Jeho kněží byli krutá cháska, zjizvená, stříbrovlasá, tajnůstkářská, libující si v trýznivých obětech.

Když jsme jim Tvůrce nabídli, přijali ho s nenasytností a divokostí mrchožroutů. A tak jsme jim ho prodali, tam nahoře, nedaleko řeky, které se teď říká Rein. Odesli si ho do hradiště, a to bylo naposledy, co jsme ho viděli. Co za něho? Jantar! Pár nejpodivnějších kousků jantaru, jaké jsem kdy viděl. To byl důvod, proč jsme se vypravili proti proudu řek a po souši dál. Tvorové uvěznění v měkkém klenotu jantaru. Věděli jsme, že ve svatyních na ostrovech naší domoviny můžeme takové kousky vyměnit za větší bohatství.

Iásón pokrčil rameny a zvedl ruce. To bylo všechno. Co se dělo s naším vynálezcem potom? Asi zemřel. Rychle jsem na něho zapomněl. O několik měsíců později, když jsem byl zpět ve svém paláci, se mě Médeia pokusila zabít. Já jsem se pokusil zabít ji. Zbraně nemohly s magií soupeřit, a tak jsem její sídlo opustil, nechal jsem ji, ať tam shnije. Neuvědomil jsem si, jak snadno se může dostat k mým synům, aby je obětovala. A zbytek znáte. Alespoň Merlin ho zná.

Nic víc neřekl a já jsem se ho na víc neptal. Měli jsme před sebou nejobtížnější část zpáteční cesty, a tak jsme napnuli své svaly a svůj um k tomuto cíli.

Dvacet sedm

Přízraky

„Máme společnost.“

Probudil mne šepot Niiv. Měla ruce na mé tváři a s vážným výrazem mě pozorovala. Spal jsem pod několika kůžemi, vyčerpaný dlouhou dřinou u vesel. Argó voněla svěžím, vlhkým ránem a já jsem podle pomalého pohybu větví nad sebou poznal, že se pomalu posouvá do oblasti, kde se Nantosuelta zužovala, než vstoupila na hlavní území coritanského krále Vortingora.

„Společnost?“

„Jezdce. Mlžné jezdce. Urtha je nervózní.“

Ani ne tak mlžné jezdce jako spíš jezdce v mlhavém časném ránu. Řeka tady byla stále široká a vroubily ji vrby a olše, všechny zelené, přestože už byl podzim. Leskly se vlhkostí. Tam, kde se v jejich houštinách objevila mezera, bylo vidět, že krajem obestřeným mlhou postupují tlupy jezdců udržujících naše pomalé tempo. Pohybovaly se po obou stranách řeky. Občasné záblesky světla na přilbě nebo hrotu oštěpu byly překvapivé a výhrůžné.

Všichni muži byli u vesel, s výjimkou mne. Niiv a mladíci se po překonání moře také vyspali. Bollullos a Rubobostes seděli vedle sebe, svlečení do pasu, a mohutně zabírali vesly. Čtyři svalnaté paže udržovaly Argó v loudavém pohybu. Teď jsme se všichni přemístili na lavice a dodali jsme jejímu postupu rychlost.

Jezdci v mlze zrychlili, aby s námi udrželi krok. Jejich koně hlasitě frkali. Postroje cinkaly.

„Co si o nich myslíš?“ zeptal se Urtha z lavice, kde zápasil se svým veslem.

Podle toho, jak byli nehmotní a mlhaví, jsem vytušil, že ti na jižním břehu jsou ze Země stínů hrdinů. Ti na severním břehu byli cizinci. Něco mi říkalo, že tam nepatří.

Přestože jsem náš němý doprovod oťukával jen lehce, muži jako by mou přítomnost vytušili. Ti na severu se rozjeli cvalem napřed a brzy se ztratili zakalenému zraku i vědomí. Téměř ve stejném okamžiku se také jižní jezdci odvrátili od řeky a rozplynuli se v mlze.

Slunce začalo vycházet nad obzor za námi a vlhkou mlhu rozptylovat.

Veslovali jsme a odpočívali. Pokaždé, když se zvedl alespoň závan větru od jihu, vytáhli jsme plachtu. Mladíci byli lovit drobnou zvěř. Niiv plavala v řece a chytala ryby po způsobu jejího lidu. Ale postup proti proudu byl pomalý a naše posádka unavená.

Když jsme konečně dorazili k přístavišti nedaleko coritanské pevnosti, poslali jsme Colcuu za strýcem. Mladík přivedl tři muže a tři chlapce stejně staré jako on, aby nám pomohli veslovat, ale Vortingoros zavřel brány a zahanbeně, nejistě se skrýval za hradbami. Se třemi muži poslal pět štítů, pět oštěpů a pět mečů, které všechny nesly stopy minulého používání.

Colcuu zuřil. Byl zamlklý a bledý, staré posádce Argó se skoro nedokázal podívat do očí. Samotný Urtha neměl takovou zlost, jak bych od něho čekal. „Mohl nám alespoň půjčit koně," zamumlal.

Iásón se zasmál. „Mohli bychom si je vzít. Rubobostes a já se v kradení koní vyznáme."

„Vortingoros pro nás v minulosti udělal dost. To je moje rozhodnutí," prohlásil odměřeně král a zahleděl se do dálky, ke kopci, který byl nyní bráněn i před přáteli. Byl král v těžké situaci, který měl pochopení pro nesnáze krále. „Nechme ho jeho trápení. Možná mu nejlépe poradí vědomí toho, že jsme se vrátili. Kromě toho, ať se mu to líbí, nebo ne, bude třeba ještě víc vzájemné pomoci, než se naše životy - nás všech - uzavrou."

„Na jih od pevnosti koně jsou?" zašeptal nenadále a dychtivě Colcu. „Viděl jsem je. Nějakých čtyřicet. Divokých, neklidných. A dvacet kusů dobytka. Můj strýc podnikal výpady na sever; znám jeho styl. S radostí vám je přivedu. Koně i dobytek. Zvládnou je. Uštvať je, aby poslouchali a nechali si dát postroje, není nic těžkého. Jsme v tom mistři! Rubobostovy paže budete potřebovat pro veslování. Jsme připravení udělat přepad."

„Ty bys okradl muže, který se stal tvým otcem?" Urtha se na vysokého mladíka přísně podíval. Ale Colcu se nedal zastrašit.

„Ber to jako výpůjčku. A jak jsi právě řekl, náčelníku Urtho, nakonec budeme dvě království, která bojují o stejný život."

Netrvalo to dlouho a Urtha souhlasil. Ale nechtěl dovolit Kymonovi, aby se přepadu zúčastnil, přestože syn protestoval. Kymon toužil zůstat se svými uthiiny, stále se toužil utkat o vůdcovství se svým přítelem. A připomněl otci, že když bude mít pod sebou koně, bude moci přeskočit řeku, prorazit si cestu hostinci a dojet k Taurovindě rychleji, než by byl schopen utíkat nebo veslovat.

„Děláš to kvůli své sestře," pokáral ho otec. „Myslíš jenom na to, jak ji srazit z hradeb."

Kymon se při tom naježil a drze se otci podíval do očí.

„Čekal bych, že budeš myslet na mou nevlastní matku."

„Ullannu? Zdá se mi o ní každou noc. Ve dne na ni myslím neustále. Jsme všichni rodina a všichni svým způsobem vládneme Býčímu kopci. V jeho hlubinách leží slavný muž. Vzešla z něho slavná dynastie. Tak to alespoň vidím já. A moje dcera je součástí královského rodu, který začal jedním poraženým králem, ale postupně se stal slavnou zemí. Ty a Munda se musíte usmířit."

Kymon se trpce zasmál. „Od okamžiku, kdy vstoupila do hostince Jezdců s červeným štítem, se změnila. Já to vidím. Ty ne. Nechci vidět jako poraženého krále tebe. Nechci zdědit poražené království."

„Pak mi věř, že tomu rozumím lépe než ty. Nebudeš bojovat s Colcuem."

Kymon otcovo rozhodnutí konečně přijal.

Colcu a tři jeho mladí odvedenci si promluvili se třemi staršími muži z pevnosti, neboť nechtěli tyto nové dobrovolníky přivést do potíží. I oni souhlasili, že Vortingoros může postrádat, co sám ukořistil. I oni byli z coritanského náčelníka zklamaní.

Bylo dobře, že tito tři muži zůstali na Argó.

Přišlo další mlhavé ráno. Řeka se hemžila rybami a stromy sklánějící se nad řeku byly neklidné pohybem jelenů, kteří nutili všechny u vesel sledovat příležitost, kdy by bylo možné hodit oštěp a získat dobrou večeři. Nad námi kroužilo nějakých dvacet jeřábů, vyrušených z vysoko položených hradů. Vrány, které jsme neviděli, krákaly jedna přes druhou.

Sítě se vynořily z vody tak nečekaně, že jsme si v první chvíli všichni mysleli, že se nám to zdá. Zachytily Argó a prudce jí škubly. Popadali jsme v jejích útrobach, ve veslech zavládl chaos. A pak se

strhl ten divoký křik!

Byli jsme na mělčině. Jezdci se vynořili ze stěny vrb na severu a poštvali své tmavohřívě oře do vody před a za námi. Muži v silných pláštích a s tmavými maskami, kterým se toulce na zádech ježily krátkými oštěpy a šípy, nás obklíčili jako vlci. Dva jezdcí se vrhli na loď. Prvního srazil dolů Iásón, druhého shodil zpátky do řeky Bollullos, utřil však při tom hlubokou a zmrzačující ránu do ramene.

Kolem se sykotem prolétaly šípy. Hvízdaly po celé Argó. Vypadalo to, že jeden krátký oštěp se stáčí ke Kymonovi, který se s hbitostí mládí naklonil doleva, popadl oštěp ze vzduchu a se zpěvem jej poslal zpátky muži, jenž jej hodil; zasáhl však jenom štít.

Řčení koní nebylo hlasitější než kvilivý bojový pokřik útočníků. A především řeka hlasitě vřela, jak kolem nás kroužili a snažili se proniknout na palubu. Byli nebezpeční a rychlí. Jednoho z Vortingorových lidí skolila čepel, když muž, který na něho zaútočil, přeskočil z koně na loď a pak zpátky na koně.

Niiv se krčila pod kůžemi.

Tairón vytáhl z opasku prak, z rance kamenný projektil a s klidem jej vrhl po útočnicích. Nato ho do hrudi zasáhl šíp a odhodil ho dozadu. Tairón sebou škubal a šmátral po ráně, kterou šíp vnikl do těla, na rtech mu vyrazila krvavá pěna. Viděl jsem, jak ho Kymon odtáhl pod zamračenou galeonovou figuru Mielikki a Niiv se k němu vrhla, aby mu ránu ošetřila.

„Kdo jsou ti lotři?“ překřičel Iásón zmatek. Spolu s Rubobostem se krčili v řeckém stylu, bodali a sekali, organizovaná dvoumužná armáda proti chaosu těchto maskovaných jezdců.

„Dhiiv arrigi!“ zakřičel Urtha. „Pomstychtívi psanci!“

„Pak sis nadělal spoustu nepřátel,“ zaburácel Iásón. V jeho hlase byl smích, tlumený chroptěním při ranách, které rozdával. Byl to muž zrozený pro takový boj.

Cekali na nás, ti „pomstychtívi psanci“. Ale jak věděli, že přijedeme? Byla to sobeckost nejhrubšího zrna, útok na Urthu, za nímž nestálo nic než základní pudy, které byly vším, co těmto bývalým přátelům, bývalým šampionům, těm mužům, kteří zradili krále a museli žít divoce, zbylo: okamžik, kdy si mohli vzít zpátky svou hrdost tím, že zavraždí muže, který je vyhnal.

Byli krutí, ale nebyli nijak významní, přestože jejich zbraně nám působily těžké ztráty.

Náhle jsem si uvědomil, že mě volá Iásón. Jak siť Argó táhla, loď se nebezpečně nakláněla na bok a můj starý přítel mne žádal o zásah. Zdálo se, že také Niiv na mne křičí. Její obličej byl zoufalou maskou slz a hněvu. Ale Tairón, kterého držela v náruči, mával rukou směrem ke mně. Jako by říkal: Ne. Nedělej nic.

Viděl nebo vycítil to, co se nepodařilo zahlédnout ani vycílit mně?

Najednou vyrazili ze stromů a z mlhy další jezdcí, přízrační muži na mohutných koních, přičemž muž i zvíře byli okázale obrnění. Kdyby se na nás tato skupina chystala zaútočit, nikdo z nás by říční střet nepřežil. Ale Nenarození tu byli jako ochránci. To oni nás doprovázeli po jižní straně řeky a možná obezřetně sledovali tlupu na severu. Vtrhli do řeky a zapojili se do krutého boje.

Znovu jsem uslyšel, jak někdo volá mé jméno, jeden z těchto nově příchozích. A já jsem přes kovové hledí jeho přílby zahlédl Pendragona. On a dvacet dalších zahnali dhiiv arrigi na útěk, pobili je, pochytili jejich koně a odtáhli říčící zvířata ke břehu. Řeka na chvíli zrudla, ale ne na dlouho.

Když Kymon a jeho otec prořezali síť, do níž se zachytila příď, a uvolnili Argó, která se na vodě prudce kymácela, Pendragon a jeho přízrační jezdcí s hlučným cákáním vyjeli z řeky a prodrali se povislými vrbami. Kopyta těžce hledala na bahnitém břehu pevnou půdu. Přivázání koně psanců se vydrápali za nimi a skupina zachránců zmizela stejně rychle, jako se objevila.

Pak se ozval Pendragonův hlas: „Počkáme na vás tam, kde jste tábořili, než vás zaplavila řeka.“

A to bylo všechno.

Později Argó v řece prudce změnila směr. Ten pohyb přišel tak náhle, že nás zaskočil a vesla se nám zachytila ve vodě. Napůl shození z lavic, rychle jsme vesla vtáhli dovnitř a uložili a Argó zlehka najela do povlovného břehu v místě, kde bylo vidět, že se tam chodí napájet dobytek.

Dávala tak najevo, že se s námi na čas loučí, a my jsme rychle vyložili svůj náklad. Opatrně jsme vynesli také medové dítě zabalené do mnohvrstvého rubáše. Bollullos, s rukou obvázanou a v závěsu, byl na suché zemi jako první a rychle vyběhl na místo, odkud mohl pohledem obsáhnout prostor za

řekou. Pro něho to bylo přirozené ochranné gesto vůči svému králi. Když nám dal znamení, že všude je klid, Urtha a Rubobostes vyskočili na mělčinu a převzali bezvládné, ale živé tělo Tairóna. Niiv s ním udělala zázraky, ale dýchal namáhavě a mělce a byl bledší než mrtvola, kterou se málem stal. Nikdo nevěřil, že bude žít dlouho. „Moje noc přijde dřív než vaše,” zašeptal Niiv, ale ona mu přitiskla prst na rty.

„Jestli najdu, co potřebuji, tak ne. Kéž bych tě mohla dopravit na sever. Ale vyčmuchám kořen, který mě zajímá. Ty ho sníš a zase budeš připravený zemřít jindy.”

Do večera jsme prošli lesem a dorazili k širokému háji, kde stálo pět kamenů obrostlých šípem, všechny v řadě a všechny pokryté různými obrazci, znaky ze staršího věku. Každý z nich vyrůstal z nevysoké mohyly. Byla to svatyně Pěti sester a patřila k místům posvátným pro kněží, která se používala v určitém období roku. Také to byl jeden z hraničních znaků, jež oddělovaly Urthovo území od Vortingorova.

Jinými slovy, ocitli jsme se blízko nové řeky, stříbrného ramene Klikaté, které odřízlo Urthovo srdce od jeho pevnosti.

Tady jsme si odpočinuli, znavení chůzí. Nad námi vyšel měsíc, větší než poloviční. Kameny na mohylách s mrtvými začaly zpívat, přinejmenším pro mne. Měsíční stín, otírající se o vepsané kružnice a spirály, spustil píseň, která byla pro Urthu a Iásona neslyšitelná, ale já jsem ji slyšel stejně zřetelně jako psi některé zvuky. Sledoval jsem, jak se stíny spirál s pohybem zářivého půlkotouče prohlubují. Poslouchal jsem, jak se melodie prohlubuje, natahuje, stoupá, mění se v dlouhý sten a nakonec zaniká, když všechno pohltí stín.

Myslím, že Niiv z té staré písně také něco zaslechla. Choulila se vedle mě a jednu nohu měla položenou na mé ve váhavém doteku přátelství, znamení lásky.

Očima ale visela na památnících a její zamračení naznačovalo zvědavost.

„Slyšíš tu hudbu?” zeptal jsem se jí.

„Něco slyším. Něco zvláštního. Ty kameny jsou zvláštní.”

Několik chvil jsme seděli v zamyšleném tichu a pak se zeptala: „Jsou to vězení? Nebo paláce?”

„Místa mrtvých. Brány. Vstupy.”

„Ale vězení, nebo paláce?”

„Mrtví se sem vrací.”

„Vězení, nebo paláce?”

„Nevím. Co cítíš ty, Niiv? Vězení nebo paláce?”

Skrčila se ke kolenům a podívala se mi do očí. „Nejsem si jistá, jestli je v tom rozdíl. Jedno jak velkolepé, jedno jak rozlehlé, všechny mají stěny, které tě obrátí zpátky. Ne, po tom, co jsem se dozvěděla o Iásonovi, o Médeie, o celém tom horkém jižním světě s mramorovými místnostmi a kruhovými chodbami, si nejsem jistá, jestli je v tom rozdíl. Tam, odkud pocházím, je to jiné: samotná země je palác. Mohla bych jít sněhem a lesem celý rok a nenarazila bych na jedinou zeď.” Znovu mi poklepala svou nohou na mou. „A ty to víš: při samotné Paní sněhu, tvůj svět je větší než představivost. Tvůj palác je svět jako takový. Žádné stěny, jenom návrat do výchozího bodu. Odkud jsi vlastně vyšel, Merline? Nikdy jsem se tě nezeptala...”

„Z hluboké rokle, lesnaté, plné jeskyní, plné obrazů, z místa, kde se stéká několik řek; z místa, odkud se údolí táhnou různými směry. Místa, kam lidé přišli a zůstali. Jsem starý. Ale tam, odkud jsem, lidé, kteří mě vychovali, nebyli tak staří jako první lidé z údolí, kde se písňím a viděním učili.”

Niiv se na mě dívala. Na rtech měla pousmání, v bledých očích jí ožily hvězdy. „Vrátíš se tam? Nakonec?”

„Samořejmě.”

„Takže to místo je tvoje hrobka.”

„Můj palác. Mé vězení. Ano, vrátím se tam. Ale teď ještě ne.”

„Najdu tě tam,” řekla tiše, uličnický. „Vím, že jsem ve tvém životě jenom prchavá libůstka.”

„Víc než to...”

Přešla mou poznámku smíchem. „Ne, ne. Moc dobře tě znám. Prchavá libůstka. Ale já tě tam najdu, až se konečně zbavíš soumara, rance, vycházkové hole, iluze mužnosti. Stezky jako takové. Až přijdeš

domů, abys nakreslil svou zvířecí paměť na stěny jeskyně: hledej mě. Domluví se s Mielikki. Za tisíc let? Překvapím tě polibkem! Vstoupíme do úbočí hory spolu."

Přitáhl jsem si Niiv k sobě. Schoulila se mi v náručí a pohlédli jsme si s oblečením, abychom se mohli navzájem dotýkat a zahřívát, tedy, ne že bychom té vlhké podzimní noci nějaké zahřívání potřebovali.

Měla zvláštní náladu. Snažil jsem se ji uhodnout obyčejnými city. Nechtěl jsem v ní pátrat. Byla smutná. Byla zadumaná. Bylo v ní něco... jak to vyjádřit? Snažím se vybavit si ten okamžik, teď po tolika letech... byla: smutná.

Pak jsme usnuli.

Probudilo mě chroptění, jak Rubobostes využíval sílu svých paží k tomu, aby nadzvedl kámen, který byl zabořený do jedné nízké mohyly. Vysvobodil jej z kluzké hlíny a nechal jej padnout zpátky na zem.

Zpoza něho se vynořila stínová postava, nahlédla do odhaleného vstupu a přikývla.

Muž klesl na všechny čtyři a vlezl do mohyly. Rubobostes pak obrovský kámen zvedl, zatlačil jej zpátky na místo, pak odstoupil, rozběhl se a mocným kopnutím jej pevně zarazil do svahu. Připlácí zpátky pár velkých drnů, které odkryl, a pak udělal k monolitu, jenž se nad ním tyčil, zvláštní znamení.

Než jsem se ho mohl zeptat, co to dělá, došel ke mně, kývnutím pozdravil Niiv, kterou bylo vidět jen jako bledý obličej zavinutý do mého pláště, a dřep si.

„Řekl, abych vyřídil jeho rozloučení."

„Tairón?"

„Ano. Umírá; ví to. Řekl, abych ti poděkoval za hledání kořene, který by mohl krvácení zastavit." To patřilo Niiv.

„Nepodařilo se mi ho najít," zašeptala smutně Niiv.

„Mám prý vyřídít, že se vrací domů. Krátce tam byl a zase domov opustil, aby nám všem pomohl doplout na Argó sem. Ale teď najde cestu bludištěm zpátky."

„Jakým bludištěm?" zeptala se Niiv.

Rubobostes se ohlédl k náhrobku. „Přesně na to jsem se ho taky zeptal. Je si prý jistý, že právě tato cesta je vstupem do částí labyrintu. Pokud ano, najde cestu zpátky na ostrov."

„A pokud ne?"

Rubobostes se zatvářil zmateně. „Na to se mě ho nenapadlo zeptat."

Dák odešel, aby ještě před svítáním stačil urvat tolik spánku, kolik půjde. Niiv si povzdechla a znovu se ke mně schoulila. Poslední slova, která tu noc řekla, vyjadřovala lítost nad naším krétským přítelem.

Tairón už v tomto vyprávění nebude mít žádnou roli. Ale vzpomněl jsem si, co Niiv poznamenala, když jsme po setkání s Tairónovou matkou a po všech událostech ze snu a z divoké štvance související s Krotitelkou doběhli zpátky na Argó: že zahlédla, nebo se jí zdálo, že zahlédla, Tairóna, jak stojí v davu u přístavu.

Byl jsem si jistý, že běžec labyrinty se domů dostal. O tom, co se s ním dělo pak, by mohl vyprávět on a pouze on.

Koncem následujícího dne jsme začali v půdě pod sebou cítit rytmus. Sílil a slábl, byl to zvláštní pocit. Také les kolem nás jako by reagoval. Byl tichý a napnutý, až na ptáky, kteří náhle vzlétali v kruzích a pak zase náhle usedali.

„Blíží se to zezadu," řekl Iásón.

„Ne. Zepředu." Urtha neklidně vyhlížel směrem k zapadajícímu slunci.

„Ne. Tam!" vykřikl Řek a všichni jsme se otočili. Ve stejném okamžiku proti nám vyrazily čtyři postavy na určených ponících. Křičely, kopaly nohama, vlasy nechávaly vlát. Každá vedla několik koní, kteří se vzpínali a řičeli, ale drželi krok.

Colcu a Maelfor triumfálně sklouzli z houní, které jejich ořům přikrývaly hřbet. Přivítali nás, zpocení, ale s úsměvem od ucha k uchu. „Jenom osmnáct," řekl Maelfor mužům. „Ale měli jsme štěstí, že jsme získali alespoň je. Colcu si sice všiml koní—"

„Ale nevšiml jsem si hlídačů," přiznal Colcu, i když i on se bavil, a pohlédl na Kymona. „Pěkně nás prohnali."

„Naštěstí byli opilí," uzavřel Maelfor. „Jinak to mohlo dopadnout hůř." Otočil krk a ukázal dlouhý rudý

pruh po zásahu oštěpem, který ho spíš odřel, než aby se mu zarazil do páteře.

O jezdce a jejich zvířata bylo postaráno. Víc než cokoli jiného potřebovali napojit a nedaleko byl malý potok.

Pak Bollullos řekl: „Pořád cítím v zemi dunění.“

Byl to rytmus - nebo spíš překrývající se řada rytmů - jaký bývá slyšet na lodi, když údery do bubnu udávají veslařům tempo záběrů. Některé tepavé rytmy byly rychlejší než jiné. Celé to působilo jako nějaký mechanismus v zemi, zvuk země, tep vynalézavosti.

Iásón a já jsme na sebe letmo pohlédli. „Tvůrce," řekl tiše.

„Dílny," dodal jsem.

Pokýval hlavou. „Už tam skoro jsme.“

PÁTÁ ČÁST

Krásná smrt

Dvacet osm

Sny králů

Les byl plný přízraků. Tak je alespoň popsala Niiv, ale byli to velice zemití, tělesní duchové, legie Nenarozených z různých období, utábořená po skupinkách na protáhlé vyvýšenině. Na této straně předělu byli živí a potřebovali jídlo a teplo. Jak přicházel soumrak, jejich ohně hořely a jejich masa se opékala. Ohně se táhly, kam až jsem dohlédl.

Rozloženi na východním kopci měli výhled na široký, ošidně poklidný tok nové Nantosuelty na okraji nové Země stínů hrdinů. Obloha na západě planula pruhem sytě rubínové barvy. Hostinec, který jsme odsud viděli, byl tmavý, utopený ve stínech, sevřený v objetí svěšených, sílicích větví stromů. Legie vyhlížela na území, které jí patřilo, v němž měla čekat. Ale podle počtů, které jsme viděli, když jsme kolem nich projížděli na svých nervózních, napůl zkrocených koních, bylo zřejmé, že i oni cítí potřebu prchnout před postupem stínové říše.

Pokusil jsem se poznat, který hostinec je který, když jsme stoupali lesem na protější straně, ale postupem času se deformovaly a změnily v něco groteskního, prodloužení jak kopce, tak lesa. Jejich kdysi zřetelné řezby teď byly pokroucené do rozpukaných grimas, rozštípaných obličejů a znetvořených končetin. V jejich zákoutích se přesto svítilo.

A pod tím vším se rozléhaly ty jednotvárné dunivé rytmy, některé rychlé, některé pomalé. Cítili jsme je v nohách a v hlavě; a Nantosuelta je dávala najevo vlnkami a poruchami na hladině, lámala světlo pochodní a soumraku v přehlídce barev, které tančily přes celou její šířku. Než slunce zmizelo úplně, projeli jsme kolem dalších dvou hostinců.

Hledal jsem Pendragona. Kymon a Colcu popojeli napřed a také zkoušeli volat. Nakonec jsem zaslechl své jméno a vyjel jsem k vysokému, tmavovlasému muži, který stál před kruhovým stanem. Poznal jsem ho, ale na jeho jméno jsem si nevzpomněl.

„Bedavor," napověděl. „Jsem Pendragonův štítonoš a zacelovač meče.“

„Ovšem. Pamatuji si tě.“

„Tak si mě zapamatuj dobře," řekl tmavovousý muž s úsměvem. „Utržili jsme v tomto světě, mimo naši říši, tolik ran, že se s největší pravděpodobností probudíme zjizvení k nepoznání.“

Pochopil jsem, jak to myslí. Prokletím Nenarozených zkoumajících svět, který jednou bude jejich, bylo to, že si do svého opravdového života přinesou všechny jizvy a zlomeniny kostí, k nimž při těchto předčasných výletech přijdou.

Sklouzl jsem z nepohodlného posedu na svém malém koni a sklonil jsem se před vstupem do stanu. Urtha vykročil za mnou, ale Pendragonův štítonoš zlehka natáhl ruku, aby ho zastavil. Ohlédl jsem se po

jejich sporu.

„Nechce tě nijak urazit," řekl Bedavor králi, „ale bylo by nejlepší, kdybys nic neříkal a na nic se neptal. Pro některé z nás je to nebezpečný čas."

Urtha souhlasil, i když se tvářil nechápavě. Kymon chtěl otce následovat, ale byl zadržen, stejně jako Bollullos, který zpražil Bedavora tak přísně, až jsem měl pocit, že se jejich pohledy roztříští jako zahřátá skála. Ale Urthův muž couvl. Iásón se jako další shýbl a vstoupil do spartánského vnitřku stanu. Bystrýma očima se tam rozhlédl a zatahal se za prosedivělé vousy.

Pendragon seděl na kůžích v čele nevelkého kroužku svých druhů. Štíty a zbraně měli na hromadě uprostřed jejich porady a každý z mužů měl vedle sebe talíř s masem a hliněný pohár. Ti, kteří ke mně seděli zády, se zvědavě ohlédlí.

Tvářili se přísně a nevlídně. V tomto kruhu byla dvě volná místa a já jsem se posadil na to, které bylo přímo proti vojevůdci. Iásón si nepohodlně dřepł napravo ode mě a odložil na hromadu svůj meč, stále ukrytý v pochvě. Zběžně pokynul Pendragonovi na pozdrav, Řek, který byl stejně vzdálen svému narození v minulosti, jako byl jeho hostitel vzdálen svému narození v budoucnosti. Urtha si dřepł u vstupu a potrhaný plášť si omotal kolem ramen, jako kdyby se chtěl skrýt. Byl jsem si jistý, že ví, že se nachází v přítomnosti nenarozeného krále z vlastního rodu.

Pendragonovi druhové měli čerstvé rány, krvavé strupy a byli neupravení. Nebyla to dobře naladěná společnost. Muži, jehož jsem si pamatoval jako Borose, chyběly dva prsty na pravé ruce. Když se na mě díval, nervózně si pohrával se zakrvavenými, ovázanými pahýly jako dítě, které si roztržitě hraje s rozbitou hračkou. Přemýšlel jsem, jestli už si uvědomuje zkažené dětství, které ho teď v příštích generacích čeká, až se s nářkem vyhrne na svět.

Překvapilo mě, když jsem se dozvěděl, že k těmto zraněním přišli při obraně Argó před dhiiv arrigi. Vypadalo to, že Pendragonovi jezdci zahnali psance na útěk snadno. Ve skutečnosti to byla jen poslední potyčka z mnoha. Když se za Urthovy nepřítomnosti více než dvě stovky otrhaných žoldnéřů zhoufovaly a začaly drancovat coritanské vesnice, Pendragon se rozhodl pomoci. Vortingoros se na svém hradišti zabarikádoval.

„Vím, jaký máš u velekrále dluh," oslovil Pendragon Urthu přes kruh shromážděných, „a tak jsem si řekl, že ho pomůžu splatit."

„Díky," řekl tiše Urtha.

„Nevím, odkud věděli, že se vrátíte. Ale věděli to a čekali na vás na různých místech podél řeky. Kousek po kousku jsme snižovali jejich počet. Ale—" a podíval se dosti smutně na mne „—ztratili jsme příliš mnoho vlastních lidí. Několikrát se mi zdálo o době, kdy budu král, a o mých dobrých společnících, o mých rytířích na koni, kteří budou jezdit se mnou. V každém snu je ta družina menší. Příliš mnoho se jich narodí mrtvých. Dochází nám, že jsme byli zbrklí. Že zkoušet si život před narozením byla hloupost."

Věděl jsem, co tím myslí. On a jeho druhové, kteří přežili

- Bedavor, Boros, Gaiwan a několik dalších - budou muset projet hostincem Ohromujícího daru zpátky, pokud se jim to podaří, a zůstat po zbytek svého čekání tam, kde se jim nic zlého nemůže stát. Jednou věcí jsem si mohl být jistý: že až se tento muž konečně narodí a dospěje, nebude jednat zbrkle. Ponese si sice mnoho jizev ze svých skutků v Urthově době, ale hloupost mezi nimi nebude. Bude rozvážný král. Nepochybně bude zbrklý ve svém jednání k ženám - takové kouzlo, které by z toho dokázalo muže vyléčit, není známo - ale vybudoval si v čase takové postavení, aby byl silným a mocným vůdcem.

Docela jsem se těšil, až se s ním znovu setkám.

„Zpátky v Zemi stínů hrdinů na nás čeká jiné nebezpečí," přisvědčil Pendragon. „Věznění. Zřeknutí se. Opuštění. Jestli je pravda, co se říká, na každého z nás bude čekat loď, která nás odveze do nového života." Zachmuřil se, zaostřil pohled do mých očí. „Musím ti něco ukázat. Ale až později, jestli ti to nevadí."

„Vůbec ne," odpověděl jsem.

„Takže k praktickým záležitostem: my všichni, jak jsme tady, se musíme vrátit. Ale až tam budeme, budeme bojovat za to, aby se Stínová říše vrátila do hranic, za něž patří. Až se moje malá družina přežene jako fúrie přes Nantosueltu zpátky, můžeme vzít s sebou i někoho dalšího, mnoho ne, ale pokud

bys ty, Merline, obětoval malé kouzlo na jejich zamaskování, mohli bychom několik králových mužů propašovat do jeho země."

Znovu na mě upřel zrak. „Jsi ochotný do toho jít?"

„Dokážu to," odpověděl jsem a přitom jsem se snažil vymyslet, jak to udělám.

„Dobře. Teď něco jiného. Boros, Gaiwan a já jsme se zajeli podívat zpátky, když jste tady nebyli. Nevím, jestli si to uvědomujete, ale byli jste pryč dlouho. Říše je v polospánku. To, co se rozkládá za hostinci, je zvláštní země, ale uprostřed, vaše pevnost—" podíval se přes stan na Urthu „—je vězení. Izolované místo. Je jako ostrov. Je tam muž jménem Cathabach, který tě zná—"

„Cathabach ještě žije?" Urtha se zvedl do polovičního dřepu.

„Žil, když jsme se s ním setkali. Stejně jako tvoje žena a dcera. Ukrývají se pod kopcem. Má pro tebe vzkaz: Mundin sen prý byl z brány ze slonoviny. Myslím, že tím chtěl říct, že byl falešný. Tak to řekl a dal mi pro tebe tři další vzkazy; máš prý „poslouchat, přemýšlet, chápat a zařídit se.“ To jsou Cathabachova slova, ne moje.

Řekl toto:

Pokřivený svět vyburcoval Mrtvé.

Jejich skutky pohání pomsta a touha po životě.

Za pokřivený sen je odpovědný syn poraženého krále."

Chvilí bylo ticho, pak Pendragon něco pošeptal muži po své pravici, načež všichni jeho druhové vstali a odešli ze stanu. Jak odcházeli, jeden se mne zlehka dotkl na rameni a jiný dal stejným způsobem znamení Iásonovi. Opustili jsme stan. Urtha zůstal.

Když vyšel, byl poměrně bledý, ustaraný, ne však sklíčený. „Bylo to zvláštní setkání," konstatoval pouze. „Pendragon slibuje, že na mne bude pamatovat v příbězích. A volbou jména. Zdá se, že sní o tom, až přijde jeho doba."

„Vím. Slyšel jsem ho to říct."

„Ano. Já se zatím musím vrátit do své pevnosti. Zahalíš mne kouzlem, Merline? Dokážeš to?"

„Ty víš, že ano."

„Dobře. A co si myslíš o té Cathabachově říkance?"

Odešli jsme kousek od stanu, na místo, odkud jsme přes řeku mohli zahlédnout druhý břeh řeky.

Chtěl jsem Urthovi říct, že svou formou se ta slova podezřele podobala slovům mrtvého, vyřčeným po okamžiku jeho smrti. Nebyly to formulace, jaké bych si s Cathabachem spojoval. Ale zněly pravdivě.

„Jde o Durandonda," řekl jsem. „Durandond drží klíč k tomu všemu."

„Durandond? Ten je přece po generace mrtvý."

„Je teď v Jiném světě. Je v Zemi stínů hrdinů. Nikdy předtím tam nebyl. Uvědomil jsem si to až teď, ale když jsme se před několika lety vypravili do Země duchů, nebyl tam. Nebyl mezi mrtvými. Celou dobu byl pod kopcem, v hlubinách Taurovindy."

„Král zakladatel drží klíče? Odpovědi k tomu, co se stalo?"

„Jsem o tom přesvědčen."

Mlčky jsme se dívali na rozpadající se průčelí hostince za Klikatou. Vypadalo to, jako by na nás nařikavě volal, skoro nás vyzýval, abychom nepředložené riskli návštěvu jeho hltavých hlubin.

„Co budeme dělat?" zeptal se tiše Urtha. „Nevím, jak strategicky naplánovat tažení."

„Ty se vrať s Kymonem a Pendragonem. A tolika svými uthiiny, kolik bude podle tvého potomka bezpečné."

„A ty?"

„Já znovu vyhledám Argó. Neopustila nás, zatím ještě ne. Ona zná cesty, jak se do kopce dostat. Durandond tam bude. A pak můžeme najít způsob, jak si to s Tvůrcem rozdat. Nebo s tím, co Tvůrce na tvém území vytvořil."

Urtha se zachvěl a zavrtěl hlavou. Vyhýbal se pohlédnout mi do očí. „To znamená, že chceš vyvolat Durandonda z mrtvých."

„Nemám jinou možnost."

„Říkáme mu spící král."

„Já vím. Žil jsem v Taurovindě dlouho. Vím, jak o Durandondovi smýšlíte."

„Rušit ho se odjakživa považovalo za neprozřetelné. Týká se toho několik věšteb. Bardi o tom mají básně. Skoro nikdy je nepřednášejí.“

„Já bych řekl," poukázal jsem, „že váš král už byl hrubě probuzen." Vzal jsem ho za ruku a zamračený Urtha se na pomalé cestě tábořem zastavil. Řekl jsem: „Nikdy jsem ti o tom nevyprávěl, ale já jsem se s Durandondem setkal, když to byl zbrklý mladík.“

Překvapený Urtha jednoduše povytáhl obočí a počkal si na vysvětlení. „Ano. Přišel za mnou pro náhled do své budoucnosti. Neposkytl jsem mu ho. Alespoň ne víc než to, že si najde kopec a postaví na něm svou citadelu. Což udělal.“

Urtha se usmál. „Taurovindu! Ale přišel ze země vyhnanců. Přišel s tisícovkou šampionů, tisícovkou žen, tisícovkou dětí a tisícovkou vozů plných předků z jeho země. Tak se to učíme. To víme. Vykopali v kopci šachty, do nichž pohřbili předky a pak i samotného Durandonda. Vstupy ukrývá Cathabachova svatyně, sad. Nic je nesmí rušit, jinak hradby Taurovindy sklouznou dolů na planinu a obnaží se kosti kopce. Tak se to učíme. To víme.“

Za našimi zády na mne zavolal Bedavor. Stál u stanu a kýval na mě. Pendragon odváděl svého koně od řeky.

Poslední, co jsem Urthovi řekl, bylo: „Brzy se dozvíš víc.“

Bedavor měl koně i pro mne. Rozjel jsem se do lesa s Pendragonem, jeho ‚zacelovačem mečů‘ a čtyřmi jeho druhy, kteří nás vzadu doprovázeli, dokud jsme nedorazili ke břehu mělkého jezera obrostlého rákosím. V jeho středu stála na přídi malého potopeného člunu vysoká volavka. Dřevo vypadalo ztrouchnivěle. Když si hrdý pták znenadání všiml naší přítomnosti, vystartoval k pomalému, klikatému letu, zakroužil nad jezerem a pak se klouzavě snesl do spárů lesa.

Pendragon začal na zemi něco hledat. Sebral čtyři malé kameny a dva mi podal. Na tváři měl lehký úsměv. „Myslíš, že se do toho vraku trefíš? Bez použití magie?“

„Odmítám náznak, že bych podváděl.“

Rozesmál se. „Nebudeš budoucímu králi nic platný, pokud nebudeš připravený podvádět, příteli. Dívej se!“

Hodil kámen. Trefil potopený člun do přídě. Odnikud se objevil druhý pták a polekaně odletěl. Musel hnízdit někde, kam nebylo vidět. Hodil jsem jedním z kamenů, které mi dal. Stočil se doleva a minul o délku člověka.

„Tohle je zajímavé," řekl a hodil žabku o hladinu vody. Placák se pětkrát odrazil a nedoletěl.

Hodil jsem svůj kámen. Udělal pět žabek a pak narazil do člunu těsně nad hladinou jezera.

„Naše životy ve dvou hodech kamenem.“

„Nerozumím," přiznal jsem. Pendragon se na mě zašklebil, propátral můj obličej a změřil si mě od hlavy k patě.

„Ovšem že chápeš. Zalaškoval jsem si se zemí, která bude jednou moje. Teď půjdu spát, dokud nebudu narozením přivolán zpět. Jediný hod. Ty budeš přeskakovat roky, dotkneš se tady, pak tam, než mě jednoho dne najdeš.“

„Působíš velice jistě v tom, že je nám souzeno v budoucnu se setkat.“

Zaťukal si na hlavu. „Sny. Mám je pořád. Viděl jsem tě mnohokrát. Proto jsem tě před několika lety vyhledal, když jsi poprvé přijel do Alby na té nádherné lodi.“

Chvilí vypadal smutně, s pohledem upřeným přes jezero. Hladinu čeřil slabý vítr a koně za námi neklidně frkali. „Jeden sen se hodně podobal živému snu. Bylo to přímo tady, kde stojíme. Bylo mlhavo a chladno. Postupovali jsme na východ, abychom na tebe počkali. Skupina žoldnérů měla stejný nápad a my jsme je pozorně sledovali. Bedavor a ostatní muži spali. Bylo před soumrakem. Z ničeho nic připlula přes jezero loďka a odvrátila se ode mě. Dvě ženy v nejpodivnějších šatech, jaké jsem kdy viděl, pestře barevných, blýskavých modrými kameny a zlatým kovem, veslovaly pravidelným tempem a dívaly se na mě. Třetí seděla otočená zády ke mně. Měla zelený plášť s červeným lemováním. Vlasy pod zelenou kápí měly barvu zářivé, rudé mědi. Zpívala. Měla zvláštní hlas, ale v podstatě byl krásný, a píseň, i když jsem nerozuměl slovům, byla strašidelná i vzrušující zároveň. Naskočila mi z ní husí kůže. Když mizely v mlze, podívala se přes rameno a já jsem si všiml, že přes bok loďky visí ruka muže, která se prsty lehce dotýká vody. V dalším okamžiku byly pryč.“

„A ty si myslíš, že to byl sen o tvé smrti," usoudil jsem.

„Jsem si tím jistý."

„Třeba to byl sen o tvém převozu ze Země duchů do nového života."

Zamračil se. „To mě nenapadlo," zamumlal. „Ale takové zvláštní ženy. Odkud se vzaly? Všechno na nich bylo jiné, než má být." Podíval se na mě a rezignovaně se usmál. „Asi to není vhodné místo a čas na takové otázky."

„Moudrá myšlenka."

„Zpátky k žabkám," pokračoval Pendragon, když jsme se vraceli k Bedavorovi. „Přeskakuješ století, necháváš za sebou vlnky. Ale ještě jsi nedosáhl cíle. Se mnou ho dosáhneš. Vím v srdci a ve svých nejhlubších snech, že my dva spolu jednou budeme mít práci, i když si každý budeme hledět toho svého. Takže..." pevně mi stiskl paži. „Nech si pro mě v zásobě hodně toho, čemu říkáš magie. Říká se o tobě, že svými schopnostmi neplýtváš. Nechci, abys byl v budoucnu starý a slabý a byl snadnou kořistí lumpů a nástrah žen, jako je tvá rozkošná Niiv."

„Na to je příliš pozdě," zašeptal jsem.

Jestli mě slyšel, nedal to na sobě znát. Když jsme se vyšvihli do sedla a zamířili k vyvýšenině, legii a Nantosueltě, řekl: „Můžu vzít Urthu, Kymona a jednoho, možná dva jeho druhy. Ostatní to budou muset risknout s dalšími vracejícími se tlupami. Projít hostinci nebude obtížné; horší bude ochránit je na druhé straně."

„Kymon pojede se mnou," odpověděl jsem. Měl jsem s ním už své plány. „Vezmeš Colcu?"

„Dohodnuto. A Iásón? Co s Iásonem? Když jste byli pryč, vyptával se na něho jeden mladý muž." Vycítili jsme, že noc se rychle blíží, a přešli jsme do ostrého cvalu.

„Jak mladý muž?" zavolal jsem. Za Pendragonem vlál jeho plášť. Jeho hlas byl rezavý. Zabýval se teď jinými myšlenkami.

„Utrmácený. Poznamenaný mnoha souboji. Myslím, že říkal, že se jmenuje Zabiják králů. Nebo možná Král zabijáků. Řek. Nafoukaný pitomec. Nerozuměl jsem mu skoro ani slovo."

„Orgetorix?"

„Něco, co znělo podobně. Ano," křikl zpátky. „Přišel zabít Iásona. Raději ho varuj."

Pendragon a jeho zacelovač mečů byli daleko přede mnou a obloha tmavla.

A v chaosu, který ovládal okraj Země duchů, slídl Iásonův přeživší syn.

V průběhu noci se skupiny Nenarozených vrátily do Říše stínů, hlučně překonaly řeku a rychle projely otevřenými dveřmi hostinců. Legie se rozdělila na dvě. Ale ohně zůstaly na vyvýšenině a s nimi odhodlaná armáda mužů, žen a dětí, kteří byli připraveni zastavit rozpínání Říše stínů do země, kterou vytvořili jejich předkové a kterou měli oni utvářet v příštích generacích.

V jednom okamžiku té noci překonali řeku také Pendragon a jeho družina. Urtha, Bollullos, Colcu a Morvodumnos jeli mezi nimi. Zamaskoval jsem je jednoduchým kouzlem, které jsem vzal z Cunhavalu, ducha psa ve světě. Nic lepšího mě nenapadlo. Každý, kdo by se díval, by měl dojem, že Pendragon jede se svými muži a psy. Nebylo těžké iluzi odhalit, ale tito budoucí šampióni ujížděli, jako by na ničem jiném nezáleželo.

Caiwainovi a Vortingorovi muži měli jet se mnou.

S Niiv pověšenou na paži (byla nervózní, rozrušilo ji, že jsem z tábora na tak dlouho zmizel) jsem se vydal hledat Iásona. Vyvýšenina byla chaosem jasných ohňů, světél z druhé strany řeky a naprosté tmy. Hladina Nantosuelty se leskla jako vlnící se zlato.

Kymon nás následoval, zamklý a mrzutý. Poznal jsem, že skoro až zoufale dychtí po tom, aby se mohl vrátit do své země a vyhledat svou sestru. Přesvědčil jsem ho, že když popluje na Argó, dostane se k ní a ke své nevlastní matce blíž. Doufal jsem, že mám pravdu.

Iásona jsem našel u řeky, zabaleného do tmavého pláště, s rancem zásob pověšeným přes rameno. Rubobostes se krčil na břehu a na provaze držel malé, mělké plavidlo. Jednoduchá veslice, velice primitivní, s boky pomalovanými světélkující modrozelenou barvou. Byly na nich ryby a stromy v důvěrném objetí, úzký pruh ozdob, které jsem okamžitě poznal, když mi pohled na ně otevřel paměť.

Bylo to Médeino plavidlo; tím motivem - používala na prášek rozemletou svítící horninu, kterou našla v údolí, kde jsme vyrůstali - ozdobila svou první loďku, zatímco já jsem na tu svou jenom nakreslil křídou

čáry a spirály. Divoké oči se mým nevalným uměleckým talentem pohrdavě bavily.

Cítil Iásón původ tohoto křehkého plavidla? Když jsem se k němu přiblížil, otočil se, aby se na mě podíval, a potvrdil, že ano.

Stála mezi stromy a pozorovala ho. Na sobě měla roucho beraní kněžky, ale závoj měla dole, takže odhaloval její tvář. Držela na provaze dvě malé, totožné loďky, bránila jim, aby je nestrhl proud řeky; ale krátce poté, co Iásón na druhý břeh přišel, jednu pustila. Jak pomalu odplouvala, točila se na vodě. Brzy se ztratila v noci, až na slabé světélkování. Druhá loďka, když ji pustila, připlula přímo k Iásonovi a Rubobostovi, jako by byla očarovaná; což samozřejmě byla.

Rubobostes ji chytil za provaz, který se za ní táhl ve vodě.

„Ona mě pořád sleduje," řekl Iásón. „Cítím to." Jeho nálada byla smutná a nejistá. „O co jí jde? Toto je vábnička a já jsem její kořist. Jsem si tím jistý."

Neřekl jsem nic. Pokud bych nějaký názor vyjádřil, byl by takový, že podle osobní zkušenosti se v případě Médeie nedá nikdy nic předpovídat. Pravda mohla být přesným opakem jeho obav. A vzpomněl jsem si na svůj poslední rozhovor s ní, kdy se zdála být obměkčená.

„A ten druhý člun?" pokračoval s pohledem upřeným na řeku. „Proč dva čluny? Kdo přepluje tím druhým? Co má za lubem?"

„Je jediný způsob, jak to zjistit - přeplout. Nejbezpečnější by pro tebe bylo zůstat tady a bránit se proti tomu, co by v budoucnosti mohlo projít vraty těchto hostinců."

Rubobostes zabručel, když můj návrh uslyšel, a postavil se. Pořád držel provaz. „Neposlouchej ho, Iásone. Ta druhá loďka byla pro mě, ale uplavala. Já jsem ten, kdo musí zůstat tady. Popluješ s Argó dál proti proudu?"

Pochopil jsem, že ta otázka směřuje na mne. „Ano. Může nás dovézt pod pevnost."

„To znamená, že bude nakonec potřebovat kapitána," odvětil Dák a podíval se přes rameno po Řekovi. „Ta loďka nás dva neuveze. Počkám na tebe tady. Vezmi mě na palubu, až budeš odjíždět. A kdybys narazil na mého koně? Budu ti sloužit po zbytek svého života, jestli najdeš Ruvia, mého dobrého koně. Stýská se mi po něm."

Iásón se po mně podíval, když si setřásl ranec z ramen a hodil ho dolů Dákovi, aby ho předal dál do člunu.

„Co má za lubem?" zašeptal znovu.

Měl jsem mu říct o jeho synovi? Měl jsem jenom Pendragonovu zprávu, že Orgetorix je v kraji a hledá svého otce.

Jestli se mladík a muž měli setkat, mělo k tomu dojít za okolností, nad kterými nebudu mít moc já ani nikdo jiný, byť jsem si byl jistý, že Médeia se vodící ruky ujímá.

Ani teď nechápu, proč jsem se rozhodl neřici Iásonovi o tom, že je mu nablízku jeho nejstarší syn, kdysi milovaný chlapec, nyní vyrostlý v muže, který se v nedávné minulosti zachoval k otci krutě, když neznal pravé okolnosti své existence v této moderní době. Pronásledoval Iásona přes půl světa, půl světa od věštím v řecké Dódóně, kde se proti sobě postavili naposledy.

Jenže: třeba pronásledoval svou matku.

Byl to výsledek, který bych nechal na „sudičkách", jež si příběh Iásona a jeho syna skákajícího přes býka přehrávaly.

„Rubobostes má pravdu," bylo všechno, co jsem řekl, a Iásón s pokrčením ramen vlezl do Médeina člunu. Dák zatlačil a poslal plavidlo přes řeku. Iásón se chopil malého vesla, aby je udržel v pohybu, zatímco jej Nantosuelta unášela po proudu nám z dohledu, odnášela ho do tmy a do Jiného světa.

Jakmile byl pryč, našel jsem kousek dřeva, oloupal jsem z něho kůru a sedl jsem si, opřený o strom, abych vyřezal magický obrazec. Dělal jsem to celé věky a bylo to očišťující a strhující. Myslím, že jsem upadl do nějakého zasnění, kdy jsem si napůl uvědomoval, co dělám, a napůl jsem proploval pamětí.

V jisté fázi této odtrženosti jsem zaslechl Kymona, který se vydal hledat jídlo, jak sklouzl ze svahu a sedl si vedle Niiv. Mladá žena si ode mne udržovala odstup, pozorovala mě, ale byla zabraná do vlastních úvah.

„Co to dělá?" slyšel jsem, jak se zeptal králův syn. „Co to tam dělá, Niiv?"

„Vyřezává z kusu dřeva."

„Proč?“

„Mám pocit,“ odpověděla po chvíli Niiv, „že až s tím vyřezáváním skončí... pojedeme všichni na západ.“

Chvíli bylo ticho. Pak Kymon řekl: „Dobře. Nepůjdu žádným jiným směrem. A až se tam dostanu...“ Dumal. Byl mrzutý.

„Až se tam dostaneš?“ pobídla ho dívka ze Severní země.

„Je mi jedno, co v tom světě najdu, až se tam dostanu. Vezmu si ho zpátky.“

„Nebude ten svět překvapený, až tě uvidí?“ pošádila ho dívka.

„On ví, že přicházím.“

Později sešel ze svahu až k řece a na mne padl jeho měsíční stín. Zvedl jsem k němu oči a postavil jsem se jeho pevnému pohledu. Jeho výraz ztvrdl, nebo to byl pouze klam světla?

„Jsi vzhůru? Nebo se vznášíš v nějakém snu?“

„Jsem vzhůru.“

Jeho pohled ani na okamžik nezakolísal. „Otec mi kdysi řekl, že se jako muž nikdy nebudu moci stát králem, pokud jako chlapec nepřijmu, že jsem byl poražen. Teď vím, jak to myslel. Když je ctižádost oslabená hněvem, netrpělivost a žárlivá dětská hra vedou k silným králům a slabým královstvím. Cílevědomost musí být vždycky mírněna moudrou radou. Pochopením, které může přijít jedině s věkem.“

„Takže jsi zjistil, že nebudeš slavný král.“

„Jenom muž ve stínu slavných králů. Mezi velkými muži. Víc mi nepřísluší soudit.“

„Tobě se něco zdálo? To je vidění?“

„Přemýšlel jsem. Nic víc. Vidění přenechám tobě. Takovým, jako jsi ty. Ale neříkej mi o viděních, které se týkají mého budoucího života, ani Mundina.“

„Já nejsem sudička, abych ‚napodoboval‘ tvůj život, předehrával to, co musíš udělat. Myslel jsem, že to víš.“

Zavrtěl hlavou. „Nechápu, jak to myslíš. Mluvíš v hádankách, Merline. Dá se to čekat od myslí, které si hrají s časem. Otec to také říká. Přeji ti hodně štěstí. Ale nic z toho už není důležité. Otec a já jsme se rozhodli překročit řeku každý zvlášť. Tolik je nalomeno. Ale Colcu, můj dobrý přítel, se také rozhodl jet odděleně ode mne. Aby mi pomohl v mé vlastní zemi. Tolik je ukuto. Co je nejdůležitější ze všeho, v té zemi stále leží má babička a má matka. Věděl jsi, že nad babiččiným hrobem krouží sova?“

„Ano, věděl.“

„A že ze země vychází býk, aby chránil matčin?“

„Ano, věděl.“

„Moudrost a síla. Přestože jsou mrtvé, budou silou, se kterou je třeba počítat.“

„To jsou matky vždycky.“

„Ty se mi vysmíváš.“

„Ne. Vůbec ne.“

„Mluví jako dítě. Říkám věci, které jsou jasné.“

„Vždycky tak jasné nejsou, to mi věř, ani pro umírající. Řekl ti otec také to, abys uvažoval s čistou hlavou, poslouchal pozorně a nikdy nejednal ukvapeně?“

„Asi ano. Nevzpomínám si. Leda na to s ukvapeností. Řekl to takto: vždycky je čas na to, abys jednal ve zlosti; ale nikdy ne tehdy, když zlost máš.“

Hodil jsem dřevěný talisman do vody a díval jsem se, jak odplovává do noci. „Znám ta slova. Jiný muž, král, je kdysi řekl svému synovi. Ale tvůj otec ho nemohl znát.“

„Kdo to byl?“

„Jmenoval se Odysseus. Řek, z Iásonovy doby. Slyšel jsi o něm?“

Kymon se na chvíli zamyslel a pak odpověděl kladně. „Po boji s Trojany musel bojovat s mořem. Už si vzpomínám. Vynalézavý muž. Jeho slavný válečný kůň byl zhotovený ze dřeva. Rozjel se proti městským hradbám a prorazil je. A tvrdil, že lidé jsou rovni bohům. Byl potrestán za domýšlivost. Moře ho uneslo, aby si z něho na zbytek života udělalo otroka. V tom moři byl rozzlobený bůh. Ale nakonec se slitoval a dovolil Odysseovi, aby se na jeden měsíční cyklus vrátil ke své ženě, než si ho moře vzalo zpátky. Tak mi to vyprávěl Cathabach.“

Co jsem měl k tomu starému příběhu tomuto hrdému chlapci dodat? Měl jsem ho nadchnout líčením toho, jak si Odysseus během toho krátkého darovaného času vzal zpět svůj domov? Měl jsem popsat chladně vypočítané zmasakrování méně významných mužů, kteří se slétli v jeho nepřítomnosti jako včely ke květině, aby svedli Penelopu, jeho věčně truchlící manželku? Jediný povolený měsíc se svou ženou, poté co ztratil celý život.

A ona nevěděla, že je už mrtvý, když ho Poseidon - bůh, který ho unesl - nakrátko propustil. Láska překonala smrt. Samotná manželka už umírala, když se na ten měsíc setkali. Předpokládám, že se později znovu sešli v Hádu.

Ale v té době, kdy byl ve své zemi, ji zbavil podvodníků, dodal sebedůvěru svému synovi, aby se stal velkým králem, a znovu vnesl ruměnc na bledé tváře ženy, která si myslela, že je opuštěná. Tak mnoho za několik dní.

Kolik z toho příběhu mohlo opravdu ovlivnit dospívajícího ducha, s ctižádostí zmírněnou opatrností, očima dokořán, srdcem rozbušeným, slovy znějícími v uších, které byly teď, stejně jako muž, jímž se stával, připraveny naslouchat? Mladého muže s duchem orla, připraveného přijmout za svou myšlenku sebekázně?

Nevím, co se s Kymonem po našem odplutí z Kréty stalo. Ale jeho úvahy o Mundě se měnily. Tu noc jsem se podruhé rozhodl zdržet se poznámky, kterou jsem chtěl říct, z toho prostého důvodu, že jsem to nepovažoval za roli, kterou bych měl hrát.

Kymon se vzdálil a dolů sklouzla Niiv, aby byla se mnou. Vlezla si ke mně pod plášť a klidně dýchala, zatímco jsme čekali. Ruka, která uchopila mou, byla studená. Niiv se chvěla. Myslím, že jsme usnuli.

Probudili jsme se s prvním světlem, promočení vláhou. Reku halila hustá mlha. Nedaleko se zvedal z vody trup Argó.

Její kýl vyrýval do bahna hlubokou brázdu, jako by se blížila poháněná všemi vesly. Připlula však zlehka, rozkrojila zem, v tichosti se nasunula vedle nás, poháněná neviditelnými rukama, obrovská, ověšená býlím. Plánky skřípaly, vychytralé oko na kýlu, azurově modré a šarlatově orámované, nás pozorovalo, jak se kradla blíž, aby nás dloubnutím probrala ze spánku. Naklonila se a vzdychla, vztyčila se nad námi a prolila chladné slzy; ta voda nás vzpružila. Z vyvýšeniny spíš přiklouzal, než přiběhl Kymon.

Rychle na palubu!

Ta slova si vymýšlím, i když jsem přesvědčený o tom, že jsem slyšel, jak mi je někdo šeptá. Argó vším napovídala, jak je toto pozvání kvapné. Zavolal jsem na Caiwaina.

Lod' jako by na mě znovu zašeptala: Nech je být.

Kymon seběhl ze svahu, saltem se dostal do trupu, načež se vyklonil, aby pomohl Niiv vyjít po deskách nahoru, a nemotorně ji vtáhl do lodi. Slyšel jsem jejich smích, jak se skutáleli na lavice, kam jsem neviděl.

„Honem, Merline." Mladíkův hlas.

Ruce se ke mně natáhly a dostaly mě dovnitř. Kosti v kříži mi zavrzaly. Mielikki se na zádi zamračila. Nebo to možná byl potlačovaný smích. Argó vyjela zpátky na Klikatou a kolem nás se zavřela mlha.

„Budeme veslovat?" zeptal se Kymon, když jsme se schouleně posadili mezi rozházený náklad.

„Myslím, že počkáme," byla jediná odpověď, která mě napadla.

„Já mám hlad," oznámila Niiv.

Kymon odhrnul horní plachtu, kterou bylo zakryté medové dítě. Tělo o sobě začínalo dávat vědět, i když jsme dělali všechno pro to, abychom je uchovali v chladu. „Můžeš si dát trochu medu," řekl a zasmál se.

Niiv se na něho zamračila. „Počkej, až tobě začne kručet v břiše."

Večer jsme už byli v Urthově zemi. A byl tam také Urtha, i Iásón, ale byli jsme od sebe daleko. Niiv to vyjádřila, když jsme z řeky sledovali pohyby a tajemství nového Jiného světa:

„Připadá mi to jako labutí tanec. Kdy za zvuků hudby všichni krouží po zimním poli a ty musíš hádat, kdo je tvůj partner. Na severu je to tradice. Všichni mají ptačí masky a zakrývají si hlavu peřím. Ruce je mohou také prozradit, i když jenom ve světle pochodní. Vždycky si někoho vybereš a uprostřed se s ním setkáš. Točíte se a tančíte ve sněhu a pak zjistíš, jestli máš tu správnou osobu. Pokud ano, zůstaneš

uprostřed. Pokud ne, vrátíš se na okraj. A kroužíš dál. A tady je to jako labutí tanec. Ne snad? Je to taneční parket. Taneční parket války. Všechno je momentálně na okraji. Teď musíme najít střed."

Dvacet devět
Pomíjivé stíny

„Něco je tady jinak, než má být. Cítím to ve vzduchu." Niiv vypadala polekaně.

„Ty to cítíš ve vzduchu? Jak můžeš cítit, že je něco špatně?"

Nevrle se po mně podívala. „Správnost voní jinak."

Musel jsem se tomu zasmát. Ale měla pravdu.

Země stínů hrdinů se sice rozšířila za Nantosueltu, rozlila se na Urthovo území a pohltila les, planinu, vesnici, pastviny a pevnost, přesto to místo Jiný svět úplně neovládl. Byl to nejistý zisk, vzdorovitý vzhled, zuřivá existence. Ale území přičleněné nebylo. Bylo pouze podrobené. Viděl jsem, že i na tomto úseku Nantosuelty rostou hostince, ale byly ještě nehotové, dostávaly tvar, vylézaly ze země, ale teprve bojovaly o to, aby vyšly ven a bránily Zemi duchů.

„Máme vyjít na břeh?" zeptala se Niiv.

Jako by jí chtěla odpovědět, Argó opustila mělčiny a vyplula dál proti proudu. Zdálo se, že Kymon už vytušil, co se děje. Když jsme se přiblížili k zákrutu řeky, který označoval začátek věčných hájů, vjel do něho neklid. „Tam! Podívejte. Naše přístaviště!"

Věčné háje! Rozlehlé území mohyl a magie, lesnatá oblast, která se rozprostírala podél řeky tak daleko, kam bylo možno dojít za den, a přes planinu Vraní bohyně se táhla k pevnosti Taurovinda. Skrývalo se v ní tisíc nebo víc náhrobků, zřetelnějších než Pět sester, některé tak velké a tak staré, že i ony byly zarostlé lesem; jiné byly obklopeny háji. Nízké kamenné vstupy šeptaly s jitem a vzdychaly se soumrakem.

Tady měly své místo tělesné ostatky těch, kteří divoce jezdili po Zemi duchů. Většina náhrobků byly pohřební komory, několik jich byly „spodní cesty". Ty mě vždycky zajímaly nejvíc.

Nyní však zaujal mou pozornost stárnoucí muž, jehož jsem na okamžik zahlédl, jak jde po jedné z mnoha stezek, které se věčnými háji vinuly. Držel krok s lenivým klouzáním Argó po hladině. Střídalo se na něm světlo a stín. Nebyl tady ani tam. Byl to mrtvý muž. A Kymon, který měl v první chvíli radost, když náš přátelský doprovod poznal, se náhle zasmušil.

„To je Cathabach. Ale když byl živý, nikdy tak nechodil."

Nakonec, v místě, kde se do věčných hájů zařezával malý mělký potok, zamířila Argó přídí mezi stromy a tiše najela do bahna. Po každé straně se tyčila nevysoká mohyla. Skláněly se k nám polámané kosti figurín, které tam byly vztyčeny, aby místo chránily. Oblečení měly roztrhané, lebky zelené mechem, postoje skloněné; přesto měly moc, byť slabou, odhánět vetřelce.

Cathabach vystoupil na jednu z mohyl a podíval se dolů na nás. Jeho sinalá tvář se náhle zalila červení, propadlé oči se zaleskly. Jeho tělo zesílilo. Nebylo to moje dílo, ale když jsem se podíval na Niiv, rychle odvrátila hlavu.

Pro jednu za dobu, co jsem ji znal, jsem nezkritizoval její ukvapené použití malého kouzla.

Kymon vyskočil z Argó, hbitě došel ke starému muži, k Mluvčímu králi, a aniž přemýšlel o tom, co mu muselo být jasné - že Cathabach je mrtvý - ovinul druida paží, sevřel ho v náručí, pak ho vzal za ruku, poklekl a políbil studené prsty.

„Rád tě vidím."

„Je to pomíjivý okamžik, Kymone. Máme velice málo času."

„Vím. Na ostrově, odkud jsme právě připluli, tomu říkají ‚efemera‘. Kdo tě zabil?"

„Na tom nezáleží. Jsou důležitější věci."

„Vyřídíme je," řekl mladík a postavil se. „Vyřídíme je první. Ale potřebuji, abys mi řekl, kdo tě zabil. Protože později budu muset vyřídít i to."

„A já ti to později řeknu."

„Je možné, že pak už ten okamžik bude pryč."

„Ty na to přijdeš, kdo mi to udělal. Můžeš mi to věřit. Potřebuji mluvit s tvým otcem.”

„Ouha.”

Cathabach se na mě podíval. „Urtha je mrtvý?”

„Zdaleka ne. Ale dostal se přes řeku jinak než my. Projel přes jeden z hostinců.”

Cathabach se nad tím zamyslel a zatvářil se rezignovaně. „V tom případě bude riskovat. Byl bych mu řekl jenom to, že jeho pevnost je teď opanovaná. Ty tomu možná rozumíš, Merline.”

Kymon se kousek vzdálil, když Cathabach sešel dolů a postavil se přede mne. Odpověděl na pozdrav Niiv. Byla bledá a napjatá, oči se jí pohybovaly způsobem, který napovídal, že je v transu. Na obličeji měla vrásky a její kůže vydávala zvláštní pach. Pomáhala Cathabachovi zůstat takový, jaký byl, ale stálo ji to hodně. Rychle jsem ji vzal za ruku, ovládl kouzlo a použil je na Mluvčího králů sám. Cathabach si změny síly nevšiml, ale Niiv zalapala po dechu, sehnula se a chvíli se dusila. Pak klesla do sedu, s hlavou skloněnou, vlasy rozčuchanými kolem tváře, a ztěžka dýchala. Vypadala jako někdo, kdo přebral silného pití.

„Urtha překonal řeku v přestrojení. On a několik dalších sem jednou s jedním nenarozeným králem.”

„Pendragonem?”

„Ano.”

„Pak bude v bezpečí. Ale až se s ním setkáš, varuj ho, aby nechodil do Taurovindy samotné.”

„Jestli Urthu znám, a já ho znám, rozhodně má v úmyslu získat kopec zpátky.”

„Stejně jako já,” ozval se slabý hlas z keřů. Kymon mi věnoval pohled, který to říkal všechno: ty se starej o svoje záležitosti, já a otec se postaráme o naše. Neuvědomil jsem si, že tento šeptem vedený rozhovor slyší.

Na tváři však měl pousmání a pevnost jeho pohledu svědčila o tom, že jeho síla je v rozpuku.

To bude ožehavé. Kymon by nemluvil tak, jak mluvil, pokud by to nemyslel vážně. Cathabach by se nesnažil zůstat v přítomnosti, pokud by něco nevěděl.

Z místa, kde stál, hluboko ve věčných hájích, byla Taurovinda kopec v dálce, obehnaný vysokými hradbami, chráněný vysokými věžemi, temný stín na pozadí oblohy. Zdála se být bez života, ale to byl jenom klam.

Cathabach řekl: „Městečko vypadá stejně jako předtím. Ale pod městečkem na jeho povrchu se kopec změnil. Dole jsou síně, které se zdají být bezpečnější než jiné. Chodbami se valí řeka. Studna přetekla a je nebezpečná. Ale v sadu jsou sestupové šachty. Nejsou moc nápadné, ale stačí se zaposlouchat do zvuku dýhající země. Dvě šachty; jedna vede k otci zakladateli.”

„Durandondovi?” zeptal se Kymon.

„Ano,” odvětil Cathabach. „Další - stará sestupová štola - vede k ohromné síle, která způsobuje proměnu země.” Jak to řekl, podíval se na mě, potom se usazeným pohledem vrátil k chlapci. „Ale nejdřív byste měli najít Mundu. Ukryvá se a je vyhladovělá. Má velký strach.”

Kymon se při těch slovech zamračil. „Zásluhou mé sestry se Mrtví kopce zmocnili. Ona je povzbudila. Ona je přivítala.”

„Zmýlila se,” řekl tiše Cathabach. „Brzy zjistila, jakou udělala chybu. Nevěděla, jaká síla vpád pohání. Ale teď představuje vaši jedinou naději, jak získat kopec zpátky. Sud’te ji velice opatrně.”

Cathabach se na mě znovu a naposledy podíval. „Až přijde ten správný čas, někde tady poblíž mě najdeš. Předpokládal jsem, že přejdu na druhou stranu, ale řeka mě toho ušetřila.”

„Budeš mi chybět.”

„Věřím ti to. Kdybych uměl ještě pár jednoduchých věcí, zůstal bych a zkusil bych pomoci. Ale pomoc je na cestě. Vyhlížejte záblesk.” Potom se zamračil. „Je to velice zvláštní. Když jsme spolu mluvili předtím, tenkrát, když jsi naznačil, že za silicí invazi je něčí duch, získal jsem dojem, že mluvíš o muži. Ale není to muž. To je velice zvláštní. Ať je to cokoli, je to uvnitř kopce - mění ho to. Bud’ opatrný.”

Prošel kolem mne, se smutkem ve tváři, chladný po těle, a přišel o poslední záblesk ‚efemery‘, jak se vydal hledat místo, kde by počkal, až bude nalezeno jeho tělo. Usuzoval jsem, že se schoulí ke stromu nebo pod převisem některého z velkých šedých kamenů, které vystupovaly z mechem porostlé země.

Ať je to cokoli, je to uvnitř kopce - mění ho to.

Takže jsme teď věděli, kde se Tvůrce usídlil.

Za ruku mne vzala něčí ruka, drobná a chladivá. „Nebud' smutný," řekla Niiv.

„Vypadám smutně?"

„Kdykoli můžeš přejít na druhou stranu a navštívit ho. Nikdy od tebe nebude daleko. Můžeš přece cestovat."

„Ano. Ale Urtha nemůže. Věděla jsi, že Cathabach byl jeho bratr? Jestli jsem smutný, je to kvůli králi."

„Ne. To jsem nevěděla."

Jako jeden jsme se zadívali k místu, kde stál Kymon. Kolem sebe měl dva stromy. Jeho malá, smělá postava se rýsovala proti překvapivému světlu, jež se planinou nenadále rozlilo, jak slunce krátce proniklo bouřlivou oblohou. Hleděl ke svému domovu, ruce měl založené a byl velice klidný. Když jsme k němu s Niiv přišli blíž, krátce se ohlédl a hned se očima vrátil k místu, kde hodovaly vrány.

„Šálí mě snad oči, Merline? Přestávají mi sloužit? Nebo měla Niiv pravdu? Něco není v pořádku. Jako bych tam viděl dvě krajiny. Jedna je planina. MaegCatha. Druhá se velice podobá ostrovu, který jsme právě navštívili. Na planině cítím podzim a z vesnic vidím stoupat dým, dobytek se pase a koně pobíhají. Ale na tom druhém místě je léto. A vidím ty stromy s šedými listy. Olivovníky. A zakmělé duby. A žulové prsty, podobné zlámaným zubům; všude kamení. A jak říkáš těm voňavým bylinám? Rozmarýn?"

„A tymián. Levandule. Šalvěj."

„Jejich vůně je všude. Vidím Tairónovu zemi."

„Říkala jsem ti, že cítím, že něco není v pořádku," pošeptala Niiv.

Taurovinda se tyčila v dálce, černá hora. Její hradby a věže, ostré proti obloze, vypadaly jako nerovný hřeben.

Na planině mezi námi znovu vyrůstal les. Potulovala se tam a pásla stáda roztodivných tvorů; koně v panice prchali. Občasné stříbrné záblesk prozradil lovce pronásledujícího kořist.

To všechno bylo jako přízrak v křovinatých, voňavých pahorcích Kréty.

Dostat se přes tuto novou Zemi duchů bude obtížné.

Pak, právě když Kymon začínal být z mého váhání netrpělivý (nedočkavý, až bude na doslech své pevnosti), se v dálce objevil zlatý záblesk. Po něm druhý. Jedna jiskra honila druhou nad jednou z překrývajících se krajin. Jiskry zmizely za kopcem, pak vytančily nad hřeben a chvíli měnily směr hned sem, hned tam. Opět zmizely, tentokrát za lesem. Když se vynořily znovu, bylo to z široké hradby lesa a jedna jiskra letěla přímo k nám, druhá kličkovala za ní.

Brzy jsme začali rozeznávat, že jsou to vozy. Krátce nato jsme zaslechli pronikavé pozdravné výkřiky vozatajů.

Na okamžik je pohltilo údolí. Když se objevili znovu, byli tak blízko, že jsme se lekli. Conan byl v čele, Gwyrion zuřivě popoháněl bičem dva bílé oře, kteří táhli jeho vůz, jak se snažil bratra dohonit.

Když Conan konečně zadržel koně, přičemž se vůz hlučně a nebezpečně svezl smykem doleva, oddechoval prudce, ale na tváři měl široký úsměv. Jako vždycky.

Gwyrion nadával, když dojel těsně druhý. Švihl oštěžemi a jeho dva bělouši přeskočili Conanův vůz, čímž mladého muže donutili, aby se vrhl na podlahu. Zvířata utekla kus do věčných hájů, než zpomalila.

Gwyrionův zlatý vůz se převrátil a narazil do stromu, třebaže jeho vozataj v posledním okamžiku také vyskočil a akrobatickým skokem následoval své koně přes Conanovu hlavu.

„Bratr vyhrál závod, ale já mám lepší styl," prohlásil vesele. Potom se zakabonil a rozhlédl se kolem.

„Kde jsou ostatní?"

„Ostatní?"

„Poslali nás, abychom vás přivezli deset nebo víc. Kde je Iásón? Urtha? Jeho uthiinové?"

„Putují samostatně, ale myslím si, že pomoc by se jim hodila. Kdo vás požádal, abyste do toho zasáhli?"

Jak jsem tušil, odpověď zněla: Cathabach.

„Zavolal nás z hájů," dodal Gwyrion. „Nebyli jsme v tu chvíli daleko. Nevím, jaké použil kouzlo, ale našli jsme ho. Bohužel nás poslal na východ, k nové řece. Tři dny pročesáváme okraje."

„Až pak mě napadlo," přerušil ho Conan, „že Argó proklouzne až k samotné pevnosti."

„Chceš tvrdit, že to napadlo tebe?" zeptal se výhrůžně Gwyrion.

„Chci," odpověděl s úsměvem Conan.

„Jak dobře víš, padlo to při rozhovoru."

Chvíli se hádali.

Kymon si prohlížel vozy. Udělaly na něho velký dojem. Přejížděl prsty po symbolech a obličejích na jejich bocích. „Dva?" řekl po chvíli a s úsměvem pohlédl na Conana. „Ukradli jste dva vozy? Váš otec určitě zuří. Zkrátí vás o hlavu a založí si novou rodinu. Jste mrtví, to je jasná věc."

„Vůbec ne," řekl Conan. Oba bratři zvedli ruce. Jejich přísný otec je nepřipravil o žádné další prsty, které by nahradil dřevem. „Llew, náš zářivý otec, půjčil ten vůz z vlastních stájí. Rozčiluje ho, co se stalo s tímto poklidným Jiným světem."

„Stejně jako našeho strýce Nodense. Toto je jeho příspěvek." Gwyrion vůz postavil a prohlédl si osy a kola, jestli nejsou poškozené. „Řídí se hůř než otcův. Proto měl Conan v závodech výhodu."

„Nesmysl. Nechal jsem ti na začátku slušný náskok právě proto, aby se to vyrovnalo."

Znovu se chvíli navzájem napadali. Niiv se nenápadně odkradla do věčných hájů, dovedla Gwyrionovy určené koně zpátky k jejich vozu a tiše je upokojila. Bylo rozhodnuto, že Gwyrion vyrazí na východ hledat Iásona a Urthovu družinu jedoucí s Pendragonem. Nás odveze Conan stylově přímo do nitra kopce.

Patřil do tohoto jiného světa a mohl přecházet sem a tam bez podezření. Dokonce ve voze ze zlata!

Třicet

Jasnozřivost a falešný sen

Munda se probudila tak náhle a s tak polekaným výkřikem, že Ullanna, která byla na úzkém lůžku schoulená vedle ní, leknutím vyjekla. Starší žena vyklouzla z kožešin a spadla na Rianatu, která také polekaně procitla. Munda seděla vzpřímeně na posteli.

Byly v Cathabachově domku v sadu. Spalo tam ještě šest dalších žen. Domek měl nízkou střechu, ale byl útulný. Do nočního vzduchu se otevíralo osm oken. Dotek měsíčního svitu ozařoval nástroje, které Mluvčí ke svému umění používal: masky a klátivé figurky zhotovené z různých druhů dřeva působily strašidelně. Ale ženy si na ně zvykly. Vonělo to tam lesními bylinami.

„Co se děje, děvče?" zeptala se Ullanna, když lezla zpátky na tvrdé lůžko. Pak si všimla výrazu v Mundiných očích.

Vzala dívčin obličej do dlaní. „Co je to?"

„Pták je tady. Labuť je tady."

Zažívala okamžik imbas forasnai; jasnozření!

Ullana ustoupila dozadu, zapálila malou voskovou svíčku a v jejím světle si dívku prohlédla. Všimla si průhybu zad, rozšíření očí, pousmání, vnitřního hledání.

„Řekni mi víc," zašeptala Rianata. „Nespěchej. Dýchej zhluboka."

Ctělá žena došla k dívce a svou noční košilí otřela pot, který Mundě crčel z obličejce.

Munda prohlásila:

„Pták je tady. Labuť je tady."

Vidím sílu, která krotí.

Spí. Probudí se.

Přichází s bratrem, který je plný hněvu."

Spustila nohy z lůžka na zem, vstala, rozběhla se k jednomu z malých oken a vyhlédla do sadu. Dvě obrovské oči se otevřely a upřeně se na ni zadívaly. Kovový pes zavrčel z hloubi hrdla, zvedl se ze svého strážního stanoviště a výhrůžně postoupil k chatrči. Munda zůstala na místě, malé oči se postavily blyštivému pohledu. Dívka byla v transu. Po chvíli se pes otočil a vrátil se na místo, kde byl předtím schoulený.

„Lod' stínů," zašeptala Munda.

„Muž, který nosí plášť z lesů!

Dva otci, kteří hledají, a oba mají strach."

Pak se vymanila z toho ohromujícího vidění, otočila se a padla Ullanně do náruče, nadšená tím, co

pochopila.

„Merlin! Jede sem. Cítím ho tak blízko, jako by už byl tady, v tomto domku starého muže."

Ullana se rozhlédla po kůžích, kožešinách, tenkých dřevěných štítech a maskách, které byly po chatrči rozvěšené a vytvářely tak skrytá místa, dělaly z útulku Mluvčího bludiště.

Munda zlehka přejela prstem Ullanně po bradě, jako by si uvědomovala ženinu nervozitu; vydala chlácholivý zvuk.

„Je tady. Je blízko. Měly bychom zkusit vyjít ven a setkat se s ním."

„Vyjít ven?" Ullanna toužila po návratu do okolního světa. Brána byla blízko, ale zdálo se, že tady jsou v bezpečí. Ještě že jim lesní bohyně Nemetona přivedla na pomoc Cathabacha, právě když to vypadalo, že je s nimi konec. Odtáhl je do sadu a skoro je natlačil do chatrče. Vrátil se s jídlem, vodou a dalšími z ženské síně. Zapečetil dveře. Potom odešel. Nikdo nevěděl, jaký osud ho stihl.

A pak? Přišli psi, dva velcí psi, a sad se stal vězením.

Přitom to všechno začalo takovou vlnou krásných proměn.

Mundě se pořád zdálo o tom, jak se přivalila Země duchů. Stalo se to večer, v čase soumraku. Výkřiky ze západní hradby ji pobídly do běhu. Rianata, její ochránkyně, běžela s ní, zmatená a plná obav o to živé, lehkovážné dítě.

Všechna zvířata v Taurovindě ovládl neklid. Vytí psů bylo ohlušující. Všechny malé děti křičely. Obloha nad pevností se točila. Oblačné útvary připomínající vír se pohybovaly tak rychle, jak to ještě nikdy neviděla. Zem se třásla. Ohně v kovárnách začaly nasávat vzduch a prudce se rozhořivat, jako by nějaké kouzlo pumpovalo měchy.

Na západě vystoupily nad obzor kopce. Zářily nepřírodným světlem. Lesy byly v pohybu. Zem zestříbřěla, jako by tam tekla voda, šířila se povodní. Vypadalo to, jako by se moře vzedmulo a valilo se k pevnosti.

Munda tleskala a smála se radostí. To zjevení jí ničím ne-nahánělo strach. Země duchů přišla k Taurovindě a přinesla s sebou vzpomínky a tajemství dávného světa.

Skoro poletovala po hradbách, na sever a na jih, pronásledovaná vyděšenou Rianatou, která se o dívku bála, stravoval ji strach z toho, co se dělo.

„Podívej! Podívej! Takový krásný ostrov."

Munda se držela předprsně a dívala se, jak po zaplavené planině poklidně plují ostrovy, tak jako po bouřce mohou plout po Nantosueltě nahrnuté klády. Toto však byly široké plochy země porostlé lesem, s pastvinami a loveckými stezkami. Jak mýjely Taurovindu, viděla jezdce, kteří se přes jejich otevřené louky prudce hnali k východu. Zářiví jezdci s rozevlátými plášti; obyvatelé minulosti a budoucnosti, kteří se nemohli dočkat, až uvidí nový okraj svého světa.

Netušila, kde by ten okraj mohl být, věděla jen, že je to směrem k místu, kde dosud vycházelo slunce. Zaclonila si oči před ostrou září a snažila se představit si, kde by nová hranice mohla být.

Ostrovy kolem nich proplouvaly ještě nějaký čas. Munda byla nadšená, že je poznává: tam Ostrov mládí, tady Ostrov kamene a tamhle to byl určitě Ostrov brodivých ptáků. Později připluly Ostrov tance a Ostrov tichých útesů, za jehož vrcholky ležela největší dobrodružství.

Poznala je všechny, přestože o nich doposud slýchala pouze v pověstech.

Rianata stála vedle ní, třásla se a souhlasila se vším, co její mladá světenkyně šeptala, broukala a vykřikovala.

Moře ustoupilo na východ. Zem vyschla. Zůstala pustá, bezútěšná, mrtvá; ale ne na dlouho.

Pak přišel hvozd, široký pás hustého lesa, který pevnost obklíčil. Rostl a zmenšoval se překvapeně dívce před očima, gigantické velikány se zvedaly nad moře okolních korun stromů, načež majestátně padaly dolů, kde je pohltila zeleň. Nad lesy občas vykukly věže a věžičky, ale stejně rychle, jako vyrostly, se zase rozpadly.

Les odplynul.

Pak přišel oheň. Země vzplála. Vycházely z ní plameny a dým, ale kupodivu žádný žár.

Oheň uhasí a přišel sníh. A když i sněžení ustoupilo na východ, zem se začala vzdouvat a vlnit, měnit barvu, rozpalovat se a vonět. Toto horko, nepodobné žádnému létu, které kdy Munda zažila, obestřelo

Taurovindu; vzduch prostoupily vůně bylin, které si mlhavě pamatovala z Cathabachovy chatrče, mimo jiné levandule, opojná hřejivá vůně levandule.

Se soumrakem přišli muži a zvířata z bronzu. Putovali od západu a prošli krajinou, psi štěkali a ti zvláštní bojovníci halasně vykřikovali do noci. Bylo slyšet pleskání křídel. Hvězdy zakryli tvorové, kteří přilétli, zakroužili nízko nad pevností a vyrazili směrem k území Coritanů.

Munda pocítila nutkání vydat se za nimi. Rianata se ji pokusila zadržet, ale dívka zavřískla a vytrhla se starší ženě ze sevření.

„Neboj se,“ pobídla ctěnou ženu. „Není čeho se bát.“

Našla svého poníka a popohnala ho bičikem k východní bráně. Ullanna ji uviděla, zakřičela na ni, ale uvědomila si, že dívka její slova neslyší, přivolala svou družinu a rozběhla se pro vlastního koně. Munda se hnala jako noční vítr, jako příboj v bouři, a Skythka, přestože byla zkušená jezdka, musela vyvinout velké úsilí, aby jí stačila.

Munda předpokládala, že dojde k liniím ležení, k armádě, jejíž postup zemí cítila, když shlížela z vysokých hradeb otcovy pevnosti. Místo toho, doprovázena Ullannou, která teď jela vedle ní, narazila na sníh, pak na oheň, pak na les a nakonec na řeku, která působila povědomě, přestože tady předtím žádná řeka neexistovala.

Projela chodbami a síněmi hostince. Hučelo to tam životem a smíchem. Před ní kráčel pes, který se po ní ohlédl. Kovovou tlamu měl divokou, oči pátravé, ale bylo to zvíře, které ji vedlo tam, kam chtělo, aby šla.

Dlouho zůstala stát ve vstupu do hostince a dívala se přes řeku na zář pochodní na druhé straně a na bledé tváře mužů a žen, kteří se tam krčili a její pohled opětovali.

Nejnápadnější byl mezi nimi její otec. Když prošla dveřmi hostince, srdce se jí vzdušovalo radostí. Zvedla ruku, aby na něho zamávala, a pak si uvědomila, že něco není v pořádku.

Proč vypadal tak smutně? Proč byl tak zoufalý? Řeka mu přece nemohla zabránit, aby přešel zpátky. Znovu na něho zamávala. Pak zakřičela: „Máš teď úžasnou zemi. Neboj se! Vrať se k nám.“

Možná mu naháněla strach rozvodněná řeka. Nantosuelta rozhodně měla zvednutou hladinu. Ale to se zklidní.

A pak její otec vstal, s hlavou skloněnou, nešťastný. Proč byl tak nešťastný? Merlin stál blízko za ním a všechno pozoroval. Merlin určitě pochopí, co se děje; jak je to bezpečné; jak krásná je proměna.

A pak odešli. Padl na ni obrovský smutek. Za ní se hlasitě, bouřlivě slavilo. Nebyl to hřmot vítězství, ale taneční pokřik manželství. Na oslavu sňatku zemí, království.

Zdalo se, že za řekou, v těch ponurých, temných lesích, je jenom chaos. Koně a lidé prchali od Klikaté. Zanedlouho ztratila z očí svého otce i toho muže, který byl jako statný býk, jeho štítového ochránce a zcelovače mečů, Bollullose. Toho neurvalce. Viděla, jak namířil svůj meč na hostinec. Později to vypadalo, jako by svého otce na sever skoro odnesl.

„Proč mě opustil?“ zeptala se smutně. Žena, která stála vedle ní, jí zlehka položila ruku na rameno. Ten dotek ji upokojil.

„On se vrátí. A až přijde, budeme na něho čekat. Budeme na něho připravení.“

„S hostinou na uvítanou,“ řekla šťastně dívka.

„S hostinou na uvítanou,“ přisvědčila Ullanna.

Pes se natlačil k oknu a zahleděl se do tiché chatrče zlýma očima. Ženy couvly a zakryly se kožešinami. V dalším okamžiku se dveře rozlétly, jak se do nich někdo opřel, a úzkým otvorem se procpal druhý pes. Zvuk jeho dechu byl zvuk měchů, které přiživují oheň v kovářské výhni. Zvíře opatrně vešlo dovnitř, jako by čekalo past. Zavěťilo, pak vmáčklo své kovové tělo do členitého prostoru a přistrčilo čenich k Rianatě, která si sedla na zem, když se bronzová tlama napila jejího strachu a potu.

Ty oči v sobě měly krutou inteligenci. Tvor se vydal k ní, jeden obezřetný krok za druhým, jako lovecký pes, pes, který stopuje tichou kořist.

Ale ještě než k ní stačil dojít, udělal krok zpátky, opustil chatrč, naposledy se ohlédl a pak se vrátil do noci. Rianata se rozběhla zavřít dveře.

Byla to sedmá noc jejich věznění. Žádná z žen, dokonce ani Munda se svým chápáním, nerozuměla

tomu, co se stalo, že se z kopce - ještě před sedmi dny místa, kde byl každý vítán - stalo toto vězení.

* * *

Munda se náhle otočila a zadívala se do zadní části chatrče, kde vítr profukoval kůžemi a čalouny a lehké dřevěné masky o sebe tiše klepaly. „Můj bratr je tady," zašeptala. Rianata statečně postoupila vpřed a nahlédla do tmavého kouta.

„Merlin je tady," řekla dívka a její tvář se rozjasnila. „Jsou tady. Jsou v domě."

„Já je nevidím," prohlásila ctěná žena, ale Ullanna se zasmála, upravila si vlasy do vysokého ohonu a udělala na nich uzel. „Nehádej se s ní," řekla. „Když tvrdí, že chlapci jsou tady, tak jsou tady. Ukažte se!"

Vyšel jsem ze stínů. Rianata se ohromením málem zhroutila. Chytila se za hrud' a couvla, nejistá a zmatená. Duchové se zpravidla nezjevují tak ochotně.

Postrčil jsem Kymona dopředu. Upíral zrak na svou sestru a Munda mu oplácěla pohledem ze svého krátkého období hněvu.

„Jak dlouho jste se dívali?" zeptala se.

„Dlouho ne."

Pak, k mému údivu, mladík poklekl a sklonil hlavu. Munda si klekla před něj a objala ho. Byla zmatená a do očí se jí vehnalo pár slz.

„Proč? Proč klečíš?"

„Protože jsem se zmýlil."

„Ty ses nezamýlil! Já jsem se zmýlila."

„Ty to nechápeš," řekl Kymon. Společně vstali, usmáli se a vzali se navzájem za ruce. „Ano, pochyboval jsem o tobě. Neměl jsem tě opustit. Byli jsme a jsme v tom spolu."

„Já jsem se zmýlila," řekla dívka hlasem, který měl blízko k zavrčení někoho, kdo má vztek sám na sebe. „Byla jsem zaslepená."

„Teď máme všechny oči otevřené."

„Měla jsem vidění. Bylo to špatné vidění."

„Merlin mi o něm řekl. Tvé vidění bylo jasné jako zimní tuň. Špatně sis je vyložila, to je všechno. Važ si talentu, který máš. Já už tady teď budu, abych ti s výkladem pomohl!"

Poškádčila ho tím, že se zasmála, a stiskla mu nos mezi palcem a ukazováčkem. „Ano. A já tady budu, abych ti pomohla s tvou nafoukaností!"

Pak se zamračila a pohlédla na jeho hrud'. „Tobě taky ukradli amulet?"

„Ne. Utrhl se mi z krku, když jsem naposledy lezl na palubu Argó, když jsme se chystali vyplout zpátky sem. Spadl do řeky. Děším se pomyšlení, co tomu řekne otec. Tvůj ti ukradli?"

Mundin pohled byl zlověstný. „Jeden z psů. Přimáčkl mě k zemi a vzal ho do zubů. Myslela jsem si, že mě zabije, ale nechal mě naživu. Ale utrhl amulet ze šňůrky."

„To by mě zajímalo proč?" Založil si ruce. „Máš řešení?"

„Ne. Ty ano?"

„Ne. Ale myslím, že Merlin ho bude mít."

Pohlédli na mě jako jeden. Byli legrační, a zároveň na mě udělali dojem. Ullanna mne také pozorovala, očima zahalenýma větší moudrostí, hlubším pochopením úkolu, který nás čeká. V jejím pevném pohledu byla otázka stejně zřetelná, jako kdyby ji vyslovila. Máš řešení ty?

Řekl jsem jim: „Do nitra tohoto kopce vede cesta, dolů, kde má svou komoru Durandond. Ví tady někdo, kde má vchod?"

„Ústí uprostřed sadu," řekla tichým hlasem Rianata.

„Znám stezky, které tě k němu dovedou. Cathabach mě je naučil. Ale co s tím má společného nějaký mrtvý muž?"

Málem jsem se rozesmál. Mrtvý muž byl za vším. „Durandond možná má poslední odpovědi na otázku, která mi vrtá hlavou. Jestli najdu způsob, jak si s ním promluvit.

„Všichni víme, že umíš najít způsob, jak mluvit s mrtvými," zamumlala Ullanna.

„Jsem si jistý, že ano.“

„Ti kovoví psi nás nenechají projít,“ řekla Rianata a zadívala se k místu, kde nás úzkým oknem pozorovaly obrovské, zlé oči.

„Ti psi jsou zkrocení. Zkrotit takové mechanismy nedá mnoho práce.“

Niiv se do mě škádlivě zavěsila. „Merlin pro nás pracoval velice tvrdě. Ne snad, Merline? Bylo to pro něho obrovské vypětí. Brzy bude potřebovat k chůzi hůl.“

Zlehka jsem se dívce vyprostil a vzal jsem za ruku Rianatu. Vyšli jsme z chatrče, sledováni vrčícími a nervózními strážci, a proklouzli jsme do srdce sadu. Rianata mě klikatě vedla po stezkách, které se naučila z paměti. Teď byly zarostlé a chůze po nich byla obtížná. Jeden ze psů nás zvědavě následoval, ale udržoval si obezřetný odstup. A poměrně brzy jsme došli k obrovskému šedému balvanu ležícímu na plochu, v němž byla svislá puklina, u paty kamene širší. Štěrbina byla úzká a neříkala nic o chodbě pod ní. „Na začátek je to těsný průlez,“ poznamenala zbytečně ctěná žena. „Já jsem to ještě nikdy nedělala, ale Cathabach pronikl až do první komory. Netuším, proč tady trávil tolik času posloucháním větru zdola. Asi to patřilo k jeho tajemnosti. Že rozmlouval se starými králi.“

„Myslím, že to dělal. Nebo o starých králech přinejmenším přemýšlel a připomínal si, jak za ně má mluvit. Toto místo mělo pravděpodobně zvláštní význam pro všechny Mluvčí králů.“

Za krátkou dobu, kterou jsem v Rianatině přítomnosti strávil, jsem si na ní nevšiml žádných známek zármutku. Byli s Cathabachem ochránci i milenci. Jejich vztah byl pevný. Mluvčí králů a ctěná žena byli náhradními rodiči královských dětí, a přestože se snažili, aby jejich přítomnost byla co nejdiskrétnější a ovlivňovala jen to, co bylo nutné, byli trvalými ochránci Urthova potomstva. Zachránit nejmladšího syna Uriena se jim nepodařilo; ale ta strašná věc se stala v době, kdy byla pevnost opuštěna.

Žádný zármutek, žádné slzy. Přemýšlel jsem, jestli ví, že Cathabach je mrtvý. Jak se jí zeptat?

Krčili jsme se u úzké rozsedliny a poslouchali jsme šepot zdola. Vzal jsem ji za ruku. „Cathabach...“

Usmála se, podívala se mi do očí a otočila svou ruku tak, aby mě chytla za prsty. „Je mrtvý. Ano. Já vím. A přijde vhodný čas, kdy bude možné o tom přemýšlet, najít ho a klidně ho uložit.“

„Kymon se s ním setkal ve věčných hájích a bude se ptát, kdo ho zabil, jak a proč. Je odhodlán pomstít smrt otcova bratra.“

Rianata si povzdechla. „Není za co se mstít. Cathabach použil všechny schopnosti, které měl, aby ty tvory zadržel. Zadržel je na dost dlouho, abychom se dostaly do sadu a do domku. Byl přesvědčený, že v domku budeme v bezpečí. Říkal, že kolem něho vytvořil nějakou překážku. Že uvnitř budeme vězni, ale budeme v bezpečí před Tvůrcem.“

Použil všechnu svou sílu, všechnen svůj skrovný talent. Zřejmě se udělal k smrti. Nic jiného mne nenapadlo. A Rianata mi dokázala, že mám pravdu.

Řekla: „Najednou z něj vyprchala hořkost. Najednou z něj vyprchala lehkost. Podíval se na mě a zamračil se. Když jsem se ho dotkla, byl studený. Zavrtěl hlavou, pak se otočil a odešel. Něco se v něm zastavilo. Ať už pro naši ochranu dělal cokoli, bylo toho příliš. Zlomilo ho to. Běž dál, Merline, běž dolů a najdi odpovědi. Čas na vzpomínání na Cathabacha přijde později. A já musím počkat na Urthu a na to, co se stane pak.“

Přiložila jeden prst na své rty a jeden na moje, potom se otočila a rychle odběhla stezkou zpátky.

Vešel jsem do pukliny v kameni za tím šepotem, do chodby v zemi, která se táhla do hlubin kopce. V první komoře byly u stěn obložených kameny narovnané koňské kosti a zbraně. Jejich čepele měly barvu krve. Nebylo tady žádné světlo, ale to mi už teď bylo jedno: použil jsem iluzi světla, abych viděl.

Vlastně jenom trik. Meče, oštěpy, štíty, tenké, propracované náprsní krunýře z rohoviny a kůže; pět koní a pět lidských hlav. Síň trofejí.

Druhá komora byla tak malá, že jsem se musel shýbnout. Byla prázdná a čpěla hnilobou a zkázou. Otevřená byla jen díky pečlivému použití bezčasého kamene, který komoru vytvořil, dal jí tvar a tento prázdný prostor udržel. Nebylo tady nic než masky, čtyři masky pověšené ze stropu na řemíncích z kůže a tepaného kovu. Kdybych se jich dotkl, rozpadly by se. Masky byly ze dřeva, pokryté rozetřeným bahnem, a když jsem si je prohlédl, poznal jsem muže, které jsem kdysi potkal jako mladíky v úzkém údolí. Byli tam Cailum, Vercindond a Orogoth. Ale čtvrtá maska sice měla tvar obličeje, ale žádné rysy. To měl být Radagos.

Co se stalo s Radagosem?

Byla to zvláštní prostora. Poukazovala na minulé radosti a živost mládí; rezonovala také očekáváním smutku let pozdějších. Chyběla jí představivost, přesto naznačovala všechno, co si kdy kdo představil, a co mohla představivost přinést do budoucna. Byla bez života, a přesto měla sílu.

Byla to místnost zastavení. Malé smrti.

Možná měla odrážet to, co potká všechny muže, když nakrátko přijdou o pocit úžasu ze života; když uvíznou v té střední sféře mezi zemí a hvězdami. Když si nejsou jistí sami sebou. Kdy si musejí dát nový tvar, uvědomit si, že oko orla - ostré, ostré jako nabroušené železo - vidí jen to, co vidět chce, když po tom zapátrá, svou snadnou kořist, ale existuje pohled, který je širší než úzký pohled lovce, ať už je jím okřídlený dravec nebo rozumný, hladový mladík.

Čtyři masky - co se stalo s Radagosem? - které měly vyjádřit, že klíčem k životu byli v jeho počátku čtyři přátelé, čtyři bratři. Třeba chtěla prázdná maska říct, z pohledu Durandondova chápání a toho, jak byl pohřben, že všechno v životě je neoznačený kámen, dokud tomu setkání nedá tvar.

Cítil jsem v té místnosti klid a zdržel jsem se tam dlouho.

Ale jak den ubíhá, člověk musí vždycky nakonec změnit polohu, protáhnout se a jít dál.

Pak bylo nutné plazit se bludištěm šachty, než se člověk dostal do vlastní pohřební komory. Nikdo tady nebyl od doby, kdy uložili Durandonda na máry jeho čtyřkolového vozu. Pomocí iluze světla jsem uviděl mrtvolu; zakrýval ji jeho plášť, oděv, z něhož teď bylo o málo víc než nitě, které držely pohromadě jiné nitě, pověšený přes tělo, z něhož nezbylo víc než kosti držené pohromadě šlachami. U nohou mu ležely pozůstatky jeho psa. Místnost byla plná jeho oblíbených věcí a já jsem použil vzpomínkové kouzlo, abych je znovu rozzářil, aby znovu zasvítily ozvěnou svého starého života. Hrnce, džbány, přilby, zbraně, sudy s masem, bylinami, ovocem a obilím. A také bedny, kresby dětí, vyřezávané sošky žen a postarších mužů. A krásná soška z bukového dřeva zobrazující obzvlášť hezkou ženu, zřejmě jeho manželku Evian.

Potom jsem přivolal Mornduna a mrtvého krále jsem vzkřísil, použil jsem vzpomínkové kouzlo na vysušené, křehké kosti kdysi hrdého muže. Zapomenutý duch života se zaleskl.

Durandond se zvedl z vozu a podíval se na mě, poměrně rozzlobeně, zdálo se mi, ale pak, jako by si na mě vzpomněl, mi věnoval bledý úsměv.

Vstal, s hlavou skloněnou (strop byl nízký, ale stejně nebylo jasné, proč by na to měl brát ohled, neboť v této formě byl nehmotný), a přešel k dubové lavici u východní stěny komory. Sedl si a předklonil se. Ruce měl sepnuté a dýchal s námahou.

„Tak zase ty," zašeptal.

„Zase já."

„Jak je to dlouho?"

„Dlouho. Velice dlouho."

Chvilí mlčel. „Je to zvláštní život, nejdřív spánek a snění, pak život a skutky a potom znovu spánek a znovu snění. Věčnost je zvláštní věc. Lesk života v jiném světě působí neskutečně. Příliš mnoho světla, nedostatek stínu. Krajina zdobená světlem, ale falešným světlem. Nejraději mám spánek. Spánek smrti. A po většinu své smrti jsem měl dobré sny. Až donedávna. Vlastně jsi mě probudil z jednoho z nejhorších snů za poslední dobu. Zdálo se mi o Nájezdnících. Proto jsi mě zavolal zpátky? Aby ses zeptal na Nájezdníky?"

„Zajímá mě Daidalon. Zajímá mě, jak se dostal do Alby."

Vzhlédl ke mně a jeho pevná tvář ztmavla zvědavostí. „Daidalon?"

„Je to velice důležité."

Zamyslel se nad tím a pak rychle přikývl. „Kolik mi dáš času?"

„Moc ne. Je mi líto. Držet tě tady je velice drahé. Musím si život šetřit, jak jen to jde. Musím šetřit síly. Můj stín sahá daleko do Času. Ty to víš. Vysmíval ses mi, když jsme se setkali poprvé."

„Nevysmíval jsem se. Proč bych se vysmíval? Vážil jsem dlouhou cestu, abych tě našel. Asi jsem si tě dobíral."

„Tak sis mě dobíral."

Znovu si povzdychl. „Daidalon. Při kyselém dechu Čtvrťce, ano. To byla trochu chyba. Daidalon. Už si vzpomínám. A Nájezdníci. A Alba. Mé snící já určitě poznalo, že jsi tady. Můj sen se totiž láme: Zdálo

se mi o otci. O ztrátě otce..."

„Poslouchám."

„Byla to strašná doba..."

Třicet jedna

Poráženi, hledí k zapadajícímu slunci

Daleko na severu zčernala obloha dýmem. Durandond a jeho otec to pozorovali z vrcholku Orlí věže. Záblesky světla na kovu prozrazovaly, že vojsko postupuje na jih. Valilo se údolími a rovinami, hnalo se k Eponavindu, královské pevnosti Markomanů.

Nebyli to nepřátelé. To Durandondův přítel Orogoth prchal před zkázou svého hradiště v srdci území patřícího Ambiariskům.

Už předtím dorazil posel s varováním. Divocí Nájezdníci během noci zaútočili na východ, zdolali hradby a zapálili Orogothovu pevnost Trigarandum. Orogoth uprchl, s otcovým mrtvým tělem na voze. Na vozech a kárách se vršilo a na koních jeho společníků bylo naloženo tolik pokladů z Trigaranda, kolik jich stačili posbírat.

Arkandond byl bledý a třásl se. Poslední dobou byl nemocný a zrak mu sloužil špatně. Vypadal starší, než kolik mu bylo let. Ale zkázu na severu viděl; a věděl o zprávách, podle nichž byli poraženi také Vedilikové a Erkoviskové. Staří králové byli mrtví, jejich synové prchali na západ a brali si s sebou všechno, co mohli, zachraňovali si život.

Durandond se snažil otce upokojit, ale Arkandond to nechtěl slyšet. „Nejsem tak starý."

„Čtyřiačtyřicet let. To není žádné mládí."

„Můj otec se dožil šedesátky. Zemřel v boji."

„V takovém boji ne. Je čas jít. Velí k tomu znamení i zdravý rozum. Nájezdníkům se neubráníme."

„Ty se neubráníš. Já ano."

„Pak se postavím po tvůj bok a odjedeme do země duchů spolu."

„Ne." Arkandondův hlas byl pevný. „Nemohu dopustit, abys zemřel. Musíš sebrat kuráž a bojový instinkt a napřít je jiným směrem. Odmítni boj. Nemůžeme zvítězit. Jsme poraženi. Ale můžeš naše jméno odvézt do jiné země."

„Na západ."

„Není kam jinam jít."

Arkandond dobře věděl o věštbě, kterou jeho syn před pouhými několika lety vyslechl. Dodal: „V Olovidiově průsmyku je zastávím - u Velkého stromu."

„Setnou ti hlavu," řekl úzkostlivě Durandond. „Budou ji vystavovat na kopí. Strčí ji do výklenku ve vysokém kameni před svými branami."

„Ta hlava se bude drze usmívat," zamumlal jeho otec.

„Ta hlava zpráchniví," zaprotestoval Durandond. „Zbude zní jen lebka."

„Vždycky jsem obdivoval úsměv lebky," řekl svému synovi s tichým pobavením Arkandond. „Tolik řečí kolem tak snadné věci."

„Pak je tohle naše sbohem. A vůbec ne snadné. Ale bez velkých řečí."

Otec a syn se objali. Vítr přinesl drsný zvuk úderů do štítů, bubnování blížícího se masakru. Arkandond se náhle zachvěl a zvedl oči k nebi. „Vrána už si mě chce vzít. Ale já nejsem připravený!" zakřičel. Naposledy se podíval na syna a pak se otočil na druhou stranu, aby šel vyhledat svou zbroj.

Durandond sestoupil z věže a došel k vysoké bráně, kudy se vstupovalo do věšteckých hájů, sadů, kde Mluvčí provozovali své řemeslo. Brána byla už otevřená a stáli tam dva muži. Ruce a krátká roucha měli zakrvácené. Jednoduché dřevěné masky na jejich tvářích měly prázdné oči a prázdný výraz, ale nože, jimiž provedli oběť, drželi za čepel, kostěnou rukojetí namířené ke královu synovi. Durandonda to na okamžik ohromilo, přestože to čekal.

Byl to konec. Čtení z obětí to potvrdilo. Pevnost neodolá poslednímu náporu z východu ani sbírajícím se silám z vlastní země, nepokojnému, rozzlobenému obyvatelstvu, jehož nedávné strádání při hladomoru

udělalo ze zdráhavých poddaných pevnosti armádu nespokojenců z lesů a polí.

On věděl, že to přijde.

Od doby, kdy desáté léto vykonal svůj první velký čin a byl pozván do rozlehlé, blahobytné síně, která sloužila jako síň králů a šampiónů, vnímal náladu v zemích, jež králi odváděly daně. Síň se leskla sochami ze zlata a mramoru. Chvěla se štíty a stříbrem; vrčela nejlepšími loveckými psy; čpěla hutnými víny; třpytila se křišťálovými kameny, krásně tvarovanými, opracovanými do podoby zvířat, z nichž některá byla dost velká, aby se na ně mohlo posadit malé dítě. Na podlaze tady nebylo ani stéblo, jenom husté, barevné koberce přivezené ze zemí, které byly tak daleko směrem k vycházejícímu slunci, že si Durandond jako malý tu vzdálenost ani nedokázal představit.

Obchodníci přijížděli po cestách a připlouvali po řekách, jedna kolona za druhou. Cesty oddělovaly od země palisády a pevnůstky s ozbrojenci. Odjakživa existovaly dva světy současně. Svět cest a síní; svět polí, lesů a hladu.

Když se přiblížil soumrak, přijel severní cestou Orogoth následovaný dvěma stovkami mužů. Všichni byli vyčerpaní bojem. Za nimi dorazily vozy řízené ženami a ženy na koních, které držely děti v sedle. Poslední Ambiariskové vyšplhali klikatou cestou k vysoké bráně a vstoupili do rozlehlého hradiště, do města.

„Radagos už odešel na západ. Doufá, že se na mořském pobřeží, nedaleko bílých útesů, setká s Cailumem. Pokud jde o Vercindonda, nemám o něm jiné zprávy než tu, že unikl s padesáti muži, hrstkou členů rodiny a dvěma vozy mrtvých. Všichni jsme vzali své mrtvé. Nájezdníci ničí hrobky, rozhazují hlínu z mohyl, drancují vozové komory a hází kosti ctěných svým psům. Rozdělují si bohatství z cesty smrti, prodávají všechno, co naši předkové na svou pouť potřebovali. Znesvěcují památníky. Tihle lidé přišli z děr a kotlů podsvětí. Můj otec řekl, že přišli z Hádu, řecké obludnosti. Zabil ho tedy Hádés.”

„Řecká země nám většinou poskytla příjemné věci,” řekl tiše Durandond.

Orogoth si ho pozorně prohlédl. „Proměnu. Náš Mluvčí země před ní varuje od okamžiku, kdy ze sebe dostal první kvílivé proroctví. Naši otcové nebyli tak silní jako první králové.”

„Souhlasím. Seděli se založenýma rukama. Jenže my nejsme králové, alespoň zatím ne. Jenom princové.”

„Mýlíš se. Teď jsme králové. My všichni kromě tebe. A to se brzy změní.”

Orogothova slova byla tvrdá, byl však unavený a na znamení omluvy sklonil hlavu. Durandond zavrtěl hlavou: žádná omluva nebyla nutná.

„Toto místo padne,” prohlásil Orogoth.

„Já vím. Proto chci odejít na západ. Najít si jiný kopec.”

„Ten starý poutník měl přece jenom pravdu. Vzpomínáš na ten den? Při nebeském hromovládci, málem jsem ho zabil, jak mě rozčílil. Ale měl pravdu.”

„Já jsem o něm nikdy nepochyboval,” řekl Durandond. „Ale dal mi vizi. A je to vize, o kterou se můžeme podělit všichni. Navrhují, abys nakrmil svůj klan—”

„To, co z něho zbylo,” řekl zasmušile Orogoth.

„—nechal odpočinout koně a připravil se vydat s prvním světlem na cestu s námi.”

„Nájezdníci postupují rychle. Možná nebudeme mít čas do prvního světla.”

„Tak rychle?”

„Tak rychle.”

A tak se Durandond usmířil s otcem. V doprovodu dvou sester potom navštívil hrobku své matky. Když byl hotov, přišel samotný Arkandond a objel kolem zdobené mohyly v královském háji, kde od posledního porodu ležela jeho manželka.

Odmítl otcovu žádost, že vezme její tělo s sebou.

„Máme čas do prvního světla?” zeptal se Arkandond.

„Když budeme mít štěstí a Taranis nám poshová.” Durandond ukázal na bouřková mračna, která se hromadila na severu.

„Potom tedy máme čas na to, abychom hrobku tvé matky ukryli. Bude v bezpečí. Ale odnes si s sebou verše o jejím životě a postarej se o to, aby se je tvoji synové a dcery naučili.”

„Jistě, synové a dcery, ale mne v tuto chvíli trápí jiné věci.”

Čtyři sta mužů vyšlo s Arkandondem ve světle pochodní na rovinu, aby se sešikovali proti divoké hordě příjíždějící od severu. Nocí se už začalo rozléhat dunění jejich válečných vozů a rachot jejich bubnování do štítů. Nad ránem vzduch v dálce prořízl zvuk rohů a pokřik mužů ženoucích se tryskem. Poslali napřed pulz nenávisti a pach dýmu a sutin.

Zem kolem Eponavinda se dala do pohybu. Bylo to, jako by pole a lesy zrodily ryk, byl to však ryk vítězství a pomsty. Drsné, odbojné a ozbrojené, kmenové území Markomanů se změnilo v nepřátelskou síť, která chtěla lapit krále.

Durandond s tím počítal. Vozy byly připravené, jeho dvě stovky jezdců obtížené zbraněmi, ženy a děti vyzbrojené a schované, připravené vyrazit do útoku, pokud by past zaklapla příliš brzy.

Arkandondova armáda si nalíčila tváře šedě a červeně. Rudá probíhala jediným svislým pruhem, který dělil obličej. Každý muž měl na sedle hlavu starého nepřítele páchnoucí cedrovým olejem a ke kohoutku svého koně měl přivázaného mrtvého zajíce. Zajíc mohl bojovat, mohl utéct, byl však oblíbencem měsíce a nikdy se nebál, že prohraje.

Zatímco Arkandond vyrazil s vojskem na sever, aby našel svůj osud a svou smrt, Durandond se rozjel na jih, kde se kopce mačkaly na sebe a údolí se stáčela na západ hlubšími roklemi, chráněnými před vším kromě nejdohlednějších uchazečů o královskou odměnu.

Poslední dar, který Arkandond svému synovi věnoval, aby jej střežil a opatroval, byla malá dubová krabička, v níž byla uschována pětina Daidalonu. Dva Mluvčí, stále potřísnění krví zlých znamení, stáli každý z jedné strany a svými zarputilými výrazy Durandondovi stvrzovali, co věděl o osudu, který je čeká. Nemohli posvátné háje opustit. Nájezdníci je najdou a odstraní všechno, co se kdy používalo k věštění budoucnosti.

Když si Durandond krabičku vzal, otec mu řekl: „Nikdy jsem to nepoužil. Ani můj otec. A nesmíš ani ty. Když se to použilo, obrátilo se to proti tomu, kdo to použil. Nikdo neví jak ani proč.”

„Znám Deklamaci,” ubezpečil otce Durandond. „Vím o neštěstí, které obsahuje.”

„Toto je pětina. Ani pětina člověka, ani pětina boha. Je to pětina něčeho nepoznatelného. Ty víš, že se nikdy nesmí znovu spojit se zbývajících čtyřmi částmi.”

„Ano. Pamatuji si Deklamaci! Nesmím to nikdy použít, nesmím to nikdy zničit.”

V očích měl slzy. Jeho otec stál před ním v bojové výstroji, oči pevné jako železo, které bude brzy třímat, ale srdce a tělo jako muž, jímž se stal za ty dlouhé roky přepychu a neprověřeného ducha. Durandond ho miloval, a zároveň se za něho styděl.

Arkandond ta slova nemusel svému synovi říkat: mohl jsem být lepší král. Mohl jsem být lepší muž. Buď tím králem místo mě. Vezmi hrdost, kterou jsme kdysi měli jako klan, a zasad' ji na jiné hoře.

Jako by tato slova byla vyřčena, Durandond zašeptal: „Hodlám pro to udělat všechno.”

Objal svého otce, dotkli se tváří a bradou, pak si před něho klekl, rozloučil se posledním úsměvem a odvrátil se od něho.

Když později vstoupili mezi nízké kopce na jihu, prozatím v bezpečí, vyjel na hřeben a zahleděl se k pevnosti. Ze zdi šlehalý plameny. Z věží padalo něco tmavého. Smrt chaoticky procházela životem plným šílenství a zoufalství.

„Měli jsme dát na toho poutníka,” poznamenal smutně Orogoth.

„Jak už jsem řekl, já jsem na něho dal.”

„Tak proč jsi s tím nic neudělal?”

„Já myslel, že s tím něco děláme,” odpověděl Durandond a kysele se po něm podíval.

„Jdeme na západ?”

„Řekl nám, že to máme udělat. Podle mne se té věštbě nedalo uniknout. Proto jsem na rozdíl od tebe připravený.”

Orogoth kritiku přijal. „Cailum vyjel se svým otcem proti Nájezdníkům. Alespoň dal zaznít svému bojovému pokřiku, když jeho otce vedle něho zabili.”

„Ale stejně jede na západ. Posel dorazil se zprávou.”

„Má s sebou otcovo tělo.”

„To je dobře. Západ je místo, kde žijí Mrtví. Západ je místo, kde zanecháme svou stopu.”

Orogoth se poprvé během tohoto setkání zasmál. „Při ranním křiku Taranise! Ty přetékáš jistotou jako

Brigantiiny prsy mlékem."

Durandond se na svého soukojence pobaveně podíval. „To je dobře?"

„Já si nestěžuji. Ted', když žijeme ve stínu ponížení našich otců, nám bude dobrá každá jistota, které se dovoláme."

„Tak poslouchej mou radu: přestaň se dovolávat bohů a pojed'."

„Na západ. Do neznámých zemí," přisvědčil Orogoth.

„Ne," řekl Durandond. „Domů!"

* * *

Shrbený, sklíčený Durandondův duch pil mou sílu, jako nenarozené dítě v čase hladomoru pije z těla své matky. Zoufale vysává, vyčerpává vitalitu, kterou potřebuje k přežití, zoufale chňapá a chytá se života, jenž oslabuje jeho matku, ale vede k vypuzení živého, zdravého potomka. Tento stín, vyvolaný mou potřebou, teď ze mě ždímal živiny, jak pro mě vzpomínal.

Stárnul jsem. Přestal jsem se bránit. Něco se ve mně změnilo, podvolilo se osudu, tak jako se tenkrát dávno něco přihodilo Durandondovi, když, místo aby shromáždil svou družinu šampiónů a bojovníků a se svým otcem vyjel proti Nájezdníkům, uposlechl moudrou radu staršího muže a odjel ze svého království do pustiny, která bude následovat:

Vydat se hledat větší zemi, navázat na dynastii králů.

Durandond jednal moudře, přestože to muselo působit jako zbabělost. Já jsem však věděl něco, co tento stín krále možná netušil: že to, co Durandond vytvořil, bylo nové klanové království, království založené na zemi, nikoli na hradišti. Jistě, Taurovinda byla pro zem nejdůležitější. Ale pro pevnost nebyla nejdůležitější nenasytnost.

Taková jednoduchá změna. A přesto znamenala, že území jednou zdědí Pendragon se svým kurážným a energickým duchem.

Jsou tyto věci důležité pro vás, kteří to snad dlouho po událostech čtete? Nemám jak to zjistit. Mohu vám říct jenom to, že tenkrát ty věci důležité byly.

Při pohledu Morndunovou maskou bylo jasné, že Durandond vzpomíná na dobu úpadku s jistou bolestí. Byl jsem si jistý, že myslel na svého otce, když umíral. Shrbeně seděl na lavici ve své hrobce, opřený o kolena, a rozhlížel se po předmětech, jimiž bylo jeho posmrtné obydlí vybaveno. Nejdéle se jeho pohled zastavil na štítu a přilbě, které byly uloženy u hlavy svázané a spící mrtvolky. Obličej zakrývala maska ze zašlého stříbra, ale na dřevě már stále ležely rozprostřené Durandondovy husté bílé vlasy.

I po stoletích byla jeho pohřební komora stále prostorná, rozklad byl patrný pouze na některých čalounech, na zašlosti kovu a na kostech jeho pěti loveckých psů, stočených u jeho nohou. Dřevěné máry, silné vrstvy dubu a dubové sloupy, které držely těžký strop, byly stále neporušené.

Durandond nebyl pohřben se svou manželkou a dětmi, což mne překvapilo, na druhou stranu jsem neměl ponětí o osudu, který mohl jeho rodinu potkat.

„Nakonec jsme došli k moři," pokračoval. „Byli jsme rozptýlení po pobřeží a navzájem jsme se spojili pomocí poslů. Jako poslední dorazil Vercindond z Vediliků. Jedno opevněné místo bylo postaveno pro pět králů s rodinami, druhé pro vozy s uctívanými předky, těmi, které se nám podařilo vyzvednout ze země, než se přes nás přehnali Nájezdníci. Stovka vozů byla v té ohradě uspořádána do kruhů a ve dne v noci strážena.

Pustili jsme se do stavění lodí. Bylo jich tolik! Rozkládaly se na plážích pod útesy jako nějaká pradávna flotila. Některé byly určené pro koně, některé pro vozy a další pro zásoby. Uměli jsme stavět lodě, ale byli jsme zvyklí stavět je pro řeku Rein, ne pro toto nepředvídatelné šedé moře.

V létě jsme ale měli už lodí dost, abychom mohli přeplout do země, kterou jsme znali jako Albu. Neočekávali jsme přátelské přijetí. První týdny po přistání byly krvavé a divoké. Ti lidé používali válečné vozy a koně způsobem, nad nimiž jsme žasli. Vypadalo to, jako by ovládli moc kamenů, neboť na nás létaly. Velké balvany. Jejich kněží byli víc bojovníci než léčitelé. Způsobili nám škody.

Ale probili jsme se na západ. Oproti občasným tlupám starších obyvatel Alby jsme byli velká síla Z

jejich pohřebišť jsme si udělali tábory a opevnili jsme je. Hnali jsme je jednou tam, pak zase jinam. Mnozí se uchýlili do hlubokých údolí a hustých hvozdů, ztratili se nám z očí, ale nezmizeli z našich myšlenek. Neustále nás sledovali, když jsme na svém novém území hledali místa, kde bychom se usadili.

A moji soukojenci jeden po druhém našli místo, kde se zastavili, zamysleli se a rozhodli se usadit. Nejdřív Orogoth, potom Cailum. O měsíc později se Vercindondovi zjevila jeho pevnost na východě, a tak se otočil zpátky tam, odkud jsme přišli. Radagos se vydal hlouběji na západ, a přestože od něho občas přicházely zprávy, v jednu chvíli chodit přestaly a náš mladý Mluvčí vyvěstil, že se omylem dostal do Jiného světa, který ho pohltil. Strašný osud."

Duch se na mě podíval a zamračil se. „Já jsem našel váš kopec. Kopec stejně zelený jako plášť, který jsem ti dal. Přisahám, že mi vyrostl před očima jednoho mlhavého rána, kdy jsem stál s Evian, svou ženou, ztracený v divočině, neschopný usnout, soužený zimou a hladem. Zdálo se, že míříme k velkému jezeru nebo k moři, nějaké vodní ploše poseté ostrůvky, které bylo v mlze jen tak tak vidět. Vzpomínám si, že jsem řekl: ‚Nikdy nenajdeme místo, kde bychom začali znovu.‘

‚Nesmysl,‘ odpověděla. ‚Můžeme zůstat tady, jestli chceš. Ta mlha se rozplyne. Půda pod nohama se zdá být pevná. Slyším troubení jelenů. Tato země je bohatá. A já už mám putování dost. Rozhodni se.‘

V jejím hlase byl nesmlouvavý vzdor, jaký jsem v něm ještě neslyšel. Byla unavená a měla mě plné zuby. Tenkrát jsem to ještě nevěděl, ale náš prvorozený si v ní už protahoval svaly.

Když se mlha rozplynula, zjistili jsme, že iluze vody byla jen rosa na planině. Stál tam kopec, zarostlý lesem, ale nahoře holý, protáhlý, ale z našeho zorného úhlu strmý. Dívali jsme se na něj od východu a já jsem v duchu mihotavě spatřil brány a hradby.

Na vršku kopce se pásal býk. Tráva tam byla zářivá. Ten býk byl bílý. Nikdy jsem takového býka neviděl. Večer jsme se čtyři přikradli po zalesněných úbočích Taurovindy nahoru a zvíře jsme zajali. Bylo obrovské a jednoho z nás ošklivě potrhalo. Ale chytili jsme je, uvázali jsme je a zmocnili jsme se půdy. Když jsme další den káceli stromy na cestu, zarazil jsem do hlíny první kůl palisády. Cítil jsem, jak se kopec pode mnou otevřel. Poslal jsem dolů kořeny, které tam už zůstanou.

Spím pod tím místem."

Nechal jsem ducha, aby si chvíli odpočinul. Stejně jako tomu bylo s Tairónovou matkou, čas strávený v tomto vzkříšeném stavu je krátký. Ihned po smrti: ‚efemera‘ nebo ‚soumračný čas‘. Dlouho po smrti ‚vracející se sen‘. Jenže jako všechny sny, i tento čas představ rychle propadne chaosu.

Nakonec jsem ho vybídl: „Vzal sis pětinu toho, čemu říkáš Daidalon. Ostatní si také vzali pětinu?"

„Ano. Daidalon. Muž, kterého přivezli k Reinu jako kuriozitu mnoho generací před mým narozením. Na jednom jižním ostrově v jižním moři ho zajali žoldnéřští obchodníci, prý muži zvyklí prodávat spíš zlatý prach, zbraně a ovčí kůže. Oni mu říkali Daidalon. Prodávali ho, jako by on sám byl zbraň. Moji předkové ho měli za kejkliře. Vozili ho z jednoho hradiště do druhého a nutili ho, aby je bavil."

Durandond ke mně vzhlédl. „To bylo dřív, než jsem přišel na svět, mnohem dřív. Ale něco z toho, co vytvořil, stále ještě viselo v palácích našeho království. Řezby, masky, disky a obludné postavičky s připevněnými křídly. Občas, když venku zuřila bouře, se stávalo, že se ty okřídlené sochy skutečně snažily létat. Nebyl to jenom vítr v jejich jemných konstrukcích, na jejich motýlích křídlech. Skutečně to vypadalo, jako by se snažily uniknout z kovových řemínků, které je držely. Byl v nich život."

„A ten Daidalon?"

Durandond ukázal na skříňku v koutě své pohřební komory. „V tom byla uchovávána pětina z něho. Srdce a plíce toho muže. Tak mi to bylo řečeno. Srdce a plíce toho muže. Zhotovené ze zlata, tence rozklepaného, ze dvou vrstev, uvnitř nichž je kód. Ale krátce po mé smrti je odnesli."

Zhotovené ze zlata.

Naléhal jsem na Durandonda, aby si vzpomněl na všechno, co ho jako dítě o Daidalonu učili. Povzdechl si. Duch byl unavený. Komora byla čím dál temnější, hlína se tlačila dovnitř, pach zatuchliny dával tušit, že v této pohřební komoře možná všechno není tak čisté, jak to možná vypadalo. Durandond začínal být rozrušený. Potřeboval znovu zabydlit mrtvé tělo, vrátit se na ten ostrov v Zemi stínů hrdinů, po němž energicky cválal. Nebyl koneckonců víc než jeden z Mrtvých, třebaže se nepropůjčoval pomstě, již, jak se zdálo, titi Mrtví vykonávali na zemi, kterou si kdysi přisvojil.

Což byl možná důvod, proč se držel stranou.

Tento duch nadaný pamětí však rychle slábl.

„Když v jednom hradisti zemřel, začalo se ukazovat, co se v něm skrývá. Jistě, maso a kosti, ale také vzpěry a šlachy vyrobené z kovu. A orgány, místo aby byly vyplněné krví, měly kovový lesk. Bronz, stříbro, zlato a měď; také jantar v sobě měl; a také tvrdý kámen, který zářil barvami, když se na něj člověk podíval různými způsoby, i když to v první chvíli vypadalo, že je průzračný jako led. A další kameny, pečlivě opracované, které čišely sytými barvami od šarlatové po modř letní oblohy; od soumravné zeleni po tmavý nach, který prýští z rulíku.

Kůže a maso byly jen maska. Nějaká božská bytost, nějaká božská kovárna, vyplnila mrtvolu tohoto muže pohyblivými součástkami.

Moji předkové ho rozřezali a rozdělili na části. Na pět částí. Každá uměla něco jiného: malé zlaté disky z jeho očí otevíraly úplně nový svět těm, kteří věděli, jak se přes ně podívat. Jeho ruce byly bronzové kosti, uměly však přivolat nadpřirozené síly, s nimiž si žádný Mluvčí nedovedl poradit.

Talíř ze zlata a stříbra, který našli v jeho lebce, přivolával sny a vidiny, které neměly žádný smysl, ale navozovaly šilenství. V jazyku měl zlatý hřeben, který vibroval zvukem, zvukem jazyků, jimž žádný Mluvčí nerozuměl. Některé z těch jazyků prý měly formu písň. Když hřeben zpíval - a kovu se stačilo jenom dotknout, aby zpíval měsíc nebo déle - noční obloha se měnila."

„Jak víš, že tu pětinu někdo ukradl?" zeptal jsem se ho tiše.

„Stalo se to během šerého okamžiku, krátce po mé smrti, když jsem ještě viděl svět kolem sebe. Přípravoval jsem se odjet k řece, do hostince Krásných rudostříbrných koní, abych si vybral svého oře pro jiný svět. Pohřební komora byla přichystaná na konci šachty, hluboko pod zemí, ale já jsem byl pořád na vysokém pódiu přede dveřmi svého paláce, zakrytý svým pláštěm a štítem. Mluvčí země se přikradl k místu, kde se shromažďovaly pohřební dary. Byla noc. Přestože mě střežila ctěná žena, moji synové, kteří ještě žili, a jejich psi, musel je nějak očarovat. Otevřel truhlu a zlato vytáhl. Uvázal k němu šňůrku a pověsil si je na krk. Nemohl jsem nic dělat."

„Jak to vypadalo? To srdce a plíce?"

„Jako měsíční srpek," řekl Durandond. „Krev a dech toho muže."

Pak už jsem ho nechal odpočívat. Duch nebyl jenom unavený, byl vyčerpaný. Možná byl chráněn před tím, co se kopce zmocnilo, ale tento dlouho zemřelý král věděl, že národ, který založil, je ve velkém nebezpečí. Netušil jsem, jestli v tomto stavu ví, že si Země duchů jeho království už přivlastnila. Narušil jsem odpočinek, který už narušený byl. Nechtěl jsem jej rušit dál.

Propustil jsem Mornduna a přivola jsem psa Cunhavalu. S jeho pomocí jsem se točitou šachtou vydrápal zpátky na povrch.

Třicet dva

Zahozené sny

Když jsem se dostal do horní komory Durandondovy pohřební šachty, byl jsem na pokraji sil. Ucítíl jsem shora čerstvý vzduch a dvakrát jsem se zhluboka nadechl.

Další, co jsem si uvědomil, bylo cosi malého, co se na mě vrhlo z jednoho kouta a pověsilo se mi kolem krku.

„Našel jsi ho? Mluvil jsi s ním? Vzkřísil jsi ho z mrtvých?"

Nedalo se říct, že by Niiv nepřekypovala zvědavostí.

„Ano."

V té tmě jsem neviděl víc než zvláštní zář z jejích očí, náznak světla vycházející z hloubi jejího nitra. Její dech voněl. Přejela svými rty po mých v letmém projevu, jak je ráda, že mě vidí, a hned zase naléhala:

„Použil jsi Mornduna? Abys ho vzkřísil?"

„Samořejmě. Bolí to, když to uděláš."

„Nauč mě, jak takovou bolest způsobit. Nauč mě masku smrti."

„Ty se nikdy nevzdáš!"

„Vždycky se poddám!"

Znovu mě políbila, ale tentokrát ucítila únavu v mých kostech a přestala s ne zrovna šetrným osaháváním mé vyčerpané, mrtvé schránky, jak se snažila najít nějakou kresbu vyvedenou na skrytých kostech, z níž by mohla získat ten kousíček ‚kouzla‘ navíc.

„Potřebuješ se vyspat," řekla.

„To ano."

„Získal jsi nějaké odpovědi? Odpovědi, které jsi hledal?"

„Ano."

„Můžu je slyšet?"

„Můžeš."

„Ale ne teď!" vyžádala si k mému údivu. „Na to bude čas později." Obskakovala mě, měla o mě starost. „Najež se, trochu se prospí. Psi se tváří, že jim nevadí, když chodíme po sadu, pokud zůstaneme uvnitř ohrady."

„To je dobře."

„Ve skutečnosti sis ty kovové zrůdy nepodmanil, že ne!" dobírala si mě ve tmě. Hlas ji prozradil.

„Ani jsem nemusel. Jejich úkolem bylo zabránit vám opustit sad, ne domek. A nevšimli si, že jsem přišel, protože jsem na takové věci dobrý. Ale jsou silní. Všechny Tvůrcovy výtvořky jsou silné."

„Proměnil zemi."

„Proměnil sebe!"

„Ty bys to dokázal?" Začali jsme vylézat šachtou nahoru.

„Ne. Přivolat stínové masky a ovládnout zvířata - to, k čemu mám talent - není totéž."

„Je mocnější než ty. To si myslíš?"

Její otázka způsobila, že jsem se zachvěl. Skutečně, co jsem si myslel? Nikdy jsem se s ničím jako Daidalos nesetkal. Už nějakou dobu mi vrtalo hlavou, jestli byl, nebo nebyl jedním z původní devítky, která dostala za úkol chodit po Stezce. Devět dětí vybraných k úkolu, jehož provedení a výsledek jim byly zatajeny. Nepamatoval jsem si ho z dětství. A byl jsem si jistý, že zatím pouze mně a Médeie se nepodařilo vrátit se do výchozího místa; vrátit se po všech těch tisících let domů. Bylo tedy možné, že Daidalos je ze druhého domova. Minulost byla skoro stejně tajemná jako neznámá, nevyzpytatelná budoucnost. Světu daly navíc tvar mnohem hlubokomyslnější a moudřejší hlavy než ta moje a já jsem byl možná mnohem menším kamínkem v hoře, než jsem si v té době myslel.

„On je... jiný než já," odpověděl jsem dychtivě Niiv. „Čerpá svou sílu z místa, kterému nerozumím."

Chvilí bylo ticho, než jsme našli spáry a schody, které nás dovedly nahoru do sadu, k padlému kameni a troše světla. Pak Niiv zašeptala: „Bud' opatrný, můj Merline. Bud' opatrný. Chci tě znovu najít - až bude všechno hotovo."

V očích měla zvláštní pohled a v hlase tesklivý tón. Všiml jsem si obou těchto věcí najednou? Myslím, že ano. Její slova, dvojznačná, strašidelná a vlídná, mne zasáhla jako šíp. Ale smetl jsem je stejně, jako bych byl smetl bodnutí hmyzím žihadlem. Něco, co jsem zaznamenal, ale nepřipustil jsem, aby to získalo význam.

Vzpomínám si jen na to, jak jsem si říkal, že tuto dívku nechci opustit; že ji ještě nechci ztratit. A že samozřejmě budu opatrný.

Vyšla do stinného sadu. Slabý vítr náhle zahrozil, šepot přírody jako by promluvil slovy: pochopitelně jenom v mé představivosti. Anebo to nebyla představivost? Když jsem slyšel, jak vítr zašeptal: nevracej se k ní.

Ať to bylo cokoli, proměnilo to kopec.

Cathabachova slova: byla však vyřčena jako varování? Nebo jako vodítko?

Starou šachtou se dostaneš dolů, řekl Cathabach. Stará šachta? Trvalo mi jen chvilku, než jsem vytušil, že myslel posvátnou studnu.

Propletl jsem se kamenným bludištěm. Byl pro mě malý šok, když jsem našel scvrklé, seschlé zbytky tří mladých žen, které studnu střežily. Každá seděla s rukama založenýma, hlavou zvrácenou dozadu a ústy dokořán. Vypadaly přesně, jako by z nich něco v jediném okamžiku vysálo jak vzduch, tak

samotnou duši.

Předtím už jsem studnou do kopce sestoupil. Nejdřív přijde pocit, jako by se člověk topil, pak prudký chlad. Stěny vás uzavřou, voda vás roztočí, ledová tekutina se vám procpe do plic; jako by vás tahala za nohy zemská hlubina jako taková.

A pak najednou stojíte na mokré římse u tekoucí řeky, ozářené světélkujícími žilami ve stěnách jeskyně. To je místo, kde vody Nantosuely napájejí spletné proudy kopce, kanálky, které vedou mezi skalami a na několika místech vyvěrají na zem jako obyčejné prameny.

Taurovinda byla odjakživa propojená se Zemí duchů a toto vodní, placentami pouto bylo dostatečným důkazem.

Tvůrce tady byl, avšak jak dlouho, to jsem nedokázal poznat. Každopádně dost dlouho, aby na stěnách a římsách zanechal svou stopu. Jeho symboly byly všude; kámen byl přitesaný do postav; hrál si tady, hrál si s ožíváním samotné skály. Všude se povalovaly zahozené disky vylišané ze špatného kovu, ale zdálo se mi, že přinejmenším nějakou dobu plnily svůj účel.

Udělal si z Taurovindy dílnu. Jak dávno? Zas tak dávno ne. Třeba sem v průběhu let zkoušel pronikat z Jiného světa, než si v Urthově zemi zřídil první opěrný bod za řekou, předsunutý tábor sloužící k přípravě plné invaze.

Poslouchal život nad sebou. Rozhlížel se po krajině. Nasměroval svou pozornost na východ, od zapadajícího slunce. Na východ. Domů. Ke svému rodišti.

Jeho život, mysl a hněv tady rezonovaly, čerstvé v tomto prastarém prostoru uhlazené skály a tekoucí řeky. Z povrchů stále zpívaly zahozené sny, ozvěny nových výzev. Ať odešel Tvůrce kamkoli, zanechal za sebou stopu touhy. Připomnělo mi to zvláštní dozvuk, kterým se v jeskyni nad Akiritiri projevovala přítomnost Krotitelky, další bytosti tak staré, tak těsně spjaté se zemí a lesem, že se její pach dlouho držel všude, kam vkročila, jako vzdálený výkřik zachycený točícím se větrem, který pomalu slábne, ale nikdy nezmizí úplně.

Co děláte? zeptal jsem se kluzkých obličejů vytvarovaných v jeskyni. Kam jdeš? pošeptal jsem mrazivé vodě. Zem zaduněla. Bylo to jako bolestný pohyb, ozvěna bouře.

Nepotřeboval jsem si odpovídat na vlastní otázku. Ale potřeboval jsem najít Tvůrce. A on byl stále u řeky, u té dávné hranice. Proč ji dosud nepřekročil? Stále ještě hledal způsob, jak rozšířit hranice Země duchů? Co ho drželo zpátky, tohoto člověka, tento výtvor, který dokázal znovu poskládat svou existenci, svůj život, ze soustrojí, jež sám vyrobil z rud země a ze snů z hvězd?

Jak jsem se chvěl chladem podzemí a rozhlížel se po poházených bronzových discích, hrubě vyvedených postavách na zašlých plochách oživlých světélkováním, napadlo mě: pomsta. A jméno: Iásón.

A když jsem pomyslel na Iásóna, na poslední okamžiky, kdy jsem ho viděl na břehu řeky, skrčeného a plného úzkosti, jak se připravoval přejít do Země duchů, najednou jsem o něho dostal strach.

Neměli jsme se rozdělit a jít každý svou cestou.

Měl jsem mu říct, kdo přeplová Klikatou v tom druhém člunu, vstupuje do zakázaného světa, váben umírající matkou, matkou mimo čas.

Než abych riskoval, že se na mě znovu nalepí Niiv a bude trvat na tom, že půjde se mnou, vyhnul jsem se snadnému výstupu, kterým bych se mohl vrátit k Argó. Vklouzl jsem do ledové vody a nechal jsem Nantosueltu, aby mne pronesla kopcem a pod planinou do místa, kde se toto klikatící se rameno spojovalo s hlavní řekou, v srdci věčných hájů.

Když jsem si vyždímal oblečení a zahřál se krátkým poskakováním, vydal jsem se hledat loď. Překvapilo mě, a zároveň to žádné překvapení nebylo, když jsem zjistil, že odplula a medové dítě odvezla s sebou.

Možná bych se rozesmál, kdybych teď už nevěděl, co přijde.

A Iásón? Později jsem se od něho dozvěděl toto.

Třicet tři

Stínové kouzlo

Od okamžiku, kdy odstrčil loďku od břehu, se Iásón snažil řídit její pohyb a pomocí tenkého pádla se postrkovat přes vzdmutou řeku k tmě na druhém břehu. Řeka samotná mu vyškubla pádlo z ruky. A když svou váhu vrhl proti trupu, aby se pokusil malé plavidlo roztočit, mělo by stejný výsledek, kdyby skočil na skalní stěnu.

Loďka se otáčela svým tempem, ukolébávala ho, blížila se k Zemi duchů ve svém čase a svou cestou.

Iásón si lehl na záda, zadíval se nahoru na hvězdy a s úsměvem se odevzdal řece. Pak se nahlas rozesmál. Nebesa se točila kolem jeho pohledu jako neklidné stádo obrazů, nikde však neviděl „lukostřelce“ - Kentaura. Cheiróna. Věděl, že tato řeka je příliš daleko na severu.

Přesto na svého starého přítele promluvil:

„Zkoušel jsem to, Cheiróne. Celý život jsem to zkoušel. A po většinu života se mi to dařilo. Poradil jsi mi dobře. Nemohl bys mi teď poslat koně?“

Na noční obloze se nic nepohnulo.

Cheirón mu řekl, že pokud by někdy potřeboval pomoc, stačí, když pohlédne na nebe. „Jsem tam,“ poškádlil samozvaný „kentaur“ svého mladého svěřence a ukázal na souhvězdí známé jako „Člověkokůň s lukem“. „Odtamtud беру svou sílu.“

„To je koza, ne kůň.“

Cheiróna to pobavilo. „Koza tančí v Kozorohovi! Tamhle.“

Iásón se k této primitivní magii stavěl přezíravě. „Tam, kde já vidím směry, vidíš ty tvary. Já vidím hvězdy, podle nichž se jednou budu potřebovat plavit. Užitečné signály. Nic víc.“

„Jistě. Ale při mořeplavbě jde o víc než o loď a moře - alespoň když jsi král. Nemusíš věřit v nebesa. Ale měl bys chápat, jak v ně věří jiní...“

A pokud možno si neplést kozy a koně.“

Iásón se tomu zasmál. „Budu se snažit, aby už se to nestalo. Takže tyhle hvězdy jsou člověk a kůň, lukostřelec se čtyřma nohama.“

„Je to člověk, který si ponechává svou zvířecí přirozenost. Rozum a sílu, Iásone, mladý Iásone... rozum a sílu.“

Co to řeka dělala? Voda plynula kolem něho, ale loďka stála, jako by uvízla v tišině, a svou nízkou přídílí mířila k úzkému pruhu tmy mezi nahuštěnými vrby, jejichž noční paže se ho snažily obejmout. Za tou ponurou, temnou šterbinou hořely ohně. A něco se tam pohybovalo.

Iásón chtěl skočit do řeky a plavat. Ale bojovnost ho opustila, a tak ležel téměř bez hnutí, živý ve světle hvězd, objímáný řekou, připravený na život, smrt, pomstu nebo vysvobození. Na cokoli.

Pomyslel na svého otce Aisóna a na své dětství a dospívání, kdy byl poslán na sever do země koní a divokých jezdců, aby zemřel nebo přežil, kdy byl svěřen do péče Cheiróna. Cheiróna, kterému smrdělo z úst. Cheiróna, který vyl na měsíc a měl sklony k sebeobětování. Cheiróna - údajně Dáka - který trávil tolik času připoutaný ke svému prachově šedému oři, sám šedý od prachu, zamaskovaný listím a oblečený do šedohnědých barev svého kočovného stepního národa, že bylo snadné splést si ho s kentaurem.

Dokonce i Cheirón v žertu říkal, že když sesedal, musel odtrhnout kůži svých stehů od koňské kůže.

Aisón ho zachránil před smrtí v bitvě u Xenopyl - žádný bard u toho nebyl, aby to zaznamenal a on zase zachránil krále, který nikdy nezapomněl na to spásné uchopení a záchranné sevření, když prchali z bojiště. Nikdy tu vzpomínku nepustil z hlavy, zůstával s divokým mužem ve spojení a posílal mu dary, které byly každé léto opláceny jedním koněm, darem, jehož si Aisón vážil.

Cheirón Iásóna naučil všemu, co potřeboval, ale především používání svého rozumu a důvtipu. „Je rozdíl mezi pěšákem, který se bojí, že mu znenadání projede oštěp břichem, a králem, který se bojí znamení. Ten první jde vpřed, aby se svému strachu postavil, a buď přežije, nebo ne; ten druhý ze strachu zapustí kořeny na místě. Skolit ho je pak hračka.“

Jak pomalu plul středem Klikaté, Iásón se znovu rozesmál a vykřikl na hvězdy, na připomínku svého starého přítele: „Uznej, že alespoň v tom jsem se osvědčil, starý koni! Nikdy jsem nezapustil kořeny, vždycky mnou cloumal neklid!“

Loďka pomalu najela na šterkový břeh mezi svěšenými větvemi vrby. Druhé plavidlo tam bylo také, ale

bylo zalité vodou, nejnižší desky někdo prorazil sekerou.

Iásón vylezl na břeh, člun vytáhl za sebou a zajistil jej. Zem kolem něho žila zvuky, nebyly to však hlasy, ale hluboké bučení zvířat a těžký pohyb mechanismů. V tomto nočním vzduchu nebyl žádný jas.

Neměl žádná očekávání ohledně toho, co na tomto břehu Nantosuelty najde, tušil jen, že Médeia bude blízko. Rozepnul si opasek s mečem, omotal kůži kolem pouzdra a uchopil zbraň způsobem, kterým by se těžko dala použít. Našel vlhké listy a otřel si z bot bahno. Uvažoval jestli si jednu sundat, nebo ne, vejít s jednou botou do toho, co tam na něho čeká.

Chvilí se zdržel na tomto novém břehu: prohlížel si proraženou loďku a přemýšlel, kdo se v ní vezl. Zadíval se na vzdálený oheň na souši, zaposlouchal se do zvuků světa, který byl mimo jeho chápání.

Zapustil kořeny na místě.

Dost!

Udělal si pohodlí, osvěžil si kůži studenou vodou a pak začal stoupat úzkou pěšinou mezi stromy, až došel ke stavbě z kamení a dřeva, v níž byl vzdálený oheň uzavřen. Nebyl to chrám ani svatyně, ale malý hostinec, dutý, neboť se jím dalo projít do krajiny za ním, ale opevněný, neboť chránil před hvězdami a deštěm; přístřeší, kde z hrubě přitesaných stěn vybíhaly tmavé místnosti.

Došel k východu na druhé straně. Před ním se táhla Urthova země, rozzářená ohni, záhadná pohybem. Iásón krátce ztratil orientaci: zdálo se mu, že před ním vyrostly hory, ale přes svahy viděl mraky a hvězdy. Hory se vytratily a na jejich místě zůstaly pahorky, lesy a ohně.

Možná měl původně v úmyslu vyjít ven do noci, ale teď zaváhal a právě v tom okamžiku opatrnosti zašeptal hlas za jeho zády: „Ustup zpátky. Nechoď dál.”

Byl to hlas Médeie. Uviděl ji, oděnou v černém, bledou v obličeji. Jako přízrak vklouzla do jednoho z otvorů a on uslyšel, jak běží.

Pustil se za ní a ocitl se ve vlhké chodbě. Dlažební kameny byly kluzké, stěny páchly slizem, který jako by se pomalu řinul z puklin mezi kameny.

„To je chodba do Hádů? Kam mě vedeš?”

Zdálo se, jako by kroky ženy před ním zaváhaly. Pak se ozval její smích, hluboký a krátký. „Do Hádů ne. Čekala bych, že pekla budeš mít dost.”

Znovu vyrazila. Iásón se krátce ohlédl po zbytečku světla, který zůstával na konci chodby. Ale poháněný únavou, bezradností a nemalou zvědavostí klouzal dál, pomáhal si rukama, aby udržel rovnováhu, a dýchal vzduch, který sice byl něčím zamořený, ale alespoň se zdálo, že proudí směrem k němu. Stal se tvorem podobným netopýrovi, který se řídí spíš podle zvuku a pachu než očima.

„Kam mě vedeš? Tak si představuješ pomstu?”

Znovu ta odmlka ve tmě. Znovu ten hluboký, trpký smích. „Ne, Iásone. Pomstu ne. Už v sobě nemám místo pro takový jed. Nádoba s vínem, nepoužívaná po mnoho let, v zimě praskne a rozlije svůj zkyslý obsah. S hněvem je to podobné. Je lepší tu hliněnou nádobu daleko zahodit, než praskne.”

„Tedy... díky za poučení o zdrženlivosti. Ale kam mne, při Chthonovi a jeho bledých, slepých synech vedeš?”

„Sem! Otevři oči.”

„Mám je už otevřené.”

„Zkus to ještě jednou.”

Stála u vysokého, úzkého okna. Jak byla otočená zády ke stěně, denní světlo ozařovalo jednu stranu jejího obličeje. Nenadále světlo bylo ostré, prudké; spálilo jí věk, zjemnilo jí pleť i pohled.

„Dobře si toto místo pamatuji,” řekl Iásón. „Tvá soukromá komnata s výhledem na přístav.”

„S výhledem na Argó; na tvoje opilecké kamarády. Na to, jak jsi promarnil léta se mnou.”

„Toto není Iólkos. Toto je sen.”

„Chytrý, chytrý. Tohle místo jsem stvořila, abych se zahrála. Když se Jiný svět těchto barbarů rozšířil přes královo území k řece, šla jsem s ním. Neměla jsem na výběr.”

„Tebe to sem přitáhlo? To chceš říct?”

„Byla jsem vytržena z kořenů. Zem se přelila na východ. Vždycky jsem žila na kraji Země duchů. S tím nenadálým růstem jsem se posunula dopředu.”

„Vytržena z kořenů...” zopakoval tiše Iásón a oba se zasmáli.

Médeia zašeptala: „Ano. Nebylo to poprvé, co?”

„Nebylo to poprvé.”

Došel k oknu. Médeia byla cítit vůni, kterou si pamatoval, se stopou růže a skořice, a zvířecím pižmem. Takto měla tělo natřené olejem, když se s ní setkal v Kolchidě, než se z nich stali milenci. Potom, jako by ho chtěla nechat čekat, zklamat ho v jeho úsilí, nebrala na sebe jinou vůni než pach berana. Sám smradlavý a špinavý, přijal ji bez vyptávání, protože věděl, že ho zkouší.

V Íolku znovu voněla růžovou vodou a pižmem. A on si nějaký čas užíval to, co byl pro jeho smysly ráj.

V tomto místě nemístě, tady na okraji Jiného světa, Iásón hleděl na prázdný přístav dole s pocitem nostalgie. Argó tam kotvila mnoho let. Používal ji skoro jako svůj druhý domov. Paluba byla zakrytá plátnem, na nábreží bylo plno sudů, provazů, beden a džbánů. Ona přesto neměla stání. Mnohokrát se stalo, že se ji v noci vypravil hledat, a zjistil, že vyklouzla z lan a vyrazila si na moře.

Celé ty roky to byla smutná loď, ale zůstala věrná. Každé ráno byla znovu na svém místě, na palubách trochu čerstvější a s vůní větru na širém moři, který jí ještě byl cítit z plachty.

Iásón se podíval na Médeiu, která si ho pozorně prohlížela. „Kdo přeplul v té druhé loďce?”

Zavrtěla hlavou. Nechtěla odpovédět. „Proč ses smál, když jsi plul přes řeku? Jaká vzpomínka přinesla do tvého hlasu ten zvuk?”

„Ty jsi mě sledovala?”

„Samozeřejmě že jsem tě sledovala. Sledovala jsem tě od chvíle, co ses vrátil z mrtvých.”

„To není příjemná představa.”

„Nemluvím o tom proto, aby ti to bylo příjemné. Čemu ses smál?”

„Čemu jsem se smál,” zopakoval, pak pokrčil rameny, opřel se o mramorový parapet a zadíval se do falešného světla své minulosti. „Přemýšlel jsem o tom, jak hrozně mazaný jsem byl, když jsem byl mladý, a jak rychle jsem o ten důvtip přišel. Přemýšlel jsem o Cheirónovi. A o svém otci Aisónovi; nikdy ses s ním nesetkala. Zнала jsi jen toho hajzla mého strýce, který ho zabil.”

„Pélea. Ano. Muže, který tě vyprovokoval k hledání rouna. Jenže bez něho bychom se ty a já nikdy nesetkali.”

Iásón se rozesmál tak spontánně, že se málem udusil. „No, zní to sice romanticky, ale když se to vezme kolem a kolem, horší by to být nemohlo.”

„Zatrpklý člověk. Zatrpklé uvažování.”

„Ano. To z otce udělá vražda jeho synů.”

„Já jsem naše syny nezabila. Odvedla jsem je od tebe.”

„Odvedla jsi je z jejich světa. Zabila jsi je tak, jako jsi zabila mě. Z tvých rukou mluvila zášť, ne ochrana.”

„Zášť mě oslepila vůči potřebám mých synů. Nemůžu říct, že bych s tebou nesouhlasila, Iásone. Bylo šokující, co jsem udělala, když jsem je přemístila tak daleko do budoucnosti. Ale byla jsem s nimi, zůstala jsem s nimi. Dávala jsem na ně pozor... tak dobře, jak jsem uměla. Vyčerpalo mě to. Ted' už mi žádný čas nezbyvá, v nejlepším případě dny.”

„U mě lítost nebo odpuštění nehledej, čarodějnice.”

„Nehledám. A nejsem čarodějnice.”

Náhle rozzlobený Iásón plivl na podlahu před Médeiu. „Dávala jsi na ně pozor? Když jsem naposledy viděl Kina, svého Malého snílka, byl mrtvý, zabitý vlastním šílenstvím, ležel na márách v dětinském, přízračném paláci, který si sám stvořil.”

„Já jsem tam byla. Nevzpomínáš? Sledoval mě sem, do této severní Země duchů. Byla jsem tam. Viděla jsem, jak zemřel.”

„Byla jsi stín, který objímal stíny, příliš zahanbená, než aby ses mi postavila, a příliš mrtvá, než abys prolila slzu.”

„Ale já jsem plakala, Iásone. O tom vůbec nepochybuji! Pohled na to, jak tvůj nejmladší syn tak bídně umírá, není hra, na kterou by se chodilo dvakrát.”

Ticho, které pak na ně dolehlo, tak tíživé, jako by šeptalo jiné jméno: nejstaršího chlapce, Thesokora. Malého skokana přes býka.

Iásón zašeptal: „Kdo byl v té druhé loďce?”

„Ano,” řekla chápavě Médeia. „Ano, byl.”

„Thesokoros? On je tady?”

„Thesokoros je blízko.”

„Když jsem se s ním setkal naposledy, bylo to nedaleko věštírny, v řecké Dódóně. Štval se za mnou. Jediným seknutím mi otevřel břicho a nechal mě tam s tím, že jsem mrtvý. Ta rána pořád bolí. Ale ty to přece víš: od mého vzkříšení mě sleduješ.”

„Bojíš se, že přišel dokončit úkol?”

Iásón se chabě, unaveně usmál. „Nebojím se ničeho. Zapustil jsem kořeny na místě. Už se dál neúčastním žádného svého konání. Takže udeř svými bronzovými štíty a přivolej svou stínovou magii.”

„Smutný člověk. Zatrpklý člověk.” Médeia k němu přistoupila. „Ty ubohý, stíneš člověka.”

Pleť měla starou, ale její oči a rty byly mladé. Políbila Iásóna na tváře, potom na rty, dotkla se jeho obličeje prsty, které se lehce třáslly. Dívala se mu upřeně do očí.

„Když jsem tě viděla naposledy,” zašeptala, „což nebylo tak dávno, byl jsi zase plný života. Vzpomínám si, jak jsem slyšela tvá slova, když jsi vyvedl Argó na řeku, abys hledal, našel, bojoval o poslední roky života.

„Dívala ses. Samozřejmě.”

„Pořád jsem se dívala,” poškádlila ho. „Když dovolíš, připomenu ti, co jsi řekl: Zbývá mi deset let, Merline, a já je nehodlám promarnit. Přinejmenším deset let, dobrých deset let, kdy se budu moci s touto dobrou lodí plavit neznámými vodami a hledat neznámá místa, kde budu moci...”

...a odmlčel ses. A rozesmál ses, když ti Merlin napověděl: „Plenit?”

Ano! Plenit. To umím nejlíp ze všeho. Deset let, Merline. Dávej pozor, jestli se k tobě donese můj příběh. A teď opusť mou loď, pokud nechceš vyrazit za dalším dobrodružstvím.”

Iásón přikývl, protože si vzpomněl. A řekl: „Merlin mi popřál, abych našel, co hledám. Odpověděl jsem, že nehledám nic; ale doufám, že nic nehledá mě.”

„Vím. Všechno jsem to slyšela. U Beranových vousů! Byl jsi zase svým starým já, tím mladým mužem, který má méně důvtipu než cílevědomosti, víc síly než starosti o své bezpečí, a přitahuje ho neznámo. Málem jsem se do tebe znovu zamilovala, rovnou tam na místě.”

Drželi se navzájem; ztracení milenci, kteří vzpomínají na ztracenou lásku.

„To neznámo požírá muže, jako jsem já,” zašeptal Iásón. „Rodíme se tam. Nikdy nemůžeme poznat hranice toho místa. A nakonec tam mizíme.”

Médeia si tiše, smutně povzddechla, jak držela svůj obličej u jeho hrudi. „Věděla jsem to od okamžiku, kdy jsem tě potkala. Myslíš, že ne? Uprchla jsem s tebou na Argó z Kolchidy, protože jsem chtěla být částí toho neznáma. Taký z něj něco mít.”

„A já jsem tě zklamal,” zamumlal po chvíli.

„Ne, Iásone. Naše cesty byly jiné. Vždycky byly jiné. Všechny cesty vedou nějaký čas vedle sebe. Vždycky se rozdělí.” Potom se rozzářila, podívala se mu do očí a usmála se. „Ale když jsi odjel z Taurovindy, ne tak dávno, nebránilo mi to oslavovat tvé nové nadšení; když jsem se dívala z úkrytu; když jsi vypadal, jako by tě představa dobrodružství tak vzpružila.”

Iásón zlehka přitiskl rty na Médeino čelo. „Vidíš. Nevydrželo to. Hledal jsem něco, co zmizelo. Už dávno. Zvolnil jsem. A Argó taky zvolnila. Tihle Keltové, Urtha, král této země, a jeho Mluvčí mluví o „pustinách”. Mluví o třech pustinách, které království v průběhu generací vyčerpaly. Já už jsem se o pustinách dozvěděl všechno. Po nějakém čase se z toho na lodi stala pustina. Argó měla v srdci nějaké zoufalství. Nešťastná loď - uložila nás do zimního spánku jako zima lišky. Do doby, než jsme se vrátili do Alby a já znovu našel Merlina.”

„Argó měla důvod, proč tě přivezla zpátky sem.”

„Nějak to souvisí s tou záležitostí na Krétě před tisícem let, nebo kdy to vlastně bylo. Nějak to souvisí s mým svatebním darem pro tebe.”

„Vším to souvisí s tvým svatebním darem pro mě.”

V tom, jak se na něho dívala, něco bylo: netrpělivost, zkoušení, čekání, jak bude reagovat. Světlo z okna jako by prudce zesílilo a pak pohaslo. Jeho pohled to znovu přitáhlo dolů k přístavu.

Kotvila tam teď loď a on v ní okamžitě poznal Argó, ne však takovou, jak ji přebudovali loďaři v Iólku. Toto byla starší loď, s trupem pomalovaným složitými modročervenými propletenci. Ti mořští tvorové mu byli povědomí, ty oči, které hleděly z planěk, mu byly povědomé, blýskání leštěného bronzu přivolávalo ozvěnu dne, kdy plavidlo přepadl, poté co připlulo blízko k jeho průlivu, pobil jeho posádku a Argó odtáhl, aby ji přetvořil, udělal z ní plavidlo, které bude potřebovat pro nebezpečnou plavbu za rounem, pro své pátrání po Médeie. Na nábreží někdo stál a díval se nahoru k malému paláci. Světlo na jeho tváři bylo zlaté, ale oči byly tmavé. Kůže, do nichž byl zahalený, byly šedohnědé, kůže vlků a koz, sešité k sobě.

A nábreží už nebylo známým přístavem v Iólku.

„Poznávám to místo, ale nepamatuji si, kde je.“

„Přístav na Krétě, kde jsi vystoupil na břeh jako rozezlený muž, když tě strýc vybídl, abys ukradl loď, než se vydáš hledat rouno.“

„Jistě. Ale... pak toto není tvůj výtvar. Toto místo ti nepatří.“

Médeia se nepatrně usmála. Chatrně maskovala smutek a zoufalství této poslední zrady.

„Je jeho,“ přisvědčila. „Já už nemám co nabídnout. Ani ochranu. Plamen vyhasl. Ano, je to jeho. Tvůrce. Tvaruje okraj světa tak, jak si jej pamatuje. A jak tvoří, pohybuje se, a proto musí překročit Nantosueltu. Až řeku překročí, nezůstane za ním nic než pustina.“

Iásón se skoro bavit. Zvedl oči k obloze, zapátral po křídlech mrchožravých ptáků čekajících -jak to znal ze severských zemí - na to, až odtáhnou mrtvé do jejich pekla.

„Argó mě sem přivezla na smrt.“

„To si nemyslím,“ odpověděla Médeia. „Ona své kapitány milovala.“

„Tak proč?“

Ale než mohla odpovědět, pokud samozřejmě měla co odpovědět, svět paláce se kolem nich rozplynul. Příjemnou vůni růžového oleje vystřídala ostrá vůně borovic a jiskřivá čerstvost horského vzduchu. Roztrhli se. Iásón klouzal dolů po svahu zarostlém křovím, Médeia se kutálela za ním. Obloha byla sytě modrá. Narazil na obrovskou šedou skálu, jejíž zjizvená hmota vystupovala ze svahu jako zkamenělý pařez. Z místa, kde skála praskla, vyrůstaly šedivé stromy. Jejich větve si nad ním pohrávaly jako ruce tanečnicka.

Další, co si uvědomil, byl záblesk zašlého bronzu, který na něho potměšile vykoukl, obličej jako Gorgona. Něčí ruka do něho hrubě strčila. Několik siluet po něm chňaplo a odtáhlo ho od skály na volný kopec. Znovu se kutálel, s nohama zesláblýma od kopanců. Poslední, co uviděl, bylo to, že se ocitl na břehu řeky.

Poslední, co uslyšel, byl Médein smutný výkřik někde nad ním. Opustily ji všechny síly. Úplně se vyčerpala.

Slunce, které začínalo sestupovat k západu, teď záramovalo postavu. A bronz se znovu matně zaleskl na jejím obličejí a v jejích rukou.

Třicet čtyři
Okraj světa

Byl jsem v polovině cesty přes zpustošenou zemi, která bývala Urthovou říší, v polovině cesty k řece, procházel jsem mezi zříceninami, když jsem konečně uslyšel z dálky píseň, tu, kterou Argó používala k přivolávání. Byla smutná. Byla neodbytná. Ta píseň byl výkřik, vzpomínka na to, jak byla poprvé postavena, výkřik kostěných a kamenných píšťal, které jsme používali, abychom si dali znamení na velkou vzdálenost, když jsem byl malý a když se příroda a věci z přírody vytvořené pohybovaly a měnily podle jednoduchých melodií, které jsme vytvářeli.

Odpočíval jsem v pozůstatcích vesnice, kterou Země duchů zbavila života, vcelku pohodlně jsem vysedával na kamenném krbu jednoho domku, za zástěnou ze zřícených došků, a dopřával jsem si to, co zbylo ze vzpomínek uprchlých, oloupených a mrtvých. Výkřiky a ozvěny těchto výkřiků byly silné. Pole a ohrady se změnilly v otevřené hroby pro vrány. Útočníci nezacházeli s lidmi z vesnic a farem vlídně. Dělal

z nich panáky a věšeli je ze stromů jako groteskní oběti pro mrchožravá hejna.

Oni nebudou ctění mrtví.

Přesto se mezi vši tou hrůzou našla krása. Svět stínů hrdinů vplynul do této země a překonat jedno pohoří, které vůní a vzhledem připomínalo Krétu - nerovný terén a pevná, života plná vegetace - znamenalo sestoupit k ostrovu, mlhavému v paprscích slunce, kolem kterého se vody pohybovaly způsobem, jako by měly vlastní život, takže na břeh nedorážely vlny ani vlnky, spíš se pod hladinou odehrával chaos neviditelného pohybu vytvářejícího lomy a odrazy, jejichž pozorování bylo fascinující.

V dálce tábořily v hájích a údolích armády mrtvých a čekaly na další přesun na východ. Mohl jsem mezi nimi běhat jako jelen nebo pes, kdybych chtěl; nebo létat jako vrána či jestřáb; ale já jsem se rozhodl překonat vzdálenost zlatým vozem, darem Nodense, velkého boha Slunce, strýce dvou divokých jisker, které pro mne a pro tentokrát ztělesňovaly všechno naléhavé a nezodpovědné. Byli silní a pohrdali smrtí, což jsou vlastnosti, které se dají opravdu těžít jako vzácná ruda pouze z mladých.

Vezl mě Conan. Stočil se ve svém voze do klubička a podřimoval. To, co jsme na naší cestě viděli, ho zděsilo.

Byl jsem taky rád, že jsme s sebou nevzali Niiv; a Kymona s Mundou. Dětem připadne, aby posbíraly kousky, až se situace konečně vyřeší. A v té době si užijí dosti hrůz.

Privolávací píseň Argó se nesla proměnlivým vzduchem. Tak jsem si to pamatoval z hor, kde jsem se narodil. Píseň se nesla údolími, ale zvuk byl rozlámaný větrem; přišla zašifrovaná; verše se opakovaly, až bylo postupně možno poskládat celou píseň.

Jako pes sleduje pachovou stopu a vlk stopu krve, tak jsem se já držel písňové stopy. Čím dál silněji jsem si uvědomoval naléhavost ukrytou v té strašidelné melodii, to, jak Argó šíří smutek, aby zamaskovala nebezpečí.

Nedlouho nato Conan zadržel koně, otočil vůz bokem a zadíval se na východ. Právě jsme přejížděli vyvýšeninu. Svítalo a před námi zářilo slunce, rozjasňovalo oblohu, ale zem uvrhovalo do trvalého stínu. Koně byli neklidní, stejně jako Sluneční princ.

„Už tam budeme," řekl, „ale musíme projet legií. Dobré ostrovy jsou za námi. Říkám to nerad."

Svázal si dlouhé vlasy na temeni do pevného uzlu, který signalizoval připravenost k boji. Nožem si oškrábal z tváří a z brady neudržované vousy, ponechal si tak pouze vousy nad horním rtem. Po tomto nemotorném holení lehce krvácel, ale zřejmě to byl úmysl, neboť si krev otřel oběma rukama a přitiskl si ji na obličej, načež se otočil ke koním a dal jim přičichnout surového železa svého života. Začali se vzpínat a říčet, ale Conan na ně tiše promluvil a oni se brzy upokojili.

Když mne při návratu na vůz míjel, vrhl na mě unavený pohled. V jeho rysech, hubených a pevných, se začínalo projevovat nečekané stáří a nepříjemné zkušenosti. Všiml jsem si, že rty má suché a rozpraskané, třebaže ze všeho ostatního na něm promlouvala atletičnost a připravenost k boji.

„Někde tam, v té mase smrti, je můj bratr. Budu ho muset najít; kdyby sis ho všiml, dej mi vědět, ale nedělej si obavy, nejdřív odvezu tebe. Ke tvé lodi. Mám v sobě něco z Merkura, co musím poslouchat," prohlásil se širokým úsměvem. „Zpráva musí být doručena!"

Když se slunce zvedlo a stíny se rozptýlily, uviděl jsem hordy. Vyplňovaly východní obzor, kam až oko dohlédlo: stanová města, ohrady, cvičiště, hřiště, celkový obraz ukazoval čekající armádu, neklidnou, nenasycenou a nespoutanou, zklamanou a zhnisanou směs slavných, dobrých, zoufalých a barbarských z mnoha dob a mnoha zemí.

„Nevědí, co dělají."

Conan se po mně zvědavě podíval. „Jak to myslíš?"

„Žijí ve světě, kde minulost je vzpomínka a konání je sen. Jejich existence by měla být pyšná a měla by se projevovat ve hře života, ne v zaobírání se smrtí. Nepatří sem, nemají se co tlachtit na kraj světa, s železnými pažemi a žízni po krvi, jako kletba, která čeká na uvalení."

Conan se nad mými slovy zamyslel a přisvědčil: „Jako voda sbíhající se do studny. Přitahuje je síla. Sestupná síla. Byli sem přitahováni, ale jsou bezmocní."

„Voda ze studny," řekl jsem zamyšleně.

Conan byl plný lyrického rozpoložení. „Slzy dětí a starců. Prolité bez pochopení. Živelně."

„Bez pomoci."

Conan vytáhl svůj naleštěný meč a podal mi ho, jílcem z vyřezávané kosti a kůže napřed. „Vezmi si jej. Možná ho budeš potřebovat.“

„Nebudu ho potřebovat.“

Dlouho se na mě díval a pak se rozesmál. „Ty si vážně věříš. A to nejsi ani syn přírody. Žádný příbuzný nějakého boha. Merlin. Antiochos. Musím si tě zkusit zapamatovat. Merlin. Jako ten pták, ostříž. Máš křídla?“

„To není nijak zvlášť náročné kouzlo. Můžu to zařídit.“

„Věřím ti, že to umíš. Můžeš si vzít i pochvu, jestli se bojíš, že si pořežeš prsty.“ Nabídl mi zdobené pouzdro svého sluncem pozlaceného meče.

„Řekl jsem ti, že ho nebudu potřebovat.“

„Sebejistý,“ zamručel pochvalně.

„Starý. Pošetilý,“ opravil jsem ho. „Ve skutečnosti přírodní bytost dokonce víc než syn Slunce. Pojedme na okraj světa, Conane. Čeká na mě starý přítel.“

Pošeptal něco koním a znovu jsme vyrazili.

Sám bych možná byl zvolil pomalý, mírný, nenápadný příjezd, ale Conan ze sebe znenadání vyrazil pronikavý výkřik, předklonil se, zuřivě přetáhl své oře otěžemi přes zadek a pobídl je do běhu, který se zdál neskutečný i u mladých koní. Pevně jsem se držel, ne-li o život, tak zcela jistě proto, abych se ušetřil pohmožděnin, které by každý pád z vozu doprovázely.

Mrtví se o nás začali zajímat. Jak jsme se řítili jejich řadami, rozjeli se k nám, někteří vyzbrojení těžce, jiní lehce, někteří s oštěpy a další úplně beze zbraní. Dokonce si stoupali na koně, jak si nás v trysku prohlíželi.

Kolem nás se objevila kolona vozů, jejichž vozkové s rozevlátými vlasy se smáli, jak se nás snažili předehnat. Napočítal jsem jich padesát nebo víc. Závodili nejen s Llewovým synem, ale také mezi sebou.

Ujel jim snadno a oni zůstali pozadu. Volali něco, co mu na tváři vykouzilo úsměv. Vysekávali mu poklonu.

Projížděli jsme kolem ohňů a stanů. Občas kolem svištěly šípy, některé narazily do boků vozu, pár se jich zabodlo do koní, kteří se tvářili, jako by je kamenné hroty nijak neznepokojovaly.

Přes lesy na louku a podél řeky, přítoku Nantosuely, všude vstávali mrtví, aby si nás prohlédli, zkoušeli nás pronásledovat, zaostávali, křičeli za námi a v závodu s Conanovou divokou jízdou se brzy ztráceli.

Byli čmouha barev, pole tváří, slábnoucí zvědavý ryk.

Když jsme konečně dojeli k bronzové linii, Conan lehce zpomalil. Východní obzor zářil třpytem Tvůrcova vynalézavého ducha. Byly tam stovky obrů, kteří se všichni opírali o koleno a před sebou drželi zbraně a štíty. Jejich kovová těla byla ozvěnou dubových mužů, kteří vyrostli v zemi Coritanů, v zemi, kterou teď pozorovali a prahli po ní. Jak jsme se k jejich řadám blížili, ti před námi se pohnuli, začali se zvedat a pomalu otáčet, aby se podívali, jak se k nim řítíme.

Dali se do pohybu, aby nám zatarasili cestu.

Conan překřičel burácení větru v našich tvářích. „Neříkal jsi, že umíš přivolat křídla?“ zeptal se.

„Říkal.“

„Tak sleduj tohle!“

Zavolal na Nodense, přivolał svého strýce pokřikem, v němž byla provokace i poklona, směs nadávky a úcty. Ústa měl při tom od ucha k uchu.

Zdalo se, že Nodens slyší a nevadí mu to.

Dva koně zapražení do našeho vozu se stali dvěma ze sta, kteří se rozvinuli před námi, samí bílí, držení postroji, které se z vozu rozbíhaly jako pavučina vlnícího se hedvábí. Vůz jako by se zvětšil. Rozhořel se světlem, sluneční září, která byla ohromující i pro někoho, kdo zcestoval tolik zemí a tolik času jako já. Vycházela ze země? Nevím. Pohlcovala prostor před námi. Svým zlatým jasem osvětlovala krajinu. Bronzoví bojovníci couvli, sklonili se, přikřčili se, aby se vyhnuli ohni.

Převalili jsme se přes ně, proklouzli jsme jakoby nic. Dívali se, jak mizíme v dál, a v jejich zvláštních, mrtvých očích zůstával pohled, který mohl vyjadřovat překvapení.

„Už chápeš, proč bratr a já krademe vozy?“ zeptal se Conan s uličnickým úsměvem.

„Jsem rád, že váš strýc měl dobrou náladu.“

S kovovým vozem a koňmi, kteří byli zase normální, kouzla zbavení, jsme se hnali k řece. Před námi vyrostl hostinec, temná budova s několika okny vysekanými v hrubě opracovaném dřevu. Tady nebyla žádná krása, na této straně ne. Conan zpocená zvířata zastavil. Sám byl vyčerpaný.

„Jsem z těch hostinců jen zmatený," vysvětlil.

„Jak je to možné?"

„Dají se snadno zmanipulovat." Stiskl mi ruku a usmál se na rozloučenou. „Tady tě opustím. Musím najít Gwyriona. Cítím řeku, takže nebudeš muset jít daleko.“

„Díky za svezení.“

„Doufám, že to tomu tvému příteli, králi Urthovi, vyjde. Je to dobrý chlap. Potomek dobrého chlapa." Conan na mě mrkl. „Můj otec a strýc mají původ v dávné minulosti. Znali Durandóna velice dobře. A všechny ostatní; všechny ty syny poražených králů. Nemohli je uchránit před jejich výstřelky, ale snažili se. Můj otec vládne na západě, strýc za mořským průlivem na východě. Ta bytost, ten Tvůrce, je znepokojila. Myslím, že se můžete na otce spolehnout, pokud budete potřebovat.“

Odjel. Vstoupil jsem do hostince a bez obtíží jsem prošel jeho chodbami. To místo se zdálo být stejně mrtvé jako muži a ženy, kteří zachmuřeně seděli v místnostech a chodbách.

Pozorovali mě prázdnýma očima, tito kdysi hrdinové, kteří byli vtaženi do nové a nepříjemné hry. Získal jsem dojem, že jsou nejistí, pokud jde o to, kterou cestou vlastně putují.

Možná byl instinkt, který jsme měli s Conanem, nakonec správný. Třebaže za hostinci to vypadalo, že život mrtvých je stále plný radostí smrti, tady na okraji světa se projevoval strach z neznáma!

Za hostincem se krajina projasňovala a vzduch znovu voněl, vzpomínkou na řeckou zemi, vůni romantičtější minulosti. Argó tam kotvila, daleko pode mnou. Pozorovala mne okem z příde. Zhlédl jsem jedinou slzu, která byla namalovaná modře, jen náznak emoce v pevném pohledu, který byl na jejím trupu odjakživa vyřezán a nasvětlen.

Jenže ozvěna Akirotiri byla zlověstná. Uvědomil jsem si, že se na zátoku dívám z jeskyně, odkud nás pozorovala Krotitelka při naší plavbě mezi světy. Zhlédl jsem přes tu iluzi Klikatou, starou řeku a les, který ji lemoval. A za ní zemi, po níž nyní prahly oddíly Mrtvých pošťvaných do této invaze bytostí z minulosti.

Došel jsem k Argó, nechal jsem se iluzí svést po cestě dolů na páchnoucí nábřeží, k Daidalovu bezpečnému místu.

Argó tiše dýchala; tentokrát žádná přivolávací píseň, žádná vítací píseň, žádný šepot na přivítanou; jen němé varování. Slezl jsem po žebříku spuštěném do jejího trupu a vstoupil jsem do Daidalovy rekonstrukce mé staré loďky, mého klukovského snu. Jistě, dobře ji upravil pro plavbu na moři, ale ne tak dobře, aby mohla podniknout takovou plavbu, jakou později skuteční Iásón. Toto byla menší loď postavená pro méně početnou posádku, pro plavby podél pobřeží. Ale nějakým způsobem v ní bylo víc magie.

Byla tam stále Duše lodi? Samozřejmě že byla. Tato část Argó se nezměnila, bez ohledu na to, kolikrát byla přestavěna. Prostě se měnila se změnou svého kapitána.

Vstoupil jsem na palubu a po krátkém zaváhání jsem prošel do světa stvořeného Daidalem.

Těmito temnými chodbami samozřejmě nechodil samotný Daidalos. Byla to vzpomínka na toho muže: tvoření, intelekt, který se znovu spojil zásluhou vědeckého a magického umu toho dávného vynálezce. Jeho myšlenky se nesly chodbami jako hlasité ozvěny. Jeho potřeby, obavy, jeho hněv a naléhavost, to všechno byla vzepětí písně ducha. Znovu mi to připomnělo ozvěny Krotitelky, slábnoucí projevy Paní divokých tvorů, která se při umírání svého světla na Krétě nedokázala hnout z místa, aniž by tam po ní zůstala úzkost.

Vydal jsem se po myšlenkové stopě hlouběji do komplexu. Perspektiva se změnila, dostavila se dezorientace, ale Tvůrce nedokázal zamaskovat tichý dech svého očekávání. Postupoval jsem vpřed a on přede mnou nepozorovaně couval. Když se stěny natlačily k sobě, nebo se chodba tak snížila, že i příkrčení bylo bolestivé, „pocit“ jeho bdělé přítomnosti nějakým způsobem zesílil.

Jde blíž...

Zvědavost té bytosti byla pachem ve stíněných průduších. Nerozuměla mi. Znala lidi, duchy a stíny.

Nechápala mladého starého muže, který se propracovával k setkání tváří v tvář. Nebylo těžké slyšet ty střípky jejího uvažování.

Jde blíž.

Známý. Starý. Jak to, že ho znám?

Proč si ho pamatuji?

Tento labyrint byl zjednodušenou vzpomínkou na původní síň, jež byla vyražena hluboko ve skalách Kréty. Byla tísnivá, matoucí, dusivá; působila zlověstně. Nedokázala však deformovat, budit zdání nekonečna nebo evokovat ten chorobný pocit beznaděje, který se projevoval v původním výtvaru. Přesto jsem věděl, že bych udělal chybu, kdybych podceňoval ten mocný stín, který mne přitahoval blíž, roztácel svou past.

Ano! Přesně to Daidalos dělal; jak se pohyboval, roztácel tento labyrint, ovíjel kolem nás skálu, namotával nás ke středu. A bylo to silné pouto. Cítil jsem se tady nezkušený.

I to nejmenší kouzlo by stálo obrovské úsilí. On ze světa duchů sál. Postupem let sbíral síly, tvaroval je podle svých potřeb, vrstvil na svůj stín uskoky a nadání mrtvých věků.

Přesto ze mě byl stále nervózní.

Jak to, že ho znám?

A proč jsem já cítil totéž?

A pak ke mně z labyrintu vyšla Médeia. Vystoupila proti mně ze tmy, bledá po těle, smutná výrazem, jako by byla náměsíčná.

V prvním okamžiku jsem pocítil radost, ale pak jsem si uvědomil bolestivou pravdu: že je mrtvá. Sice sálala a svítila, blížila se ke mně rozzářená a láskyplná, ale byla v tom zámezí mezi životem a smrtí, jemuž Řekové říkají efemera.

Natáhla ke mně ruce a objala mě. Byl to prchavý okamžik, poslední pochování lásky.

„Musím jít.“

„Co se stalo?“

„Musím jít.“

„Co se stalo?“

„Jsem vyčerpaná. Vyčerpal mě, jak jsem chránila syna. Jsem v přechodném stadiu. Je mi to líto. Setkáme se spolu tam, kde jsme začali. Čeká mě dlouhá cesta.“

Překvapilo mě, když jsem zjistil, že na dotek hřeje. Byla tak drobná, tak hubená. Když jsem ji objal svýma rukama, byla jako duch. Plakala, ale pak ke mně zvedla oči, tmavé oči plné lásky, kterou jsme v minulém věku poznali, zamračená. Vrásky, jež teď vévodily jejímu obličejí, patřily ženě, která ví, že nadešel její čas.

„Znovu se setkáme,“ zašeptala. „Dříve, nebo později.“

„Buď dříve. Nebo později. Ale ano. Setkáme se znovu.“

„Zatím budeš mít svou Niiv.“

„Nějaký čas. Mrzí mě to, Médeio.“

„Co tě mrzí?“

„Ty ztracené roky. Když jsme byli mladí my a byl mladý svět.“

Povzdechla si do mých prsou. Pak se tiše zasmála. „Naše cesty byly jiné. Rozdělovaly se. Stezky vedou přes různé kopce a přes různá údolí. Všechny se vracejí do výchozího bodu. Léta nám nechyběla, tobě ani mně. Zažili jsme jich mnoho. To byl náš problém, že jsme tak staří a nekoneční, jak jsme při narození dostali do vínku, dva lidé, kteří mohou uniknout spárům Času...“

Vzhlédla ke mně a hravě se dotkla prstem mého obličejí. „Je škoda, že nejsme úplně nesmrtelní. Náš problém byl, že jsme dostali k využití příliš mnoho let a příliš mnoho milenců, s nimiž jsme je mohli využít. Nepromarnili jsme ani okamžik. Cítili jsme potřebu hledat si různé milence pro různé roční doby. To všechno v takovém rozpětí času, které nikdo nepochopí. A teď jsem já mrtvá; a ty nejsi. Ale ty zemřeš. Jednou. A my se znovu setkáme a možná pochopíme, co byl náš smysl.“

„Být poutníci.“

„Být poutníci.“

Zaškubala mě za vlasy, přitáhla si mou tvář dolů k sobě a přitiskla své rty na mé. Poslední polibek. Její rty byly stejně vlhké, měkké, voňavé a roztoužené jako jarní květina, která se otevírá po dešti. Celý ten polibek byla radost ze vzpomínání.

Pak zašeptala: „Můj syn zabije svého otce, jestli nezasáhneš. Jsou teď tam venku a Thesokoros má vztek. Oběťuj něco málo ze svého života, Merline. Prosím. Pro mě. Pro svou sestru. Z lásky.“

Odešla ode mě stejně rychle, jako se předtím ve tmě labyrintu zjevila. Stál jsem tam, otřesený a roztřesený, a snažil se potlačit slzy, slzy pro ženu, kterou jsem kdysi miloval a kterou jsem postupně začal nenávidět, ženu, která do mého života vnášela trvalá muka. Teď jsem na nic z toho nedokázal myslet, na žádnou bolest, na žádné pronásledování, viděl jsem jednoduše hraní, škádlení a lásky, která provázela naše první roky. Čas lásky a radosti, tak vzdálený, že to mohla být hra neznámých bohů.

Pak jsem se rozzlobil: zaplavil mě vztek. Podíval jsem se na studený kámen a uviděl jsem jenom nenasycenost toho muže. Daidalos šel domů a svět táhl s sebou. Když jsem bušil pěstmi do té iluze studené skály, napadlo mě, že ten muž, narozený v minulosti, zrozený na tom odlehlém ostrově k chápání a genialitě, se nedokáže dostat přes řeku.

Bylo to okamžité vnuknutí. Nantosuelta, často klidná, někdy divoká řeka, která vymezovala okraje dvou světů, toho muže nechtěla nechat přejít. Byl neúplný a řeka to věděla.

Přesto se mu podařilo zpusťit zemi. Urthovu zemi. Zemi mého přítele a jeho rodiny. Mrtví šli ochotně s ním. Byla jich legie, lemuující břehy nové řeky. Nenarození byli neklidní, neměli z tohoto výsledku radost.

Daidalos měl moc. Vysával ji z jiného světa. Zaštitil se silou duchů.

Dobře. V tu chvíli, v zápalu hněvu, že jsem ztratil svou sestru z počátku Času, svou milenkou, a s myšlenkou na Niiv, která si neuměla Čas podřídit tak jako já a která se mnou nevydrží tolik dní, kolik bych chtěl, aby zůstala, v tu chvíli jsem se rozhodl zestárnout.

Toto jsem při tom cítil:

Kosti jako by se mi v těle lámaly, jak z nich kouzlo bylo odíráno. Krev se mi srážela v srdci, ale přýštila mi z kůže. Ruce mi zrudly a z očí mi tekly krvavé slzy. Nedokázal jsem ten proud hněvu zadržet. Rozbil jsem labyrint, rozbil jsem skálu a odhalil jsem muže, jenž stál v jejím středu.

Daidalos byl v prvním okamžiku ohromený. Vykročil jsem k němu. Vypadal, že má sílu. Zářil. Jeho oči byly dutiny. Obličej mu pokrývaly tmavé chlupy, paže měl holé, zhmožděné a silné. Začal znovu splétat.

Kolem mě se vytvořila skála.

Rozbil jsem ji.

Ustoupil ode mne a já jsem podruhé pocítil jeho zmatek a strach. Sebral jsem úlomek skály a rozběhl jsem se k němu. Udeřil jsem ho a srazil jsem ho na zem, obkročmo jsem si na něho sedl a udeřil jsem ho znovu.

„Krut’as. Krut’as.“ Zajíkal se smíchem. „Ale v údolí tvůj přítel Iásón zemře. Copak to nechceš vidět?“

A vztek byl pryč. Rozhlédl jsem se kolem sebe. Nebyl to břeh řeky, nebylo to ani úbočí hory, kde Daidala chytil do léčky Iásón, mnoho generací v minulosti. Bylo to místo v řecké zemi. Byli jsme na svazích údolí, kde se nacházela dódónská věštírna, a pode mnou, za krvácejícím tvorem, který mi tak poddajně ležel u nohou, jako by čekal, až udělám nějaký pohyb, aby jej mohl stejnou silou zablokovat, tam dole u potoka ustupoval Iásón před svým starším synem Thesokorem; skokanem přes býka; mužem, který vešel ve známost jako Král zabijáků.

„Čeho jsem to svědkem?“ pošeptal jsem tomu muži.

„Malé pomsty, než najdu způsob, jak se vrátit do své domoviny.“

Nechal jsem kámen dopadnout. Styděl jsem se. V tu chvíli jsem nechápal, odkud se ve mně ten nenadálý vztek vzal, ani to, proč mi tento napůl člověk, napůl stroj dovolil, abych ho ztloukl, aniž se ranám bránil. Možná věděl, že truchlím pro odchod staré přítelkyně, z níž se stal děsivý nepřítel. Pohlédl jsem na Daidala. Nevypadalo to, že by měl ze situace radost. Spíš čekal, jak se události vyvinou.

Potřetí jsem si uvědomil, jak moc je zmatený. Ale teď přibýlo ještě něco: strach.

Opustil jsem ho v této iluzi krajiny a sešel jsem z kopce k místu, kde proti sobě stáli po řeckém způsobu otec a syn, připravovali se na souboj, ale nebyli si jisti, ve kterém okamžiku boj začít. Každý se předklonil na levé noze, pravou ruku měl volně položenou na jílci meče, prsty natažené, zatím ale nesvíral

kůží ovinutou slonovinu a netahal železo z pochvy, aby zaútočil.

Když jsem přišel blíž, zaslechl jsem jejich rozhovor. Hovořil syn.

„Myslel jsem, že jsem tě v Dódóně zabil. Cítil jsem tvé sračky, tvou krev. Tu ránu jsi nemohl přežít.“

Byl jsem svědkem toho souboje. Došlo k němu poté, co se Velkému tažení nepodařilo vydrancovat Delfy a keltská vojska se zklamaně rozcházela. Otec a syn se našli v údolí jiné věštiny a nebylo to vřelé setkání.

„Přežil jsem,“ řekl opatrně Iásón. „Vidím, že jsi zdědil stejný sklon. Leda že by ty jizvy na tvém obličej i na tvých pažích byly pro ozdobu.“

„Můj život byl krátký, ale ne bez těžkostí. To není tady ani tam. Ta rána, kterou jsem ti zasadil, šla hluboko.“

„Ne dost hluboko. Alespoň ne do masa. Ale zranila mě. Neudělal jsem nic jiného než to, že jsem tě přišel znovu najít, tebe a tvého bratra. Své dva syny s Médeiou.“

„Nevěřil jsem ti tenkrát, tak proč si myslíš, že ti budu věřit teď?“

Iásónův úšklebek byl neradostný. „Na to nemám odpověď. Jediné, co chci, je poslední plavba na Argó, s Thesokorem po boku. Může skákat přes býky, jestli bude chtít.“

„K tomu jménu se už nehlásím. Jsem Orgetorix.“

„Přesto jsi můj syn, pod jakýmkoli jménem.“

„A Kinos? Co je s mým bratrem?“

„Je mrtvý. Řeknu to na rovinu. Neměl tvou tvrdost. Měl nádherného ducha a úchvatnou představivost, ale pokud šlo o povahu, nebyl zabiják ničeho, a určitě ne králů. Byl s ním konec od okamžiku, kdy se poprvé naučil přemýšlet. Přemýšlení ho zlomilo, protože ho zlomilo snění. Vzpomínáš si, jak jsme mu říkali ‚Malý snílek‘? Zlomil se v podsvětí, na místě, které si sám vysnil. Ani jeho matka mu nedokázala pomoci.“

Thesokoros spustil ruku dolů a přešel prsty po mokré hlině u potoka. Prudce dýchal a já jsem si všiml, že se chvěje, s jednou rukou na hlině a druhou na svém meči. Zvedl zrak k Iásónovi, obličej zúžený a tvrdý, o mnoho let starší než roky, které ho formovaly. „Vyprávěj mi o matce. Před několika okamžiky jsem ji viděl a nezbylo z ní víc než duch. Zabil jsi ji?“

„Ne.“

„Tak kdo ji zabil?“

„Čas ji zabil,“ odpověděl bez odmlky Iásón. „A ty. A Kinos. A já. A místa a doby, události a situace, u nichž nebyl přítomen žádný z nás. Měla dlouhý život. Já jsem byl jenom zachvění v jejích řadrech, krátký dotek touhy a lásky. Víc času měla pro muže, kterému říkáš Merlin. Byla Merlinova sestra, teď už to vím. A ti dva jsou starší než lesy.“

„Nejsem dítě toho muže.“

„Ne. Nejsi.“

„Měla děti s jinými muži?“

„Nikdy mě nenapadlo, abych se jí na to zeptal.“

„Ale! Aby bylo jasno. Já jsem tvůj syn. Médeia je má matka. Byla má matka. Tvar jsi mi dal ty. Musím žít a nakonec i zemřít podle toho, jaký jsi mi dal tvar.“

„Ano, musíš. A já mám teď jednu otázku na tebe.“

„Ptej se.“

„Pokud jde o život, který ti zbývá, a bude delší než to, co zbývá mně, alespoň v to doufám, i když tvé jizvy a prudkost mi dávají jistý důvod k obavám...“

„Co s tím životem?“

„Prožiješ jej v hněvu, nebo bez hněvu; s láskou, nebo s myšlenkami na pomstu? Zradil jsem tvou matku, to nepopírám. Drazé jsem za to zaplatil. Dráž, než jsi kdy tušil, protože než jsem ti mohl něco říct, krvácel jsem z břicha a šly ze mě sračky, zásluhou tvého nože. To ale teď není důležité. Mám novou šanci, krátkou šanci, pokud bych teď mohl najít ty bohy, kteří mi kdysi dali sílu a troufalost, abych svůj život žil jediným způsobem, jak se má život žít...“

„To je jak?“ zeptal se pohotově Thesokoros.

„Jeden život za druhým. A další. A další! Tak dlouho, až žádný život nezbyvá!“

Thesokoros bušil pěstí do hlíny, ale s nadšením. Znovu se podíval otcí do očí. „Ta představa se mi líbí. Moc se mi líbí. Jediná věc, která mi v životě chybí od chvíle, kdy jsem se probudil ze zvláštního snu, jak jsem byl obětován a ukryt... jediné, co mi chybělo, bylo to, čeho měl bratr podle toho, co říkáš, hojnost: sny; a smysl. Já jsem měl činy. Jizvy jsou toho důkazem. Bitvy! Jizvy je dokazují. Zjizvil jsem svého otce. Otcova jizva to dokazuje. Otec mi chyběl celý život. Ale na tebe se nedokážu dívat jako na svého otce. Dokážu se na tebe dívat jediné jako na Iásóna.“

Když Iásón neodpověděl, Thesokoros si krátce, trpce povzdechl a pak řekl: „Ale teď si myslím, že mi Iásón stačí. Vyhledal jsi muže a ženy, hrdiny a polobohy, a vytvořil jsi z nich posádku té loďky, ty, člověk, nic víc než člověk, zkontroloval jsi Hérakla, Thésea a Atalantu a našel jsi zlaté rouno! A já jsem na těch přibězích vyrostl, jsou všechno, co z tebe mám. Moře, řeky, netvoří, srážející se skály, prostory, které se otevrou v útesech a vtáhnou tě dovnitř. A to všechno spojovala trvalá přítomnost ne bohů, kteří by těmto hrdinům radili, ale jednoho člověka, který neznal jiný směr než vpřed. Tím, že jsi šel vpřed, jsi našel mou matku. Tím, že jsi šel vpřed, ses vrátil domů do Iólku. Našel jsi řeky, potoky, přetahoval jsi lodě po souši, ale znal jsi sebe a znal jsi svůj směr. Znal jsi jednoduchou pravdu: že i malý potok, když podél něj půjdeš, musí vždycky skončit v moři, a když budeš sledovat pobřeží moře, vždycky najdeš to, od něhož jsi kdysi vyplul.“

Na okamžik se odmlčel. Pořád zarýval prsty do hlíny. Pak zavrtěl hlavou. „Co se to se mnou stalo, že mi tyhle jednoduché pravdy unikaly, když by pro mne byly tak důležité? Proč jsem tulák jako ten tvůj starý přítel, Merlin?“

„To, co jsi, jsi zásluhou toho, co se stalo. Zradil jsem Médeiu kvůli jiné ženě. Ona mi ve svém vzteku sebrala syny a zabila je. Alespoň jsem si to myslel. Ve skutečnosti vás mrštila do budoucnosti a tím se sama přivedla na pokraj smrti. Hněv nikdy nedělá bláznů z moudrých, dělá bláznů z bláznů. Médeia a já jsme byli blázni, i když náš chtíč se nedá popřít. Proč jsme byli blázni? Protože nikdy nepadlo ani slovo o lásce. Ona chtěla děti. Vytvořila jich mnoho, ušetřila jenom dvě. Řeknu ti jedno, Thesokore, nikdy nepochopím, a pochybuji, že to nějaký muž nebo žena někdy dokáže, co se jí honilo hlavou, když vás z nenávisli ke mně, ze vzteku ke mně, odložila do času.“

Věděli o mně, že stojím jen několik kroků daleko? Vypadalo to, jako by byli ve svém vlastním světě.

Několik okamžiků jsem nedokázal poznat, jestli jeden druhého udeří. Thesokoros byl rozhodně pořád napnutý jako kočka připravená ke skoku.

Pak se oba muži pomalu narovnali. Rozhlédl jsem se a uviděl jsem Daidala, jak to sleduje z vršku svahu. Světlo se na něm zalesklo, jak se rychle otočil, zklamaný.

Iásón si rozepnul opasek s mečem a přehodil si ho přes rameno. Jeho syn udělal totéž. Oba muži se pozdravili kývnutím; ani jeden z nich se přitom neusmál. Pak došli k vodě a přikrčili se. Po chvíli si sedli, bok po boku, a mlčky se zahleděli do dálky.

Nechal jsem je o samotě.

Se zaburácením podobným hromu se země znovu proměnila, ne však zpátky k té tušené vizi Kréty; toto byl východní okraj Urthovy říše, Nantosuelta se divoce valila kolem, obtáčela tento výběžek pevniny od jihu k severu. Armáda ze Země duchů byla rozptýlená po lese, neklidné duše na neklidných koních, a čekala na cestu, jíž by přešla do země Coritanů, kam směli putovat pouze Nenarození. Tady byl soumrak. Všude na svazích kolem místa, kde jsem stál, hořely ohně. Předemnou se tyčil pochmurný hostinec. Zadní dveře tvořil úzký klínovitý prostor lemovaný mohutnými dubovými kládami. Zpod okapů na mě nasupeně hleděla vyřezávaná losí hlava, jejíž lopatkovité parohy se táhly každým směrem na délku pěti mužů; čumák toho zvířete nepatřil losovi, byl to vlk cenící zuby.

Za ním kotvila má Argó, v poslední pravé podobě, kterou na sebe vzala: zčásti řecká a zčásti severská, kvalitní dub spojený s tvrdou jedlí, vhodná kombinace pro širé moře, jak jsme zjistili.

Daidalos evidentně využil svůj nahromaděný vliv k tomu, aby své vojsko připravil na přechod řeky, dal bojovníkům za úkol bušit do štítů, vyvolávat válečné pokřiky z doby, z níž přišli, a zasypávat protějščí břehy kanonádou projektilů vystřelených z praku; pochyboval jsem, že jejich železné šípy vodu přeletí.

Hrozilo, že pokud by se nepodařilo přejít přes řeku ani jim, otočili by se a dokončili by plenění Urthovy země, které začali při svém prudkém útoku na východ.

„Daidale!" zakřičel jsem. „Daidale!"

Ze svého okolí jsem žádnou odpověď nedostal, a tak jsem vstoupil do hostince. Byl to velký prostor, temný skoro jako noc. Naleštěné kovové štíty visely z proutěných přepážek a odrážely jak tlumené světlo, které pronikalo dovnitř pod převisy, tak přízračný pohyb těch, kteří po síni přecházeli.

„Daidale!"

Do jednoho štítu třesko železo, pak i do druhého a síň se rozezněla jejich zvukem. Když zeslábl, vycítil jsem, že tam ten muž je.

„Kdo jsi?" zeptal se ze svého úkrytu.

„Jsem chlapec, který postavil Argó. Postavil jsem první lodičku. Když jsi ji přebudoval ve svém ostrovním přístavu, kde jsi měl své dílny, nejspíš jsi narazil na Duši lodi. Všichni její kapitáni tam mají svou ozvěnu, takže bych tam měl být i já."

Ale proč jsem ho znal já?

Daidalos se kradl temným hostincem. Chvílemi se na postříbřeném štítu leskl bronz, chvílemi bledý odraz jeho tváře.

Dlouho mlčel. Pak řekl, jako by mou otázku slyšel: „Dal jsi na tu loďku sošku. Sošku muže, schránku svého kapitanství. Postavil jsi loďku a postavil jsi plavce."

To jsem si nepamatoval. Ale teď se mi to vybavilo. No ovšem! Postavička, to, čemu Řekové říkali kolossoi. Život ve dřevě nebo kovu. Moje postavička byla hrubě otesaná ze spadlé dubové větve, nožem opracovaná k dokonalosti (alespoň jsem si to myslel), zušlechtěná olejem, zářivě nabarvená a pak schovaná do malé tajné přihrádky na zádi jednoduchého, prostého plavidla.

Konečně jsem to pochopil. Bylo to, jako by mi nahlédnutí do toho druhého světa, kde vládne spíš kouzlo než naučené poznání, otevřelo stavidla chápání.

„Já jsem tě stvořil," zašeptal jsem, i když jsem se dál snažil pochopit proces, jímž ta figurka vyzrála v muže a pak v tohoto tvora.

„Zesílil jsem pokaždé, když byla přestavěna," řekl, jako by znovu vycítil mou otázku. „Zůstal jsem na Argó, dokud jsem nebyl dost silný, abych mohl odejít, postarat se o sebe v novém světě. Našel jsem ostrov, který byl dokonalý pro moje sny a dokonalý pro rozvoj a zdokonalování mého umu. A později, když jsem zkoumal Střední sféru a bojoval s nepřirozenými silami, Argó se vrátila a já jsem ji udělal ještě pevnější - jen proto, aby ji ukořistil muž, který už teď měl být mrtvý, stejně mrtvý jako ta žena, která právě odešla. Ale to je v tuto chvíli úkol pro jindy."

„Pomohl jsi postavit Argó. Myslíš, že takovou pomstu chce?"

„Nijak tu loď nemiluji. Zradila mě."

„A pak se tím trápila."

„Tím, že napomohla mému únosu, pomohla zabít mé děti. Přežil jedině Jestřáb. Byl už za hranicí oblohy. Ale od té doby pomáhala. Snaží se to odčinit."

Neodpověděl jsem na to nic. Nechápal jsem, co za tím je. A Daidalos, tento znovuzrozený muž, mě dál provokoval, možná proto, že se na mě hněval za to, jak hrubě a primitivně jsem ho předtím napadl.

„Až najdu druhou část tohoto," zvedl polovinu zlaté lunuly, Mundinu polovinu; zahlédl jsem v jednom štítu její zřetelný odraz a Daidalův stín, jak se tyčí za ním, „přejdu řeku a otevřu cestu vojsku. Odvedu vojsko s sebou světem až zpátky do svých hor. S jeho pomocí zničím Paní divokých tvorů, která mi tak ztrpčila život."

„A všechno, co ti bude stát v cestě."

„Nebude to široká cesta."

„Jsi až na kost prohnílý pomstou."

„Naopak. Jsem plný nového tvoření. Chybí mi pouze jedna pětina. Čtyři stačily, abych se dostal přes první břeh řeky. Jenže dál na východ jsem měl jen slabý vliv. Ze dvou stovek bojovníků jsem udělal dřevěné sochy; přivolal jsem nejstarší zvířata. Dokonce jsem ukradl duši jednoho člověka, otroka z jihu, aby mi z ostrova přinesl čerstvě spadlé disky, když jsem zaslechl Argó, jak šeptá, že tam popluje—"

Talienze! Tak to byl jeho úkol...

„—a tehdy jsem poznal, že mám stejné spektrum sil, ale jen ve velmi malé míře."

„Nemohl by ti přivést nové disky. Ten duch, kterého jsi ukradl; Talienze. Ty to v srdci víš - nebo v tom

prostoru, kde bys měl srdce mít. Ty to víš."

Znovu zavládlo ticho. „Jestřáb je stále ve Střední sféře."

„Žádná Střední sféra není. Existuje jen proto, že po tom toužíš. Vytvořil jsi ji stejně, jako jsi vytvořil disky, aby dopadaly na úbočí tvé hory, pokryté hatmatilkou a těmi skutečnostmi mezi symboly, které ses toužil dozvědět nebo si je nechat potvrdit."

Do jednoho štítu něco udeřilo, s třeskem jej to shodilo na podlahu a roztočilo. Předmět, který do něj narazil, se sám točil kolem něho. Druhý disk mne minul tak těsně, že jsem se muset shýbnout s rychlostí, již mé tělo nesnášelo. Cítil jsem se starý. Také tento disk narazil do štítu a spadl mi k nohám. Zvedl jsem ho. Byl horký a popsaný obrazci a symboly.

Cítil jsem Tvůrcův zmatek, stejně hmatatelný jako pot.

„Vidíš?" řekl nejistě. „Chlapec mě najde dokonce i tady."

„Proč to říkáš?"

„Protože ty disky jsem neposlal já."

„Ne. Poslal jsem je já."

Nebylo to jednoduché kouzlo, ne tak jednoduché jako ovládnutí zvířete, protože zahrnovalo kov. Ale dalo se to udělat a Daidalos to dělal roky - tedy, roky v minulosti. Bylo to silné nadání.

„Chyba, kterou jsi udělal," řekl jsem mu tiše, „nebyla v tom, že jsi příliš usiloval o nemožné, ale v tom, že sis neuvědomil, že ses narodil příliš brzy."

Když jsi zoufale toužil prozkoumat místo, které možná existuje, a možná ne, a poslal jsi své syny a dcery na smrt, zradil jsi vlastní rozum. Začal jsi brát z nepřírozeného. Nepřírozené existuje, ale existuje proto, aby udržovalo přirozené pod kontrolou. V okamžiku, kdy jsi poslal Jestřába do své bájně Střední sféry, jsi byl ztracen. Tam ho mohlo dostat jedině nepřírozené. Zradil jsi svůj rozum.

Zapomněl jsi, nebo jsi to nechtěl vidět, že jsi člověk, který se narodil příliš brzy na to, aby se dočkal splnění svých snů."

„Taková věc může potkat každého z nás."

„Souhlasím."

„Někteří z nás proti tomu bojují."

„Za jakým účelem?"

„Pro triumf, který přináší letmé zhlédnutí neznámého."

„Život, životy všech, které máš rád, stojí za letmé zhlédnutí?"

„To mi řekni ty. Ty jsi ten, kdo má všechen Čas jako svou milenkou, visí na každém jejím slově, konejší ji a hladí ji. Pomalu plující loď. Argó byla tvá kolébka a tvůj rubáš. Já jsem se vypravil za hranice!"

„Neuspěl jsi."

„Ale zkusil jsem to! Poslal jsem svůj život na hranice. Dva krásné syny, tři krásné dcery připravené je následovat. Obětoval jsem život za poznání. Není to snad jediný důvod, proč dostáváme představivost?"

„Představivost se má používat k ukazování. Ty jsi ji využil k vytvoření falešného poznání. Dostal ses svými sny za hranice. To dělají mnozí z nás. Není na tom nic špatného. Jak moc bychom chtěli dosáhnout pochopení nepochopitelného. Musíme se smířit s tím, že maximem, kterým můžeme přispět, je malá část budoucího času, malý přídavek, trocha pomoci době, kdy nebudeš muset přišívat synům křídla, aby létali.

Vytvořil sis pro sebe vlastní svět snů, Daidale. V tvoření jsi mistr, to ti nikdo nemůže vzít."

„První tvar jsi mi dal ty. Jiskra života byla od tebe."

„Využíval jsi ji dobře. Než přišla Kréta."

„Použil jsem ji znovu, abych tuto řeku vrátil do jejího starého koryta."

„Jenže ona tě nechce nechat přejít."

„Nechá mě. Jen co najdu druhou polovinu tohoto." Znovu ten zlatý záblesk. „Argó mi řekla, že leží blízko druhého břehu řeky, kde ji upustil králův syn."

Znovu se ukázal, stín, který rychle přešel ke dveřím hostince na straně k řece. Šel jsem za ním, ale zjistil jsem, že zase zmizel, i když jsem dál cítil, že mě pozoruje, cítil jsem jeho netrpělivou přítomnost.

A s Nantosueltou se něco dělo.

Řeka mezi hostincem a druhým břehem zpomalovala! To, co předtím byl divoký proud, který rval

břehy a převislou vegetaci, se nyní v silicím měsíčním světle zklidňovalo. A jak proud slábl, řeka pomalu odhalovala povlnné svahy, které sbíhaly k samotnému kamenitému řečišti.

To dunění, které vojsko vydávalo! Bojovníci vedoucí koně se valili vpřed. Svěžím nočním vzduchem se rozléhal zuřivý, rytmický lomož štítů a hlahol hlasů, burácení krve doprovázející sbírání kuráže. Pochodně vytvořily na naší straně hradbu ohně. Pochodně vytvořily na druhé straně ustupující proud.

Bronzoví psi se rozštěkali. Talosoi došli až na samotný okraj vody a známým způsobem se přikrčili. Rozhlíželi se a čekali.

Argó vyklouzla ze svého kotviště a vzdálila se, přídí natočená k nám. Ve vodě pod ní se něco lesklo, sluneční jiskra v bledém měsíci. Nějaká postava přelezla přes lodní bok, drobná a štíhlá, hbitá jako úhoř, skočila dolů a vynořila se s lunulou v ruce. Postava znovu mrštně vylezla na palubu a Argó se vrátila.

Hřmot neustával. Neustával ani déšť kamenů. Nepočtené oddíly Vortingorových obránců opětovaly střelbu z praků, ale za námi nebyla ani stopa po Urthovi, Pendragonovi nebo ostatních.

Pak se objevil Daidalos, plíživá postava oděná do šedivějších cárů. Sešel ke kotvišti. Talosoi, které jsem viděl, nějakých deset ze čtyřiceti, se k němu otočili a sledovali ho. Z Argó někdo vyklouzl, jako úhoř ze své skrýše v bahně, hbitě, rychle a jistě, a když míjel Daidala, zlatý fragment mu hodil; zachytil jej. Byla to Munda. Utekla od něho, doběhla ke mně a vrhla se mi do náruče.

„Musela jsem to udělat. Věř mi!“

Daidalos zvedl své „srdce a dech“ do výšky, pak každým kusem provlékl provaz a pověsil si je na krk.

Nantosuelta byla teď mělká, pomalu plynoucí řeka, přes kterou se začaly po prsa brodit hordy Mrtvých. Vedli s sebou koně, táhli s sebou vozy. Před každou formací šel oddíl kopiníků, lehce vyzbrojených a lehce oblečených, chránících se zvednutými štíty před kamennými střelami z praků.

Koryto bylo ucpané lidmi a zvířaty.

A pak se řeka prudce vzedmula!

Podruhé jsem byl svědkem toho, jak se korytem valí masy vody, obrovská ničivá vlna, jež dravě omývá svahy kopců, které ji mezi sebou svírají, před sebou valí balvany a stromy, řítí se na nás takovou rychlostí, že by jí ani Conanův vůz nestačil, takovou rychlostí, že by jí nestačili ani mladí psi pronásledující hejno lovných ptáků. V mžiku byla u nás. Přinesla s sebou mohutné stromy z jiného lesa. Jejich rozlámané kmeny rozdrtily hostince i talosoi, vymlely břehy samotné řeky. Obě strany utrpěly ztráty. Nadále ryčící armádu Mrtvých to odneslo na sever. Jejich šiky dorazily k řece a uviděly ten chaos, ale jako by se nedokázaly obrátit. Vrhali se vpřed, potápěli se, klesali ke dnu, topili se a s křikem se vraceli do nové tmy.

Něco mi říkalo, že řeka později stočí svůj proud a odnese je spíš na západ, kam patřili, než do moře.

Krčil jsem se v hostinci U štítů, ruce ovinuté kolem Mundy, jako bych ji v tu chvíli dokázal ochránit před jakýmkoli nebezpečím. Daidalos stál ochromený úžasem ve dveřích u řeky a sledoval zkázu svého posledního snu.

Argó zůstala ve svém kotvišti, chráněná nějakým starším kouzlem, a svýma namalovanými očima hleděla na své dva bývalé kapitány. Vlna ji zvedla, ale neodplavila ji, dokonce ani tehdy, když místo zbičoval svými větvemi mohutný strom vytržený ze čtyř set let života; ztracený život, který v hněvu mlátil kolem sebe, jak byl odnášen z místa, na němž zapustil kořeny.

Povodeň přežil pouze hostinec U štítů, jeho obyvatelé a Argó. Alespoň na naší straně. Voda zmizela stejně rychle, jako přišla, a řeka se znovu zklidnila. Munda a já jsme vstali a zadívali jsme se do míst, kde se odehrálo běsnění. Hřbety, lebky a zdvižené paže talosoi mi chmurně připomněly příjezd do Ak-Gnossu na Krétě, už tak dávno.

Daidalos tam stál a zíral na rozlomenou lunulu na svém krku. Představoval si, že tato poslední z pěti částí, které svou úžasnou zručností a obrovským chápáním stvořil, aby chránil své tělo před časem, bude tím, co otevře cestu domů jemu a jeho armádě ztracených žoldnérů, nepokojným obyvatelům světa, kde měli mít jenom klid a zábavu.

Nepřekvapilo mě to. Mrtví vždycky lační po životě; proč by se na tom později mělo něco změnit? Tu nepřirozenou snahu nedokáže ovládnout ani příroda.

Sklopil jsem oči k dívce. „Pověz mi něco. O tom, co se právě stalo.“

„Byla jsem znovu plavat. Když jste odjeli. Řeka na mě šeptala. Často jsem chodila plavat do Klikaté,

přestože mi to geis zakazoval. Často na mě šeptala."

„A co šeptala?"

„Je ochránce mrtvých a živých. Je zábrana. Je okraj dvou světů. Království mého otce je a vždycky bude zranitelné, protože je napůl mezi oběma světy a někdo jako Tvůrce, cizinec, mrtvý muž přivedený z jiného světa, může získat velký vliv na to, jak Nantosuelta teče. Ale na konci toho všeho nechce uvažovat o rozšíření svých hranic. Jejím úkolem je chránit život na druhé straně. Zmýlila jsem se, když jsem se snažila dostat na druhou stranu. Tomu muži, kterému se říkalo Tvůrce, by se to nikdy nepodařilo. Nikdy by mu to nedovolila."

Celá se chvěla. Dal jsem jí svůj jelenicový kabát. „Kde máš bratra?"

„S otcem. A s matkou. Dávají věci do pořádku. Mimochodem, Niiv se po tobě stýská. Ted' je doma klid, ale připravují se na válku proti nájezdníkům. Rozesílají výzvy k náboru posil. A hledají náš dobytek, který je rozhnaný všude po okolí. Hledají naše koně. Svolávají radu, aby prodiskutovala nové Mluvčí. Můj otec zvažuje, že vytáhne na sever, aby získal nové bojovníky."

„Já jsem myslel, že má už boje dost."

„Má, ale nesmí to na sobě dát znát. A král bez důležitých rukojmí není silný král. Musí mít královská rukojmí, aby s nimi mohl obchodovat, jestli chce mít žoldnéře a koně."

Měl jsem chuť nahlas se rozesmát, ale neudělal jsem to. „Začínáš mluvit jako dcera krále."

„A učit se!" přisvědčila. Stále se třásla chladem řeky. Pak ukázala hlavou směrem k Tvůrci. „Co s ním? Kdy ho zabijeme? A jak? Chci svou lunulu zpátky, pokud možno krvavou."

„Lunula je jeho. Vždycky byla."

„Proč?" zeptala se podrážděně.

„Je v ní, v jejím bronzu, ukrytý kousek jeho života. Ukradli mu ji. Stejně jako jeho dcery. Všechny až na jednu. Počkej na mě."

Vykročil jsem směrem k Daidalovi, ale pak mě něco napadlo a otočil jsem se zpátky k Mundě. „Jsem rád, že Ullannu bereš jako svou matku."

Munda se usmála a přikývla.

„A učím se," dodala tiše.

Nedokázal jsem se odhodlat, abych se ho dotkl. Prošel jsem kolem něho, ale doopravdy jsem cítil kratičkou pauzu, kratičkový smutek. Když se otočil, aby se na mě podíval, oči měl plné zděšení a ztráty. Držel dvě poloviny jednoduché ozdoby, jako by ho zradily. Možná to udělaly.

Promluvil jsem šeptem na Argó a ona mi šeptem odpověděla. Řekl jsem jí, co chci udělat. Přijde doba, nedlouho po tom, co to píšu, kdy se budu ptát, proč jsem udělal to, co jsem udělal pak. Vzalo mi to velice mnoho let. Vzalo mi to velice mnoho života. Změnilo mě to.

Sel jsem na palubu Argó, vyhledal jsem Duši loď, překročil jsem práh, pozdravil jsem se s Mielikki a jejím rysem (v letní podobě) a sedl jsem si.

Přivolal jsem jednu z deseti masek, deseti učitelů ze svého dětství, deseti způsobů, jak procházet světem a působit na něj. Mornduna, Smrti obcházející světem, a Skogena, Stínu neviditelných lesů, už jsem měl dost. Přivolal jsem si vzpomínku na Měsíční sen, Ženu ve světě, a Cunhava, Pátrajícího psa. Bylo to mnohem silnější propojení s magií, kterou jsem měl v sobě, než pouhé měnění podoby a využívání střízlíků.

Ted' jsem chtěl Sinisalo. Dítě v zemi,

Mielikki ustoupila. Vzduch byl letní, divoká tráva vysoká, všude plno květů. Dokonce i tady, v této vzpomínce z dětství, jsem cítil, když na mě masky mluvily, když mě učily, lehký pohyb Argó, mé lodi, na vodě, jež plynula mezi dvěma královstvími. Přivolal jsem minulost.

—Kde jsi, Sinisalo?

Po chvíli ticha jsem zavolał znovu.

—Sinisalo?

—Tady jsem. Chodíš po své stezce už dlouho. Nechystáš se s tím skončit a vrátit se domů? Všichni ostatní už tam jsou. Všech osm. Právě jsme uvítali tvou sestru.

—Jak na tom byla?

—Byla smutná. Ale to přejde. Svůj čas si vybrala sama. Jediný lenoch jsi ty. Chlapec, který se netrápil zavazováním tkaniček. Chlapec, který si příliš oblíbil život, než aby používal své schopnosti čarovat, kouzlit, manipulovat, říkej tomu, jak chceš. Zbylo ti ještě hodně, co můžeš dát. Proto si myslím, že na tebe budeme čekat ještě dlouho.

Sinisalo bylo drzé. Drobná bílá tvář, usměvavý dětský obličejík s nepoddajnými rusými vlasy, který se dívá a poslouchá s dětskou horlivostí.

Jenže toto ve skutečnosti žádné dítě nebylo. Jenom spodobnění dítěte v zemi.

—Co ti mám říct? zeptalo se dítě.

—O kolik přijdu let výměnou zajeden rok pro Daidalovu mrtvou dceru?

—Medové dítě?

—Ano, dítě zabitě a konzervované v křišťálové nádobě s medem. Zabila je jedna divoká bytost. A já jsem je přitáhl sem. Momentálně se dá najít v trupu této lodi.

—Kolik let můžeš postrádat?

Řekl jsem to Sinisalu.

—Za to jich může mít... deset. Stačí to?

O mnoho víc si dovolit nemůžu. Bude to muset stačit.

—Tak dobrá. Setkáme se s tebou dřív, než jsme čekali.

Sinisalo se zasmálo, zamávalo na rozloučenou a jako by zmizelo v dlouhé, divoké trávě a růžovofialových květech.

„Nevím, jak se jmenuje," řekl jsem Daidalovi, když stál v zádi Argó a zíral na dívku, „ale máš ji na deset let a já bych ti doporučil, abys ji zbavil těch křídel."

Ano, já jsem sice její jméno už zapomněl, ale on je vykřikl, a ona vykřikla na něho. Objali se, na klidné řece ve stínu hostince U štítů. Všiml jsem si, jak svými rukama pohladil ta nemotorná křídla a jejich hrozná vzpěry a popruhy, šlachy, které dítě spojovaly se šílenstvím toho muže, dceru s otcovou nevhodně projevenou láskou; možná nakonec jenom poutem, které bylo třeba přetrhnout.

A měli deset let na to, aby si to odloučení užili. Společně.

Bohové, jak já si teď připadal starý. Dokonce i Daidalos si toho všiml.

„Proč jsi to udělal? Stálo tě to hodně."

„Jed' domů. Na Argó. Odveze tě. Mě čeká kus cesty po stezce, ale předtím ještě budu muset strávit zbytek života tady! A rád bych žil bez toho, že mi budou za zadkem povykovat Mrtví."

„Proč jsi to udělal?" zeptal se znovu.

Opustil jsem loď, aniž jsem mu odpověděl. Otočil jsem se jen proto, abych viděl záblesk života a radosti v té dívce, její šťastný zmatek z toho, kde teď je, když procitla ze snu tak strašlivého, že na to ani nedokážu pomyslet.

Možná by to dopadlo jinak nebýt vzpomínky na ten malý kousek dřeva vytvarovaný jako figurka člověka, který jedno dítě políbilo a po bezmála neštěstí na té staré řece poslalo po proudu s přáním kapitánství a dlouhého života.

Řeka odnesla starou loď v její zářivé nové podobě Iásonovy Argó, sebrala mi ji a na křídlech oceánu odvezla Daidala a jeho dceru domů.

Ale ještě předtím, než zmizela, mi něco pošeptala.

Nevěděla jsem, kdo je Tvůrce, dokud na mě nezavolal ze Země duchů. Všechno, co jsem udělala, všechna ta zrada, vyplulo znovu na povrch. Děkuji, že jsi mi pomohl.

„Nevěděl jsem, že cítíš takovou bolest."

Nemohl jsi to vědět. Skrývala jsem to před tebou. Než ses vrátil do Taurovindy. Ale pokaždé, když jsi byl na palubě, jsem cítila odvalu. Potřebovala jsem, abys viděl, co se stalo. Potřebovala jsem tvou sílu.

„Už je po všem. Nemusíš se ničím trápit, nanejvýš snad bouřlivými moři. A nalezením posádky, která ti pomůže zvládnout vítr."

Ano. Už je po všem. Ale ty na mně ještě někdy budeš plout. Patříš ke mně víc než Iásón nebo kdokoli z ostatních. Ale před cestou do Hlubiny se sejdem všichni.

Za řekou se v noci shromažďovali lidé, pochodně prudce hořely, výkřiky, otázky a zmatek si nezahlazily s předchozím lomozem štítů.

Najednou mě za ruku vzala drobná ruka. Munda se na mě zvědavě podívala. „V měsíčním světle vypadáš o hodně starší. Nejsi nemocný?”

„Nemocný ne.”

„To je dobře. Protože na druhé straně tohoto hostince stojí muž se dvěma bílými koňmi, třpytivým vozem a bratrem. A říká, že odvoz do Taurovindy tě nebude nic stát. Prý to řekl jeho otec. Nemám ponětí, o čem mluvím, ale je čas jít.”

Tiše jsem se zasmál a vykročil jsem za ní k místu, kde se Conan a Gwyrion hádali o to, kdo by měl držet opratě, protože potřebují jet rychle, neboť jejich otec - kterému sice ukradli víc vozů, než měli, ale momentálně z nich měl celkem radost, byl však popudlivý a nevypočitatelný - si nejspíš najde nějakou záminku, aby je při další měsíční fázi, která byla velice blízko, zase uvěznil.

Skutečně se hnali jako padající hvězda a všichni jsme do cíle dojeli plní modřin.

Smrt rukou pomsty je ta nejkrásnější smrt ze všech.

Anonym

Jsem součástí všeho, s čím jsem se setkal.

Lord Alfred Tennysson: Odysseus

Koda

Niiv byla se ženami u studny, brebentila a smála se. Strávila tam většinu dne, což bylo něco, co už nějakou dobu neudělala.

Za soumraku jsem se vyšel nadechnout vzduchu před králův palác, kde se konala rada. Řečnili o dobytku, o Coritanech a o stavbě nové svatyně v místě, kde se před několika lety hostinec U štítů konečně propadl do kamenitého řečiště, které se znovu ukázalo, když řeka ustoupila, když se Klikatá vrátila do svého starého koryta.

Niiv zavýskla a přiběhla ke mně. Štípala mě do tváře a zmáčkla mi ruku. Měla elfí oči a jako vždy z ní číselá rozpustilost. Bylo na ní vidět, že si den u studny užila.

„Jsem najednou hrozně unavená,” prohlásila. „Nechápu proč. Pojedu dolů do našeho srubu ve věčných hájích.”

„Přijdu brzy po tobě. To jednání je velice úmorné.”

Našla si svého šedého poníka, východní bránou opustila pevnost a přes planinu dojela ke svatyni ze stromů a mohyl, kde jsme si postavili svůj malý příbytek.

Vrátil jsem se na jednání. Seděl jsem blízko dveří a cítil jsem příjemné teplo z ohně uprostřed. Zima byla ve vzduchu, první její ostré náznaky a pachy. Bodavý dotek na tvářích, spirála tmavnoucího mraku postupujícího od severu.

Kymon stál a promlouval ke shromážděným rozrušeně a rázně. Byl z něj už vysoký, drsný muž v šedém plášti sepnutém na bránci. Oheň dodával potu na jeho hrudi zlatý lesk. Pravou ruku měl ošklivě zjizvenou z jednoho nájezdu, stejně jako tvář, kde se mu přes kníry táhla bílá jizva. Urtha seděl a s jistou netrpělivostí poslouchal, jak ho syn kritizuje ve věci nějakého protokolu.

Colcu, král Coritanů, který se rady účastnil jako host, seděl s nohama od sebe, rukama zkříženými na prsou a divokým výrazem ve tváři. Poslouchal svého přítele, neměl radost z toho, co slyší, ale respektoval, co se v paláci považovalo za zdvořilost.

Poslední dobou se vztahy mezi Kymonem, Urthou a Colcuem vyhrotily. Kvůli čemu? Nikdy jsem nevěděl. Kvůli koním, rukojmím, lovu. Vždycky se něco našlo.

Urtha se mi po chvíli podíval do očí a zamračil se. Zlehka jsem zavrtěl hlavou a zvedl jsem ruku.

Přikývl, věnoval mi smutný úsměv a pak, když jsem znovu vycházel do chladného večera, se zahleděl do země.

„Merline!”

Jedna z žen od studny na mě zamávala. V ruce měla malý pytlík. Když jsem k ní došel, nervózně mi ho podala. „To tam nechala Niiv. Nevím, jestli chtěla.”

„Vezmu jí to. Dobrou noc.”

Chvíli mi trvalo, než jsem si vzpomněl, co to je: vak, který měla Niiv u sebe, když při našem odjezdu na Krétu s hlasitými nadávkami vylezla na palubu Argó. Uvnitř byl nějaký předmět, něco, co celou dobu velice pečlivě střežila, pokud ovšem zrovna nepobíhala s hemžícím se davem v Tairónově městě.

Když žena odešla zpátky do pramenného háje a zmizela mi za stromy, otevřel jsem pytlík a vytáhl předmět ven. Byl jsem přesvědčený, že Niiv chtěla, abych se na něj podíval. Tak jsem si alespoň svůj vpád do jejího soukromí zdůvodnil.

Byl to kus šedé břidlice, nikoli kov, jak jsem se domníval, do něhož vyryla slova ve svém jazyce. Byl to pro mě trochu šok, když jsem si uvědomil, že tyto značky udělala a tuto myšlenku vyjádřila v čase velkého nebezpečí. Připravovala se na to, že při plavbě může dojít k nejhoršímu, a toto byl tenkrát, stejně jako nyní, slib pro mě:

Uložila jsem si stranou dost života, abych tě v dobách, které přijdou, znovu našla. Toužím po tom budoucím čase. Prosím, dej si záležet, abys mě poznal, až se naše cesty znovu zkříží. To všechno kvůli lásce, kterou jsem k tobě pocítila od okamžiku, kdy jsme spolu bruslili na ledě, v mé vlasti, ve stínu otcovy smrti. Můj Merline. Tvá Niiv.

Když jsem přišel k nám domů, zlehka jsem pytlík položil do kouta, snažil jsem se nevyrušit ji. Ale když jsem vlezl do postele, Niiv ještě byla vzhůru. Ležela na boku, odvrácená ode mě. Otočila se a podívala se na mě. Oči měla velké a šťastné, plné života a lásky, její úsměv byl hřejivý. „Řekni mi něco.”

„Cokoli budeš chtít,” ubezpečil jsem ji a přetáhl jsem přes nás kožešiny, protože jsem se třásl chladem.

„Opravdu ses do mě zamiloval?”

Forma její otázky mě překvapila, rozesmutnila. Chvíli jsem nedokázal promluvit. Pak jsem ji ale políbil na špičku nosu, přidržel jsem si ji a cítil jsem, jak se tiskne zády k mému tělu, choulí se ke mně. „Miluju tě. To přece víš.”

Její rty se dotkly mých v dráždivém polibku. „Zeptala jsem se tě: doopravdy jsi mě miloval?”

Znovu mi chvíli trvalo, než jsem našel slova. Promluvil jsem tiše. „Nejdřív jsi mě rozčilovala. Občas jsem z tebe měl dokonce strach. To přece víš. Už jsme o tom mluvili. Ale už dlouho je všechno jinak. To musíš taky vědět. Moc tě miluju.”

Povzdechla si, ještě jednou se na mě usmála a pak odvrátila hlavu, aby si ji položila na polštář. „Věřím, že to tak je. Věřím, že to tak bylo. Miloval jsi mě. Takže tohle není konec. Budeme mít společnou budoucnost. To jsem moc ráda.”

Znovu se ke mně schoulila, snažila se získat moje teplo. „Neopustíš mě, že ne? Dnes v noci ne.”

Zavřel jsem oči a poslouchal jsem, jak tiše dýchá.

„Ne, Niiv. Neopustím tě.”

Zavrtěla se a povzdechla si, pak si našla místočko.

„Chytni mě pevně, Merline. Potřebuji teď spát. Potřebuji kolem sebe tvé paže. Musím sebrat odvahu, abych si nechala něco zdát.”

„Co je to za sen?”

„Labutí sen. Musím si nechat zdát o labutích. Jsou moc krásné. Mám je ráda. Otec je měl taky rád.”

Chytil jsem ji velice pevně. Tiše jsem na ni mluvil. A ona brzy usnula.

Mé ruce neunavilo držet ji.

Se svítáním přišel Urtha. Odtáhl jelení kůži ze dveří a do našeho malého příbytku vtrhlo ostré zimní světlo. Urtha byl temný stín v obdélníku světla. Jak byl prudký a zbrklý, najednou se zastyděl, když uviděl scénu před sebou. Chvíli nepromluvil, pak se zeptal: „Neruším vás?”

„Ne. Nerušíš nás."

Podíval se nejdřív na Niiv a pak na mě. „Podle zaschlých slz poznám, že to nebyla nejpříjemnější noc."

„Byla to velice dlouhá noc."

„Mám počkat venku?"

„Ne. Ne - prosím. Zůstaň, kde jsi. Jsem připravený na den."

Vyprostil jsem ruku zpod Niiv a políbil jsem ji na studené čelo. Znovu jsem si vzpomněl na vyrytý slib.

Uložila jsem si stranou dost života, abych tě v dobách, které přijdou, znovu našla.

Ano, pomyslel jsem si. A ty budeš mladá, já budu starý, a ty z mého života znovu uděláš výzvu.

Ale přes tento tichý okamžik ztráty byla v té představě potěcha a radost.

Její šedé vlasy byly rozprostřené na polštáři z husího peří. Její propadlé tváře teď vypadaly mladší, jak se všechny vrásky starostí a věku v její stařenkovské kůži uvolnily. „Já jsem ti říkal, abys svým kouzlem neplýtvala," zašeptal jsem. „Ale jsem rád, že mě nechceš ztratit."

Urtha si od dveří povzddechl. „Nejspíš tě teď taky ztratím. Vydáš se na tu stezku, po které se ti tak dlouho stýská."

Vstal jsem z postele a oblékl jsem si svůj zimní oděv. „Žádnou jinou možnost nemám. Znovu se vydám na cestu." Bylo těžké říct tato slova muži, který se mi stal přítelem.

Urtha přikývl, smířený s nevyhnutelným. „Já vím," řekl tiše. „Vždycky jsem to věděl. Ten den přijde vždycky. Mimochodem: někdo se zase vrátil. Naše přítelkyně: Argó. Zakotvila velice blízko odsud. Jsi překvapený?"

Co jsem mohl říct? Jeho slova ve mně vzbudila pocit melancholie, ale jen nakrátko. Sel jsem dál a ta představa mě příjemně rozechvívala. Byl jsem víc než připravený na změnu.

„Ne, nejsem překvapený. Věděl jsem, že přijde. Už několik dní jsem cítil její přítomnost. Taky s ní odjedu."

„Kam?"

„Samozřejmě na sever. Kam jinam? Musím odvézt Niiv domů k jejímu otci. Pak musím navázat na cestu tam, kde jsem z ní sešel, když jsem potkal Niiv, Iásona a tebe, tři setkání, která přinesla do mého života dobrých pár let změny."

Urtha se při té vzpomínce usmál. „Budeš mi chybět. Obzvlášť když přichází zima a tohle místo je zavřené do svých zdí."

„Najdeš si spoustu věcí, kterými se zabavíš. Jako vždycky."

Světlo za ním bylo zimně ostré, zvláštní. Světlo, které přináší husté sněžení.

„Venku sněžilo?" zeptal jsem se. „Pak to bude těžká zima."

„Nesněžilo, zatím ne," odpověděl Urtha a vědoucne zavrtěl hlavou. „To musíš vidět, abys tomu uvěřil. Stalo se to přes noc."

Odtáhl mi kůži ve dveřích. Shýbl jsem se pod jeho paži, vyšel jsem do věčných hájů a užasle jsem se zahleděl k Taurovindě.

Všemi směry, kam až oko dohlédlo, zbarvily labutě krajinu doběla.

POZNÁMKY K TEXTU

Kodex: ‚Merlinův kodex‘ je soubor textů na pergamenových svitcích, který byl nalezen v několika zapečetěných, vydlabaných kusech zkamenělého dřeva v jeskyni ve francouzském kraji Perigord v roce 1948. Jsou útržkovité. Je možné, že další takové schránky budou ještě objeveny.

Kodex byl rozdělený na tři části: Kel tiku, Železný grál a tento třetí svazek, Poražené krále.

Tyto tři svazky reprezentují různá období zápisků z velice dlouhého časového úseku. Styl se mění; detaily nesouhlasí.

Přesto jsou nahlédnutím do zapomenuté historie a legendy, napsané mužem, který je sám legenda, přestože jsme si ho časem do značné míry zkreslili a špatně vyložili.

Merlin: známý pod mnoha jmény, včetně jména Antiochos (viz Keltika), Merlin byla dětská přezdívka,

kteřá podle textu znamenala: „neumí si zavázat tkaničky“.

Nejstarší zvířata/Deset masek: V Merlinově kodexu je několik zmínek o „Nejstarších zvířatech“ a „Deseti maskách“. Jsou západoevropskou formou toho, o čemž domorodí Australané mluví jako o Čase snění. Ve staré západoevropské mytologii patřila k nejstarším zvířatům sova, losos, jelen, medvěd, bobr a divoký pes. Deset masek jsou: Měsíční sen, žena v zemi; Lament, smutek v zemi; Sinisalo, dítě v zemi; Skogen, stín neviditelných lesů; Hlouben, muž z hloubení (mající přístup do Jiného světa); Morndun, duch v zemi (který chodí podsvětím); Gaberlungi, vypravěč; Cunhaval, pes, který běhá zemí; Silvering, losos, jenž pluje řekami světa; a Falkenna, dravý pták, který loví z oblohy země.

Kréta: místo názvu Minoa jsem použil moderní podobu jména ostrova. Egypt'ané ze 6. dynastie možná znali krétské mořeplavce jako Ha-nebu neboli „seveřany“. Další jméno bylo Keftiu, „ti ze zámezí“. Ve Starém zákonu se o Krétě mluví jako o Caphtoru.

Druid: doslova: „dubový muž“. Druidové byli muži (někdy ženy), kteří byli vycvičení v oboru paměti, lékařství, moudrosti, poezie a magie. Říkalo se jim různými tituly - jen vzácně se o nich mluvílo jako o druidech - a já jsem převzal Mluvčího králů, země a minulosti.

Talienze: Kodex se nedostatečně vyjadřuje k původu Mluvčího Talienzeho, který byl z Vortingorova království, ale určitě se tam dostal odjinud, možná jako dětské rukojmí nebo jako tulák, který se rozhodl usadit se. Je možné, že část Kodexu chybí, anebo mladíci, kteří popsali mužův náhlý konec (viz text), podali neúplný obraz.

Pendragon: tento muž je evidentně Artuš z pozdější legendy, zatím Nenarozený. To, jak snadno se pohybuje mezi keltským Jiným světem a „opravdovým“ světem, kontrastuje s obtížností takového přechodu pro Mrtvé. Merlin se občas pokouší vysvětlit, jak jsou tyto rozdílnosti usměrňovány, jakými pravidly se řídí, ale jeho popisy jsou zmatené, týkají se staršího chápání magie, a já jsem se rozhodl je vypustit.

Daidalos: Použil jsem starší formu tohoto jména, neboť takto se objevuje v Kodexu. Diktejská jeskyně zmiňovaná v textu je jeskyně, ve které se na Krétě narodil Zeus. Z Kodexu není jasné, zda si Daidalos udělal z Diova rodiště dílnu.

Medové děti: Kodex naznačuje, že Daidalos měl tři dcery, ale osud dvou z nich je nejasný. Jisté je že Paní divokých tvorů - forma Země nebo Matky bohyně - využila dítě nebo děti pro své záměry, možná pro „zpětnou krádež“ jeskyní, které Daidalos používal jako dílny, líčení jejich osudu, pokud byl znám, v Kodexu chybí.

Argó: Když Iásón představil Argó, použil větev dubu z Dódóny, věštírny, háje v Řecku zasvěceného Héře, Diově manželce. Athéna byla Héřina dcera. Přestože se často hádaly (zuřivě), v Iásonově době se vystřídaly na místě ochránkyně Argó.

ROBERT HOLDSTOCK

Poražení králové

Třetí kniha Merlinova kodexu

Z anglického vydání The Broken Kings, který vydal v Earlight Simon & Schuster UK Ltd. přeložil Petr Kotrle.

Obálku namalovala a ilustrovala Zdeňka Boušková.

Vydal Bohuslav Svoboda - POLARIS, Podkopčič 464, Frenštát p.R. v roce 2007 jako svou 214. publikaci.

Tisk: Printo s.r.o., Gen. Sochora 1379, Ostrava Poruba.

Vydání první

Cena: 259 Kč

ISBN 80-7332 -103-1